

Stockholms
stad

Socialtjänst- rapport 2023

En beskrivning av socialtjänsten i Stockholms stad

Socialtjänstrapport 2023

Maj 2024

Diarienummer: SOF 2024/252

Utgivare: Socialförvaltningen

Socialtjänstrapport 2023 finns i en tryckt fullversion samt i fristående digitala kapitel som är tillgänglighetsanpassade

Förord

Socialnämnden har en samordnande och övergripande roll att bidra till att alla stockholmare som är i behov av insatser från samhället ska få det. Oavsett var du som invånare bor ska rättssäkra, likvärdiga och tillgängliga insatser ges. Verksamheterna inom Stockholms stads socialtjänst ska hålla en hög kvalitet med individen i centrum. Hela socialtjänsten och funktionshinderomsorgen i staden ska i sitt arbete bidra till att Stockholm är en stad för alla – en öppen och demokratisk stad.

Årets socialtjänstrapport, som avser verksamhetsåret 2023 är den femtonde rapporten som socialnämnden sammanställer. Rapporten innehåller statistik och andra relevanta uppgifter som samlats in från Stockholms stads socialtjänst inom följande verksamhetsområden; ekonomiskt bistånd, barn och unga, familjerätten, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, missbruk och beroende, hemlöshet, socialpsykiatri och funktionsnedsättning. Sedan juli 2023 har en förändring av stadsdelsnämnderna skett, Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd och Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd.

Syftet med rapporten är att genom statistik beskriva situationen inom stadens socialtjänstverksamhet samt att följa förändringar och utveckling över tid inom de olika verksamhetsområdena. Stockholms stads socialtjänst strävar alltid efter utveckling för att ännu bättre kunna möta invånarnas behov, den statistik som återfinns i socialtjänstrapporten utgör ett viktigt underlag för att utveckla framtidens socialtjänstinsatser. I rapporten presenteras lägesförändringar och riktningar inom de olika verksamhetsområdena, såväl positiv utveckling som kvarstående utmaningar.

I årets rapport presenterar vi många förändringar och nya trender, nedan följer ett urval:

- Antalet hushåll med ekonomiskt bistånd har minskat med 6,3 procent under 2023. Antalet barnfamiljer som befann sig i osäkra boendeförhållanden har minskat sedan föregående kartläggning år 2021.
- Antalet orosanmälningar för barn och unga har ökat med 9,5 procent från föregående år vilket är den största ökningen sedan år 2017.
- Antalet samarbetsamtal inom familjerätten var år 2023 det högsta på 10 år, samtidigt som samarbetsamtal initierade av domstol minskat.
- Bland relationsvåldsteamens (RVT) personer som fått stöd, svarade 95 procent i den årliga brukarenkäten, att deras situation förbättrats efter avslutad insats.
- Inom missbruk ökade antalet vårddygn för frivillig institutionsvård med 42 procent från år 2022 till 2023. Motsvarande ökning utav personer låg på 15 procent.

Trygghetsfrågan har varit i fokus under 2023 utifrån ett ökat antal skjutningar och sprängningar som har påverkat båda stadens invånare och socialtjänst. Det brottsförebyggande arbetet och trygghetsfrågan har haft en stor inverkan på socialtjänstens arbete under året men det är inte tydligt framträdande i den statistik som delges i denna rapport.

Socialnämnden planerar i slutet av detta år att genomföra djupare analyser av vissa delar i 2023 års socialtjänstrapport. Analyser som är tänkta som underlag att arbeta vidare med inom stadens olika verksamhetsområden.

A handwritten signature in blue ink, which appears to read 'Veronica Wolgast Carstorp'. The signature is fluid and cursive.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör

Innehåll

Förord	3
---------------	----------

Förkortningar	8
----------------------	----------

Demografi	1
------------------	----------

1

Sammanfattning	11
-----------------------	-----------

Om statistiken	11
-----------------------	-----------

Befolkning	12
-------------------	-----------

Förväntad medellivslängd från födseln	14
--	-----------

Utbildningsnivå	15
------------------------	-----------

Medelinkomst	15
---------------------	-----------

Antal unika personer som varit aktuella inom socialtjänsten under året	17
---	-----------

Ekonomiskt bistånd	19
---------------------------	-----------

2

Sammanfattning	19
-----------------------	-----------

Om statistiken	19
-----------------------	-----------

Insatser, biståndets omfattning och utformning	19
---	-----------

Biståndsbehov över tid	19
------------------------	----

Skillnader av biståndsbehov mellan stadsdelsområden	20
---	----

Biståndshushåll	21
-----------------	----

Biståndshushållens storlek	22
----------------------------	----

Barn i familjer med ekonomiskt bistånd	23
--	----

Skillnader i kön	24
------------------	----

Hushållstyper	24
---------------	----

Åldersfördelning	25
------------------	----

Försörjningshinder	25
--------------------	----

Biståndstider	27
---------------	----

Kostnader för ekonomiskt bistånd	29
----------------------------------	----

Biståndets ändamål	30
--------------------	----

Medelbidrag	32
-------------	----

Avslutade ärenden	32
-------------------	----

Brukardelaktighet	33
--------------------------	-----------

Indikator ekonomiskt bistånd	33
------------------------------	----

Budget- och skuldrådgivning Insatser, biståndets omfattning och utformning	34
---	-----------

Antal nya rådsökande	34
----------------------	----

Barn och unga	39	3
Sammanfattning	39	
Om statistiken	39	
Anmälningar, utredningar och insatser	39	
Anmälningar och inledda utredningar	39	
Ansökan om stöd	49	
Utredningstider	50	
Öppenvårdsinsatser	52	
Beviljade öppenvårdsinsatser	53	
Heldygnsvård	54	
Särskilda ungdomshem (§ 12-hem)	54	
Hem för vård eller boende (HVB)	55	
Familjehem och jourhem	55	
Skyddat boende för hedersutsatta ungdomar	55	
Behandlingsfamilj	56	
Stödboende	56	
Vårdnadsöverflyttningar	56	
Tvångsvård av barn och unga	57	
Unga lagöverträdare	58	
Yttranden	58	
Ungdomsvård	59	
Sluten ungdomsvård	60	
Mellantvång	60	
Ungdomsövervakning	60	
Ungdomstjänst	60	
Särskilt kvalificerad kontaktperson (SKKP)	61	
Ensamkommande barn och unga	62	
Ensamkommande barn från Ukraina	62	
Antal ensamkommande barn har förändrats över tid	62	
Nyttillkomna ensamkommande barn och unga	63	
Aktuella ensamkommande barn samt placeringsformer	64	

Familjerätten	67	4
Sammanfattning	67	
Om statistiken	67	
Utredning inom familjerätten	68	
Faderskap och föräldraskap	68	
Adoption	69	
Vårdnad, boende och umgänge	71	

Våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck	79	5
Sammanfattning	79	
Om statistiken	79	
Utredningar, insatser, biståndets omfattning och utformning	80	
Utredningar RVT	80	
Orosanmälningar gällande barn	81	
Stöd till våldsutsatta och våldsutövande vuxna	81	
Råd- och stödsamtal till våldsutsatta personer	83	
Stöd till våldsutövande personer	84	
Stödsamtal till barn vid RVC	85	
Skyddat boende och jourlägenhet	86	
Andra boendeformer	91	
Bruskardelaktighet	93	

Missbruk och beroende	95	6
Sammanfattning	95	
Om statistiken	95	
Utredningar, insatser, biståndets omfattning och utformning	96	
Antal, köns- och åldersfördelning	96	
Stadsövergripande stöd	98	
Individuellt behovsprövade öppna insatser	98	
Biståndsbedömda boendeinsatser	100	
Institutionsvård	101	
Behandlingshem	101	
Stöd- och omvårdnadsboende med HVB-tillstånd	101	
Stöd- och omvårdnadsboende utan HVB-tillstånd	102	
Antalet vårddygn	102	
Anmälningar enligt LVM	102	
Antal inledda LVM-utredningar	103	
Vård enligt LVM	104	
Biståndsbedömda insatser under 2023	105	
Bruskardelaktighet	106	
Indikator vuxen/missbruk	106	
Målgrupp och insamlingsmetod	106	
Resultat indikator	107	

Hemlöshet	109	7
Sammanfattning	109	
Om statistiken	109	

Insatser, biståndets omfattning och utformning	109
Barnfamiljer med socialtjänstkontakt som lever under osäkra boendeförhållanden	109
Vräkningsförebyggande arbete	111
Tak över huvudet-garantin	112
Enheten för hemlösa	113
Boendeenheten	114
Försöks- och träningslägenheter	115
SHIS Bostäder	118
EU-medborgare som lever i social eller ekonomisk utsatthet	120

Socialpsykiatri	123	8
Sammanfattning	123	
Om statistiken	123	
Insatser, biståndets omfattning och utformning	124	
Sysselsättning	125	
Särskilt individanpassad stödinsats för att underlätta arbete eller studier enligt 4 kap. 2 § SoL	12	
6		
Boendestöd	127	
Boendeformer	128	
Brukardelaktighet	131	
Indikator socialpsykiatri	131	
Målgrupp och insamlingsmetod	131	
Resultat indikator	131	
Brukarundersökningar	132	
Diskriminering	133	
Delaktighet	133	
Bemötande	133	

Funktionsnedsättning	135	9
Sammanfattning	135	
Om statistiken	135	
Insatser, biståndets omfattning och utformning	136	
Insatser enligt LSS	138	
Insatser enligt SoL	143	
Insatser som kan ges antingen enligt SoL eller LSS inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning	146	
Beslut och domar avseende ledsagning och ledsagarservice samt kontaktperson	148	
Kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning	150	
Valfrihetsystem	152	
Brukardelaktighet	154	

Förkortningar

BBIC	Barns behov i centrum
BMM	Barnmorskemottagning (tidigare MVC – mödravårdscentral)
BoU	Barn- och ungdomsenheterna
BRÅ	Brottsförebyggande rådet
BSTF	Brief Strategic Family Therapy, Kort strategisk familjeterapi
BUP	Barn- och ungdomspsykiatri
BVC	Barnavårdscentral
EBO	Egenbosatt asylsökande eller nyanländ
EU	Europeiska unionen
FB	Föräldrabalken (1949:381)
FL	Förvaltningslag (2017:900)
FN	Förenta nationerna
FoT	Försöks - och träningslägenhet
FUT	Felaktiga utbetalningar
GDPR	The General Data Protection Regulation
HFD	Högsta förvaltningsdomstolen HSL Hälsa- och sjukvårdslag (2017:30) HVB Hem för vård eller boende
HVH	Hem för viss annan heldygnsvård
IFO	Individ- och familjeomsorgen
ILS	Integrerat ledningssystem
IOP	Idéburet offentligt partnerskap
IPS	Individual placement and support
i.u	Inga uppgifter
IVO	Inspektionen för vård och omsorg
KBF	Kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning
KBT	Kognitiv beteendeterapi
KCK	Kriscentrum-Kruton
LMA	Lag (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.
LOV	Lag (2008:962) om valfrihetssystem
LSS	Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade
LSU	Lag (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård

LUL	Lag (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare
LVM	Lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall
LVU	Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga
MI	Motiverande samtal (motivational interviewing) MFoF Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd MNKR Miljoner kronor
Mv	Medelvärde
MVP	Mentorer i våldsprevention
OSL	Offentlighet- och sekretesslagen (2009:400)
POM	Prostitution och människohandel
PRIO	Plan för riktade insatser inom området psykisk ohälsa
PUT	Permanent uppehållstillstånd RKA Rådet för kommunala analyser RVC Relationsvåldscentrum
RVT	Relationsvårdsteam
RÅ	Regeringsrättens årsbok
SFB	Socialförsäkringsbalk (2010:110)
SHIS	Stiftelsen hotellhem i Stockholm SIP Samordnad individuell plan
SIS	Statens institutionsstyrelse
SkolL	Skollag (2010:800)
SKKP	Särskilt kvalificerad kontaktperson SKR Sveriges kommuner och regioner SLK Stadsledningskontoret
SoL	Socialtjänstlagen (2001:453)
STIS	Stärkt tidigt stöd i samverkan TKR Tusen kronor
TUT	Tillfälligt uppehållstillstånd
TÖG	Tak över huvudet-garanti
UNHCR	The office of the United Nations High Commissioner for Refugees
VINR	Våld i nära relation

SOCIALTJÄNSTRAPPORT 2023

1. DEMOGRAFI

Demografi

Sammanfattning

- År 2023 var Stockholms stads befolkning totalt 988 943 personer motsvarande 50,6 procent kvinnor och 49,4 procent män.
- Totalt sett har befolkningen ökat stadigt sedan 1980-talet. Antalet personer i åldrarna noll till 29 år har däremot minskat sedan 2016 i staden men personer i åldrarna 30 år till 70 år och äldre, har ökat.
- Under år 2022 hade 91 procent av kvinnorna och 87 procent av männen i åldrarna 25 till 64 år i staden gymnasial eller eftergymnasial utbildning.
- Under åren 2017 till 2022 ökade medelinkomsten för både män och kvinnor i alla åldersgrupper i Stockholms stad.
- Män hade en genomgående högre medelinkomst jämfört med kvinnor. Skillnaden i medelinkomst mellan könen uppgick till drygt 20 procent för åldrarna 30 till 69 år. Från 70 år och uppåt ökade skillnaden i medelinkomst till drygt 30 procent.

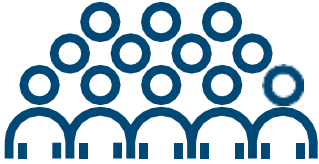
Om statistiken

I detta inledande kapitel av socialtjänstrapporten behandlas Stockholms stads demografi.

De demografiuppgifter som presenteras har valts ut för att de på något sätt påverkar socialtjänstens utveckling samt för att bidra till ökade möjligheter att analysera de enskilda verksamhetsområdenas utveckling. Uppgifterna som redovisas är stadens befolkningsantal, tillväxt och åldersfördelning. Vidare redovisas statistik om utbildningsnivåer, medelinkomst, förväntad medellivslängd vid födelsen samt personer som varit aktuella inom socialtjänsten i Stockholms stad under 2023. En del statistik redovisas enbart fram till och med år 2022. Detta beror på att statistik för 2023 inte varit tillgängligt vid tidpunkten för rapportens framskrivning.

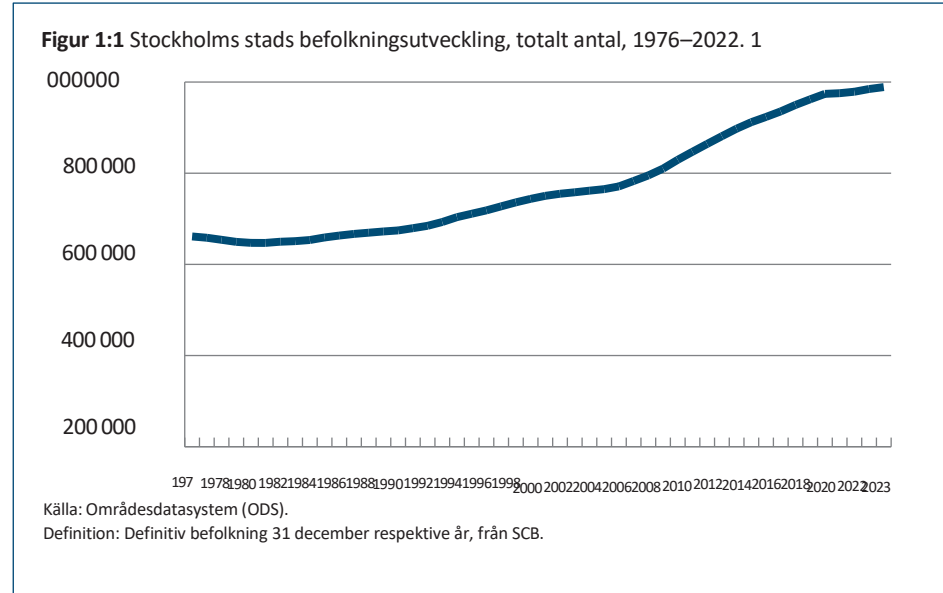
Statistiken är uppdelad både per stadsdelsnämnd och för hela staden. Värt att notera är att summan för stadsdelsnämnderna inte motsvarar summan för staden. Detta beror på att det finns restförda personer i staden. Det är personer som saknar adress som redovisas som en restpost på staden. I restposten återfinns personer med skyddad adress, personer som är i utlandstjänst för offentliga och privata arbetsgivare eller av annan anledning saknar känd hemvist. Dessa har tidigare fördelats på stadsdelsnämnderna men ingår nu enbart i summan för hela staden.

Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd samt Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd. Båda sedan juli 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Befolkning

Befolkningsantalet i Stockholms stad har stadigt ökat sedan 1980-talet. År 2023 hade Stockholms stad en befolkning på totalt 988 943 personer som bestod av 498 685 kvinnor (50,6 procent) och 490 258 män (49,4 procent). Figur 1:1 visar befolkningsutvecklingen sedan 1976 fram till 2023. Sedan 2013 har befolkningsantalet ökat med tio procent (9124 personer).

Från 2022 till 2023 ökade befolkningsantalet i staden med 4195 personer (0,4 procent). Tabell 1:1 visar befolkningsantal per stadsdelsnämnd år 2022 respektive 2023. Fyra stadsdelsnämnder hade en befolkningsmängd som översteg 100 000 personer år 2023. Variationen i befolkningsmängd mellan den stadsdelsnämnd med lägst invånarantal och den stadsdelsnämnd med högst invånarantal var 117 492 personer.

Tabell 1:1 Befolkningsantal per stadsdelsnämnd 2022–2023.

Stadsdelsnämnd	2023	2022	Skillnad 2022–2023 (antal)	Skillnad 2022–2023 (%)
Järva	92 659	91 990	669	0,7
Hässelby-Vällingby	76 283	76 992	-709	-0,9
Bromma	82 805	82 331	474	0,6
Kungsholmen	70 991	70 839	152	0,2
Norra Innerstaden	154 955	154 410	545	0,4
Södermalm	130 564	130 055	509	0,4
Enskede-Årsta-Vantör	103 651	103 814	-163	-0,2
Skarpnäck	46 522	46 415	107	0,2
Farsta	61 723	61 819	-96	-0,2
Hägersten-Ålvsjö	127 100	125 912	1 188	0,9
Skärholmen	37 463	37 151	312	0,8
Restförda	4 227	3 020	1 207	40,0
Totalt i staden	988 943	984 748	4 195	0,4

Källa: Områdesdatasystem (ODS).

Stadsdelsområdena summerar inte till totalen för staden. Detta beror på att restförda individer tidigare har fördelats ut på SDO men nu endast ingår i totalen för staden.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli 2023. Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli 2023.

Definition: Definitiv befolkning 31 december respektive år, från SCB.

988 943

År 2023 hade Stockholms stad en befolkningsstorlek motsvarande 988 943 personer. Sett över en tioårsperiod har befolkningsantalet ökat med tio procent.

Tabell 1:2 visar utvecklingen av stadens befolkningsantal utifrån åldersgrupper sedan 2012. De yngre åldersgrupperna noll till 19 år respektive 20 till 29 år har minskat i antal sedan 2020 respektive 2016. Den procentuellt största minskningen skedde år 2020 i åldersgruppen 20 till 29-åringar (knappt tre procent). Resterande äldre åldersgrupper har ökat i antal sedan 2012, varav gruppen 70 år och äldre, ökade med knappt tre procent år 2023.

Tabell 1:2 Befolkningsantal per åldersgrupp 2011–2022.

År	0–19 år	20–29 år	30–49 år	50–69 år	70+ år	Totalt
2012	188 112	141 119	279 004	189 377	83 623	881 235
2013	192 204	143 420	283 358	192 871	85 847	897 700
2014	195 342	145 506	285 979	196 572	88 590	911 989
2015	198 516	145 768	287 889	199 769	91 574	923 516
2016	201 920	145 283	291 175	202 796	94 445	935 619
2017	205 917	145 250	295 712	205 109	97 773	949 761
2018	209 404	143 871	300 847	207 312	100 720	962 154
2019	212 014	142 238	306 668	209 613	103 540	974 073
2020	211 731	138 468	308 794	211 533	105 025	975 551
2021	211 339	136 108	309 548	214 317	107 458	978 770
2022	210 175	134 438	312 573	217 088	110 474	984 748
2023	209 351	132 271	313 568	220 110	113 643	988 943

Källa: Områdesdatasystem (ODS).

Under 2023 var majoriteten (57 procent) av stadens befolkning mellan 25 och 64 år, varav 37 procent i åldersgruppen var invånare i innerstadens stadsdelsnämnder. Antalet invånare mellan noll och 24 år var 261 792 personer vilket motsvarar 26 procent av stadens befolkning. Antalet invånare som är 65 år och äldre var totalt 158 758 personer (16 procent av totalbefolkningen) varav 44 procent i åldersgruppen var boende i innerstadens stadsdelsnämnder. (Se tabell 1:3).

Tabell 1:3 Befolkningsantal och andel samt åldersfördelning per stadsdelsnämnd, 2023.

Stadsdelsnämnd	Totalt		0–24 år		25–64 år		65 år och äldre	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
Järva	92 659	9%	30 879	12%	50 071	9%	11 709	7%
Hässelby-Vällingby	76 283	8%	23 611	9%	41 226	7%	11 446	7%
Bromma	82 805	8%	23 362	9%	46 672	8%	12 771	8%
Kungsholmen	70 991	7%	14 112	5%	44 006	8%	12 873	8%
Norra Innerstaden	154 955	16%	36 096	14%	89 216	16%	29 643	19%
Södermalm	130 564	13%	28 066	11%	75 905	13%	26 593	17%
Enskede-Årsta-Vantör	103 651	10%	28 271	11%	61 904	11%	13 476	8%
Skarpnäck	46 522	5%	12 676	5%	26 971	5%	6 875	4%
Farsta	61 723	6%	17 656	7%	34 176	6%	9 891	6%
Hägersten-Älvsjö	127 100	13%	34 836	13%	74 449	13%	17 815	11%
Skärholmen	37 463	4%	11 546	4%	20 543	4%	5 374	3%
Restförda	4 227	0%	681	0%	3 254	1%	292	0%
Totalt i staden	988 943	100%	261 792	100%	568 393	100%	158 758	100%

Källa: Områdesdatasystem (ODS).

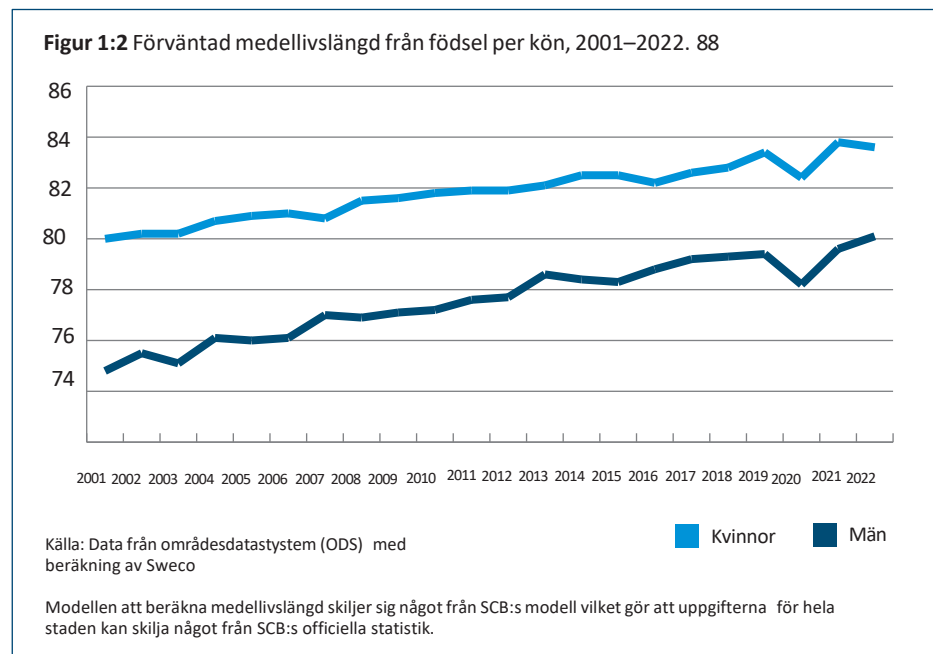
Stadsdelsområdena summerar inte till totalen för staden. Detta beror på att restförda individer tidigare har fördelats ut på SDO men nu endast ingår i totalen för staden.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli 2023. Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli 2023.

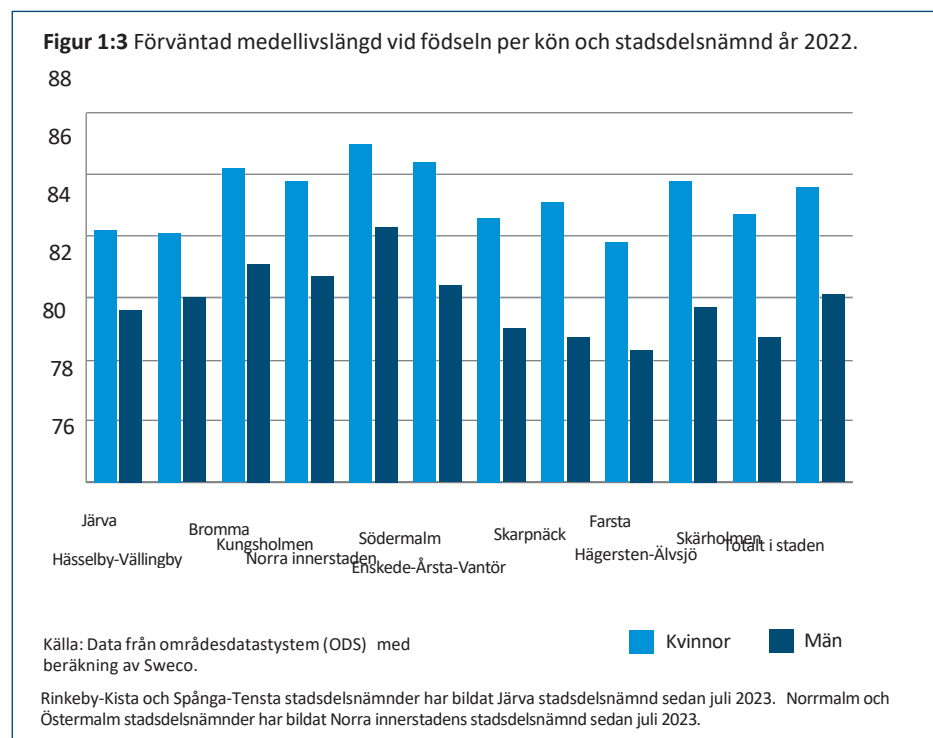
Definition: Definitiv befolkning 31 december respektive år, från SCB.

Förväntad medellivslängd från födseln

Den förväntade medellivslängden är ett genomsnittligt antal år som en nyfödd beräknas leva, utifrån rådande dödlighetssiffror vid tiden för beräkningen. Figur 1:2 visar den förväntade medellivslängden från födsel för stadens invånare och hur den har utvecklats sedan 2001 till och med 2022 för respektive kön. År 2022 var den förväntade medellivslängden från födsel 85,6 år för kvinnor respektive 82,1 år för män i Stockholms stad.

Figur 1:3 visar hur den förväntade medellivslängden från födsel varierar mellan kön och stadsdelsnämnd år 2022. Den högsta förväntade medellivslängden från födsel för kvinnor var 87 år och motsvarande för män var 84,3 år. Den lägsta förväntade medellivslängden från födsel för kvinnor var 83,8 år för kvinnor respektive 80,3 år för män. Det vill säga att skillnaden i den förväntade medellivslängden från födsel var som högst cirka sju år beroende på kön och stadsdelsnämnd.

Utbildningsnivå

Under år 2022 hade 91 procent av kvinnorna och 87 procent av männen i åldrarna 25 till 64 år i staden gymnasial eller eftergymnasial utbildning. Inga större förändringar i utbildningsnivå har observerats jämfört med föregående års statistik, varken per stadsdelsnämnd eller kön. Tabell 1:4 visar andelen av befolkningen i åldrarna 25 till 64 år utifrån högsta utbildningsnivå år 2022. Av dessa hade totalt 62 procent eftergymnasial utbildning. För innerstadens stadsdelsnämnder var den genomsnittliga andelen med eftergymnasial utbildning drygt 72 procent, medan genomsnittet för övriga stadsdelsnämnder var 53 procent.

Tabell 1:4 Andel av befolkningen 25–64 år efter högsta utbildningsnivå 2022.

Stadsdelsnämnd	Förgymnasial utbildning (%)	Gymnasieutbildning (%)	Eftergymnasial utbildning (%)	Uppgift saknas (%)
Järva	19	34	40	7
Hässelby-Vällingby	11	36	48	5
Bromma	4	25	68	3
Kungsholmen	3	21	74	3
Norra Innerstaden	3	19	74	4
Södermalm	4	23	70	3
Enskede-Årsta-Vantör	9	31	57	4
Skarpnäck	6	25	66	2
Farsta	10	34	54	3
Hägersten-Älvsjö	5	26	67	2
Skärholmen	16	36	41	8
Totalt i staden	7	27	62	4

Källa: SCB.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli 2023.
Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli 2023.

62%

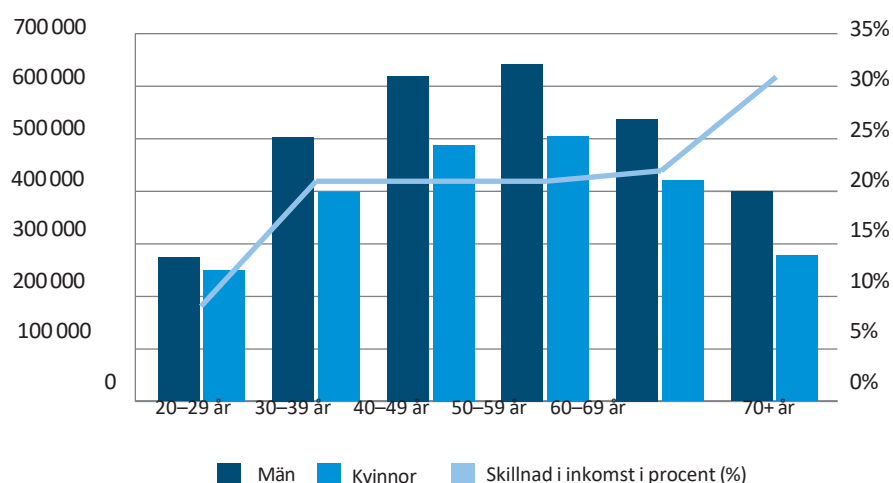
Andelen personer 25 till 64 år med eftergymnasial utbildning var 62 procent i staden som helhet.

Medelinkomst

Under åren 2017 till 2022 ökade medelinkomsten för både män och kvinnor i alla åldersgrupper i Stockholms stad. Den grupp med störst ökning av medelinkomst var män i åldern 50 till 59 år (27 procent). Denna åldersgrupp hade också den högsta medelinkomsten av alla grupper och kön år 2022 (641 809 kronor). Bland kvinnor var det också åldersgruppen 50 till 59 år som hade den största ökningen av medelinkomst (22 procent) respektive högsta medelinkomsten (504 612 kronor) år 2022.

I figur 1:4 visas medelinkomsten år 2022, uppdelat per kön och åldersgrupp samt den procentuella skillnaden i medelinkomst mellan män och kvinnor i respektive åldersgrupp. Skillnaden i medelinkomst mellan könen (den ljusblå linjen i figur 4:1) var som lägst i den yngsta åldersgruppen 20 till 29 år (nio procent) för att sedan öka till 21 procent från 30 år. Skillnaden kvarstod under resterande arbetsför ålder (upp till 69 år) och ökade därefter till en skillnad i medelinkomst på 31 procent för gruppen 70 år och uppåt.

Figur 1:4 Medelinkomst per kön och åldersgrupp* samt procentuell skillnad i inkomst mellan kön per åldersgrupp i Stockholms stad år 2022.

Källa: Områdesdatasystem (ODS).

*Inklusive personer utan inkomst

Tabell 1:5 respektive 1:6 visar medelinkomst för kvinnor respektive män per stadsdelsnämnd under perioden 2020 till 2022. För kvinnor varierar medelinkomsten med 205 087 kronor mellan stadsdelsnämnder och för män varierar medelinkomsten med 380 848 kronor. Det vill säga att den stadsdelsnämnd med högst medelinkomst har mer än dubbelt så hög medelinkomst än den stadsdelsnämnd med lägst medelinkomst för män.

Tabell 1:5 Medelinkomst kvinnor, 2020–2022, 20 år och äldre.

Stadsdelsnämnd	Medelinkomst 2020	Medelinkomst 2021	Medelinkomst 2022	Skillnad 2021–2022 (kr)	Skillnad 2021–2022 (%)
Järva	236 306	247 862	259 646	11 784	5
Hässelby-Vällingby	294 736	304 196	319 618	15 422	5
Bromma	402 004	419 084	442 110	23 026	5
Kungsholmen	414 514	434 987	459 489	24 502	6
Norra Innerstaden	413 808	434 108	460 624	26 516	6
Södermalm	383 762	402 383	424 972	22 589	6
Enskede-Årsta-Vantör	315 925	331 004	349 416	18 412	6
Skarpnäck	328 675	344 871	360 450	15 579	5
Farsta	300 711	314 694	331 740	17 046	5
Hägersten-Ålvsjö	361 082	376 971	397 348	20 377	5
Skärholmen	227 411	239 333	255 537	16 204	7
Totalt i staden	350 875	367 052	387 231	20 179	5

Källa: Områdesdatasystem (ODS).

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli 2023.
Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli 2023.

Tabell 1:6 Medelinkomst män, 2020–2022, 20 år och äldre.

Stadsdelsnämnd	Medelinkomst 2020	Medelinkomst 2021	Medelinkomst 2022	Skillnad 2021–2022 (kr)	Skillnad 2021–2022 (%)
Järva	299 598	310 852	327 788	16 936	5
Hässelby-Vällingby	369 280	381 507	401 562	20 055	5
Bromma	550 977	575 396	613 127	37 731	7
Kungsholmen	556 351	589 497	614 507	25 010	4
Norra Innerstaden	601 590	636 358	681 290	44 932	7
Södermalm	469 315	493 527	520 783	27 256	6
Enskede-Årsta-Vantör	377 454	398 206	421 470	23 264	6
Skarpnäck	379 070	397 036	413 980	16 944	4
Farsta	355 296	371 323	390 600	19 277	5
Hägersten-Älvsjö	440 369	462 734	485 428	22 694	5
Skärholmen	269 319	279 931	300 442	20 511	7
Totalt i staden	448 246	470 783	497 198	26 415	6

Källa: Områdesdatasystem (ODS).

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli 2023.
 Normalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli 2023.

Antal unika personer som varit aktuella inom socialtjänsten under året

I tabell 1:7 redovisas antal unika personer som varit aktuella inom socialtjänsten under 2023, uppdelat på stadsdelsförvaltning och verksamhetskod. De två nedersta raderna redogör för aktuella personer på två olika sätt, den översta raden (summa sdn) summerar antal unika personer som varit aktuella i verksamhetsområdet per stadsdelsnämnd under året. Den nedre raden (netto) visar antal unika personer per verksamhetsområde för hela staden, det vill säga att om en person varit aktuell inom verksamhetsområdet i fler än en stadsdelsnämnd under året så räknas personen bara en gång.

Tabell 1:7 Antal unika personer per stadsdelsnämnd och verksamhetskod som varit aktuella inom socialtjänsten under 2023.

	Stöd och service till personer med funktionsnedsättning, ****	Individ- och familjeomsorg till barn och ungdom inkl. familjerätt	Individ- och familjeomsorg till vuxna och missbrukare, ***	Ensamkommande	Socialpsykiatri
Järva	1 351	1 106	576	40	573
Hässelby-Vällingby	1 023	772	351	15	510
Bromma	701	365	197	14	344
Kungsholmen	471	148	150	11	209
Norra Innerstaden	837	390	305	13	408
Södermalm	1 150	444	488	10	397
Enskede-Årsta-Vantör	1 174	827	490	13	653
Skarpnäck	666	301	226	*	308
Farsta	985	462	340	12	387
Hägersten-Älvsjö	1 288	748	470	26	588
Skärholmen	661	493	331	15	277
Enheten för hemlösa	84		417	*	167
Totalt i staden (summa sdn)	10 391	6 056	4 341	172	4 821
Totalt i staden (netto**)	10 227	6 032	4 302	172	4 755

* Antal under 4 redovisas ej.

** Unika i staden kan vara något färre än summan av stadsdelsområdena då en person kan ha varit aktuell vid mer än en sdn under året.

*** Det är bara barnet som räknas, dvs den som har insats, inte de vuxna som finns med i samhörigheten (detta gäller även inom funktionsnedsättning). Inom familjerätten finns ärenden (utredningar) för vuxna. Dessa ingår.

**** Här ingår personer som haft insats någon gång under året.

2. EKONOMISKT BISTÅND

Ekonomiskt bistånd

Sammanfattning

- Under 2023 uppbar 1,9 procent av befolkningen i Stockholms stad någon gång under året ekonomiskt bistånd, vilket motsvarar 18 384 personer (vuxna och barn).
- Antalet hushåll som uppbar ekonomiskt bistånd någon gång under året var 11 568 hushåll. Det var 784 hushåll färre jämfört med året innan, vilket motsvarar en minskning med 6,3 procent.
- Andelen barn i hushåll med ekonomiskt bistånd har successivt minskat under de senaste tio åren, från 5,7 procent 2013 till 3,2 procent 2023.
- Av samtliga vuxna personer som uppbar ekonomiskt bistånd under 2023 hade 46 procent försörjningshindret arbetslöshet. Det näst vanligaste försörjningshindret i staden var nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom med 24 procent och det tredje vanligaste var sociala eller medicinska skäl med 20 procent.
- Under året aktualiserades 2 242 nya rådsökande inom stadens budget- och skuldrådgivning. Det var ökning med 2,75 procent eller 60 fler nya rådsökande jämfört med året innan.
- Under året 2023 fanns det 13 806 barn i Stockholms stad med föräldrar som hade skulder eller en pågående skuldsanering hos Kronofogden. Det motsvarar 7,3 procent av antalet barn i Stockholms stad.

Om statistiken

Källan till den redovisade statistiken om ekonomiskt bistånd är socialnämndens verksamhetssystem sociala system. Källan till den redovisade statistiken om budget- och skuldrådgivning är manuell statistik från verksamheten, Boss+ samt Kronofogden.

Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd samt Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstaden stadsdelsnämnd. Båda sedan juli 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Insatser, biståndets omfattning och utformning

Biståndsbehov över tid

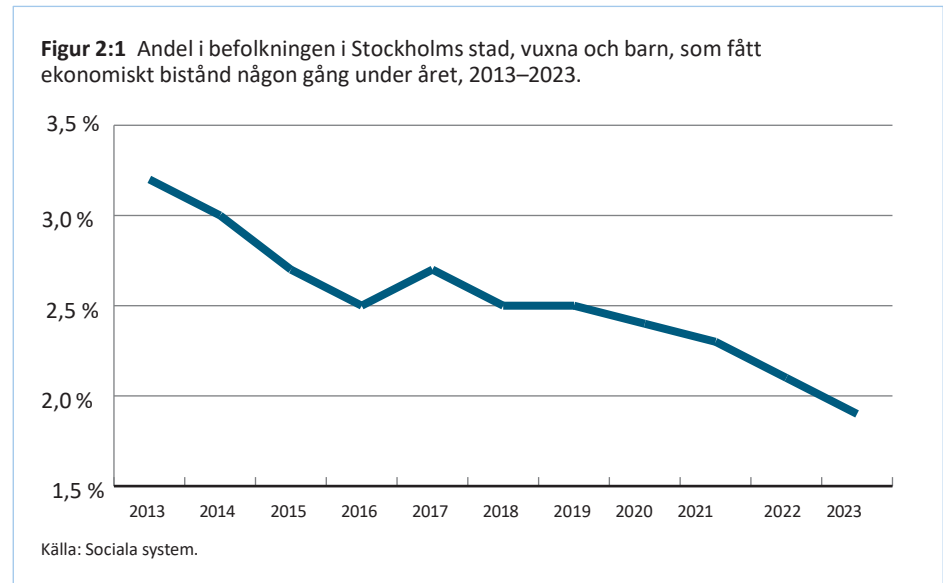
Andelen personer av befolkningen som uppbar ekonomiskt bistånd har minskat, sett ur ett tioårsperspektiv, med undantag för en mindre uppgång 2017. Denna uppgång förklaras främst av det vid tidpunkten ökade antalet nyanlända personer som beviljades ekonomiskt bistånd vid socialnämndens enhet Intro Stockholm i ett initialt skede i avvaktan på sin etableringsersättning.

Under 2023 uppbar 1,9 procent av befolkningen i Stockholms stad någon gång under året ekonomiskt bistånd, vilket motsvarar 18 384 personer (vuxna och barn). Jämfört med 2022 är det 2 129 personer färre som uppburit ekonomiskt bistånd under året. Sett ur ett tioårsperspektiv har antalet personer som uppburit ekonomiskt bistånd minskat med 9 935 personer, vilket motsvarar en minskning på 35 procent.

Under 2023 uppbar 1,9 procent av befolkningen i Stockholms stad någon gång under året ekonomiskt bistånd, vilket motsvarar 18 384 personer (vuxna och barn).

Diagrammet som följer visar utvecklingen av ekonomiskt bistånd i Stockholms stad i förhållande till befolkningen under de senaste tio åren (se figur 2:1).

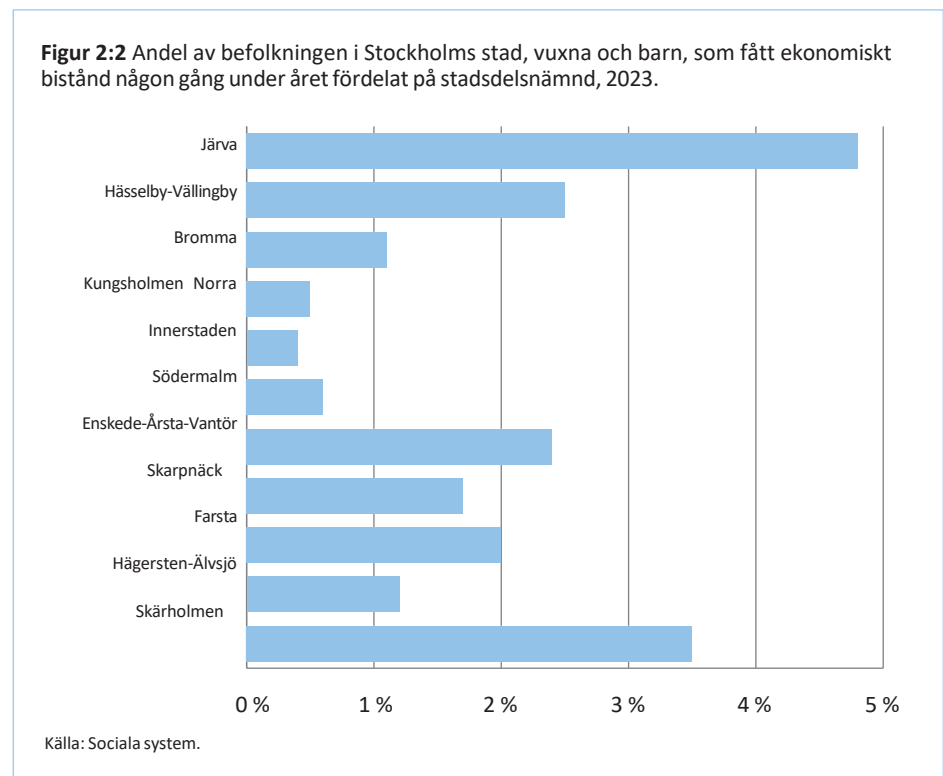

Skillnader av biståndsbehov mellan stadsdelsområden

Befolkningens behov av ekonomiskt bistånd fördelar sig olika över staden och är avhängig befolkningssammansättningen i respektive stadsdelsområde.

Genomgående visar sig skillnader mellan innerstads- och ytterstadsområden där befolkningen i de senare har ett större behov av ekonomiskt bistånd. Det överensstämmer med föregående år, dock med något lägre procentandelar år 2023.

Diagrammet som följer visar en jämförelse av andel i befolkningen i respektive stadsdelsnämnd som någon gång under år 2023 haft ekonomiskt bistånd (se figur 2:2).

Biståndshushåll

Den som är gift eller sambo ansöker om ekonomiskt bistånd tillsammans med sin partner, bådas sammanräknade inkomster och utgifter ligger till grund för bedömningen av biståndsbehovet. Av denna anledning redovisas inte enbart personer utan även hushållens behov av ekonomiskt bistånd. Ett hushåll kan bestå av en ensamstående individ med eller utan barn, eller ett par med eller utan barn.

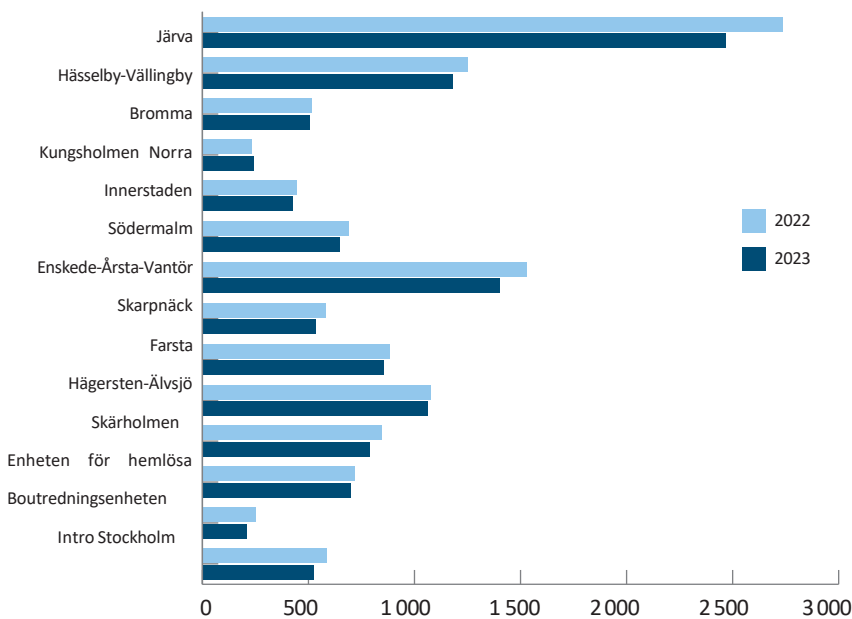
År 2023 var det 11 568 hushåll i staden som någon gång under året uppbar ekonomiskt bistånd. Det var 784 hushåll färre jämfört med året innan, detta motsvarar en minskning med 6,3 procent. Biståndshushållen minskade till antalet vid samtliga stadsdelsnämnder förutom en under 2023.

Diagrammet som följer visar antal hushåll per stadsdelsnämnd de senaste två åren. Hushållen redovisas på den stadsdelsnämnd där de senast under året fick bistånd (se figur 2:3).

Under 2023 minskade antalet biståndshushåll i de flesta stadsdelsnämnder.

Figur 2:3 Antal hushåll med ekonomiskt bistånd per nämnd, 2022–2023.

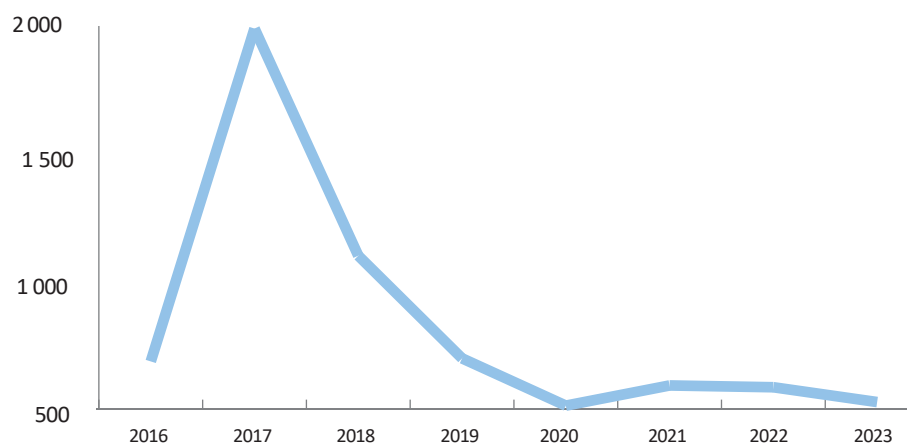
Källa: Sociala system.

Nyanlända biståndshushåll

Det är socialnämndens enhet Intro Stockholm som tar emot och introducerar nyanlända som har anvisats boende i staden. Intro Stockholms uppdrag är att matcha nyanlända till genomgångsboenden, att handlägga ekonomiskt bistånd för nyanlända i avvaktan på den statliga etableringsersättningen, samt att tillhandahålla initialt socialt stöd och praktisk hjälp i samband med bosättning. Intro Stockholm handlägger även ärenden där nyanlända erhåller etableringsersättning men har behov av kompletterande ekonomiskt bistånd på grund av hög boendekostnad under etableringstiden. Vid behov av andra insatser från socialtjänsten överförs hela ärendet till aktuell stadsdelsnämnd.

Under 2023 uppbar 528 hushåll ekonomiskt bistånd från Intro Stockholm, vilket motsvarar 1 239 personer (vuxna och barn). Hushållen vid Intro Stockholm består till stor del av hushåll med barn, 33 procent, vilket motsvarar 604 barn. Jämfört med föregående år är antalet hushåll något lägre. I figur 2:4 visas utvecklingen av antal hushåll vid Intro Stockholm sedan 2016.

Figur 2:4 Antal hushåll med ekonomiskt bistånd vid intro Stockholm, 2016–2023.

Källa: Sociala system.

Biståndshushållens storlek

Den genomsnittliga storleken på de hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd har varit oförändrad de senaste tio åren (1,7 personer) men under 2023 ligger det på 1,6 personer. Den genomsnittliga storleken på biståndshushållen skiljer sig något mellan stadsdelsnämnderna.

Tabell 2:1 visar genomsnittlig hushållsstorlek fördelat per stadsdelsnämnd under 2023.

Tabell 2:1 Genomsnittlig hushållsstorlek per nämnd, 2023.

Nämnd	Antal personer
Järva	1,8
Hässelby-Vällingby	1,6
Bromma	1,7
Kungsholmen	1,3
Norra Innerstaden	1,3
Södermalm	1,2
Enskede-Årsta-Vantör	1,8
Skarpnäck	1,5
Farsta	1,4
Hägersten-Älvsjö	1,4
Skärholmen	1,6
Enheten för hemlösa	1,0
Boutredningsenheten	1,0
Intro Stockholm	2,3
Totalt i staden	1,6

Källa: Sociala system.

Barn i familjer med ekonomiskt bistånd

Antalet barn som ingår i hushåll med ekonomiskt bistånd har successivt minskat under de senaste tio åren. Sedan 2013 har antalet barn minskat från 9 891 barn till 5 896 barn år 2023, vilket motsvarar ungefär 40 procent färre barn. Jämfört med föregående år har antalet barn minskat från 7 057 barn till 5 896 barn vilket motsvarar en minskning med 1 158 barn.

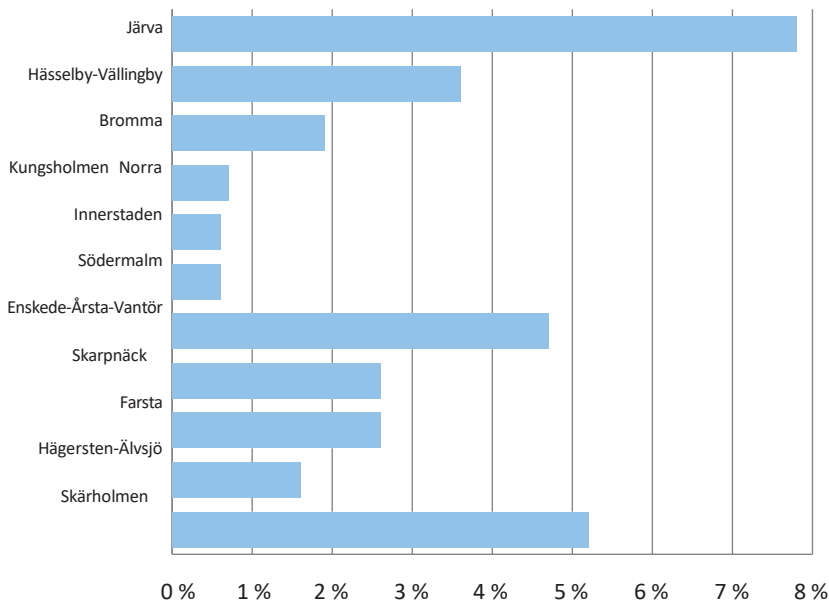
Andelen barn i hushåll med ekonomiskt bistånd i befolkningen (0–17 år) har också successivt minskat under de senaste tio åren, från 5,7 procent 2013 till 3,2 procent 2023. Detta följer trenden med en överlag minskad andel i befolkningen som har behov av ekonomiskt bistånd, sett till hela befolkningsunderlaget. Det betyder att det finns färre barn idag som lever i familjer som behöver ekonomiskt stöd jämfört med hur många som behövde det tidigare. Samtidigt har antalet personer i hela befolkningen som behöver ekonomiskt stöd inte minskat lika mycket som andelen barn som faktiskt får det.

Andelen och antalet barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd skiljer sig påtagligt åt mellan de olika stadsdelsnämnderna (se figur 2:5).

Sedan 2013 har antalet barn i familjer med ekonomiskt bistånd sjunkit från 9 891 barn till 5 896 barn 2023.

Figur 2:5 Andel i befolkningen 0–17 år som ingår i hushåll som någon gång under året har uppburit ekonomiskt bistånd, per stadsdelsnämnd, 2023.

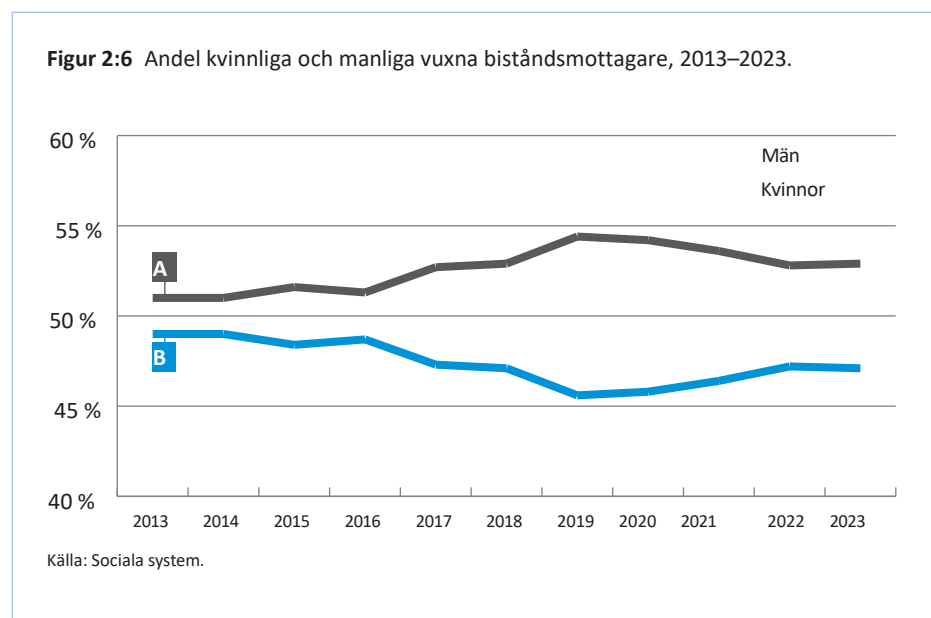

Källa: Sociala system.

Skillnader i kön

Fram till början av 2000-talet var det ungefär lika stor andel män som kvinnor som var i behov av ekonomiskt bistånd. Sedan dess har män uppburit ekonomiskt bistånd i något högre utsträckning än kvinnor. Under 2023 var fördelningen den samma som 2022 där 47 procent av de vuxna biståndstagarna var kvinnor och 53 procent var män.

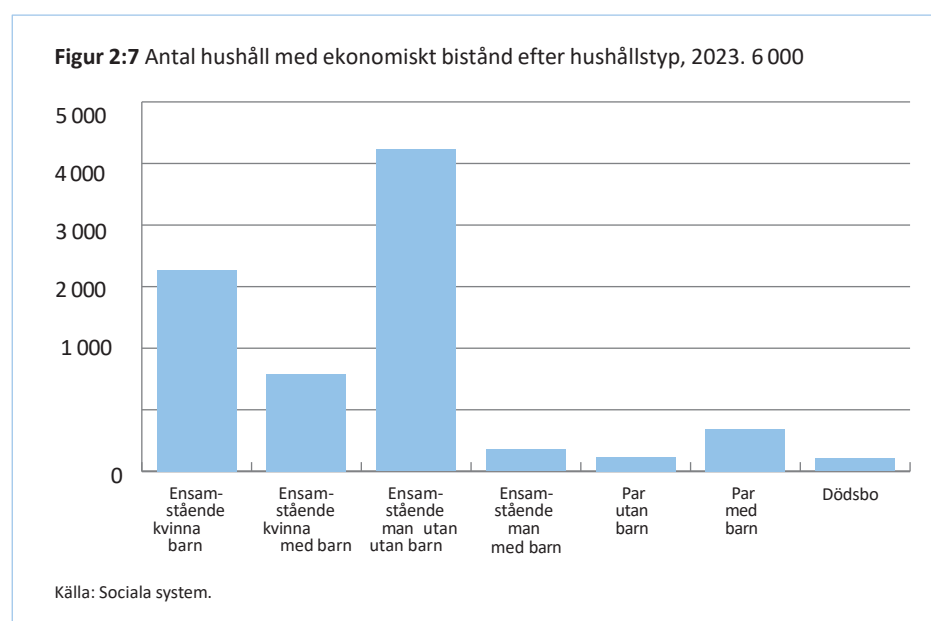
Följande diagram visar utvecklingen de senaste tio åren vad gäller fördelningen mellan kvinnor och män i behov av ekonomiskt bistånd (se figur 2:6).

Hushållstyper

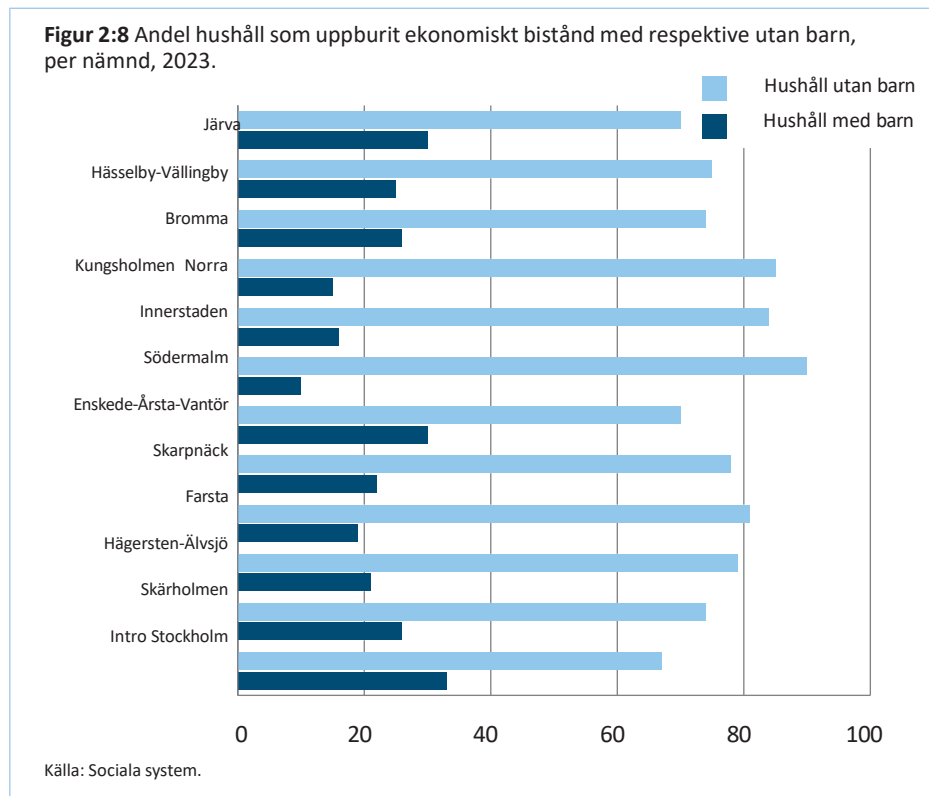
Den vanligaste hushållstypen som ansöker om ekonomiskt bistånd är i likhet med tidigare år ensamstående män utan barn. Hushållstypen representerade 45 procent av biståndshushållen 2023 medan ensamstående kvinnor utan barn utgjorde 28 procent av biståndshushållen. Den hushållstyp som är i minst behov av ekonomiskt bistånd är hushållstypen par utan barn som utgör endast två procent av samtliga hushåll.

I figur 2:7 visas fördelningen av antal hushåll inom respektive hushållstyp.

Hushåll utan barn, både ensamstående och par, utgör 75 procent av samtliga hushåll som uppburit ekonomiskt bistånd någon gång under 2023. I samtliga stadsdelsnämnder är hushåll utan barn den mest förekommande hushållstypen bland de biståndssökande hushållen (se figur 2:8).

Åldersfördelning

Den största åldersgruppen av vuxna biståndsmottagare som uppbur ekonomiskt bistånd någon gång under året 2023 var gruppen 40–64 år. Totalt 6 820 personer återfanns inom denna åldersgrupp, vilket motsvarar drygt 55 procent av de vuxna biståndsmottagarna.

Den näst största gruppen var personer i åldrarna 30–39 år (2754 personer, vilket motsvarar ca 22 procent) och unga vuxna i åldrarna 18–24 år som betraktas som vuxna med eget hushåll, var den tredje största gruppen (1 222 personer, ca tio procent).

Det finns vissa skillnader när det gäller fördelningen av antalet och andelen biståndstagare baserat på ålder och kön. I den yngsta åldersgruppen (18 – 24 år) återfinns den största skillnaden mellan kön och behov av ekonomiskt bistånd under 2023. Antalet kvinnor i den yngre åldersgruppen som någon gång under året uppburit ekonomiskt bistånd var 486 jämfört med 736 män i samma åldersgrupp. Män utgör en större andel än kvinnor i den yngre åldersgruppen i jämförelse med fördelningen mellan kvinnor och män i den totala gruppen biståndsmottagare.

Försörjningshinder

Ett försörjningshinder registreras för varje individ som ansöker om ekonomiskt bistånd och beskriver skälet till att individen inte kan försörja sig på egen hand anges. Av de försörjningshinder som finns i socialtjänstens verksamhetssystem är följande tre kategorier de mest förekommande: *arbetslöshet, sjukdom och sociala/medicinska skäl*.

Den som är arbetsför och oförhindrad att söka arbete samt omgående kan påbörja en erbjuden anställning tillhör kategorin *arbetslösa*. Inom gruppen som kodas som arbetslösa finns stora variationer vad gäller hur nära arbetsmarknaden en individ befinner sig och inom gruppen finns både personer som har annan ersättning för sin försörjning, såsom exempelvis arbetslöshetskassa, men även personer som helt saknar annan ersättning än ekonomiskt bistånd. Kategorin arbetslösa innefattar även nyanlända som väntar på att påbörja etableringsprogrammet samt de som redan deltar i etableringsprogrammet men som inte helt kan försörja sig på etableringsersättningen.

46%

hade under 2023 försörjningshindret arbetslöshet. 24 procent hade försörjningshindret nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom och 20 procent hade sociala eller medicinska skäl.

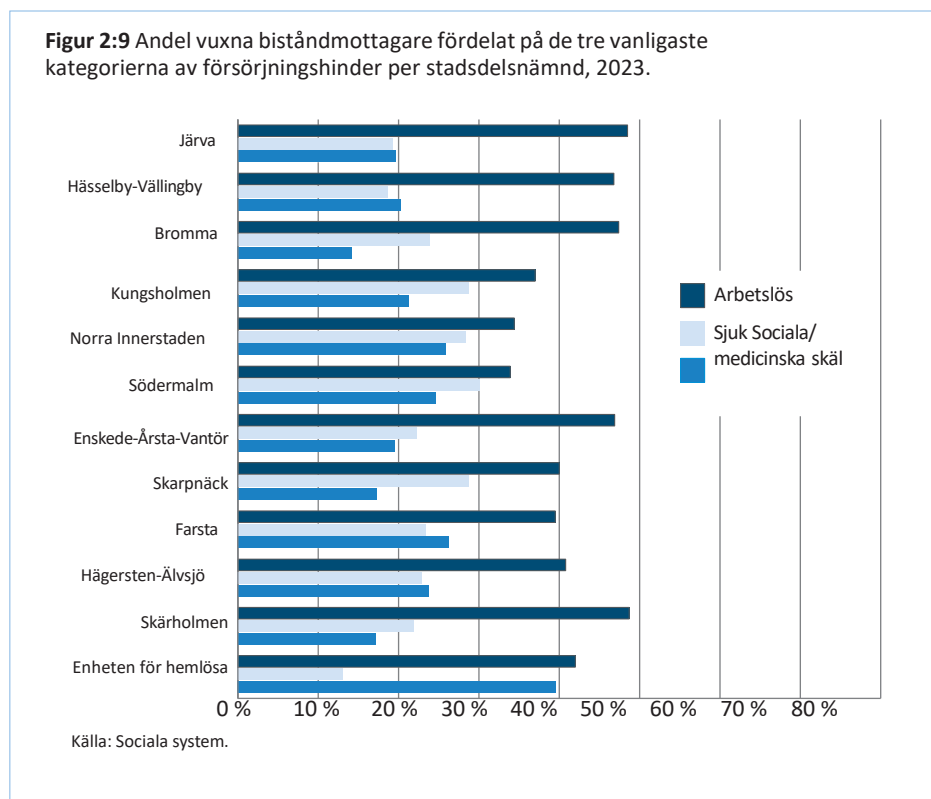
46 procent av samtliga vuxna personer som uppbar ekonomiskt bistånd under 2023 har detta försörjningshinder. Andelen är oförändrad jämfört med året innan, dock en minskning med 459 personer.

Den grupp som på grund av *sjukdom* har behov av ekonomiskt bistånd består framförallt av sjukskrivna personer som har ett läkarintyg med en styrkt tillfälligt nedsatt arbetsförmåga, men som antingen inte har kvalificerat sig för sjukpenning eller har en så pass låg sjukpenning att de inte kan försörja sig enbart på denna. Gruppen består även av personer som bedömts ha en varaktigt nedsatt arbetsförmåga och som har beviljats sjuk- eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan men som inte helt klarar sin egen försörjning och därmed behöver kompletterande ekonomiskt bistånd. Detta försörjningshinder är näst vanligaste försörjningshindret och utgör 24 procent av alla vuxna biståndssökande. Jämfört med 2022 har andelen ökat med en procentenhet.

Personer som av socialtjänsten bedöms att de av *sociala/medicinska skäl* är förhindrade att söka arbete och att arbeta har ofta behov av insatser från andra delar av socialtjänsten eller från sjukvården. Skälen kan exempelvis vara en pågående missbruksproblematik, psykisk ohälsa eller att individen befinner sig i en akut krissituation. Andelen social-medicinska skäl har också förblivit oförändrad och utgör 20 procent men minskat i antal personer med 106.

En biståndsmottagare kan ha ett eller flera olika försörjningshinder under året. Resultatet som presenteras avser det försörjningshinder som varit mest förekommande under året för varje biståndsmottagare.

I figur 2:9 presenteras andel och fördelning av de tre kategorierna av försörjningshinder vid stadsdelsnämnderna samt Enheten för hemlösa.

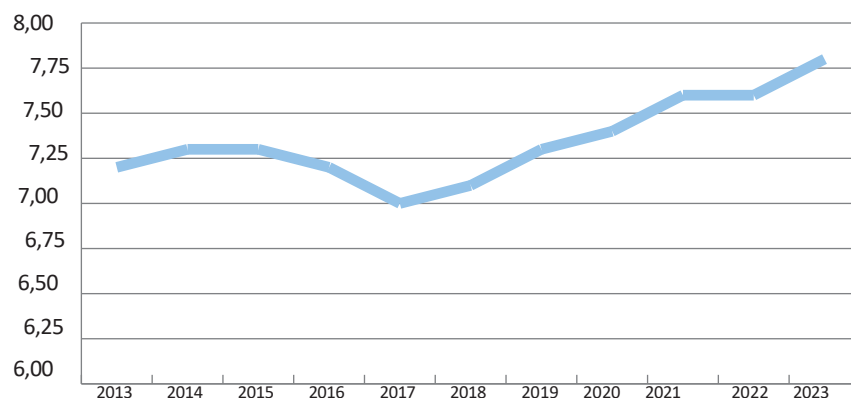

Fördelningen mellan kvinnor och män avseende olika försörjningshinder skiljer sig något åt. Likt tidigare år har män i högre grad än kvinnor arbetslöshet och sociala/medicinska skäl som försörjningshinder, medan kvinnor i högre grad än män erhåller ekonomiskt bistånd till följd av sjukdom.

Biståndstider

År 2023 fick hushållen med ekonomiskt bistånd i genomsnitt bistånd i 7,8 månader under en tolv månadersperiod. Det var en viss ökning jämfört med föregående år, när den genomsnittliga biståndstiden var 7,6 månader. Över tid syns en trend där fler och fler biståndshushåll har ett långvarigt behov av ekonomiskt bistånd (se figur 2:10).

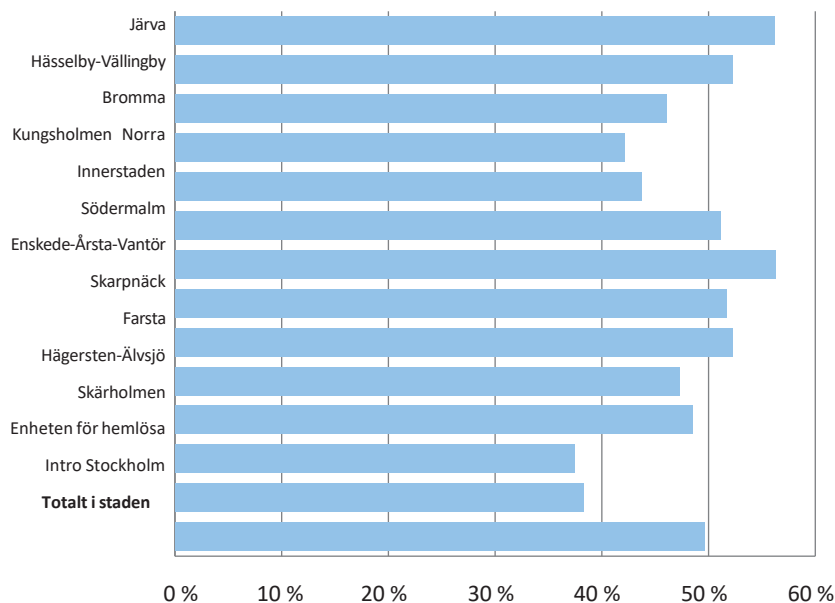
Figur 2:10 Genomsnittlig biståndstid (månad/år) 2013–2023.

Källa: Sociala system.

Under 2023 hade 49,6 procent av de vuxna biståndsmottagarna ett långvarigt behov¹ av ekonomiskt bistånd. Det är en ökning med ungefär två procent jämfört med föregående år². Figur 2:11 visar hur andelen biståndsmottagare med ett långvarigt behov av ekonomiskt bistånd fördelar sig per stadsdelsnämnd.

Figur 2:11 Andel vuxna personer med långvarigt biståndsbehov per månad, genomsnitt 2023, per stadsdelsnämnd.

Källa: Sociala system.

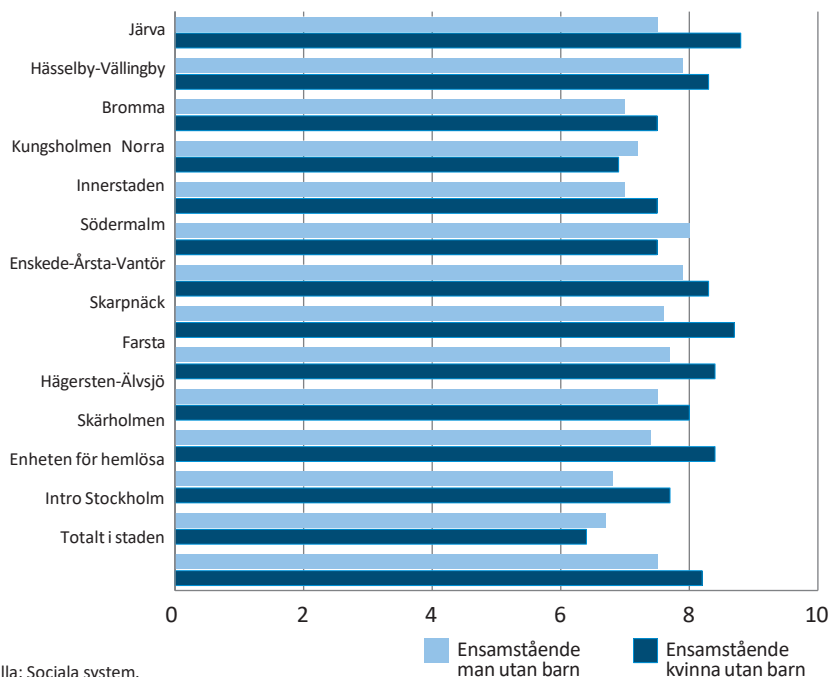
Den vanligaste hushållstypen som uppbär ekonomiskt bistånd är ensamstående män utan barn.

Den vanligaste hushållstypen som uppbär ekonomiskt bistånd är ensamstående män utan barn. Näst vanligast är ensamstående kvinnor utan barn. Biståndstiderna mellan dessa två grupper skiljer sig åt, där genomsnittlig biståndstid totalt i staden för ensamstående män utan barn är 7,5 månader och motsvarande för ensamstående kvinnor utan barn är 8,2 månader (se figur 2:12).

¹ Med långvarigt behov avses tio månader eller mer under en tolv månadersperiod.

² I föregående års rapport redovisades här ett mått baserat på månadsstatistik som inte är jämförbart med årsstatistiken som redovisas i föreliggande rapport.

Figur 2:12 Genomsnittlig biståndstid (mån/år) för hushållstyper utan barn per nämnd, 2023.

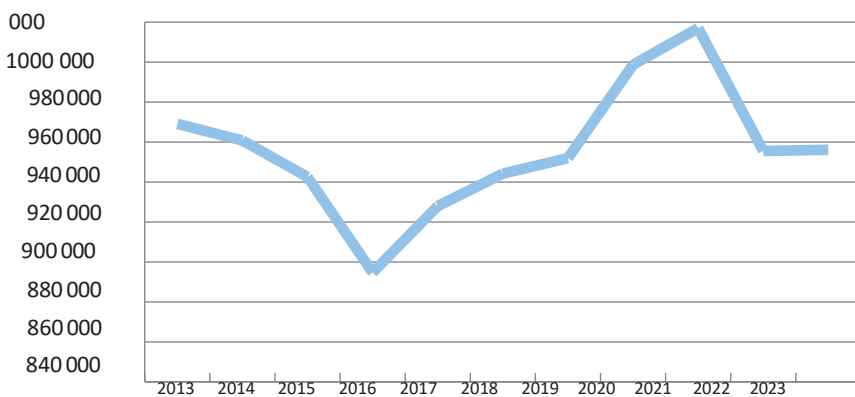

Kostnader för ekonomiskt bistånd

År 2023 uppgick kostnaderna för ekonomiskt bistånd i Stockholms stad till 956,1 miljoner kronor, vilket var en marginell ökning med ungefär 546 000 kronor eller 0,1 procent i jämförelse med föregående år (se figur 2:13).

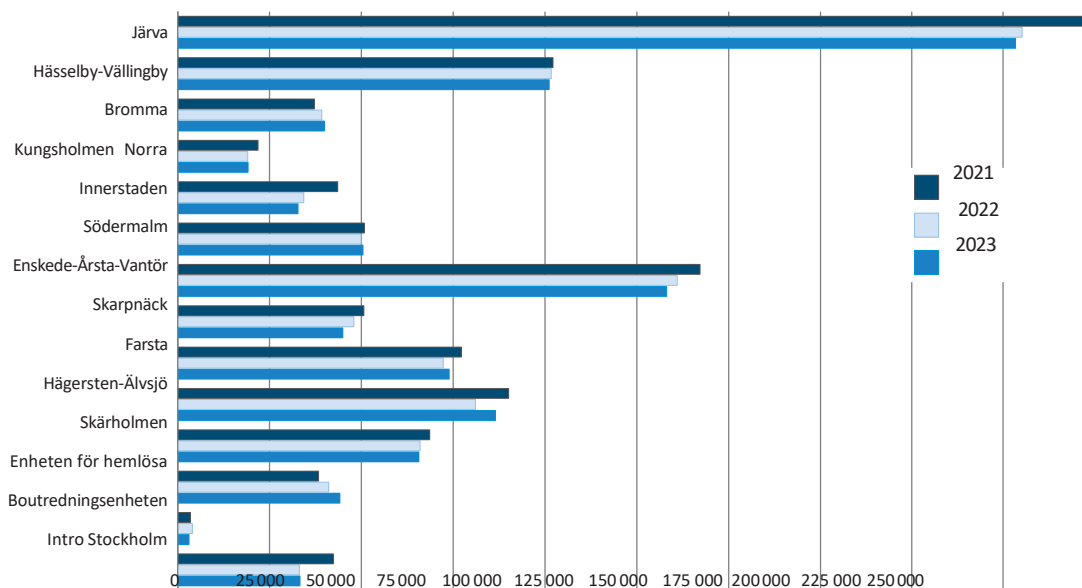
Figur 2:13 Kostnader för ekonomiskt bistånd (tkr) 2013–2023. 1 020

Under 2023 uppgick stadens kostnader för ekonomiskt bistånd till 956,1 miljoner kronor.

I figur 2:14 presenteras kostnaderna för de tre senaste åren fördelat per nämnd.

Figur 2:14 Kostnader för ekonomiskt bistånd (tkr) fördelat per nämnd, 2021–2023.

Källa: Sociala system.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Biståndets ändamål

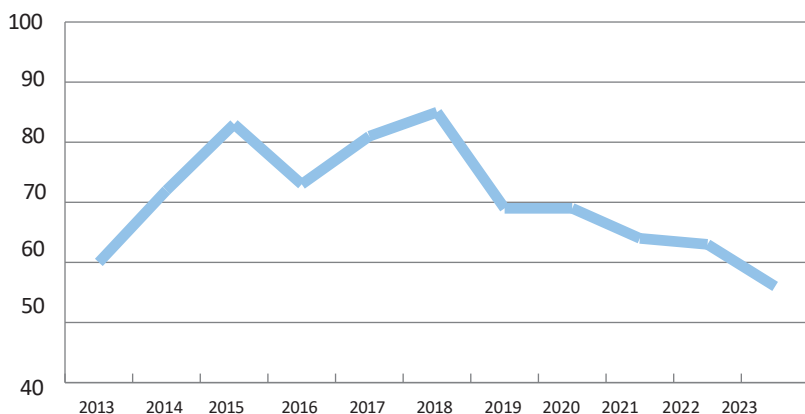
Ekonomiskt bistånd består av två delar: försörjningsstöd och bistånd till livsföring i övrigt. Av den totala kostnaden för ekonomiskt bistånd i staden avsåg 87,3 procent försörjningsstöd och 12,7 procent livsföring i övrigt.

Ett biståndsändamål som årligen följs upp i rapporten är det bistånd som betalas ut för tillfälliga boendelösningar för de personer eller familjer som saknar egen bostad. Det var 2 238 hushåll som någon gång under året 2023 beviljades bistånd till sådan boendelösning, vilket var 234 hushåll färre än året innan.

År 2023 låg kostnaden för tillfälligt boende på ungefär 56 miljoner kronor jämfört med drygt 63 miljoner kronor föregående år. Under de senaste fem åren har kostnaderna för tillfälligt boende successivt sjunkit (se figur 2:15).

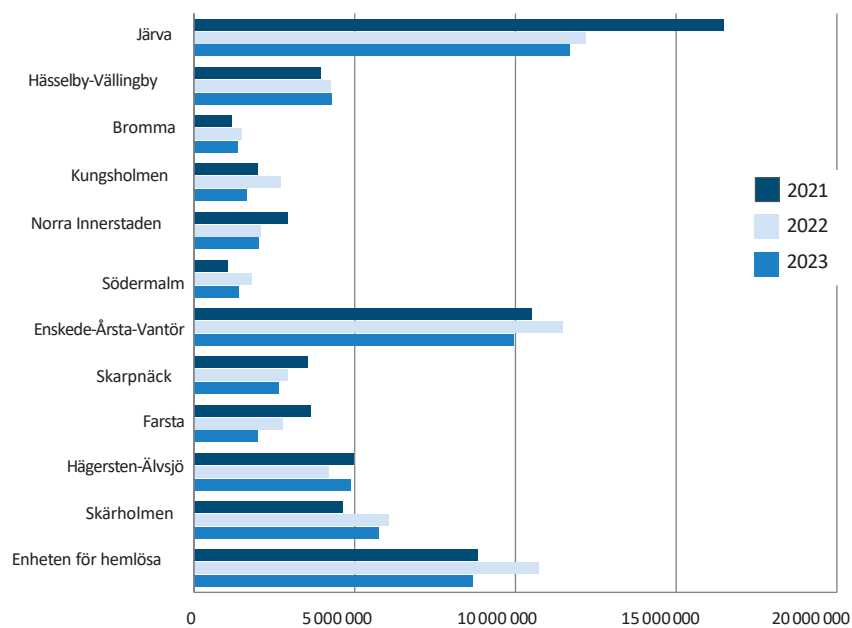
Figur 2:15 Kostnader för akutboende, hotell och vandrarhem (mnkr), 2013–2023.

Källa: Sociala system.

Kostnaderna för tillfälligt boende³ varierar mellan stadsdelsnämnderna och över tid. I figur 2:16 visas kostnaderna per stadsdelsnämnd de senaste tre åren.

Figur 2:16 Kostnader för akutboende och vandrarhemsliknande boende fördelat per stadsdelsnämnd, 2021–2023.

Källa: Sociala system.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

³ Avser ändamål 27 (boendekostnad på akutboende) och ändamål 46 (boendekostnad på vandrarhemsliknande boende).

Under år 2023 var det totalt 178 barnfamiljer, bestående av 393 enskilda barn, som beviljades bistånd för tillfälliga boendelösningar. Det var en minskning med 55 barnfamiljer och 154 barn jämfört med föregående år. I tabell 2.2 visas antalet barnfamiljer som saknar stadigvarande bostad och som beviljats ekonomiskt bistånd till hotell eller vandrarhem någon gång under året, fördelat per stadsdelsområde under de senaste tre åren.

Tabell 2:2 Antal hushåll med barn som beviljats ekonomiskt bistånd för tillfälligt boende på hotell eller vandrarhem per stadsdelsnämnd, 2021–2023.

Stadsdelsnämnd	2021	2022	2023
Västerort*	109	103	79
Inre staden**	29	28	12
Söderort***	103	102	87

Källa: Sociala system.

* Västerort avser stadsdelsnämnderna Järva, Hässelby-Vällingby och Bromma.

** Inre staden avser stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Norra innerstaden och Södermalm.

*** Söderort avser stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Skarpnäck, Farsta, Hägersten-Älvsjö och Skärholmen.

Medelbidrag

Under år 2023 var medelbidraget 10 631 kronor per månad och hushåll, vilket var en ökning med 5,1 procent jämfört med år 2022 då medelbidraget var 10 117 kronor per månad och hushåll.

Anledningen till att medelbidraget ökar kan delvis förklaras av att den beslutade riksnormen år 2023 räknades upp med 8,6 procent jämfört med riksnormen för år 2022.

Avslutade ärenden

Totalt avslutades 3 237 ärenden under året 2023, vilket motsvarade 28 procent av antalet biståndshushåll som någon gång under året har varit aktuella för ekonomiskt bistånd. År 2022 avslutades 3 654 ärenden, vilket motsvarade 30 procent av biståndshushållen. Andelen och antalet som avslutades var därmed något färre 2023 jämfört med året innan.

Den vanligaste avslutsorsaken var att individen har börjat arbeta och andelen som avslutades av denna orsak var 27 procent, samma summa som föregående år. Andelen som avslutats på grund av att individen har börjat studera ökade från 6,1 procent till 7 procent. Andelen som beviljats sjuk- eller aktivitetsersättning och vars behov av ekonomiskt bistånd därför har upphört ökade från 4,7 procent år 2022 till 6,8 procent år 2023.

Under hösten 2023 infördes en rad nya avslutsorsaker i sociala system vilket gör det svårt med ytterligare jämförelser med föregående år (se tabell 2:3).

10 631

kronor var medelbidraget under 2023. Detta var en ökning jämfört med 2022.

Tabell 2:3 Antal avslutade biståndshushåll under 2023, efter avslutsorsak.

	Antal
Börjat arbeta	881
Börjat studera	225
Beviljats sjuk- eller aktivitetsersättning	221
Beviljats pension eller äldreförsörjningsstöd	43
Beviljats A-kassa, Alfa-kassa eller aktivitetsstöd	55
Beviljats annan ersättning	137
Engångsansökan	381
Intro Stockholm - Beviljats etableringsersättning	10
Intro Stockholm - Ärendeansvar övergår till stadsdel	5
Intro Stockholm - Etableringsperiod avslutad	21
Flyttat från stadsdelen	397
Kriminalvård	51
Avliden	45
Okänt	657
Registrering av ny samhörighet	21
Avslag	*
Stadigvarande boende	*
Flyttat till annan kommun	23
Flyttat till annan stadsdel	23
Flyttat till annat land	8
Kontakten avbruten	20
Övrigt	9
Totalt i staden	3 237

Källa: Sociala system.

*Antal under 4 redovisas ej.

Brukardelaktighet

Indikator ekonomiskt bistånd

Under år 2021 infördes en ny indikator för verksamhetsområdet ekonomiskt bistånd. En indikator är ett tal som följs över tid och som ska visa om utvecklingen går i rätt riktning och i rätt takt samt ska utgöra ett underlag för åtgärder och beslut. Indikatorn i fråga definieras enligt följande: *Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatsen eller insatserna de fått från socialtjänsten.*

Under år 2023 genomfördes en mätning utifrån ovan nämnda indikator. Likt tidigare år genomfördes mätningen i form av en pappersenkät. Enkäten delades ut till klienter som under april och maj månad hade ett fysiskt möte med sin handläggare på ekonomiskt bistånd. Frågeställningen i enkäten var: *Om du tänker på det senaste året, hur har din situation förändrats av det stöd du har fått från socialtjänsten när det gäller ekonomiskt bistånd?* Möjliga svarsalternativ var:

- förbättrats mycket
- förbättrats något
- oförändrat
- försämrats något
- försämrats mycket,
- eller
- vet ej/har ingen uppfattning

Indikatorn mäts genom summan av andelarna för de översta svarsalternativen *förbättrats mycket* och *förbättrats något*. Totalt inkom 191 enkätsvar från personer som uppbar ekonomiskt bistånd och resultatet bygger på dessa svar.

Indikatorn för ekonomiskt bistånd för hela staden gav resultatet 73 under år 2023. Det innebär att 73 procent av de svarande upplever att de har fått en förbättrad situation av insatsen eller insatserna de har fått från socialtjänstens ekonomiska bistånd. Resultatet är lägre än föregående år då 76 procent svarade att de hade fått en förbättrad situation. I tabell 2:4 redovisas resultat per stadsdelsnämnd. Underlaget, som utgörs av ett i vissa fall lågt antal enkätsvar, är begränsat och bör därför tolkas med försiktighet.

Tabell 2:4 Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten.

	Indikator	Antal svar
Järva	*	*
Hässelby-Vällingby	71	21
Bromma	*	*
Kungsholmen	*	*
Norra Innerstaden	60	5
Södermalm	*	*
Enskede-Årsta-Vantör	80	15
Skarpnäck	100	5
Farsta	88	16
Hägersten-Ålvsjö	69	13
Skärholmen	65	17
Enheten för hemlösa	88	17
Intro Stockholm	68	77
Totalt i staden	73	191

Källa: Enkätundersökning under april och maj månad 2023 av indikator "Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten", ekonomiskt bistånd 2023.
*Antal under 4 redovisas ej.

Budget- och skuldrådgivning Insatser, biståndets omfattning och utformning

Antal nya rådsökande

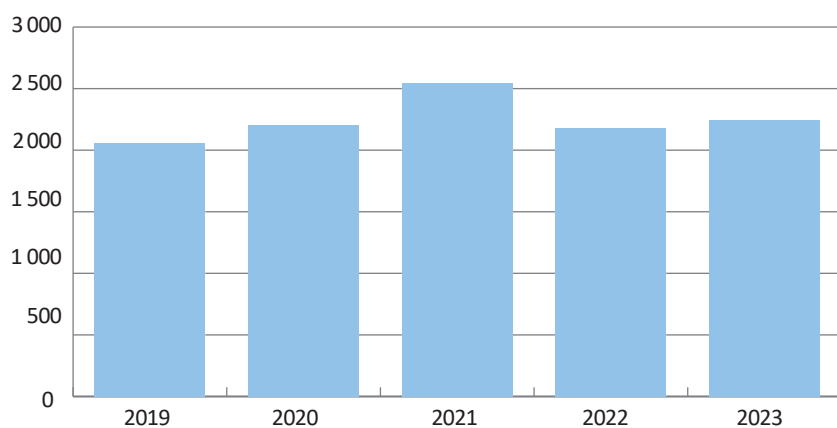
Budget- och skuldrådgivningen är en obligatorisk verksamhet för kommunen som regleras i 5 kap. 12 § SoL. Budget- och skuldrådgivningens främsta uppgift är att genom olika former av ekonomisk rådgivning bidra till att förebygga skuldproblem och hjälpa skuldsatta personer att finna en lösning på sin situation. Stödet som ges ska syfta till att hjälpa rådsökande att kunna klara sin ekonomiska situation på egen hand.

Under året 2023 aktualiserades 2 242 nya rådsökande inom stadens budget- och skuldrådgivning⁴. Det var ökning med 2,75 procent eller 60 fler nya rådsökande jämfört med år 2022.

En rådsökande som uttryckligen inte längre önskar kontakt med budget- och skuldrådgivningen eller som inte har hörts av de senaste tre månaderna avslutas från dokumentationssystemet. Om denna rådsökande sedan återupptar kontakten registreras personen som ett återaktiverat ärende och inte som ett nytt ärende. 376 ärenden återaktiverades under 2023 och redovisas därmed inte bland de nya rådsökande som återfinns i figur 2:17. I figuren redovisas inte heller nya rådsökande som innehar skyddade personuppgifter.

⁴ Med aktualiserades i stadens budget- och skuldrådgivning menas här registrering i dokumentationssystemet Boss+.

Figur 2:17 Antal nya rådsökande hos budget- och skuldrådgivningen i Stockholms stad, 2019–2023.

Källa: Boss+.

Stadsdelsnämndernas budget- och skuldrådgivning tar även emot besök i sina så kallade öppna mottagningar. De öppna mottagningarna ger invånare initialt stöd kring den ekonomiska situationen utan att den enskilde behöver boka en tid och vänta på ett besök. Under året 2023 sökte 3 818 personer kontakt med stadens öppna mottagningar. Ungefär 15 procent av dessa personer hade barn. Motsvarande siffra föregående år var närmare 4 000 personer där 25 procent hade barn.

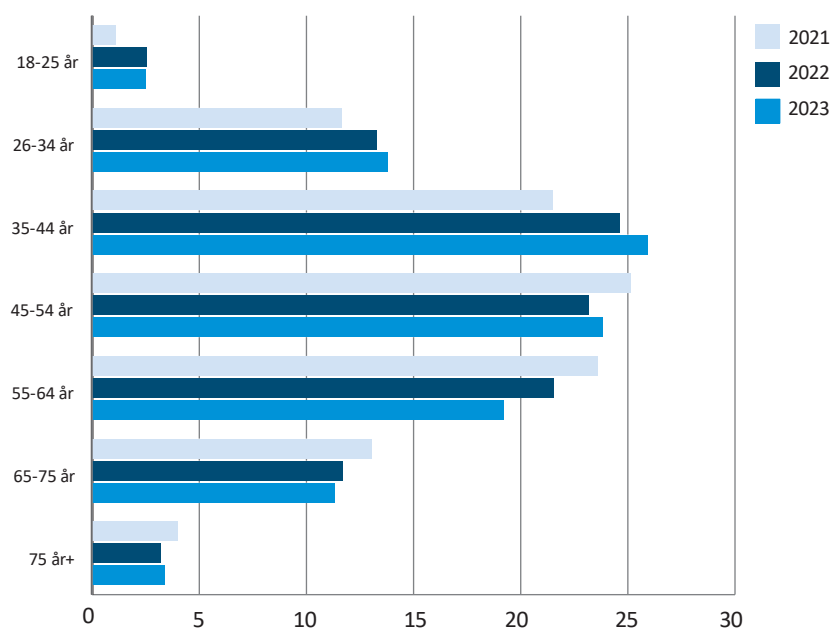
För en del av de som söker sig till de öppna mottagningarna finns endast ett behov av kortare rådgivning och då registreras ärendet inte som ett inkommet ärende. För den som däremot besökt en öppen mottagning och önskar ta emot mer stöd över tid så registreras ett inkommet ärende efter besöket i den öppna mottagningen.

Skillnader i kön och ålder

Av de 2 242 nya rådsökande under året 2023 var ungefär 41 procent kvinnor och 58 procent män⁵. De flesta nya rådsökande var i åldersgruppen 35–44 år. I figur 2:18 visas andelen nya rådsökande fördelat på olika åldersgrupper under de tre senaste åren.

⁵ En procent har registrerats i Boss+ utan någon känd könstillhörighet.

Figur 2:18 Andel nya rådsökande fördelat på olika åldersgrupper, 2021–2023.

Källa: Boss+.

Barn i familjer med skulder

Under året 2023 fanns det 13 806 barn i Stockholms stad med föräldrar som hade skulder eller en pågående skuldsanering hos Kronofogden. Det motsvarar 7,3 procent av antalet barn i Stockholms stad.

Tabell 2:5 visar antalet barn fördelat per stadsdelsnämnd som har föräldrar med skulder hos Kronofogden eller en pågående skuldsanering samt andelen relaterat till befolkningen 0–17 år.

Tabell 2:5 Antal samt andel barn som lever i ett hushåll där minst en förälder har skulder hos Kronofogden eller under en pågående skuldsanering fördelat på stadsdelsnämnd 2023.

2023		
Stadsdelsnämnd	Antal	Andel i befolkningen (%)
Järva	3 667	16,7
Hässelby-Vällingby	1 881	10,5
Bromma	647	3,7
Kungsholmen	247	2,4
Norra Innerstaden	589	2,5
Södermalm	546	2,7
Enskede-Årsta-Vantör	1 883	8,8
Skarpnäck	545	5,7
Farsta	1 119	8,5
Hägersten-Älvsjö	1 204	4,5
Skärholmen	1 478	18,0
Totalt i staden	13 806	7,3

Källa: Kronofogden.

Skuldsättningens omfattning

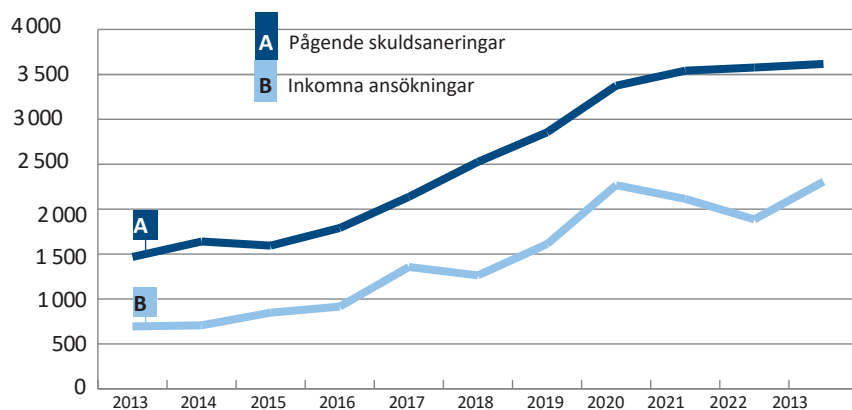
Under 2023 hade 3,9 procent av landets invånare över 18 år en skuld hos Kronofogden. I Stockholms stad hade 3,6 procent av invånarna en skuld hos Kronofogden, vilket motsvarar 28 548 personer. Motsvarande siffror för 2022 var 3,4 procent av invånarna, totalt 27 350 personer. Även medianskulden har ökat från ungefär 76 000 kronor år 2022 till ungefär 82 000 kronor år 2023. Den totala skuldsumman hos Kronofogden för invånare i Stockholms stad är strax över 12 miljarder kronor, att jämföra med 10,5 miljarder kronor år 2022.

Råd- och stödinsatser

Skuldrådgivningen är den vanligaste råd- och stödinsatsen inom Stockholms stads budget- och skuldrådgivning. Många skuldrådgivningsärenden mynnar ut i en ansökan om skuldsanering hos Kronofogden. Under 2023 ansökte 2 306 invånare i Stockholms stad om skuldsanering. Kronofogden beviljade 691 skuldsaneringsansökningar för personer i Stockholms stad under året 2023, jämfört med 756 året innan.

I figur 2:19 visas antalet ansökningar om skuldsanering från stockholmare hos Kronofogden samt antalet pågående skuldsaneringar avseende personer i Stockholms stad de tio senaste åren.

Figur 2:19 Antal inkomna skuldsaneringsansökningar till Kronofogden samt antal pågående skuldsaneringar avseende invånare i Stockholm, 2013–2023.

Källa: Kronofogden.

3. BARN OCH UNGA

Barn och unga

Sammanfattning

- Under 2023 ökade antalet anmälningar om oro för barn och unga till socialtjänsten med cirka nio och en halv procent jämfört med föregående år och det är den största årliga ökning av antalet orosanmälningar sedan 2017.
- Cirka 70 procent av alla utredningar enligt 11 kap. 1 och 2 § § socialtjänstlagen (2001:453), SoL som inleddes 2023 avslutades inom fyra månader.
- Under 2023 ökade antalet domar om ungdomstjänst med 27 procent jämfört med föregående år.
- Antalet unga i staden som någon gång under året avtjänade påföljden lag (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård, LSU, steg från fem personer 2022 till 13 personer 2023.
- Under 2023 låg antalet placeringar i heldygnsvård kvar på i stort sett samma nivå som under 2022.
- Under 2023 har det lägsta antalet ensamkommande barn under den senaste tioårsperioden sökt skydd i Sverige. Stockholm stad anvisades 41 barn. Inget av dessa barn var kvotflykting.¹

Om statistiken

Statistiken som redovisas i detta kapitel är hämtad från stadens verksamhetssystem Sociala system, Stockholm stads socialjour, Framtid Stockholm, Migrationsverket, Statistiska centralbyrån, frivården samt Statens institutionsstyrelse.

Statistiken i kapitlet avser barn i åldrarna noll till 17 år och i vissa fall unga upp till 21 år. Antal under fyra redovisas i regel inte.

Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd samt Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd. Båda sedan juli 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Anmälningar, utredningar och insatser

Anmälningar och inledda utredningar

Ett ärende kan aktualiseras hos socialtjänsten på olika sätt, genom anmälan, ansökan eller information på annat sätt.² Socialtjänstens kännedom om att ett barn kan behöva stöd eller skydd kommer främst genom anmälningar som kommer från andra myndigheter, aktörer samt från privatpersoner. Anställda på vissa myndigheter och i vissa verksamheter (exempelvis förskola, skola, polismyndigheten, hälso- och sjukvård och tandvård) är skyldiga enligt lag att genast anmäla till socialnämnden om de i sitt arbete misstänker att ett barn far illa (14 kap. 1 § SoL).

¹ Kvotflyktingar är personer runt om i världen som kommer till Sverige med hjälp av Migrationsverket och FN:s flyktingorganisation UNHCR, ofta från flyktingläger.

² Se 11 kap. 1 § SoL. Med information på annat sätt menas att ett ärende kan uppkomma enligt SoL som inte är ansökan eller anmälan exempelvis genom begärande om yttrande, meddelande från myndighet eller socialtjänstens egna iakttagelser.

När det gäller unga personer, det vill säga den som fyllt 18 men inte 21 år, finns inte någon generell skyldighet att anmäla oro. Socialnämndens möjlighet att inleda en utredning skiljer sig också åt beroende på om det gäller ett barn (noll till 17 år) eller en ung person (18–20 år). För barn som kan vara i behov av skydd eller stöd har socialnämnden ett långtgående utredningsansvar och kan inleda och genomföra en utredning oberoende av vårdnadshavarens eller barnets inställning. När det gäller en ung person kan socialnämnden i regel inte inleda någon utredning eller vidta några åtgärder om den unge inte vill ha någon hjälp. Det finns dock situationer när socialtjänsten måste agera oberoende om den unge samtycker eller inte. Så är fallet om den unge behöver vårdas enligt lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU eller enligt lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, LVM. Ansökningar från enskilda om stöd från socialtjänsten ska alltid föranleda en utredning där behovet bedöms, och är inte medräknade i tabell 3:1. Ansökningar redovisas i tabellerna 3:9 och 3:10. Med *utredning* avses utredning inom den myndighetsutövande sociala barn- och ungdomsvården.

Tabell 3:1 Antal och andel inkomna anmälningar och inledda utredningar totalt samt uppdelat på kön 2014–2023.

År	Antal inkomna anmälningar	Antal inledda utredningar*	Andel inledda utredningar* (%)	Flickor	Pojkar
2014	17 701	9 593	54	4 262	5 331
2015	21 926	13 012	59	5 038	7 974
2016	21 907	12 138	55	5 563	6 575
2017	26 453	13 866	52	5 957	7 909
2018	28 597	16 040	56	7 131	8 909
2019	31 957	18 113	57	8 160	9 953
2020	35 035	20 102	57	8 842	11 260
2021	35 531	20 918	59	9 473	11 445
2022	36 452	20 988	58	9 321	11 667
2023	39 886	23 369	59	10 510	12 859

Källa: Sociala system.

*Anmälningar som hanterats inom ramen för utredning antingen genom att ny utredning inleddes eller genom att anmälan kopplats till (tillförts) en pågående utredning.

Under 2023 inkom totalt 39 886 anmälningar för barn och unga i åldrarna noll till 20 år. Det innebär att antalet anmälningar ökade med cirka nio och en halv procent jämfört med föregående år då det inkom totalt 36 452 anmälningar. Detta är 3434 fler anmälningar 2023 jämfört med 2022 och det är den största årliga ökningen av antalet orosanmälningar sedan 2017.

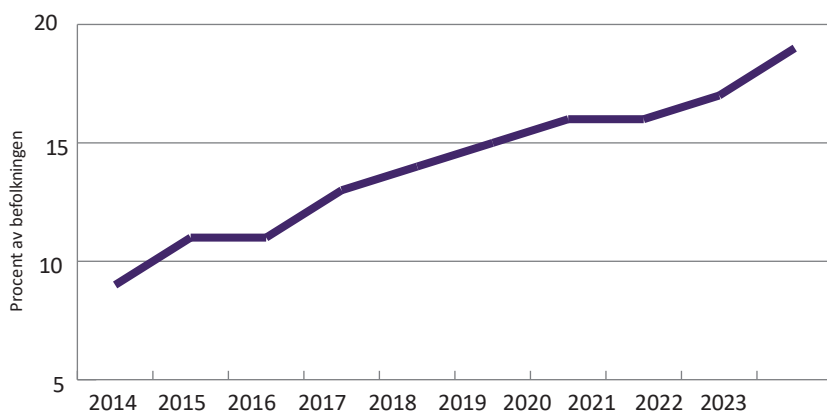
Sedan september 2023 har Stockholms stad infört möjligheten att göra en digital anmälan vid oro för barn. Digital orosanmälan kan göras både som tjänsteperson och som privatperson. Under fyra månader, september till och med december, inkom det över 3 500 orosanmälningar via den digitala tjänsten. Av dessa digitala orosanmälningar var över 1 700 från skolan och cirka 900 från privatpersoner. Socialstyrelsens kartläggning av orosanmälningar nationellt (2022) visar att införandet av e-tjänster bland annat har förbättrat tillgängligheten för både anmälningsskyldiga, andra anmälare och privatpersoner att lämna anmälningar. Socialstyrelsen menar att införandet av e-tjänster för anmälningar om barn kan vara en bidragande orsak till den ökade antalet anmälningar nationellt.³ Om möjligheten att göra en digital orosanmälan bidragit till ökningen av antal orosanmälningar i Stockholm stad är ännu för tidigt att analysera.

³ Anmälningar om barn som far illa eller misstänks fara illa 2021. Uppföljning och analys av utvecklingen. Socialstyrelsen; november 2022.

Den årliga ökningen av antalet anmälningar till socialtjänsten i Stockholms stad relaterar inte till motsvarande ökning av antal invånare i åldrarna noll till 20 år. I figur 3:1 redovisas andel inkomna orosanmälningar i förhållande till befolkning noll till 20 år. Då det ofta förekommer flera anmälningar för samma person motsvarar *inte* siffrorna andelen personer som det inkommit orosanmälan för. Däremot tydliggörs att det i Stockholm stad de senaste tio åren varit en ökning av orosanmälningar som inte endast handlar om ökad befolkning.

Figur 3:1 Andel inkomna anmälningar i relation till befolkning 0–20 år 2014–2023.

Källa: Sociala system.
*Avser medelbefolkning i åldersgruppen under året

Ett ökat antal anmälningar kan vara en signal om att fler barn får illa men det behöver inte vara så. Antalet anmälningar speglar även anmälningsbenägenheten (toleransnivån för risker som barn och unga utsätts för) i samhället.⁴

En av förklaringarna till att anmälningar om oro för barn och unga ökat de senaste tio åren är sannolikt en ökad medvetenhet om barns rättigheter bland anmälningsskyldiga och andra uppgiftslämnare. Många myndigheter och organisationer har haft fokus på frågor om barns rättigheter och utvecklat sitt arbete utifrån ett barnperspektiv inför och efter det att barnkonventionen blev lag 2020.

De satsningar som gjorts de senaste åren på att utveckla samverkan mellan socialtjänsten, skolan, polismyndigheten och hälso- och sjukvården kan sannolikt ha bidragit till en ökning av antal anmälningar till socialtjänsten. En förbättrad samverkan kan medföra ökad kunskap om anmälningsskyldighet samt ett ökat ömsesidigt förtroende mellan socialtjänsten och olika samverkansaktörer.

I Socialstyrelsens kartläggning av anmälningar som kom in under 2021 framkom att flera kommuner beskriver att ökningen av antalet anmälningar skulle kunna vara en konsekvens av att andra aktörer och huvudmän inte förmår möta barns behov och ohälsa.⁵ Om barnens situation försämras med problem som hög skolfrånvaro eller psykisk ohälsa tenderar det att ge upphov till anmälningar till socialtjänsten. Detta trots att problemen (svårigheter att klara skolan, frånvaro från skolan eller långa köer till barn och ungdomspsykiatri, BUP) egentligen faller utanför socialtjänstens ansvarsområde om det inte samtidigt finns en social problematik eller annan oro kopplat till barnet.

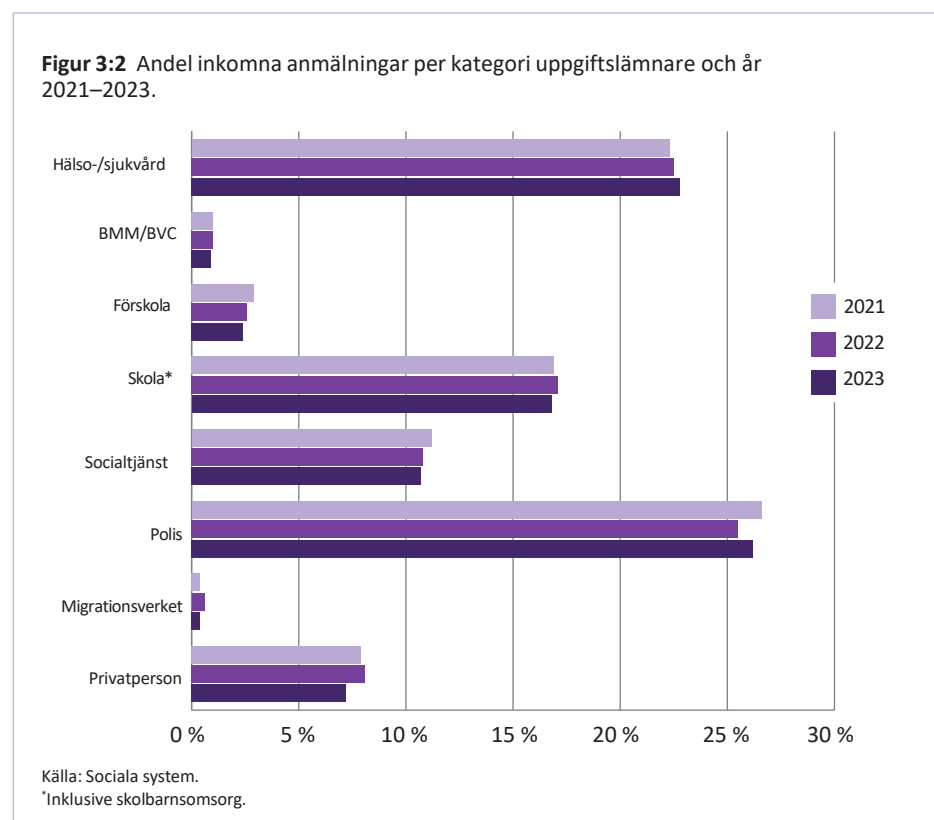
4 Anmälningar till socialtjänsten om barn och unga – En undersökning om omfattning och regionala skillnader. Socialstyrelsen; 2012.

5 Anmälningar om barn som far illa eller misstänks fara illa 2021. Uppföljning och analys av utvecklingen. Socialstyrelsen; november 2022.

Antalet anmälningar om oro för barn och unga till socialtjänsten fortsätter att öka från år till år. Under 2023 var det den största årliga ökningen sedan 2017.

I figur 3:2 redovisas andelen anmälningar från de vanligaste uppgiftslämnarna för år 2021 till 2023.

Figur 3:2 visar att de tre vanligaste uppgiftslämnarna; polismyndigheten, hälso- och sjukvården och skolan tillsammans stod för 66 procent av alla anmälningar om oro för barn och unga till socialtjänsten i Stockholms stad under 2023. Den sammanlagda andelen anmälningar från dessa tre uppgiftslämnare har i stort sett likadan ut under de tre senaste åren. Överlag är det relativt oförändrat vad gäller andel anmälningar från de olika uppgiftslämnarna. En viss skillnad finns gällande polismyndighetens orosanmälningar som har ökat i andel samt från privatpersoner som har minskat i andel. Under 2023 liksom under 2022 var polismyndigheten den vanligaste uppgiftslämnaren. Vad gäller *antalet* orosanmälningar som polismyndigheten gjort till socialtjänsten i Stockholm stad har de ökat från 9 296 (2022) till 10 455 (2023) vilket motsvarar en ökning med elva procent. Även från skolan har antalet anmälningar ökat under 2023 till 6 699 vilket är 470 fler än 2022. När det gäller förskolan är antalet anmälningar i stort sett oförändrat under 2023 (953) från 2022 (936).

Av figur 3:2 framgår också att anmälningsskyldiga som kan upptäcka omsorgsbrister bland de yngsta barnen, exempelvis personal på förskola, barnavårdscentraler (BVC) eller barnmorskemottagningar (BMM) endast stått för en liten andel av anmälningarna till socialtjänsten under åren 2021–2023.

I tabell 3:2 redovisas antalet anmälningar som inkommit totalt och per stadsdelsnämnd samt hur stort antal av dessa som hanterats i en utredning. När en utredning pågår samtidigt som en eller flera nya anmälningar inkommer kan dessa tillföras (kopplas) till den pågående utredningen, utan att något nytt beslut fattas om att inleda en utredning. En utredning kan följaktligen omfatta flera anmälningar.

Tabell 3:2 Antal anmälningar per stadsdelsnämnd samt antal av dessa som hanterats i en utredning, totalt samt fördelat på kön 2023.

Stadsdelsnämnd	Antal invånare 0–20*	Antal anmälningar	Antal inledda eller kopplade utredningar**	Antal inledda utredningar***	Flickor	Pojkar
Järva	24 763	5 110	3 194	1 226	1 426	1 768
Hässelby-Vällingby	20 063	4 503	2 758	1 138	1 218	1 540
Bromma	19 995	2 947	1 604	510	802	802
Kungsholmen	11 387	1 337	604	195	247	357
Norra Innerstaden	26 582	2 906	1 687	664	840	847
Södermalm	22 830	2 943	1 404	502	623	781
Enskede-Årsta-Vantör	23 857	6 128	3 776	1 210	1 711	2 065
Skarpnäck	10 667	1 636	755	297	358	397
Farsta	14 667	4 117	2 141	615	908	1 233
Hägersten-Älvsjö	29 725	5 518	3 682	1 056	1 632	2 050
Skärholmen	9 341	2 741	1 764	569	745	1 019
Totalt i staden	214 755	39 886	23 369	7 982	10 510	12 859

Källa: Sociala system.

* Avser medelbefolkningen för helåret i åldersgruppen 0 till 20 år.

** Antalet anmälningar som hanterats inom ramen för utredning antingen genom att ny utredning inleddes eller genom att anmälan kopplats till en pågående utredning.

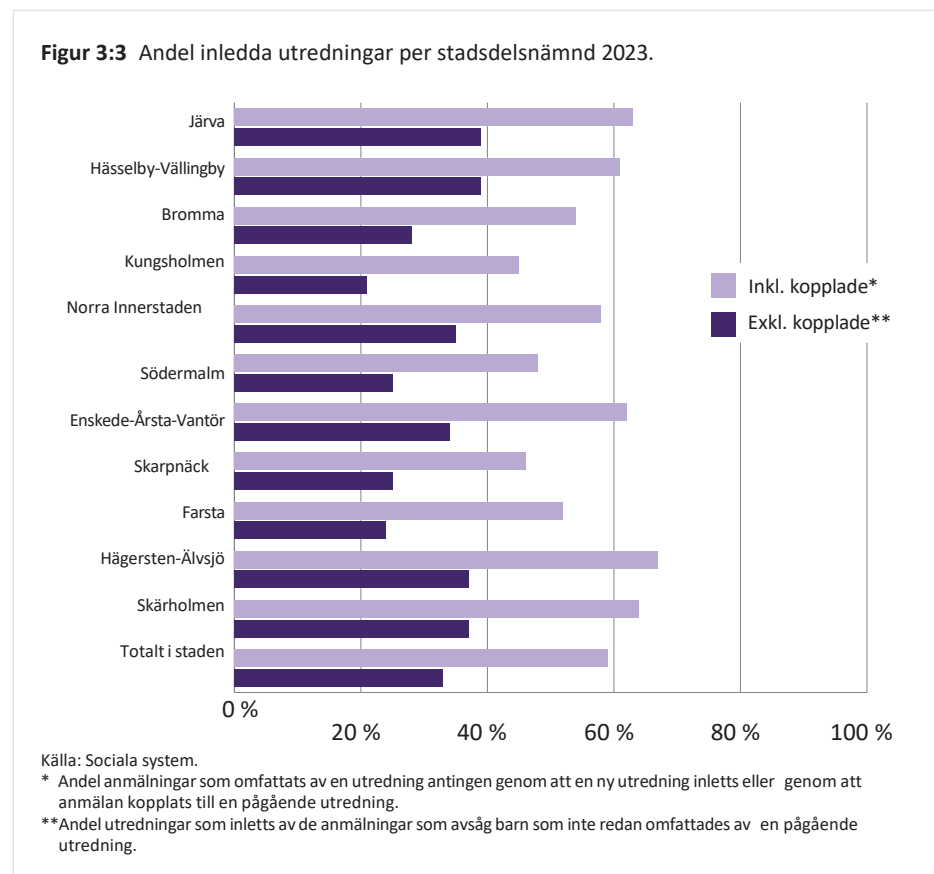
*** Antal utredningar som inleddes av de anmälningar som avsåg barn som inte redan omfattades av en pågående utredning.

Det är stora skillnader mellan antal anmälningar som mottogs i respektive stadsdelsnämnd under 2023. Socialstyrelsens kartläggning av anmälningar avseende oro för barn visar att antal anmälningar per barn är väsentligt högre i kommuner i vilka befolkningen har låga inkomster och svag arbetsmarknadsanknytning, jämfört med kommuner med högre socioekonomisk status.⁶ Som framgår av tabell 3:2 gäller sambandet även i Stockholms stad där det inkom betydligt färre anmälningar till stadsdelsnämnderna i innerstaden jämfört med i ytterstaden trots liknande invånarantal.

En anmälan ska göras vid misstanke om att ett barn far illa. Det innebär i praktiken att en anmälan inte alltid är detsamma som att ett barn *faktiskt* far illa. Vid anmälningar om oro för ett barn ska socialtjänsten göra en förhandsbedömning, det vill säga bedöma om en utredning ska inledas eller inte.

Under 2023 resulterade 7 982 anmälningar i ett beslut om att inleda en ny utredning.⁷ Detta är så gott som oförändrat i förhållande till antalet året innan (7 989 under 2022). Det som förändrats under året är att cirka 2 400 fler orosanmälningar under 2023 jämfört med 2022 har kopplats till en redan pågående utredning. Detta indikerar att flera olika anmälare uppmärksammar samma barn. Under 2023 har det inkommit cirka 1 000 fler anmälningar jämfört med 2022 som lett till ett beslut om att inte inleda utredning.

Figur 3:3 visar andelen utredningar som inleddes totalt i staden och i respektive stadsdelsnämnd under 2023. I stapeln ”Andel inledda eller kopplade utredningar” redovisas andel anmälningar som hanterades genom att en ny utredning inletts eller genom att anmälan kopplats till en pågående utredning. I stapeln ”Exklusive kopplade” redovisas andelen utredningar som inleddes av de anmälningar som avsåg barn som inte redan omfattades av en pågående utredning.

I Stockholm stad 2023 hanterades 59 procent av alla orosanmälningar i en utredning, antingen genom att en ny utredning inleddes eller genom att anmälan tillfördes en redan pågående utredning.

Det är skillnad mellan stadsdelsnämnderna vad gäller andel anmälningar som hanterades i en utredning. Statistiken visar att skillnader även förekommer mellan stadsdelsnämnder med liknande socioekonomiska förhållanden. Se vidare i tabell 3:7b om vilken problematik som lett till att utredning inletts i respektive stadsdelsnämnd.

Totalt för staden var andelen anmälningar för barn och unga (noll till 20 år) som hanterades i en utredning, antingen genom att anmälan kopplades till en pågående utredning eller genom att en ny utredning inleddes, 59 procent under 2023. Denna andel har ökat med fem procent under den senaste tioårsperioden. År 2014 var andelen 54 procent.

I Socialstyrelsens nationella kartläggning (2022) framkommer att av de anmälningar som togs emot i Sverige under 2021 gällande barn mellan noll till 17 år hanterades 55 procent i en utredning. Av de anmälningar som under 2021 avsåg barn i landet som inte redan var aktuella i en pågående utredning ledde 29 procent till att en utredning inleddes.⁸

Under 2023 ledde 33 procent av de anmälningar som avsåg barn och unga (noll till 20 år), som inte redan var aktuella i en utredning, till att en ny utredning inleddes i Stockholms stad. Motsvarande andel för 2022 var 34 procent.

⁸ Anmälningar om barn som far illa eller misstänks fara illa 2021. Uppföljning och analys av utvecklingen. Socialstyrelsen; november 2022.

Tabell 3:3 Andel barn och unga där anmälan lett till utredning i relation till befolkningen totalt samt uppdelat på åldersgrupp och stadsdelsnämnd 2023.

Stadsdelsnämnd	0–5 år (%)	6–12 år (%)	13–14 år (%)	15–17 år (%)	18–20 år (%)	Samtliga (%)
Järva	5,0	7,3	5,5	10,3	2,5	6,2
Hässelby-Vällingby	6,4	7,7	6,6	10,4	1,7	6,7
Bromma	2,7	4,6	3,1	5,6	0,5	3,4
Kungsholmen	1,4	2,8	2,5	3,5	0,7	2,1
Norra Innerstaden	1,7	4,5	2,7	5,0	0,9	2,9
Södermalm	1,9	4,0	3,1	4,6	0,9	2,9
Enskede-Årsta-Vantör	4,5	8,2	6,3	9,5	2,4	6,3
Skarpnäck	2,1	4,4	3,9	5,3	1,6	3,4
Farsta	3,8	6,5	5,5	8,7	2,6	5,4
Hägersten-Älvsjö	3,5	5,2	4,4	7,2	1,7	4,4
Skärholmen	7,1	10,2	7,7	11,5	3,6	8,2
Totalt i staden	3,4	5,8	4,5	7,4	1,6	4,6

Källa: Sociala system.
Tabellen avser barnet eller den ungas ålder vid årets slut samt avser anmälningar som lett till att en ny utredning inletts eller kopplats till en pågående utredning.

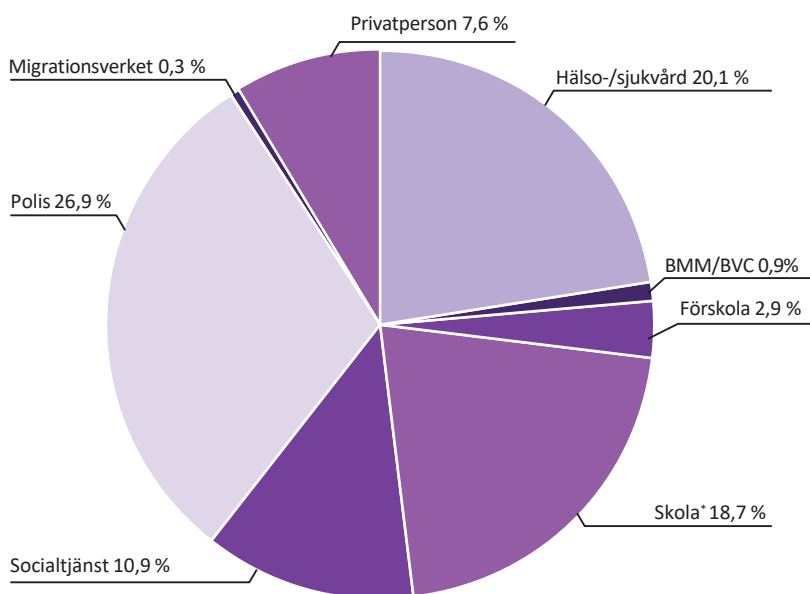
Tabell 3:3 visar att 4,6 procent av alla barn och unga i Stockholms stad mellan noll till 20 år aktualiserades för en utredning under 2023. Barn mellan noll och fem år aktualiserades i lägre utsträckning för utredning än barn i åldern sex till 17 år. Barn i åldern 15 till 17 år aktualiserades i högre utsträckning än barn och unga i övriga åldersgrupper. Så här har det sett ut de senaste åren. Av stadens unga i åldern 18–20 år aktualiserades 1,6 procent för utredning. För denna åldersgrupp skiljer sig socialtjänstens lagstadgade möjlighet att inleda utredning jämfört med möjligheten när det gäller minderåriga.

Tabell 3:3 synliggör även att skillnaden mellan stadsdelsnämnderna är stora när det gäller andel unika barn som 2023 aktualiseras för en utredning. I innerstadens stadsdelsnämnder berördes mellan två till tre procent av alla mellan noll till 20 år av en utredning. För barn och unga i samma åldersgrupp i ytterstadens stadsdelsnämnder handlade det om cirka sex till åtta procent som under 2023 aktualiserades för en utredning.

Under 2023 berördes drygt 4,5 procent av alla barn och unga mellan 0–20 år i Stockholms stad av en utredning inom den myndighetsutövande sociala barn- och ungdomsvården.

Figur 3:4 Andel aktualiserade anmälningar per kategori uppgiftslämnare 2023.

Källa: Sociala system.
*Inklusive skolbarnsomsorg.

Polismyndigheten är den vanligaste uppgiftslämnaren sett till de anmälningar som lett till att utredning inletts. Andra vanliga uppgiftslämnare när en utredning inletts är hälso- och sjukvård och skola. Tillsammans är polismyndigheten, skola och hälso- och sjukvård uppgiftslämnare vid cirka 66 procent av anmälningarna som lett till att utredning inletts. Detta motsvarar samma andel som de orosanmälningar som dessa uppgiftslämnare gjort totalt sett.

Tabell 3:4 Antal anmälningar som lett till utredning utifrån problematik hos förälder eller vårdnadshavare, uppdelat på uppgiftslämnare och anmälningsorsak 2023.

Problematik hos föräldrar eller vårdnadshavare								
Uppgiftslämnare	Fysiska övergrepp mot barn	Psykiska övergrepp mot barn	Vanvård/försum-melse	Våld inom familjen/närstående	Relations-konflikt inom familjen	Alkohol-/drogmis-sbruk	Heders-relaterad problem-atik	Övrigt**
Skola	598	168	433	552	299	168	31	133
Fritids (Skolbarns- omsorg)	16	*	14	20	4	*	0	*
Förskola	193	16	100	216	66	35	*	32
Socialtjänst	146	105	377	660	275	305	48	311
Polis	191	93	215	868	462	670	27	473
BMM/BVC	12	*	63	42	21	25	0	24
Hälso- och sjukvård	161	99	374	444	381	825	16	999
Privatperson	136	125	315	247	395	256	10	241
Övriga uppgiftslämnare	180	143	531	405	321	368	24	358

Källa: Sociala system.

* Antal under 4 redovisas ej.

** Övrigt avser misstanke om sexuella övergrepp mot barn, psykisk ohälsa/funktionshinder, funktionsnedsättning, kriminalitet, annat skäl.

Överlag anmäldes oro för fysiska övergrepp i större utsträckning än oro för psykiska övergrepp, vilket kan bero på att psykiska övergrepp ofta är svårare att identifiera och kan ge upphov till en mängd olika symptom hos barn och unga.

Tabell 3:5 Antal anmälningar som lett till utredning utifrån egna svårigheter hos barnet, uppdelat på uppgiftslämnare och anmälningsorsak 2023.

Egna svårigheter hos barnet						
Uppgiftslämnare	Skolsociala problem	Beteende-problem	Förseelse/ annan brottslighet	Alkohol-/drogmis-sbruk	Psykisk ohälsa	Övrigt**
Skola	1155	672	83	122	393	116
Fritids (Skolbarnsomsorg)	*	8	0	*	*	*
Förskola	6	31	0	0	6	5
Socialtjänst	41	170	57	92	84	63
Polis	62	1363	1126	631	157	153
BMM/BVC	0	*	0	*	*	6
Hälso- och sjukvård	121	220	12	416	661	95
Privatperson	47	102	16	40	95	34
Övriga uppgiftslämnare	93	247	89	312	179	66

Källa: Sociala system.

* Antal under 4 redovisas ej.

** Övrigt avser misstanke om sexuella övergrepp mot barn, psykisk ohälsa/funktionshinder, funktionsnedsättning, kriminalitet, annat skäl samt annat missbruk.

När det gäller anmälningar avseende svårigheter hos barnet självt följer anmälningsorsakerna i stort sett de yrkesverksammas profession. Detta märks genom att skolan i störst utsträckning anmäler oro för skolsociala problem, polismyndigheten för beteendeproblem, förseelser eller annan brottslighet och hälso- och sjukvården för psykisk ohälsa.

Noterbart är att skolan, liksom föregående år, gör relativt många anmälningar gällande psykisk ohälsa, men även att polismyndighetens anmälningsfrekvens gällande beteendeproblem ökat med drygt 40 procent sedan 2022.

Tabell 3:6a Antal anmälningar som lett till utredning utifrån problematik hos föräldrar eller vårdnadshavare uppdelat per stadsdelsnämnd och anmälningsorsak 2023.

Problematik hos förälder eller vårdnadshavare								
Stadsdelsnämnd	Fysiska övergrepp mot barnet	Psykiska övergrepp mot barnet	Vanvård/försum-melse	Våld inom familjen/närstående	Relations-konflikt inom familjen	Alkohol-/drogmiss-bruk	Heders-relaterad problematik	Övrigt**
Järva	210	41	327	395	166	230	52	231
Hässelby-Vällingby	160	42	130	342	196	205	23	193
Bromma	144	72	220	315	131	218	7	175
Kungsholmen	41	24	69	66	69	73	*	66
Norra Innerstaden	189	102	144	326	269	230	8	186
Södermalm	103	63	104	238	268	211	*	179
Enskede-Årsta-Vantör	129	109	457	747	326	512	20	424
Skarpnäck	60	42	46	98	94	75	4	116
Farsta	177	71	216	218	186	217	19	310
Hägersten-Älvsjö	250	157	558	496	383	501	13	540
Skärholmen	170	30	151	213	136	181	7	154

Källa: Sociala system.

* Antal under 4 redovisas ej.

** Övrigt avser misstanke om sexuella övergrepp mot barn, psykisk ohälsa/funktionshinder, funktionsnedsättning, kriminalitet, annat skäl.

Tabell 3:6a visar antalet anmälningar som inneburit att utredning enligt 11 kap. 1 § SoL inletts, sorterat på stadsdelsnämnder och anmälningskategorier. Tabellen anger inte samtliga anmälningar som inkommit i respektive stadsdelsnämnd utan enbart de som lett till att utredning inletts.

Tabell 3:6b Andel anmälningar som lett till utredning utifrån problematik hos föräldrar eller vårdnadshavare uppdelat per stadsdelsnämnd och anmälningsorsak 2023.

Problematik hos förälder eller vårdnadshavare (%)								
Stadsdelsnämnd	Fysiska övergrepp mot barnet	Psykiska övergrepp mot barnet	Vanvård/försum-melse	Våld inom familjen/närstående	Relations-konflikt inom familjen	Alkohol-/drogmiss-bruk	Heders-relaterad problematik	Övrigt*
Järva	13	2	20	24	10	14	3	14
Hässelby-Vällingby	12	3	10	26	15	16	2	15
Bromma	11	6	17	25	10	17	1	14
Kungsholmen	10	6	17	16	17	18	0	16
Norra Innerstaden	13	7	10	22	19	16	0	13
Södermalm	9	5	9	20	23	18	0	15
Enskede-Årsta-Vantör	5	4	17	27	12	19	1	16
Skarpnäck	11	8	9	18	18	14	1	22
Farsta	13	5	15	15	13	15	1	22
Hägersten-Älvsjö	9	5	19	17	13	17	0	19
Skärholmen	16	3	14	20	13	17	1	15

Källa: Sociala system.

* Övrigt avser misstanke om sexuella övergrepp mot barn, psykisk ohälsa/funktionshinder, funktionsnedsättning, kriminalitet, annat skäl.

Tabell 3:6b visar fördelningen mellan anmälningsorsaker bland inledda utredningar per stadsdelsnämnd. För att exemplifiera med Järva stadsdelsnämnd: De anmälningar som lett till utredning utifrån misstanke om fysiska övergrepp mot barn utgör 13 procent av samtliga utredningar som aktualiserats utifrån någon svårighet hos föräldrar eller vårdnadshavare i Järva stadsdelsnämnd.

Bland inledda utredningar utgör våld inom familjen den anmälningskategori som är störst i staden som helhet.

Tabell 3:7a Antal anmälningar som lett till utredning utifrån egna svårigheter hos barnet, uppdelat på stadsdelsnämnd och anmälningsorsak 2023.

Egna svårigheter hos barnet						
Stadsdelsnämnd	Skolsociala problem	Beteende-problem	Förseelse/ annan brottslighet	Alkohol-/ narkotika-missbruk	Psykisk ohälsa	Övrigt*
Järva	182	352	171	223	168	154
Hässelby-Vällingby	138	211	81	108	126	38
Bromma	119	158	71	92	161	32
Kungsholmen	42	59	43	65	51	15
Norra Innerstaden	122	148	80	176	204	27
Södermalm	108	155	88	112	111	35
Enskede-Årsta-Vantör	187	546	249	263	222	69
Skarpnäck	54	103	60	79	66	22
Farsta	174	379	224	214	134	31
Hägersten-Älvsjö	216	441	207	209	258	90
Skärholmen	186	264	109	75	77	34

Källa: Sociala system.

*Övrigt avser misstanke om annat missbruk eller annat skäl.

Tabell 3:7a visar antalet anmälningar per stadsdelsnämnd utifrån egna svårigheter hos barn och unga. Fler anmälningar kommer till ytterstadens stadsdelsnämnder jämfört med innerstadens stadsdelsnämnder.

Tabell 3:7b Andel anmälningar som lett till utredning utifrån egna svårigheter hos barnet, uppdelat på stadsdelsnämnd och anmälningsorsak 2023.

Egna svårigheter hos barnet (%)						
Stadsdelsnämnd	Skolsociala problem	Beteende-problem	Förseelse/ annan brottslighet	Alkohol-/ narkotika-missbruk	Psykisk ohälsa	Övrigt*
Järva	15	28	14	18	13	12
Hässelby-Vällingby	20	30	12	15	18	5
Bromma	19	25	11	15	25	5
Kungsholmen	15	21	16	24	19	5
Norra Innerstaden	16	20	11	23	27	4
Södermalm	18	25	14	18	18	6
Enskede-Årsta-Vantör	12	36	16	17	14	4
Skarpnäck	14	27	16	21	17	6
Farsta	15	33	19	19	12	3
Hägersten-Älvsjö	15	31	15	15	18	6
Skärholmen	25	35	15	10	10	5

Källa: Sociala system.

*Övrigt avser misstanke om annat missbruk eller annat skäl.

Tabell 3:7b redovisar de olika anmälningskategorierna och hur stor andel de utgör av de utredningar som inlett. För att exemplifiera med Södermalms stadsdelsnämnd: De anmälningar som lett till utredning inom Södermalms stadsdelsnämnd utifrån skolsociala problem hos barn och unga utgör 18 procent av samtliga utredningar som aktualiserats utifrån någon egen svårighet hos barnet självt.

Tabell 3:8 Antal anmälningar och antal dagar till beslut 2023.

	Antal dagar till beslut 2023				Totalt
	1–3 dagar	4–14 dagar	15–21 dagar	22+ dagar	
Utredning inledd	3 552	3 054	1 027	339	7 972
Kopplad anmälan	9 483	4 102	1 009	718	15 312
Beslut inte inledda utredning	1 348	7 867	4 617	2 059	15 891
Ej behandlad info	0	0	0	711	711
Totalt i staden	14 383	15 023	6 653	3 827	39 886

Källa: Sociala system.

Vid en anmälan om oro för ett barn ska socialtjänsten efter en omedelbar skyddsbedömning fatta beslut om en utredning enligt 11 kap. 1 § SoL ska inledas eller inte. Ett sådant beslut ska fattas skyndsamt och senast 14 dagar från det att anmälan tagits emot. I vissa undantagsfall kan det finnas giltiga skäl att denna tidsgräns överskrids. Om socialtjänsten bedömer att sådana skäl föreligger ska dessa beslut vara väl motiverade och orsaken framgå tydligt av den skriftliga dokumentationen.

Det inkommer många orosanmälningar för barn där det redan pågår en utredning. Dessa kopplas då till den befintliga utredningen. I tabell 3:8 redovisas samtliga anmälningar som kommit in till staden under 2023 samt hur lång tid det tagit att fatta beslut om en utredning enligt 11 kap. 1 § SoL ska inledas eller inte. Tidsförloppet är uppdelat i olika intervall, från 1-3 dagar till mer än 22 dagar.

Under 2023 inkom 39 886 anmälningar till Stockholms stad och majoriteten av dessa behandlades inom den lagstadgade tiden. I drygt 11 000 anmälningar har socialtjänsten väntat längre än 14 dagar med att fatta beslut och i 3 827 av dessa länge än 22 dagar. Jämfört med föregående år är andelen anmälningar där beslut fattats inom 14 dagar högre. De 711 anmälningar som återfinns i raden *Ej behandlad info* är anmälningar där det efter 30 dagar ännu inte fattas något beslut.⁹

Ansökan om stöd

En ansökan om stöd kan göras av ett barns vårdnadshavare eller av barnet självt efter att barnet fyllt 15 år. Från och med den 1 juli 2023 har socialtjänsten också möjlighet att bevilja vissa öppna insatser, såsom kontaktperson samt särskilt kvalificerad kontaktperson, till barn som fyllt 12 år utan vårdnadshavares samtycke. Barnet själv måste samtycka till insatsen och bestämmelserna regleras i 3 kap. 6 a-b § SoL.

En ansökan kan vara muntlig eller skriftlig och socialtjänsten ska som huvudregel inledda utredning när en person ansöker om stöd. Ibland kan det vara otydligt om en person ansökt eller ej och i dessa situationer är det socialtjänstens ansvar att ta reda på om avsikten varit att göra en ansökan eller inte. När en ansökan kommer in i en redan pågående utredning kopplas den, liksom anmälningar, till den existerande utredningen.

⁹ Statistiken beträffande inkomna anmälningar tas ut den sista dagen i varje nästkommande månad. Kolumnen visar den totala summan över anmälningar som under året passerat minst 30 dagar utan att ett beslut fattats.

Tabell 3:9 Antal ansökningar totalt samt uppdelat på åldersgrupp och kön 2023.

Ålder	Flickor/kvinnor	Pojkar/män	Totalt
0–5 år	17	23	40
6–11 år	53	62	115
12–14 år	35	30	65
15–17 år	58	37	95
18–20 år	147	143	290
Totalt	310	295	605

Källa: Sociala system.

Under 2023 inkom 605 ansökningar gällande barn och unga noll till 20 år vilket är ett något lägre antal än 2022 då 612 ansökningar inkom. Av dessa ansökningar rörde cirka 51 procent flickor eller unga kvinnor och cirka 49 procent pojkar eller unga män. Ansökningarna är således nästan jämt fördelade mellan könen. Det är något vanligare att ansöka om stöd i de äldre åldersgrupperna vilket delvis kan bero på att en myndig person behöver ansöka på nytt för att behålla det stöd hen beviljats innan 18-årsdagen.

Det inkommer betydligt färre ansökningar än anmälningar gällande barn och unga. En tänkbar förklaring är att många familjer, istället för att ansöka om stöd, tar del av icke behovsprövade insatser.

Tabell 3:10 Antal ansökningar totalt samt uppdelat på kön och stadsdelsnämnd 2023.

Stadsdelsnämnd	Flickor/kvinnor	Pojkar/män	Totalt
Järva	44	36	80
Hässelby-Vällingby	36	38	74
Bromma	13	10	23
Kungsholmen	16	12	28
Norra Innerstaden	23	25	48
Södermalm	22	24	46
Enskede-Årsta-Vantör	49	41	90
Skarpnäck	23	24	47
Farsta	21	26	47
Hägersten-Älvsjö	22	30	52
Skärholmen	41	29	70
Totalt i staden	310	295	605

Källa: Sociala system.

Skillnaderna mellan stadsdelsnämnderna vad gäller antalet ansökningar följer samma mönster som för anmälningar. Det vill säga att det inkommer fler ansökningar i ytterstadens stadsdelsnämnder jämfört med i innerstadens stadsdelsnämnder, även om den faktiska skillnaden är relativt liten.

Utredningstider

Det är viktigt ur flera aspekter att utredningar avseende barns behov av stöd och skydd slutförs inom de lagstadgade fyra månaderna. Ett utdraget utredningsförfarande minskar rättssäkerheten för den enskilde och kan samtidigt orsaka ett minskat förtroende för socialtjänsten. En fördröjd utredning kan även leda till att insatser som barnet bedöms vara i behov av försenas.

Det är möjligt att initiera insatser under utredningstiden om det står klart att barnet, den unge eller familjen efterfrågar det samt om socialtjänsten bedömer att behov finns. I många fall krävs emellertid en fullständig utredning för att socialtjänsten ska kunna göra en välgrundad analys och bedömning av barnets behov för att kunna erbjuda rätt insats. Utredningar ska genomföras skyndsamt och slutföras inom fyra månader om det inte finns särskilda skäl att fatta beslut om förlängd utredningstid (11 kap. 2 § andra stycket SoL).

Tabell 3:11 Andel utredningar som pågått mer än 4 månader samt andel av dessa med beslut om förlängning 2021–2023.

Stadsdelsnämnd	Andel utredningar som pågått mer än 4 månader (%)			Därav med förlängnings- beslut, andel (%)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Järva	21	26	32	17	29	15
Hässelby-Vällingby	24	25	29	16	26	35
Bromma	53	58	21	13	12	15
Kungsholmen	20	23	47	24	11	2
Norra Innerstaden	42	31	29	13	7	10
Södermalm	29	47	56	5	2	4
Enskede-Årsta-Vantör	24	23	33	18	11	6
Skarpnäck	21	25	25	5	10	14
Farsta	37	37	33	6	2	5
Hägersten-Älvsjö	44	42	49	8	10	9
Skärholmen	54	52	49	7	13	13
Totalt i staden	33	34	36	11	13	12

Källa: Sociala system.

Tabellen avser utredningar med startdatum under perioden 1 januari till och med 30 juni och kan inte användas för helårsanalys.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Normalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

I första kolumnen i tabell 3:11 visas hur stor andel av samtliga utredningar som inletts under perioden första januari till 30 juni 2023 som pågått längre än fyra månader. Kolumnen är uppdelad på stadsdelsnämnd.

Tabellens andra kolumn visar i hur stor andel av dessa utredningar beslut om förlängd utredningstid fattats. Kolumnen är uppdelad på stadsdelsnämnd.

I staden totalt har drygt en tredjedel av alla utredningar som inleddes i stadsdelsnämnderna under 2023 pågått längre tid än fyra månader. I 12 procent av dessa har beslut om förlängd utredningstid fattats. Dessa siffror skiljer sig inte markant från hur det såg ut under 2021 och 2022.

Öppenvårdsinsatser

I Stockholms stad erbjuds ett flertal öppna insatser, främst av stadens stadsdelsnämnder, men också av socialnämnden, som står för mycket av den uppsökande, rådgivande och stödjande verksamheten. Många av stadens öppna insatser kräver ingen individuell behovsprövning, vilket bland annat gäller för kuratorssamtal och samtalsgrupper vid någon av stadens ungdomsmottagningar samt stödcentrum. Även råd- och stödsamtal från föräldrarådgivare och familjebehandlare, skolsociala team samt olika stödgruppsverksamheter som riktar sig till barn, unga och deras föräldrar erbjuds utan föregående individuell behovsprövning.

De insatser som föregås av utredning och beviljas med bistånd enligt av 4 kap. 1 § SoL verkställs oftast vid respektive stadsdelsnämnds egen öppenvård, alternativt vid socialnämndens tillhandahållna öppenvård. Med biståndsbedömda öppenvårdsinsatser avses bland annat:

Strukturerade öppenvårdsprogram för vård/ behandling eller sysselsättning/social träning

Avser individuellt målinriktade program vilka är regelbundna, förutsägbara och begränsade i tid.

Personligt stöd

Avser personligt anpassat stöd och behandling till barn och unga som kan utföras av till exempel socialsekreterare eller familjebehandlare.

Kontaktperson

Avser en enskild person som utsetts av socialtjänsten med uppgift att hjälpa barn och unga avseende personliga angelägenheter.

Kontaktfamilj

Avser en enskild familj som utses av socialtjänsten med uppgift att ta emot barn och unga för regelbunden vistelse och för att finnas till hands i övrigt för barnet och hans närstående.

Särskilt kvalificerad kontaktperson

Person som utses av socialtjänsten och som bedöms ha relevant utbildning eller erfarenhet av arbete med barn och unga.

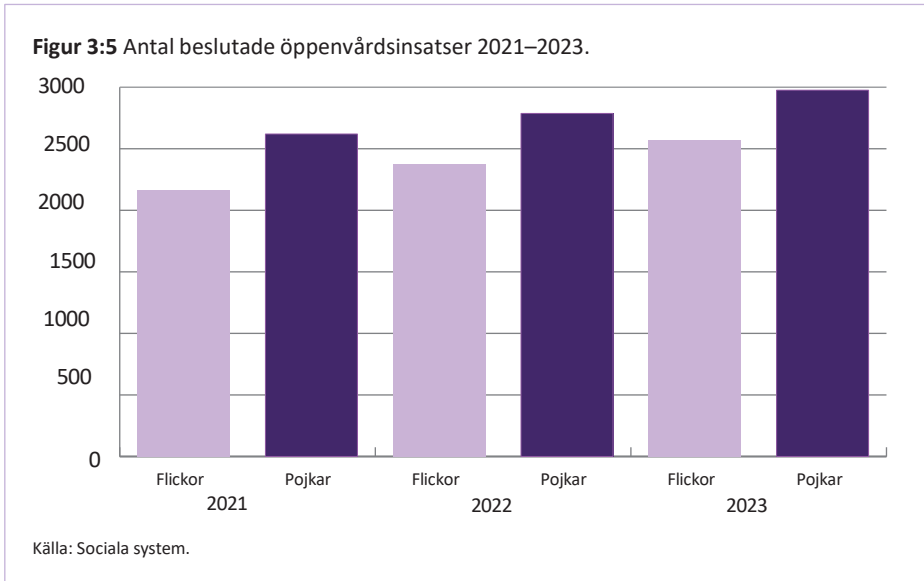
Kort strategisk familjeterapi

Brief Strategic Family Therapy (BSFT) är en manualbaserad metod för familjer med ungdomar som har missbruks- och beteendeproblem. Insatsen rekommenderas av Socialstyrelsen i kunskapsstödet *Insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott för barn 6–17 år*.¹⁰

---

¹⁰ Insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott. Kunskapsstöd med rekommendationer för socialtjänstens arbete med barn 6 – 17 år. Socialstyrelsen, november 2021.

Beviljade öppenvårdsinsatser

En jämförelse mellan åren 2021 till 2023 visar att antalet barn och unga med beviljade öppenvårdsinsatser enligt 4 kap. 1 § SoL successivt ökat, både vad gäller flickor och pojkar. År 2023 beviljades 2 976 öppenvårdsinsatser till pojkar och 2 571 till flickor. Jämfört med 2022 är det en ökning med sju procent vad gäller pojkar och åtta procent vad gäller flickor.

Strukturerade öppenvårdsinsatser är den typ av insats som oftast beviljas i staden och familjebehandling är troligen den mest förekommande interventionen i denna kategori. Totalt deltog 3 557 barn och unga i någon form av strukturerad öppenvårdsinsats under 2023. Av dessa var 1 882 pojkar och 1 675 flickor. Jämfört med 2022 är detta en ökning på drygt elva procent vad gäller pojkar och nästan 15 procent vad gäller flickor. Antal barn och unga som 2023 beviljades insatsen personligt stöd var 488 personer vilket jämfört med 2022 är en minskning på cirka 20 procent för både pojkar och flickor.

Antalet barn och unga som beviljats kontaktfamilj eller kontaktperson har ökat jämfört med 2022, från 662 barn till 709 barn. Ökningen är cirka fem procent vad gäller flickor och drygt tio procent vad gäller pojkar.

År 2023 beviljades BSFT till 68 barn. Av dessa var 32 pojkar och 36 flickor.

Tabell 3:12 Antal beviljade öppenvårdsinsatser.

Stadsdelsnämnd	Egen regi	Köpta
Järva	917	143
Hässelby-Vällingby	654	49
Bromma	279	29
Kungsholmen	129	4
Norra Innerstaden	386	54
Södermalm	368	51
Enskede-Årsta-Vantör	611	82
Skarpnäck	245	4
Farsta	363	36
Hägersten-Älvsjö	690	35
Skärholmen	406	12
Totalt i staden	5 048	499

Källa: Sociala system.

Tabell 3:12 visar antalet beviljade öppenvårdsinsatser sorterat på stadsdelsnämnd samt om insatserna beviljats i stadens egen regi eller har köpts in från andra leverantörer. Av tabellen framgår att 5048 öppenvårdsinsatser beviljats antingen i stadsdelsnämndernas eller socialnämndens regi, medan 499 insatser köpts in från privata leverantörer.

Heldygnsvård

Tabell 3:13 Antal barn och unga som någon gång under året varit placerade i heldygnsvård fördelat på stadsdels- nämnd och placeringsform 2023.

Stadsdelsnämnd	§12-hem	HVB	Jourhem	Familjehem	Skyddat boende	Stöd-boende	Behandlings-familj
Järva	37	67	207	135	4	39	44
Hässelby-Vällingby	10	37	102	91	*	16	8
Bromma	*	11	34	38	0	8	*
Kungsholmen	*	7	14	8	0	4	0
Norra Innerstaden	5	13	25	19	0	14	*
Södermalm	*	13	39	37	*	17	10
Enskede-Årsta-Vantör	15	21	126	103	*	23	16
Skarpnäck	*	11	35	23	0	5	0
Farsta	14	22	42	34	0	25	20
Hägersten-Älvsjö	14	34	87	50	*	27	15
Skärholmen	7	27	90	54	*	17	10
Totalt i staden	110	263	801	592	12	195	128

Källa: Nyckeltal inrapporterade till SLK från stadsdelsnämndernas enheter för barn och unga.

*Antal under 4 redovisas ej.

Ensamkommande barn ingår inte i tabellen.

Under 2023 har cirka 1 900 unika barn och unga varit placerade enligt SoL och LVU utanför det egna hemmet. I siffran ingår barn och unga som varit placerade under hela året såväl som barn och unga som varit placerade enstaka dagar. Vidare ingår barn och unga som placerats under året liksom barn och unga som varit placerade sedan många år tillbaka. I tabellen ovan ingår inte ensamkommande barn och unga då dessa redovisas separat senare i detta kapitel.

Det höga antalet placeringar under åren 2015–2018 bedöms ha sin grund i den stora ökningen av antalet ensamkommande barn till Sverige under dessa år. I nedanstående siffror ingår ensamkommande barn och unga.

Särskilda ungdomshem (§ 12-hem)

För vård av barn och unga, som på grund av eget beteende enligt 3 § LVU, behöver stå under särskilt noggrann tillsyn finns det särskilda ungdomshem. Även barn och unga som vårdas med stöd av 2 § LVU eller SoL kan, i undantagsfall, vara inskrivna på särskilda ungdomshem. Behovet av sådana hem tillgodoses av staten. Statens institutionsstyrelse (SiS) ansvarar för de särskilda ungdomshemmen. Under 2023 var 110 barn och unga från Stockholms stad placerade på ett särskilt ungdomshem. Motsvarande antal under 2022 var 105. Under den senaste tioårsperioden var antalet barn och unga placerade på särskilt ungdomshem som högst under 2019 (130) och som lägst år 2014 (77).

Hem för vård eller boende (HVB)

Med hem för vård eller boende avses ett hem som tar emot enskilda för vård eller behandling i förening med boende. En privat aktör måste ha tillstånd av Inspektionen för vård och omsorg (IVO) för att bedriva HVB. Detta gäller sedan april 2017 även för verksamhet som kommun genom entreprenadavtal överlåtit till enskild att utföra. Tillstånd behövs inte för sådan verksamhet som kommunen själv bedriver, men kommunen är skyldig att anmäla verksamheten till IVO. Antalet placerade barn och unga från Stockholms stad på HVB uppgick år 2023 till 285 personer. Motsvarande antal under 2022 var 322. Under den senaste tioårsperioden var antalet barn och unga placerade på HVB som högst 2017 (1 639) och som lägst 2023 (285).

Familjehem och jourhem

Familjehem är ett enskilt hem som på uppdrag av socialtjänsten tar emot barn för stadigvarande vård och fostran och vars verksamhet inte bedrivs yrkesmässigt. Ett familjehem kan vara ett hem inom barnets sociala nätverk eller ett hem där familjehemsföräldrarna inte känner barnet sedan tidigare. Alla familjehem ska utredas och godkännas av socialtjänsten.

Under 2023 var 659 barn och unga familjehemsplacerade av Stockholms stad, jämfört med 715 barn och unga under 2022. Av dessa 659 familjehemsplaceringar under 2023 var 98 nya placeringar. Under året lämnade 20 barn och unga sina familjehem för att flytta åter till en eller båda föräldrarna.

Under den senaste tioårsperioden var antalet barn och unga som placerades i familjehem som högst år 2016 (1 145) och som lägst 2023 (659).

Jourhem är ett enskilt hem som vid upprepade tillfällen tar emot barn för tillfällig vård och fostran på uppdrag av socialnämnden. Hemmet ska vara utrett av socialtjänsten och placeringen ska vara tidsbegränsad.

Under 2023 var 861 barn och unga från Stockholms stad placerade i jourhem. Detta kan jämföras med år 2022 då antalet barn och unga placerade i jourhem var 870. Under den senaste tioårsperioden var antalet barn och unga placerade i jourhem som högst 2017 (2 869) och som lägst 2014 (810).

Skyddat boende för hedersutsatta ungdomar

Stadsdelsnämnderna har gjort ett fåtal placeringar av unga i skyddat boende (HVB) på grund av hedersrelaterat våld och förtryck. Under år 2023 var tolv barn och unga från Stockholms stad placerade i ett skyddat boende jämfört med 15 personer under 2022. Under den senaste tioårsperioden var antalet barn och unga placerade i skyddat boende som högst 2018 (39) och som lägst 2020 (8).

Barn vars vårdnadshavare beviljats bistånd i form av skyddat boende på grund av våld, hot eller förtryck i nära relation, räknas enligt gällande lagstiftning som medföljande till sin vårdnadshavare. Inget placeringsbeslut fattas rörande medföljande barn. Från och med 1 april 2024 gäller nya bestämmelser om barn i skyddat boende som innebär att medföljande barn ska ha ett eget placeringsbeslut enligt SoL eller enligt den nya lagen, lag (2024:79) om placering av barn i skyddat boende.

Behandlingsfamilj

Vårdformen behandlingsfamilj bygger på den manualbaserade amerikanska behandlingsinsatsen Treatment Foster Care Oregon (TFCO) som har utvecklats vid Oregon Social Learning Center och använts i Sverige sedan början av 2000-talet. Insatsen rekommenderas av Socialstyrelsen i kunskapsstödet *Insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott för barn 6–17 år*.¹¹ I Sverige har vårdföretaget Humana ensamrätt i TFCO-metoden. Stockholms stad har även upphandlat företag som erbjuder en liknande förstärkt familjehemsplacering för barn och unga med allvarliga beteendeproblem. Insatsen används som ett alternativ till placering på institution där barn och unga i åldern 12–17 år med allvarliga beteendeproblem istället placeras i ett förstärkt familjehem. Ett behandlingsteam arbetar tillsammans med familjehemsföräldrarna, barnet eller den unga, den biologiska familjen och med skolan. Under året har stadsdelsnämnderna placerat 128 barn och unga i behandlingsfamilj. Motsvarande antal under 2022 var 88. Placeringsformen har redovisats i socialtjänst-rapporten sedan 2022.

Stödboende

Med stödboende avses en verksamhet som tar emot enskilda i åldern 16 till 20 år i ett eget boende med individanpassat stöd. Syftet med placeringsformen är att, under trygga former, träna och förbereda den unge för ett självständigt boende och vuxenliv. Stadsdelsnämnderna har under 2023 placerat 245 barn och unga i stödboende. Under 2022 placerades 298 barn och unga i stödboende. Under den senaste tioårsperioden var antalet barn och unga placerade i stödboende som högst 2017 (1 226) och som lägst 2023 (245).

Vårdnadsöverflyttningar

Efter två års placering i samma familjehem ska socialtjänsten särskilt överväga om det finns skäl att ansöka om vårdnadsöverflyttning hos tingsrätten enligt 6 kap. 8 § föräldrabalken (1949:381), FB till familjehemmet. Därefter ska vårdnadsfrågan övervägas årligen av socialnämnden. Syftet är att trygga familjehemsplacerade barns juridiska situation och minska risken för att barn som har rotat sig i sitt familjehem blir upptryckt från en miljö där de har funnit sig tillrätta och känner större trygghet och förankring än i sitt ursprungliga föräldrahem.

Vid en vårdnadsöverflyttning blir familjehemsföräldrarna särskilt förordnade vårdnadshavare för barnet. Antalet verkställda beslut om vårdnadsöverflyttning i Stockholms stad har varierat mellan 14 och 32 de senaste tio åren. Det högsta antalet vårdnadsöverflyttningar genomfördes år 2014 och det lägsta antalet år 2020. Under 2022 gjordes 24 vårdnadsöverflyttningar och motsvarande siffra för 2023 är 15. Barnet ska ha en så stark bindning till familjehemmet att en återförening mellan barnet och dess biologiska föräldrar ter sig orealistisk och att det är uppenbart bäst för barnet att det rådande förhållandet i familjehemmet får bestå. Familjehemsplaceringen upphör när vårdnaden har överflyttats till familjehemsföräldrarna, men socialtjänsten ska fortsatt erbjuda de särskilt förordnade vårdnadshavarna råd och stöd om de begär det. Särskilt förordnade vårdnadshavare är inte försörjningspliktiga gentemot barnet, som inte heller har arvsrätt gentemot familjehemmet. Placeringskommunen kan också erbjuda fortsatt skäligen ersättning för barnets omkostnader till de särskilt förordnade vårdnadshavarna. Om ett behov av stöd till barnet uppstår vid en tidpunkt längre fram ska hjälp och stöd sökas i den kommun eller stadsdelsnämnd där barnet och de särskilt förordnade vårdnadshavarna är folkbokförda.

¹¹ Insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott. Kunskapsstöd med rekommendationer för socialtjänstens arbete med barn 6–17 år. Socialstyrelsen, november 2021.

Tvångsvård av barn och unga

LVU är en skyddslagstiftning som reglerar tvångsvård av barn och unga under 21 år och syftar till att samhället ska kunna fullgöra sin skyldighet att tillgodose barns och ungas behov av skydd, stöd och behandling. LVU är ett komplement till SoL när nödvändig vård inte kan genomföras med samtycke från barnet/den unge och dennes vårdnadshavare. Vård enligt LVU kan beslutas på grund av missförhållanden i barnets hem (2 § LVU) eller på grund av den unges eget beteende (3 § LVU).

Under åren 2016 till 2020 varierade antalet unika barn och unga i Stockholms stad som omhändertogs med stöd av LVU mellan 220 och 365. Åren 2021 och 2022 omhändertogs 292 respektive 301 barn och unga. Under 2023 har antalet unika omhändertagna barn och unga ökat till 313.

Tabell 3:14 Antal barn och unga med beslut enligt LVU under åren 2021–2023.

Ålder	2021	2022	2023
0–11 år	291	297	276
12–17 år	302	310	357
18–20 år	88	108	124
0–20 år	681	715	757

Källa: Sociala system.

Totalt har 757 barn och unga omfattats av någon form av beslut enligt LVU under 2023. I siffran ingår barn och unga som varit placerade enligt LVU under hela året såväl som barn och unga som varit placerade enligt LVU några enstaka dagar. Vidare ingår barn och unga som placerats enligt LVU under året såväl som barn och unga som varit placerade enligt LVU sedan många år tillbaka. Barn och unga som haft förebyggande insatser enligt 22 § LVU ingår också i statistiken. Motsvarande antal var 715 barn och unga under 2022. Andelen flickor och pojkar med beslut enligt LVU har varit relativt konstant under de senaste åren, drygt 40 procent flickor och cirka 60 procent pojkar. År 2023 uppgick andelen flickor till 41 procent och andelen pojkar till 59 procent och detsamma gällde för år 2022.

Tabell 3:15 Antal beslut enligt LVU.

Beslutsgrund LVU	2021	2022	2023
Ansökan: Miljö (2§)	150	134	169
Ansökan: Eget beteende (3§)	63	75	80
Ansökan 2§ + 3§	20	19	23
Omedelbart omhändertagande (6§)	245	262	258
Placering (11§)	552	572	598
Upphörande (21§)	180	183	186
Umgängesbegränsning (14§ 1p)	82	110	99
Hemlighållande av vistelseort (14§ 2p)	61	67	64
Flyttningsförbud (24-31§§)	*	22	34
Förebyggande insatser (22§)	*	*	4
Provtagning inför umgänge (32 a §)	**	*	4
Provtagning inför upphörande (32 b §)	**	0	0
Uppföljning av avslutad vård (21 b §)	**	8	24

Källa: Sociala system.

* Antal under 4 redovisas ej.

** Ny bestämmelse från 1 juli 2022.

Samtliga beslut som redovisas i tabell 3:15 gäller de 757 barn och unga som redovisas i tabell 3:14. Besluten är fattade inom ramen för den vård som bedrivs med stöd LVU. Antalet placerade barn och unga som vårdas med stöd av 2 § LVU (fysisk eller psykisk misshandel, otillbörligt utnyttjande, brister i omsorgen eller något annat förhållande i hemmet) har ökat. Detsamma gäller för antalet barn och unga som vårdas enligt 3 § LVU (den unge utsätter sin hälsa eller utveckling för en påtaglig risk att skadas genom missbruk av beroendeframkallande medel, brottslig verksamhet eller något annat socialt nedbrytande beteende). Däremot har antalet omedelbara omhändertaganden enligt 6 § LVU minskat något mellan åren 2022 och 2023. Ansökan om vård med stöd av LVU med hänvisning till 2 § LVU är fortsatt vanligare än ansökan med stöd av 3 § LVU.

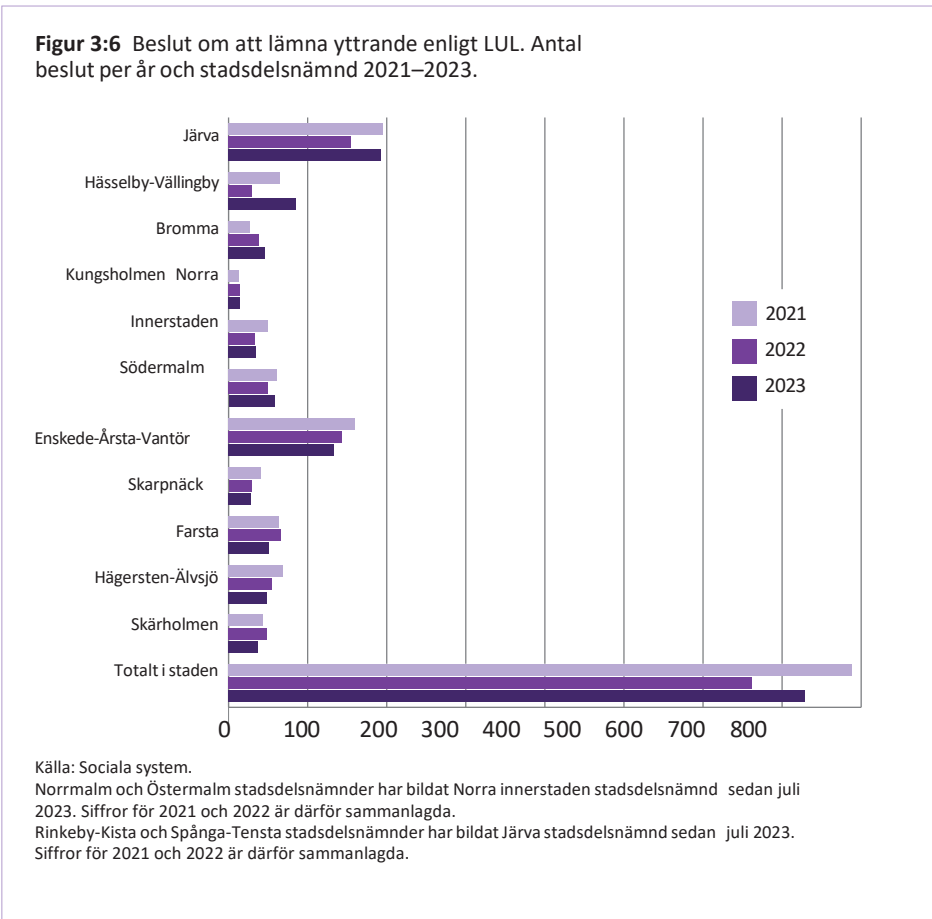
Ansökan om vård på grund av missförhållanden i hemmet (2 § LVU) gjordes under 2023 något oftare för flickor (86) än för pojkar (83). Motsvarande antal för 2022 var 72 flickor och 62 pojkar. Ansökan om vård på grund av eget beteende (3 § LVU) var betydligt vanligare för pojkar (65) än för flickor (15). Motsvarande antal under 2022 var 52 pojkar och 23 flickor. Ansökan om vård både på grund av missförhållanden i hemmet och på grund av eget beteende (2 § + 3 § LVU) gjordes för totalt nio flickor och 14 pojkar under 2023. Det innebär en ökning om fyra barn och unga sedan föregående år. Ansökningar om vård på grund av eget beteende var fördelade från 12 till 20 år för barn och unga av båda könen. Ansökningar om omedelbart omhändertagande var vanligare för pojkar (162) än för flickor (96). Inom åldersgruppen 15 till 17 år gjordes flest ansökningar om omedelbart omhändertagande (86) och minst antal ansökningar gjordes inom åldersgruppen 18 till 20 år (31). Detsamma gällde föregående år.

Unga lagöverträdare

Lagföringsbeslut mot unga (15–20 år) utgör 20 procent av samtliga lagföringsbeslut i landet oavsett ålder. Detta trots att åldersgruppen endast utgör åtta procent av den straffmyndiga befolkningen. Det är relativt vanligt att unga både begår brott och själva blir utsatta för brott, även om antalet lagföringsbeslut för åldersgruppen minskat sedan 2014.

Yttranden

I figur 3:6 redovisas antalet beslut om att avge yttranden enligt 11 § lag (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare, LuL. Det är polismyndigheten, åklagare eller tingsrätt som fattar beslut om att inhämta yttrande från socialnämnden när unga som inte fyllt 18 år är misstänkta för brott. Yttranden enligt LuL är att betrakta som mindre utredningar inom vilka socialtjänsten ska yttra sig om den unges levnadsförhållanden och hälsa samt tidigare kriminalitet och eventuellt vårdbehov. Yttrandet lämnas därefter till polismyndigheten eller åklagare och är ett viktigt underlag i barnets rättsliga process. Eftersom yttranden lämnas när ett barn är misstänkt för brott tjänar antalet yttranden som en indikator på graden av ungdomsbrottslighet i en stadsdelsnämnd.

Liksom tidigare år skrevs under 2023 fler yttranden i ytterstadens stadsdelsnämnder än i innerstadens stadsdelsnämnder vilket sannolikt beror på att ungdomsbrottsligheten tenderar att vara högre i socioekonomiskt utsatta områden. Unga personer i ytterstadsområden är, jämfört med unga i innerstadsområden, mer exponerade för riskfaktorer och löper därmed högre risk att dras in i kriminalitet. Dessa riskfaktorer ser olika ut och verkar både på strukturell och på individuell nivå men bland det mest framträdande är att ha föräldrar med låg grad av arbetsmarknadsanknytning, att själv misslyckas i skolan och att växa upp i ett konfliktfyllt hem. Risken för att utveckla en kriminell identitet är också större om det i ens närområde finns tillgång till vapen och narkotika och om ens vänner attraheras av eller tillhör kriminella grupperingar.

Det skrevs fler yttranden i staden som helhet under 2023 jämfört med 2022 men något färre än 2021. Majoriteten av de yttranden som skrivs rör inte de allra grävsta brotten såsom mord, dråp, våldtäkt, allvarliga narkotikabrott, grov misshandel, rån och vapenbrott. Den vanligaste brottskategorin bland unga brottsmisstänkta är narkotikabrott.

Ungdomsvård

Den som är under 21 år kan dömas till ungdomsvård istället för andra påföljder om hen har ett särskilt behov av vård enligt SoL eller LVU. Ungdomsvård är framförallt avsedd för ungdomar 15–17 år. Påföljden preciseras i varje enskilt fall i ett ungdomskontrakt om vården ges enligt SoL och i en vårdplan om vården ges med stöd av LVU. Påföljden kan innebära allt från att lämna urinprov under ett par månaders tid till en placering på HVB eller på ett av SiS särskilda ungdomshem.

Sluten ungdomsvård

Barn som begår allvarliga brott när de är i åldern 15–17 år blir oftast dömda till sluten ungdomsvård i stället för till fängelse. Detta är ett tidsbestämt straff som avtjänas enligt LSU, på egna avdelningar inom SiS särskilda ungdomshem. Sluten ungdomsvård tillämpar inte villkorlig frigivning vilket innebär att ett barn som döms till LSU är frihetsberövad under hela strafftiden. Minimitiden för LSU är 14 dagar och maxtiden fyra år.

År 2023 avtjänade sammanlagt 13 barn och unga från Stockholms stad en påföljd enligt LSU vid något av SiS ungdomshem. Av dessa 13 var nio nya placeringar under året. Detta är ett högre antal jämfört med 2022 då fem barn och unga vid något tillfälle avtjänat en påföljd enligt LSU.

Mellantvång

Mellantvång enligt 22 § LVU är ett lagrum som ger socialtjänsten möjlighet att bevilja insatser utan samtycke från den unga. Lagrummet skapades för att verka förebyggande och nå de barn och unga som inte samtycker till insatser enligt SoL, men som inte heller bedöms uppfylla kriterierna för vård enligt LVU. Möjligheten till mellantvång är tänkt att öka den unges motivation att förändra sin livssituation och sluta begå brott samt förebygga behov av placering. Under 2023 fattades fyra beslut i staden om mellantvång enligt 22 § LVU.

Ungdomsövervakning

Ungdomsövervakning är en relativt ny påföljd som trädde i kraft den första januari 2021 och som bland annat innefattar hemarrest under helger eller att följa andra regler om var den unge får vistas eller inte får vistas. Detta kontrolleras med elektronisk övervakning (fotboja). Påföljdens målgrupp är i huvudsak unga personer mellan 15 och 17 år som antingen begått allvarliga brott eller som dömts för upprepad brottslighet. Ungdomsövervakning är tänkt att fylla den lucka i påföljdssystemet för de brott där LSU bedömts vara en alltför ingripande påföljd men där ungdomstjänst inte bedömts vara ingripande nog. Kriminalvården (frivården) är ansvarig huvudman för att ungdomsövervakningen verkställs och påföljden ska genomföras i nära samverkan med socialtjänsten. Under åren 2021 och 2022 verkställdes sammanlagt 14 domar gällande ungdomsövervakning för personer hemmahörande i Stockholms stad och under 2023 verkställdes 12 domar.

Ungdomstjänst

Ungdomstjänst är en påföljd för unga lagöverträdare och en obligatorisk uppgift för kommunerna att tillhandahålla. Ungdomstjänst är tänkt som ett påföljdsalternativ i stället för böter eller fängelsestraff för barn och unga i åldern 15 till 21 år som begått brott men som saknar eller enbart har ett begränsat vårdbehov. Lagstiftarens intentioner är att ungdomstjänst ska utgöra en sorts pedagogisk gränssättning medan unga med större vårdbehov i stället bör dömas till ungdomsvård.

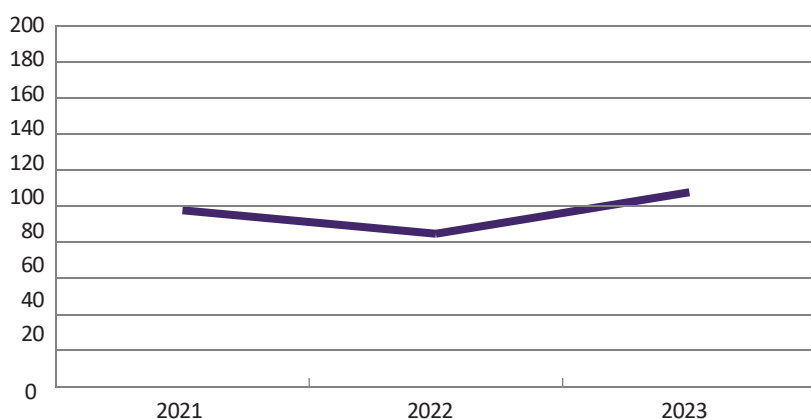
Den som dömts till ungdomstjänst avtjänar sitt straff genom att arbeta mellan 20 och 150 timmar. Arbetet är oavlönat, sker exempelvis i en förening eller inom en ideell organisation och är oftast förlagt så att det inte inverkar negativt på barnets eller den unges skolgång. Stockholms stads ungdomstjänst är den enhet inom socialnämnden som i sitt uppdrag verkställer domar om ungdomstjänst.

Under 2023 inkom 108 domar om ungdomstjänst till Stockholms stads ungdomstjänst vilket är en ökning jämfört med de två föregående åren. Av de barn och unga som dömdes till ungdomstjänst var 27 flickor och 81 pojkar.

Misshandel är den vanligaste brottstypen för både flickor och pojkar som dömdes till ungdomstjänst år 2023.

Figur 3:7 Antal domar om ungdomstjänst vid Stockholms ungdomstjänst 2021–2023.

Källa: Stockholms ungdomstjänst.

Det vanligaste brottet för de som dömts till ungdomstjänst 2023 var misshandel. Även narkotikabrott och brott mot knivlagen var relativt vanliga. Medelåldern för de som genomförde ungdomstjänst var 17 år; 16,7 för flickor och 17,1 för pojkar. Den äldsta var 19 år och den yngsta 15 år.

Särskilt kvalificerad kontaktperson (SKKP)

SKKP är en insats som tillhandahålls centralt i staden via Framtid Stockholm. SKKP kan ges på frivillig väg men barnet eller den unge kan också dömas till insatsen inom ramen för ungdomsvård och då preciseras den i ett ungdomskontrakt. SKKP kan också ges som mellantvång med stöd av 22 § LVU.

Under år 2023 tog 87 unga personer del av insatsen SKKP, 91 procent av dessa var pojkar och nio procent flickor. Bland pojkarna var det 39 personer som dömdes till insatsen och 38 som genomförde den frivilligt. Under 2023 tog åtta flickor del av insatsen. Antalet flickor som dömdes till insatsen är för lågt för att redovisas. Ett fåtal av de personer som beviljats SKKP har endast genomfört behandlingsprogrammet Repulse.¹²

Medelåldern för de flickor som fick SKKP var något lägre än för pojkarna, knappt 16 år för flickor och drygt 17 år för pojkarna. Som tidigare beskrivits erbjuder vissa stadsdelsnämnder intensivare kontaktpersonuppdrag som också benämns Särskilt kvalificerad kontaktperson, men dessa skiljer sig åt i innehåll jämfört med insatsen SKKP som tillhandahålls av socialnämnden inom Framtid Stockholm.

¹² Repulse är en strukturerad metod som tar sin utgångspunkt i ett kognitivt förhållningssätt, social inlärningsteori och utvecklingspsykologiska kunskaper om barns utveckling och mognad. Metoden genomförs i en samtalsserie av individuella samtal med psykoedukativa inslag i kombination med social färdighetsträning (www.socialstyrelsen.se).

25

Under 2023 ansökte 147 ensamkommande barn från Ukraina om skydd i Sverige. Av dessa anvisades 25 barn till Stockholms stad.

Under 2023 sökte totalt 492 ensamkommande barn skydd i Sverige. Det är det lägsta antalet under den senaste tioårsperioden.

Ensamkommande barn och unga

Med ensamkommande barn avses ett barn under 18 år som vid ankomsten till Sverige är skilt från båda sina föräldrar eller annan ställföreträdare.¹³ Med ensamkommande unga avses personer som kommit till Sverige som ensamkommande barn och som har fyllt 18 men inte 21 år. Ensamkommande barn kan ansöka om asyl eller tillfälligt skydd enligt massflyktingdirektivet vid ankomsten till Sverige eller i ett senare skede när de påträffas av myndigheter. De kan också överföras till Sverige som kvotflyktingar. Kvotflyktingar är personer runt om i världen som kommer till Sverige med hjälp av Migrationsverket och FN:s flyktingorganisation UNHCR, ofta från flyktingläger. En kvotflykting har uppehållstillstånd redan när hen anländer till Sverige. Kommunerna ansvarar för mottagandet av ensamkommande barn och för ensamkommande unga som fått uppehållstillstånd innan 18-årsdagen och har rätt till statlig ersättning för mottagandet.¹⁴

Migrationsverket fördelar ansvaret för ensamkommande barn som är asylsökande, kvotflyktingar eller massflyktingar mellan kommunerna. Huvudregeln är att anvisning ska ske till den kommun som för tillfället har lägst måluppfyllelse, så kallad utjämning anvisning. En annan typ av anvisning är anknytningsanvisning. En anknytningsanvisning kan exempelvis göras när barnet kommer till Sverige med en person som söker asyl vid samma tillfälle (medsökande) eller en anhörig som gör barnet sällskap vid ansökningstillfället (medföljande).

Socialtjänstens ansvar för handläggningen som sker på i princip samma sätt som för andra barn som är i behov av socialtjänstens insatser.

Ensamkommande barn från Ukraina

Den 4 mars 2022, en vecka efter Rysslands militära invasion av Ukraina, beslutade EU:s medlemsländer för första gången att aktivera det så kallade *massflyktsdirektivet*. Det innebär bland annat att personer från Ukraina ska erbjudas ett omedelbart och tidsbegränsat uppehållstillstånd i EU:s medlemsstater.

Under 2023 ansökte totalt 11 406 personer från Ukraina om skydd i Sverige, varav 147 ensamkommande barn. Motsvarande siffra gällande ensamkommande barn från Ukraina under 2022 var 771 barn. Majoriteten av de ensamkommande barnen från Ukraina som sökte skydd i Sverige under 2023, kom tillsammans med en medsökande eller medföljande vuxen och anvisades i mycket hög grad utifrån anknytning.

Stockholms stad anvisades 25 av de totalt 147 ensamkommande barnen från Ukraina som sökte skydd i Sverige 2023.

Antal ensamkommande barn har förändrats över tid

Antalet ensamkommande barn som sökt skydd i Sverige har minskat från år till år sedan 2015 med undantag för 2022. Under 2022 var det 1 518 ensamkommande barn och unga som togs emot i Sverige vilket var nästan tre gånger så många som under 2021. Ökningen var till största delen en konsekvens av Rysslands militära invasion av Ukraina. Under 2023 tog Sverige emot totalt 492¹⁵ ensamkommande barn varav 340 var asylsökande, 147 var massflyktingar från Ukraina samt 5 var kvotflyktingar. Antalet ensamkommande barn som sökt skydd i Sverige under 2023 är det lägsta antalet under de senaste tio åren.

Majoriteten av de ensamkommande barn som sökte asyl i Sverige under 2023 var pojkar i åldern 13 till 17 år med ursprung i Afghanistan eller Syrien. Flickorna utgjorde 24 procent av de asylsökande ensamkommande barnen och totalt var cirka 13 procent av barnen under 13 år. I gruppen barn från Ukraina var cirka 40 procent flickor.

¹³ Med att en vuxen person har trätt i förälders ställe avses enligt förarbetena att personen i fråga på grund av lagen eller sedvanan i den stat där barnet senast hade sin hemvist har ställning som vårdnadshavare för barnet (Socialstyrelsen 2020).

¹⁴ Massflyktingar omfattas av bestämmelser i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA). Det innebär att Migrationsverket har huvudansvaret för mottagandet av skyddsbehövande enligt massflyktingdirektivet som är 18 år eller äldre trots att de beviljats tillfälliga uppehållstillstånd.

¹⁵ Källa: Migrationsverket.

Utöver förändringar i migrationspolitiken har migrationen till Sverige under de senaste åren även påverkats av Covid-19-pandemin och Rysslands militära invasion av Ukraina. De stora variationerna av antalet ensamkommande barn som årligen mottagits i Sverige ställer höga krav på flexibilitet inom socialtjänsten. Exempel på utmaningar är att beräkna behovet av personal samt att förutse behov av boendeplatser. Ytterligare en utmaning är att bevara och utveckla den samlade erfarenhet och kunskap som genererats inom socialtjänsten sedan 2015 då det anvisades över 2000 ensamkommande barn till Stockholms stad. Medianen för antalet nytillkomna asylsökande barn som tagits emot i Stockholms stad per år under perioden 2014 till 2023 är 1 140 barn.¹⁶

Nyttillkomna ensamkommande barn och unga

Innan en kommun anvisas av Migrationsverket såsom ansvarig för ett ensamkommande barn har den kommun där barnet först påträffas, *ankomstkommunen*, ansvar för barnet. Socialtjänsten i ankomstkommunen ska göra en bedömning av barnets omedelbara behov av skydd samt inleda en utredning för att kunna besluta om en tillfällig placering i avvaktan Migrationsverkets anvisning till ansvarig kommun.

I Stockholms stad delar socialjouren och stadsdelsnämnderna på ansvaret för barn som ger sig till känna i staden som så kallade ankomstbarn. Om barnet kommer med en medsökande vuxen anhörig eller vistas hos en vuxen anhörig som har ordnat boende på egen hand är det socialtjänsten i den stadsdelsnämnd där barnet vistas tillsammans med den vuxna, som är ansvarig för barnet under ankomstfasen. Socialjouren ansvarar för de ankomstbarn som anländer till Sverige utan någon anhörig och som inte heller har någonstans att bo vid ankomsten. Under 2023 tog socialjouren emot 17 barn som gav sig till känna i staden. Ankomstfasen varar vanligtvis några få dagar innan barnet anvisas till ansvarig kommun.

Tabell 3:16 Antal årligen nytillkomna ensamkommande barn totalt samt uppdelat på asylsökande, massflyktingar och kvotflyktingar.

År	Asylsökande	Massflyktingar	Kvotflyktingar	Totalt antal anvisningar
2021	47	0	7	54
2022	25	105	5	135
2023	16	25	0	41

Källa: Migrationsverket.

Stockholms stad anvisades totalt 41 ensamkommande barn under 2023. Av dessa var 25 barn från Ukraina som sökt skydd enligt massflyktingdirektivet och 16 barn var asylsökande. Inget ensamkommande barn som var kvotflykting anvisades till Stockholms stad under 2023. Staden anvisades färre skyddssökande ensamkommande barn under 2023 jämfört med 2022 vilket korrelerar med att färre antal ensamkommande barn sökt skydd i Sverige totalt sett under samma period.

Socialjouren fördelar anvisningar till stadsdelsnämnderna i Stockholms stad genom en turordningslista. Om barnet har anknytning till en vuxen närstående som vistas i staden går anvisningen till socialtjänsten i den stadsdelsnämnd där den vuxne vistas. Av anvisningarna avseende ensamkommande barn till Stockholms stad fördelades närmre 90 procent¹⁷ till stadsdelsnämnderna utifrån anknytning. Det är samma andel som under 2022. Före massflyktingdirektivet aktiverades till följd av Rysslands militära invasion av Ukraina, var motsvarande andel cirka 33 procent (2021). Det innebär att fördelningen av antalet anvisningar av ensamkommande barn mellan stadsdelsnämnderna i Stockholms stad varit mer ojämn de senaste två åren än det varit tidigare år.

4

Stockholms stad anvisades totalt 41 ensamkommande barn under 2023. Av dessa var 25 barn från Ukraina och 16 barn var asylsökande. Inget ensamkommande barn var kvotflykting.

¹⁶ Statistiken som har använts som underlag för uträkning av medianen är hämtad från Statistiska centralbyrån.

¹⁷ Källa: statistik från Socialjouren.

Aktuella ensamkommande barn samt placeringsformer

Parallellt med att antalet nytillkomna ensamkommande barn har minskat från år till år har många av de som tidigare ingått i målgruppen blivit äldre och avslutats inom socialtjänstens verksamhetsområde barn och unga. Det innebär att det totala antalet aktuella ensamkommande barn och unga har minskat från år till år.

I tabell 3:17 visas antal ensamkommande barn per placeringsform under perioden 2021–2023. I tabellen saknas majoriteten av de barn och unga från Ukraina som under 2022 och 2023 placerats hos närstående.¹⁸ Detta innebär att kolumnen avseende asyl/massflyktingar är ofullständig. Det statistiska underlaget påverkas även av att en insats avseende ett ensamkommande barn behöver omregistreras i stadens sociala system när ett placerat asylsökande barn får uppehållstillstånd. Ett och samma barn kan under 2023 ha varit placerat i flera olika placeringsformer vilket också har betydelse för det statistiska utfallet. Uppgifterna kan trots ovanstående, ge en fingervisning om vilka placeringsformer som är vanligast för målgruppen.

Tabell 3:17 Antal ensamkommande barn och unga per placeringsform 2021–2023.

Placeringsformer	2021		2022		2023	
	Asyl/massflyktingar	TUT/PUT	Asyl/massflyktingar	TUT/PUT	Asyl/massflyktingar	TUT/PUT
Jourhem	47	43	50	39	34	26
Familjehem	33	104	21	69	14	53
Stödboende	15	116	12	64	5	45
HVB	27	28	21	15	13	9
SiS ungdomshem	6	*	*	*	0	*
HVB	0	0	0	0	0	0

Källa: Sociala system.

*Antal under 4 redovisas ej.

För ensamkommande barn och unga som har uppehållstillstånd (PUT eller TUT)¹⁹ är familjehem fortsatt den vanligaste placeringsformen. Av de placerade barnen med uppehållstillstånd så är 40 procent i familjehem och 34 procent i stödboenden. Få av de barn och unga som har uppehållstillstånd var under 2023 placerade på HVB eller på SiS ungdomshem. Sett till ensamkommande barn och unga som är asylsökande eller massflyktingar var jourhem den vanligaste placeringsformen under 2023.

¹⁸ En tillfällig placering i barnets eller den unges nätverk är ingen reglerad placeringsform enligt SoL. I stadens sociala system saknas i nuläget en kod som kan användas när ett sådant beslut registreras. För att det ska vara möjligt att registrera en insats i form av familjehem krävs att familjehemsföräldern har ett svenskt personnummer. Massflyktingar från Ukraina folkbokförs inte och tilldelas därför inget personnummer.

¹⁹ Permanent uppehållstillstånd (PUT). Tidsbegränsat uppehållstillstånd (TUT).

4. FAMILJERÄTTEN

Familjerätten

Sammanfattning

- Antal barn vars föräldrar deltar i samarbetsamtal fortsätter att öka. Under år 2023 var antalet det högsta på tio år.
- Regelverket kring informationssamtal har nu funnits sedan år 2022. Antalet informationssamtal hos familjerätten i staden har ökat. Antalet informationssamtal är lägre i innerstaden jämfört med i närförort och ytterstad.
- Antal barn aktuella i utredningar om vårdnad, boende och umgänge fortsätter minska och är den lägsta siffran på tio år.
- Antalet verkställda beslut om umgängesstöd i staden har varierat över tid. Sedan år 2021 har de dock minskat för varje år och är nu nere på den lägsta nivån sedan tio år tillbaka.
- De internationella adoptionerna fortsätter att, precis som i resten av landet, minska i staden¹.

Om statistiken

Statistik för familjerättens kapitel i socialtjänstrapporten har inhämtats från Stockholms stads verksamhetssystem (sociala system) samt från en enkätinsamling riktad till stadens sju familjerätter. Om statistiken har hämtats från sociala system eller via enkät redovisas under respektive figur och tabell. Statistik gällande internationell adoption har hämtats från Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF). Antal under fyra redovisas inte i statistiken. För att det inte ska vara möjligt att räkna fram känsliga uppgifter med hjälp av andra värden kan ytterligare observationer med låga värden ha markerats vid behov. Vad gäller statistik som redovisar antal gällande vårdnad, boende och umgänge kan samma barn vara aktuellt i flera av avtalen. Vad gäller statistik för beslut om umgängesstöd kan samma barn vara aktuellt i flera av dessa beslut.

Den 1 juli 2023 bildade Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnder Järva stadsdelsnämnd. Samtidigt bildade Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder Norra innerstadens stadsdelsnämnd. I Stockholms stad har vissa stadsdelsnämnder valt att slå samman sina familjerätter och det finns idag sju familjerätter i Stockholms stad. De som slagits samman är Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta som bildar Familjerätt Järva (tidigare Familjerätt Nordost), Bromma och Hässelby-Vällingby som bildar Familjerätt Nordväst, Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skarpnäck som bildar Familjerätt Sydost samt Hägersten-Älvsjö och Skärholmen som bildar Familjerätt Sydväst. De stadsdelsnämnder som inte valt att slå samman sina familjerätter är Familjerätt Norra innerstaden, Familjerätt Södermalm samt Familjerätt Kungsholmen.

¹ För att läsa mer, gå in på [MFoF \(mfof.se\)](https://mfof.se) och sök på *statistik internationella adoptioner*.

Utredning inom familjerätten

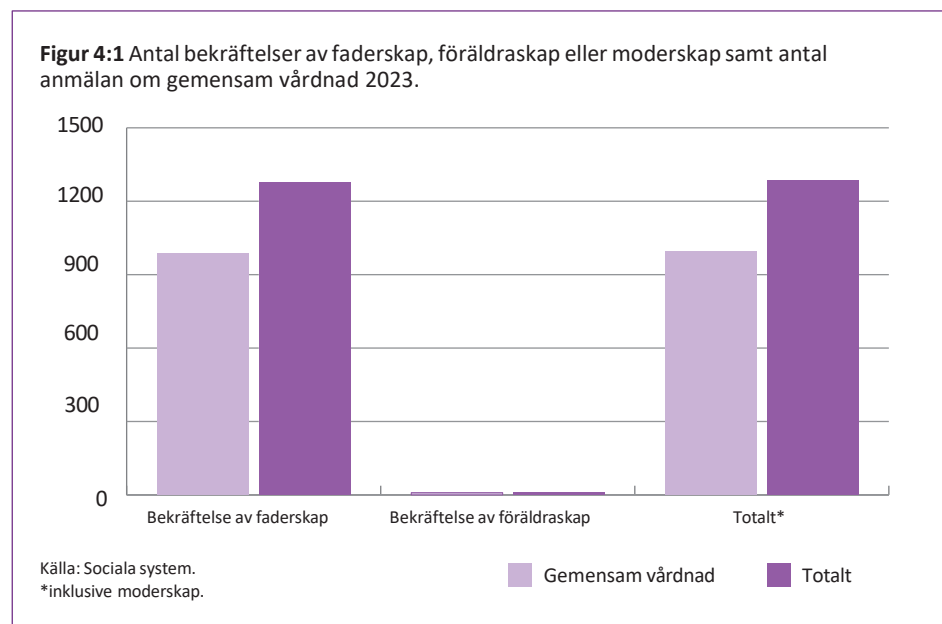
Faderskap och föräldraskap

Alla barn har enligt artikel 7 i lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter rätt att känna till sitt ursprung. Det handlar om att fastställa vilka föräldrarna är, men även om barnets rätt till försörjning och arv.

Sedan länge har faderskapspresumtion gällt enligt svensk lag. Det innebär att när en gift kvinna föder ett barn förutsätts hennes make vara förälder till barnet. Om en ogift person föder ett barn ska det fastställas vem som är den andra föräldern. När faderskapet eller föräldraskapet är fastställt, antingen via bekräftelse eller via dom i domstol, har barnet samma rättsliga status som barn till gifta föräldrar. År 2022 ändrades regelverket i syfte att göra föräldraskapspresumtionen könsneutral. I och med denna lagändring finns det möjlighet för ogifta föräldrar att inom 14 dagar efter ett barns födelse bekräfta faderskap eller föräldraskap via Skatteverkets digitala e-tjänst. Skatteverkets e-tjänstservice har markant minskat antal bekräftelser av faderskap, föräldraskap och moderskap hos stadens familjerätter.

1 286

barn fick faderskap, föräldraskap eller moderskap fastställt genom bekräftelse hos stadens familjerätter.

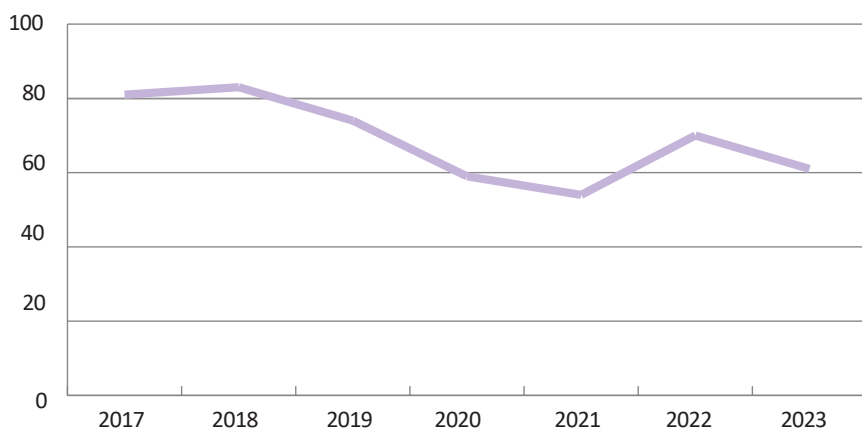
I figur 4:1 redovisas antalet barn för vilka faderskap/föräldraskap/moderskap fastställs genom bekräftelse hos stadens familjerätter under år 2023. Antal barn som fick faderskap, föräldraskap eller moderskap fastställt genom bekräftelse hos stadens familjerätter var 1 286 stycken.

Talerätt i faderskap-/föräldraskapsmål

Barnet har möjlighet att väcka talan om fastställande av faderskap/föräldraskap. Barnets talan kan föras av socialnämnden eller den som fött barnet om hen är vårdnadshavare. Socialnämnden för barnets talan i de fall då socialtjänsten är skyldig att utreda och, om möjligt, fastställa fader-/föräldraskapet för ett barn. Barnet har också rätt att väcka talan om att häva ett presumerat fader-/föräldraskap. Ett fastställt fader-/föräldraskap kan hävas genom domstolsbeslut i tingsrätten.

En situation som förekommer inom familjerätten idag är att en mamma som är gift i sitt ursprungsland får barn med en annan person i Sverige. Faderskapspresumtionen har till följd att maken i ursprungslandet juridiskt anses vara barnets pappa, varför det faderskapet måste hävas för att barnets rättsliga far/förälder ska kunna registreras som far/förälder till barnet.

Figur 4:2 Antal barn för vilka faderskap/föräldraskap fastställs genom dom 2017–2023.

Källa: Sociala system.

I samband med att regelverket ändrades i syfte att göra föräldraskapspresumtionen könsneutral infördes även modernare regler för bekräftelse av föräldraskap och faderskapsundersökningar. Antalet faderskap och föräldraskap som fastställts genom dom har varierat över tid (se figur 4:2). Antalet faderskap och föräldraskap som fastställts genom dom år 2023 var 61 stycken. Detta är en minskning från år 2022 då antalet var 70 stycken.

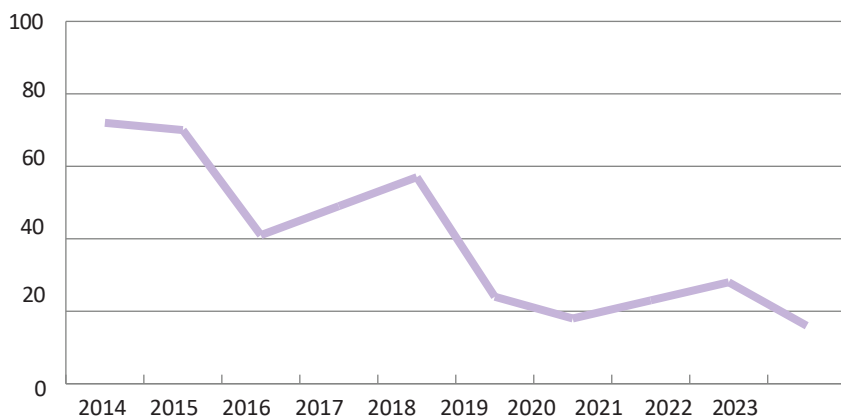
Adoption

I Sverige har socialtjänsten ansvar för att utreda dem som önskar adoptera. Detta gäller såväl internationella som nationella adoptioner.

Internationella adoptioner

Vid internationella adoptioner förmedlas kontakt med givarlandet genom en av MFoF:s auktoriserade adoptionsorganisationer. Den som vill adoptera ett barn med hemvist utomlands måste ha socialnämndens medgivande innan barnet lämnar sitt hemvistland. Utredningar vid internationell adoption kallas för medgivandeutredningar. I de flesta internationella adoptioner behövs inte domstolsbeslut i Sverige. Om barnets ursprungsland inte är anslutet till lagen (2012:318) om 1996 års Haagkonvention eller om det inte har fattats något adoptionsbeslut i barnets ursprungsland krävs dock ett beslut från tingsrätten.

Figur 4:3 Antal medgivandeutredningar 2014–2023.

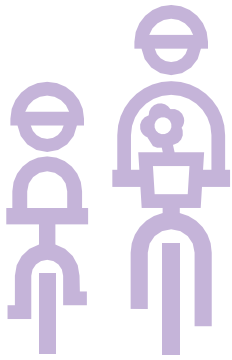
Källa: Sociala system.

Antalet faderskap/föräldraskap som fastställdes genom dom minskade under år 2023 jämfört med år 2022.

År 2022 genomfördes 28 medgivarutredningar medan det år 2023 gjordes 16 stycken. Det är det lägsta antalet medgivarutredningar på tio år.

Antalet medgivandeutredningar har minskat med 43 procent mellan år 2022 och år 2023. Det avser en minskning från 28 medgivandeutredningar år 2022 till 16 medgivandeutredningar år 2023 (se figur 4:3).

Trenden de senaste åren är att antalet internationella adoptioner minskar och att denna minskning har pågått en längre tid. Detta gäller inte bara i Stockholms stad utan i hela landet. För att ge en ungefärlig bild kan nämnas att det enligt nationell statistik från MFoF kom runt 1000 barn per år till Sverige genom de auktoriserade adoptionsorganisationerna i början av 2000-talet medan motsvarande siffra har legat runt 100 barn per år under de senaste fyra åren².

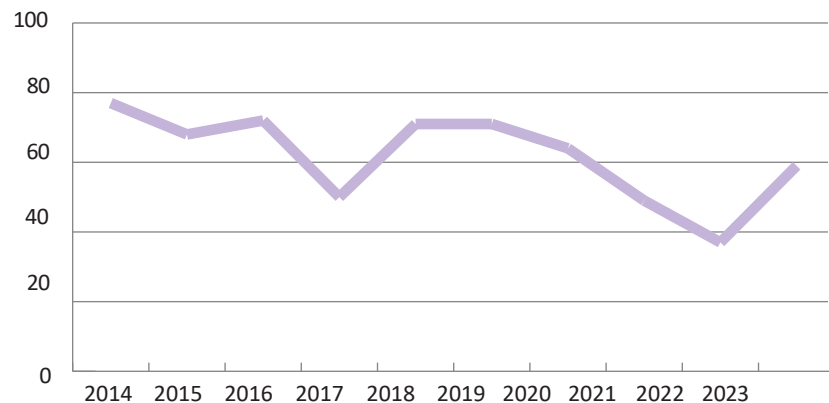
Nationella adoptioner

Den som vill adoptera ett barn inom Sverige gör en ansökan hos tingsrätten som också fattar beslut i frågan. De flesta nationella adoptioner handlar om närståendeadoption, det kan till exempel handla om adoption av en makes eller makas barn eller ett barn man är släkt med. Men nationell adoption kan också gälla barn som tas om hand av familjehemsföräldrar. I vissa enstaka fall kan det handla om barn som är födda i Sverige och som har övergivits eller lämnats till adoption efter önskemål från vårdnadshavaren/vårdnadshavarna. Som huvudregel krävs det att barnets vårdnadshavare samtycker till adoptionen. Vid nationell adoption ger tingsrätten socialnämnden i uppdrag att göra en adoptionsutredning som sedan utgör underlag inför beslut.

Antal styvbarns-adoptioner ökade från 37 stycken till 59 stycken under år 2023 jämfört med år 2022.

Figur 4:4 Antal nationella adoptioner 2014–2023.

Källa: Sociala system.

I figur 4:4 redovisas antalet nationella adoptioner. Antalet nationella adoptioner är idag totalt sett betydligt fler än de internationella adoptionerna. I siffrorna för styvbarns-adoptioner återfinns även adoptioner kopplade till surrogatarrangemang och assisterad befruktning utomlands. Totalt genomfördes i staden under året 59 nationella adoptioner varav 57 stycken var styvbarns-adoptioner. Motsvarande siffror för år 2022 var totalt 37 nationella adoptioner varav 36 stycken var styvbarns-adoptioner.

² För att läsa mer, gå in på [MFoF \(mfof.se\)](https://mfof.se) och sök på *statistik internationella adoptioner*.

Vårdnad, boende och umgänge

Om föräldrar inte kan komma överens i frågor som rör deras gemensamma barns vårdnad, boende eller umgänge har de möjlighet att vända sig till domstol som kan fatta beslut i föräldrarnas ställe.

Samarbetssamtal

Föräldrar som har svårt att komma överens rekommenderas att försöka lösa tvisten med hjälp av stadens familjerådgivning eller stadsdelsnämnden där de bor innan de vänder sig till domstol. Via socialtjänstens familjerätt kan föräldrar erbjudas frivilliga samarbetsamtal och få hjälp med att träffa juridiskt bindande avtal om vårdnad, boende och umgänge. I Stockholms stad kan de föräldrar som tar eget initiativ till samarbetsamtal söka stöd antingen hos stadsdelsnämnden där barnet är folkbokfört eller hos socialnämndens familjerådgivning. Samarbetssamtal kan också genomföras på uppdrag av domstol i samband med tvist rörande vårdnad, boende och umgänge. Dessa samarbetsamtal samt möjlighet att skriva juridiskt bindande avtal ansvarar enbart stadsdelsnämndernas familjerätt för.

Antalet barn vars föräldrar deltog i samarbetsamtal ökade med fyra procent under år 2023 jämfört med föregående år. De lokala variationerna är dock stora. Samarbetssamtal hos familjerådgivningen fortsätter också att öka.

Tabell 4:1 Samarbetssamtal per stadsdel 2021–2023.

Stadsdelsnämnd	2021		2022		2023	
	Antal barn vars föräldrar var aktuella för samarbetsamtal	varav initierade genom tingsrättsbeslut	Antal barn vars föräldrar var aktuella för samarbetsamtal	varav initierade genom tingsrättsbeslut	Antal barn vars föräldrar var aktuella för samarbetsamtal	varav initierade genom tingsrättsbeslut
Järva	97	14	106	16	106	0
Hässelby-Vällingby	120	30	98	8	109	*
Bromma***			94	4	80	*
Kungsholmen	89	9	97	7	86	5
Norra Innerstaden	90	7	111	6	108	6
Södermalm	245	14	142	6	172	4
Enskede-Årsta-Vantör	225	36	130	7	113	8
Skarpnäck***			33	5	55	*
Farsta***			84	21	76	5
Hägersten-Älvsjö	213	10	242	8	245	6
Skärholmen***	62		68	5	59	6
Familjerådgivningen**	683		781		855	
Totalt i staden	1 814	120	1 986	93	2 064	47

Källa: Enkät till stadsdelsförvaltningarna.

* Antal under 4 redovisas ej.

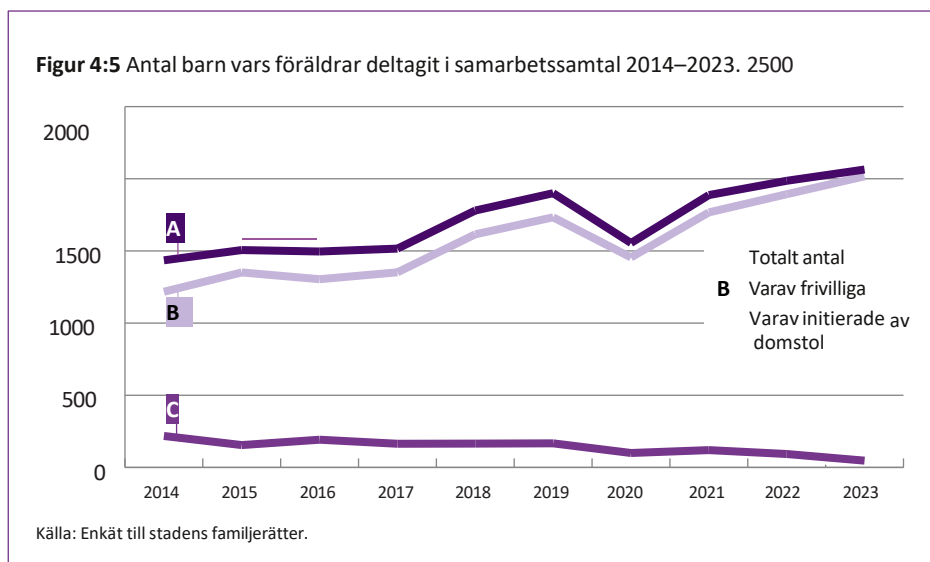
** Familjerådgivningen utför inte samarbetsamtal på uppdrag av domstol.

*** Sammanslagen familjerätt, redovisas tillsammans med annan stadsdelsnämnd där uppgift saknas.

Justerad summa för varav initierade genom tingsrättsbeslut 2021 totalt i staden.

Tabell 4:1 visar antal samarbetsamtal per stadsdelsnämnd. Antalet samarbetsamtal som initierats genom tingsrättsbeslut minskade år 2023 från 93 stycken till 47 stycken, vilket är den lägsta siffran på tio år.

Socialnämndens familjerådgivning redovisar en fortsatt ökning av antal frivilliga samarbetsamtal över tid, ökningen var nio procent under år 2023.

I figur 4:5 redovisas antal barn vars föräldrar deltagit i samarbetsamtal de senaste tio åren. Antalet barn vars föräldrar deltagit i samarbetsamtal under år 2023 är den högsta siffran på tio år.

Avtal om vårdnad, boende och umgänge

Enligt föräldrabalken är socialnämnden skyldig att ge föräldrar hjälp med att träffa avtal om vårdnad, boende och umgänge inklusive fördelningen av eventuella resekostnader vid umgänge med barnet. Ett avtal blir juridiskt bindande och kan precis som en dom verkställas enligt 21 kap. FB. Ett avtal kommer ofta till stånd som ett resultat av samarbetsamtalen. Innan ett avtal godkänns av socialnämnden ska en utredning genomföras för att se till att avtalet är till barnets bästa.

Tabell 4:2 Antal avtal om vårdnad, boende och umgänge.**

Stadsdelsnämnd	2021	2022	2023
Järva	44	33	36
Hässelby-Vällingby	17	29	27
Bromma	4	16	14
Kungsholmen	7	14	15
Norra Innerstaden	16	10	14
Södermalm	16	26	28
Enskede-Årsta-Vantör	20	38	12
Skarpnäck	7	5	*
Farsta	27	24	9
Hägersten-Älvsjö	20	46	11
Skärholmen	9	15	*
Totalt i staden	187	256	171

Källa: Sociala system.

* Antal under 4 redovisas ej

** Flera avtal kan gälla samma barn.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Normalmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Tabell 4:2 visar antal avtal som godkännts mellan föräldrar under år 2023 jämfört med år 2022 och år 2021. Under år 2023 minskade antalet godkända avtal jämfört med år 2022. Under år 2023 var antal påbörjade och avslutade utredningar innan avtal godkännts 251 utredningar.

Informationssamtal

Sedan den 1 januari 2022 är det obligatoriskt att föräldrar deltar i ett så kallat informationssamtal innan de får inleda en tvist i domstol. Informationssamtal ska erbjudas och tillhandahållas av stadsdelsnämndernas familjerätter på begäran av en eller båda föräldrarna. Efter samtalet får föräldrarna ett intyg som bekräftar deltagandet. Intyget ska bifogas av vårdnadshavaren i dennes ansökan om stämning i domstol rörande vårdnad, boende och umgänge. Intyget är giltigt i ett år.

Tabell 4:3 Antal föräldrar som deltagit i informationssamtal om vårdnad, boende och umgänge 2023 (enligt 5 kap. 3a SoL) under 2023.

Stadsdelsnämnd	Antal föräldrar i infosamtal VBU 2023
Järva	128
Hässelby-Vällingby	117
Bromma	69
Kungsholmen	46
Norra Innerstaden	88
Södermalm	71
Enskede-Årsta-Vantör	139
Skarpnäck	55
Farsta	87
Hägersten-Älvsjö	111
Skärholmen	42
Totalt i staden	953

Källa: Sociala system.

Tabell 4:3 visar antalet föräldrar som deltagit i det obligatoriska informationssamtalet om vårdnad, boende och umgänge under 2023, uppdelat per stadsdelsnämnd. Det är en stor variation i antalet föräldrar som deltagit i informationssamtal, men för flera stadsdelsnämnder finns det ett tydligt samband mellan antalet informationssamtal och befolkningsstorlek. Stadens befolkningsmässigt tre minsta stadsdelsnämnder har lågt antal föräldrar som deltagit i informationssamtal. Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd, som har träffat flest föräldrar är också befolkningsmässigt en av stadens största stadsdelsnämnder. Innerstadsstadsdelarna; Norra innerstaden, Kungsholmen och Södermalm har relativt lågt antal genomförda informationssamtal i jämförelse med befolkningsstorlek.

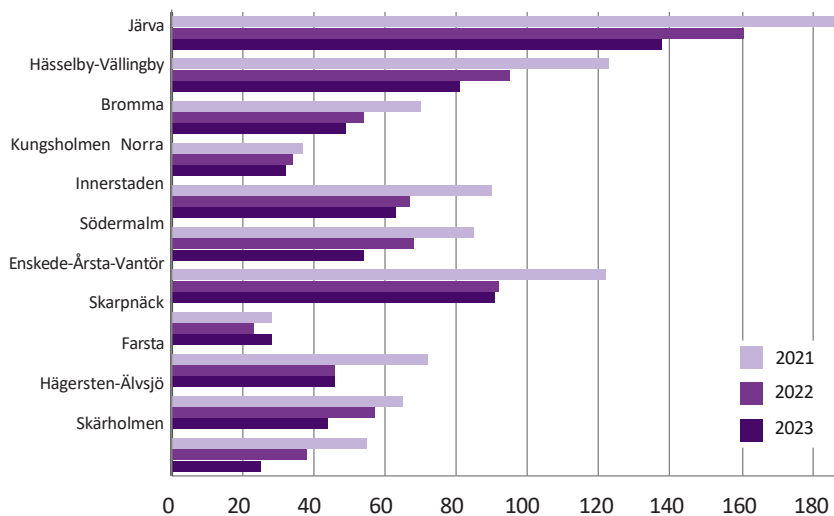
Upplysningar

Innan domstol avgör ett mål eller ärende om vårdnad, boende eller umgänge ska socialtjänsten ges tillfälle att lämna upplysningar. Om socialtjänsten har tillgång till uppgifter som kan vara av betydelse för domstolens huvudförhandling i målet ska socialtjänsten upplysa domstolen om detta.

953

Under år2023 deltog 953 föräldrar i informations- samtal hos familjerätten i Stockholms stad. Antalet informationssamtal är lägre i innerstaden jämfört med i närförort och ytterstad.

Figur 4:6 Antal barn som var aktuella i upplysningar per stadsdelsförvaltning 2021–2023.

Källa: Sociala system.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Figur 4:6 visar antal barn som stadsdelsförvaltningarna lämnade upplysningar om relaterat till domstolsförhandlingar om vårdnad, boende eller umgänge. Det var 651 barn aktuella i upplysningar under år 2023 vilket kan jämföras med 735 barn år 2022 och 934 barn år 2021. Det innebär en minskning med 30 procent eller 84 barn mellan år 2023 och år 2021.

Utredningar om vårdnad, boende och umgänge

Om föräldrarna inte kan komma överens utan väljer att gå till rättslig tvist om frågor rörande vårdnad, boende och umgänge har domstolen en skyldighet att se till att frågan vid behov utreds innan den avgörs av domstolen. Uppdraget om sådan utredning ges till socialnämnden där barnet är folkbokfört. Om den andra föräldern bor i en annan stadsdelsnämnd eller kommun skrivs det in i uppdraget att samråd ska ske med familjerätten i den andra stadsdelsnämnden eller kommunen.

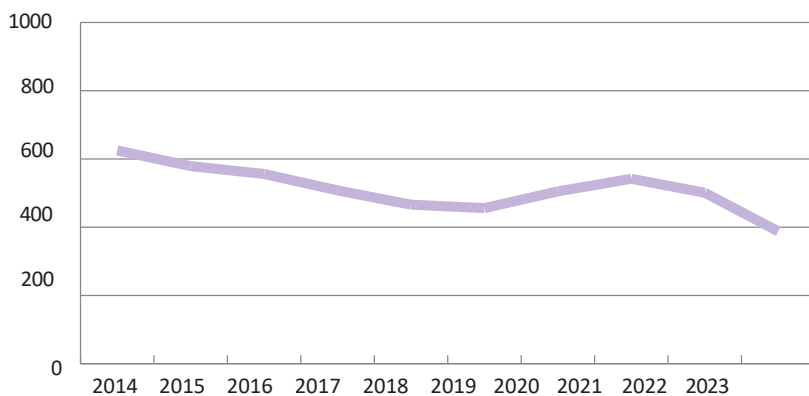
Tabell 4:4 Utredningar om vårdnad, boende och umgänge 2021–2023.

Stadsdelsnämnd	Antal barn 2021	Antal barn 2022	Antal barn 2023	Jämförelse mellan 2022 och 2023
Järva	105	96	84	-12
Hässelby-Vällingby	94	79	51	-28
Bromma	35	31	31	0
Kungsholmen	20	24	22	-2
Norra Innerstaden	50	54	41	-13
Södermalm	39	33	39	6
Enskede-Årsta-Vantör	65	54	29	-25
Skarpnäck	13	4	16	12
Farsta	19	27	25	-2
Hägersten-Älvsjö	49	61	40	-21
Skärholmen	53	38	10	-28
Totalt i staden	542	501	388	-113

Källa: Sociala system.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.
Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Under år 2023 var 388 barn aktuella i utredningar om vårdnad, boende och umgänge, vilket är en minskning med 23 procent eller 113 barn jämfört med år 2022. Det är den lägsta siffran på tio år. Detta kan vara en effekt av lagstiftarens intentioner om att minska antal stämningar i vårdnad, boende och umgänge i tingsrätten genom införandet av informationssamtal (se tabell 4:4).

Figur 4:7 Antal barn som varit aktuella i utredningar om vårdnad, boende och umgänge 2014–2023.

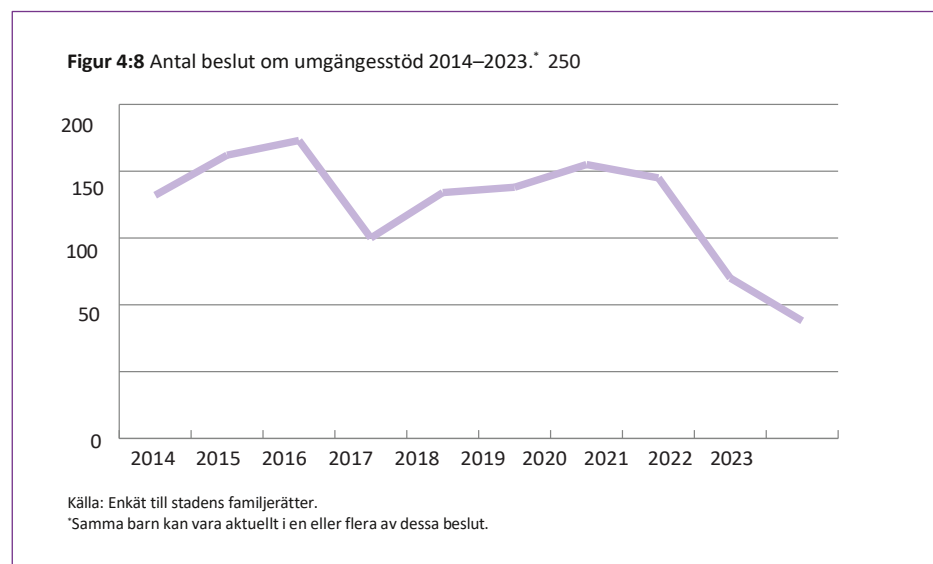
Källa: Sociala system.

Under år 2023 var 388 barn aktuella i utredningar om vårdnad, boende och umgänge vilket är en minskning med 23 procent eller 113 barn jämfört med år 2022. Mellan år 2022 och år 2021 var minskningen 41 antal barn. Antalet barn i utredningar om vårdnad, boende och umgänge är det lägsta på tio år.

Figur 4:7 visar antal barn som varit aktuella i utredningar om vårdnad, boende och umgänge de senaste 10 åren.

Umgängesstöd

Umgängesstödet syftar till att bidra till trygghet för barnet exempelvis när ett barn saknar en nära relation till den förälder hen ska ha umgänge med eller av något annat skäl känner oro inför att ha umgänge med den föräldern. Det är bara domstol som kan besluta om umgänge med umgängesstöd, föräldrar kan inte själva avtala om det. Socialnämnden ska verkställa domstolens beslut om umgängesstöd. Ett beslut om umgängesstöd från domstolen innebär att barn och umgängesförälder umgås i närvaro av en umgängesstödperson som socialnämnden utsett.

Antalet verkställda beslut om umgängesstöd i staden har varierat över tid. Sedan år 2021 ser vi en minskning från tidigare år. Under år 2023 verkställde stadens socialnämnd 88 beslut om umgängesstöd, vilket är en minskning sedan år 2022 då antalet var 120. Det är den lägsta siffran på tio år (se figur 4:8). Tabell 4:5 visar antal barn som socialnämnden verkställt beslut om umgängesstöd för uppdelat per stadsdelsnämnd.

Tabell 4:5 Antal barn i beslut om umgängesstöd som socialnämnden verkställt.**

Stadsdelsnämnd	2021	2022	2023
Järva	*	24	7
Hässelby-Vällingby	26	10	6
Bromma***		10	5
Kungsholmen	5	4	6
Norra Innerstaden	*	*	*
Södermalm	15	4	*
Enskede-Årsta-Vantör	46	23	10
Skarpnäck***		*	5
Farsta***		11	12
Hägersten-Älvsjö	36	20	16
Skärholmen***		7	8
Totalt i staden	195	120	88

Källa: Enkät till stadsdelarna

* Antal under 4 redovisas ej. För att det inte ska vara möjligt att räkna fram känsliga uppgifter med hjälp av andra värden kan ytterligare observationer med låga värden ha markerats vid behov.

** Samma barn kan vara aktuellt i en eller flera av dessa beslut.

*** Sammanslagen familjerätt, redovisas tillsammans med annan stadsdelsnämnd där uppgift saknas för år 2021.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

5. VÅLD I NÄRA RELATION OCH HEDERSRELATERAT VÅLD OCH FÖRTRYCK

Våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck

Sammanfattning

- Under året har det skett en ökning av andelen kvinnor och män som är i behov av socialtjänstens stöd och insatser på grund av våld i nära relation.
- Beviljade insatser till relationsvåldscentrum (RVC) har ökat med 16 procent från föregående år. Även antalet insatser till barn vid RVC har ökat sedan föregående år.
- Antalet unika personer som har blivit beviljade insatsen skyddat boende är det lägsta sedan 2015.
- Av det totala antalet respondenter för den årliga brukarenkäten, ansåg 95 procent av relationsvårdsteamens (RVT) personer att deras situation förbättrats efter avslutad insats.
- Det var 62 procent av medföljande barn till skyddat boende som fick skolgång inom sju dagar från ankomst till boendet, vilket är en ökning med åtta procentenheter jämfört med föregående år.

Om statistiken

Statistik är hämtad dels från socialnämndens verksamhetssystem sociala system, dels från berörda utförarverksamheter samt SHIS Bostäder och Bostadsförmedlingen AB. Socialnämnden skickar även ut två standardiserade enkäter till RVT avseende placeringar vid skyddat boende och jourlägenhet samt skolgång och pedagogisk verksamhet för medföljande barn i skyddat boende.

Den statistik som är hämtad från sociala system redovisar antal unika personer som varit aktuella för utredning eller insats inom stadens RVT under 2023. Sociala system presenterar endast statistik baserat på verksamhetsområde våld i nära relation. Det går inte att få fram typ av utsatthet eller mer specifik kategori av våld.

Statistik från RVC är hämtad från uppföljningsverktyget SU.reg.¹ Viss risk för felmarginal kan finnas med anledning av olika rutiner vid registrering av ärenden. Tolkning av orsaker till ökning och minskningar bör göras med försiktighet.

Uppgifter från Enheten för hemlösa är borttagna i enstaka tabeller med anledning av att enheten årligen har haft färre än fyra ärenden.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd samt Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd. Båda sedan juli 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför genomgående sammanlagda.

¹ För att läsa mer om SU.reg, gå in på www.socialstyrelsen.se och sök på SU.reg.

Utredningar, insatser, biståndets omfattning och utformning Personer över 18 år som är utsatta för eller utsätter närstående för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld och förtryck, handläggs av stadens RVT. Detta förutsatt att personen ansöker om socialtjänstens stöd och insats enligt socialtjänstlagen.

Minderåriga barn och unga som är utsatta för, bevittnar eller själva utsätter närstående för våld i nära relation, handläggs av enheterna för barn och unga.

Utredningar RVT

I tabellen nedan redovisas antalet aktuella utredningsärenden vid RVT under 2022 och 2023. Det innefattar både ärenden som aktualiserats innan 2022 och 2023 men fortfarande var aktuella under året samt ärenden som blev aktuella 2022 och 2023.

Tabell 5:1 Antal aktuella ärenden uppdelat på kön, 2022 och 2023.

Nämnd	2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Järva	211	23	234	176	20	196
Hässelby-Vällingby	121	10	131	143	23	166
Bromma	115	16	131	151	16	167
Kungsholmen	58	6	64	56	8	64
Norra Innerstaden	116	15	131	141	15	156
Södermalm	197	32	229	231	46	277
Enskede-Årsta-Vantör	217	17	234	225	32	257
Skarpnäck	110	12	122	89	14	103
Farsta	122	10	132	116	10	126
Hägersten-Älvsjö	189	45	234	195	56	251
Skärholmen	89	14	103	90	22	112
Enheten för hemlösa	9	0	9	9	0	9
Totalt i staden brutto*	1554	200	1 754	1 622	262	1 884
Totalt i staden netto**	1511	196	1 707	1 583	257	1 840

Källa: Sociala system.

* För staden brutto summeras antal ärenden över samtliga nämnder.

** För staden netto summeras antal unika individer i staden. Dvs, om en individ förekommer flera gånger i olika nämnder, så räknas individen bara en gång.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023.

Siffror för 2022 är därför sammanlagda.

Normalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023.

Siffror för 2022 är därför sammanlagda.

Kvinnor i åldern 30-64 år representerar 81 procent av den sammanlagda andelen utredningsärenden inom RVT.

Totalt var det 1 840 unika ärenden under 2023. Av den totala summan var 86 procent kvinnor och 14 procent män. Antalet ärenden på stadens RVT har ökat med åtta procent sedan 2022, varav antalet kvinnor har ökat med fem procent och antalet män har ökat med 31 procent.

Vid en åldersfördelning finns den största andelen kvinnor, 81 procent, i åldersgruppen 30 till 64 år, följt av 14 procent i åldersgruppen 21 till 29 år. Tre procent återfinns i gruppen 18 till 20 år och två procent i åldersgruppen 65 år och uppåt. Fördelningen för män ser likadan ut, förutom i den yngsta och äldsta åldersgruppen som är omvänd.

Orosanmälningar gällande barn

I tabell 5:2 redovisas antal orosanmälningar som inkommit till socialtjänsten med anledning av våld inom familjen eller hedersrelaterad problematik under 2021 till och med 2023.

Tabell 5:2 Antal orosanmälningar utifrån våld inom familjen samt hedersrelaterad problematik 2021–2023.

Stadsdelsnämnd	2021		2022		2023	
	Våld inom familjen/närstående	Hedersrelaterad problematik	Våld inom familjen/närstående	Hedersrelaterad problematik	Våld inom familjen/närstående	Hedersrelaterad problematik**
Järva	592	16	429	30	395	52
Hässelby-Vällingby	279	19	271	20	342	23
Bromma	256	4	263	15	315	7
Kungsholmen	23	0	63	*	66	*
Norra Innerstaden	209	4	243	*	326	8
Södermalm	174	*	214	*	238	*
Enskede-Årsta-Vantör	564	29	620	17	747	20
Skarpnäck	99	*	91	*	98	4
Farsta	365	6	304	5	218	19
Hägersten-Älvsjö	414	10	388	7	496	13
Skärholmen	267	15	245	23	213	7
Totalt i staden	3 242	109	3 131	123	3 454	157

Källa: Sociala system.

* Antal under 4 redovisas ej.

** Från och med 2023 ingår risk för giftermål i hedersrelaterad problematik.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda. Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Det totala antalet orosanmälningar med anledning av våld inom familjen eller närstående har ökat från 3 131 stycken 2022 till 3 454 stycken 2023, vilket motsvarar en ökning på tio procent. Även antalet orosanmälningar med anledning av hedersrelaterad problematik har ökat med 34 ärenden, vilket motsvarar en ökning på 28 procent.

Stöd till våldsutsatta och våldsutövande vuxna

Relationsvåldscentrum (RVC)

Vägen in till RVC² är antingen genom egen kontakt, med upp till fem råd- och stöd samtal eller som biståndsbedömd insats från RVT. Samtal erbjuds både individuellt eller i grupp. RVC erbjuder även samtalsstöd som insats till minderåriga barn där minst en vårdnadshavare har pågående insats på RVC.

Strukturerad öppenvårdsinsats – RVC

I tabell 5:3 visas antal unika personer som har blivit beviljade biståndsbedömd insats vid RVC under de senaste tre åren. Insatserna avser stöd både till våldsutsatta och våldsutövande personer, uppdelat på kön för respektive stadsdelsnämnd.

2 Staden har fyra regionala verksamheter med följande upptagningsområden. RVC Väst: Bromma, Hässelby-Vällingby och Järva. RVC Innerstaden: Kungsholmen, Norra Innerstaden och Södermalm. RVC Sydost: Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skarpnäck. RVC Sydväst: Hägersten-Älvsjö och Skärholmen.

Tabell 5:3 Antal unika personer som beviljats samtalsstöd på RVC, uppdelat på kön och nämnd 2021-2023.

Nämnd	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Järva	76	8	84	87	9	96	81	11	92
Hässelby-Vällingby	51	7	58	49	6	55	81	15	96
Bromma	54	6	60	61	8	69	78	4	82
Kungsholmen	33	6	39	34	5	39	34	6	40
Norra Innerstaden	76	13	89	77	9	86	96	9	105
Södermalm	98	10	108	105	16	121	150	32	182
Enskede-Årsta-Vantör	102	4	106	111	8	119	137	19	156
Skarpnäck	59	4	63	63	5	68	47	5	52
Farsta	67	7	74	60	7	67	69	6	75
Hägersten-Älvsjö	109	21	130	130	33	163	133	44	177
Skärholmen	52	11	63	59	9	68	45	6	51
Totalt i staden	777	97	874	836	115	951	951	157	1 108

Källa: Sociala system.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda. Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Under 2023 beviljades 1 108 personer i Stockholms stad biståndsbedömd insats hos RVC. Antalet personer ökade med 157 personer vilket motsvarar 17 procent. Enstaka stadsdelsnämnder har haft ett högre inflöde samtidigt som det vid tre stadsdelsnämnder har minskat.

Sedan 2021 har det varit en stadig ökning av personer som fått biståndsbedömda insatser till RVC.

Antalet personer uppdelat mellan kvinnor och män som har blivit beviljade insats till respektive RVC är redovisade i nedanstående tabell. En person kan förekomma flera gånger om personen fått insats vid två eller flera RVC. Sedan 2021 har det varit en stadig ökning av personer som fått biståndsbedömda insatser till RVC. Under 2023 skedde störst ökning med totalt 164 personer, 17 procent. Ökningen gäller för både kvinnor och män.

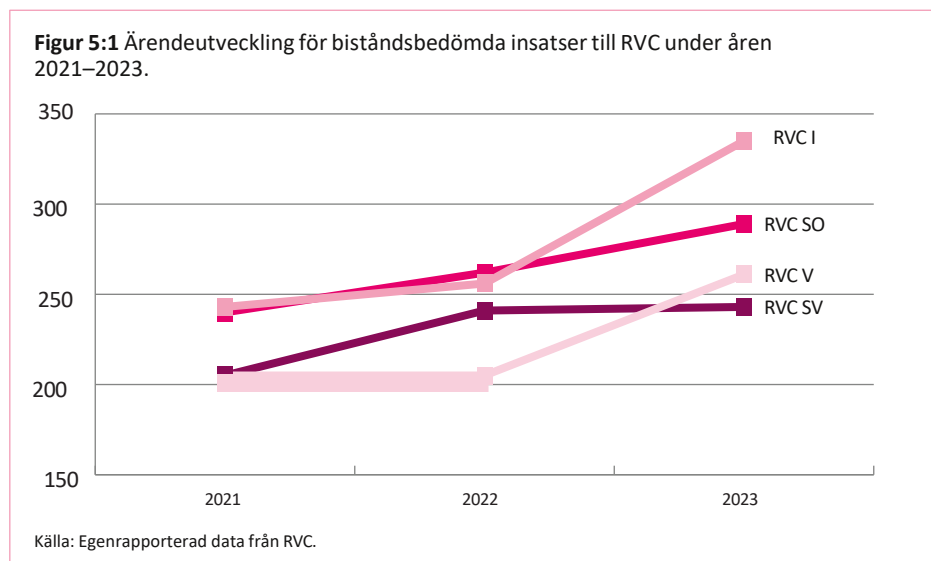
Tabell 5:4 Totala antalet personer* som har fått insats beviljad vid respektive RVC för åren 2021, 2022 och 2023, uppdelat på kön.

RVC	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
RVC Väst	180	21	201	184	21	205	232	29	261
RVC Innerstaden	214	29	243	225	31	256	286	49	335
RVC Sydost	225	15	240	241	21	262	259	30	289
RVC Sydväst	173	32	205	199	42	241	192	51	243
Totalt i staden	792	97	889	849	115	964	969	159	1 128

Källa: Sociala system.

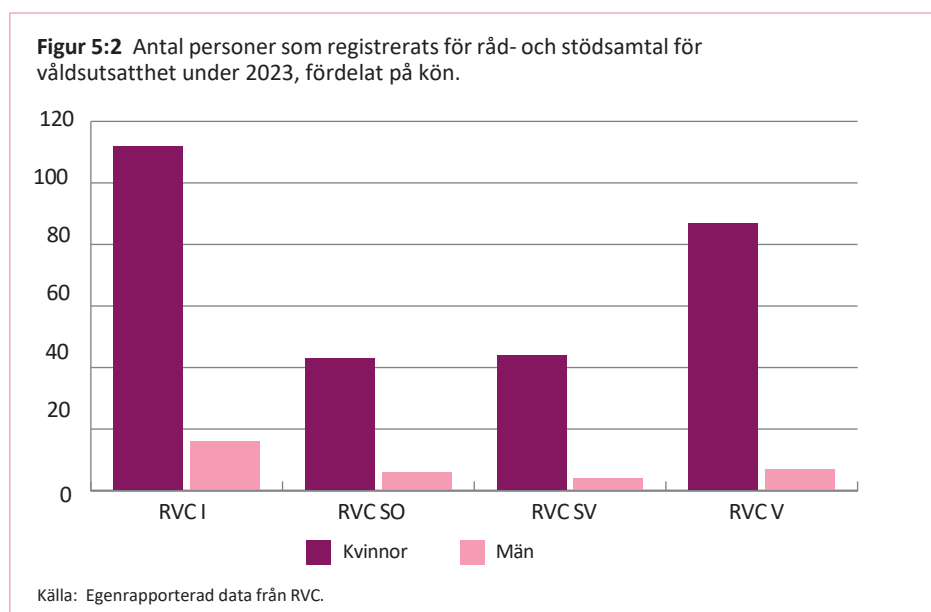
* En person kan förekomma på flera RVC på grund av att personen av säkerhetsskäl behöver gå på annat RVC än det hen tillhör eller så flyttar personen till annan stadsdelsförvaltning.

Figur 5:1 visar ärendeutvecklingen för stadens fyra RVC avseende beviljade insatser under 2021–2023. Diagrammet visar den stadiga ökningen av ärenden där tydligast ökning är påvisad inom RVC Innerstaden och RVC Väst.

Råd- och stödsamtal till våldsutsatta personer

Figur 5:2 visar hur många våldsutsatta personer, fördelat på kön, som har registrerats på respektive RVC för råd- och stödsamtal. Registrering sker i samband med att personen har tagit egen kontakt, även kallat friyta, och därefter tackat ja till besök. I diagrammet framgår inte hur många av dessa personer som senare har ansökt om en biståndsbedömd insats via RVT.

Av den totala andelen våldsutsatta personer inom Stockholms stad som vänder sig direkt till RVC, står RVC Innerstaden för motsvarande 40 procent av ärendena, följt av 29 procent för RVC Väst. Inom både RVC Sydost och Sydväst är det motsvarande 15 procent. För samtliga RVC är majoriteten av de våldsutsatta personerna kvinnor.

Av andelen våldsutsatta personer inom RVC är kvinnor i klar majoritet medan våldsutövande personer i klar majoritet är män.

Stöd till våldsutövande personer

Uppgifter om våldsutövande personer är hämtad från RVC:s egenrapporterade data och avser registrerade personer som har haft kontakt med RVC genom råd- och stödsamtal samt det totala antalet registrerade personer. I det totala antalet personer inkluderas biståndsbedömda insatsbeslut.

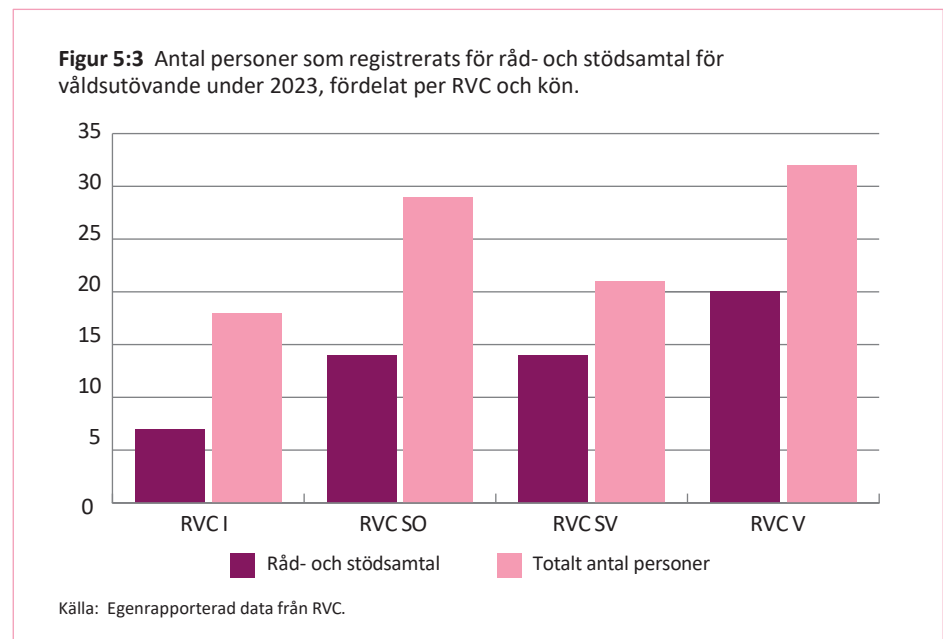
Totalt i staden hade 100 personer registrerad samtalskontakt med RVC under 2023 utifrån våldsutövande beteende (se tabell 5:5). Av de 100 personerna var 84 personer män. Detta motsvarar en andel om 84 procent.

Tabell 5:5 Totalt antal våldsutövare, RVC 2022–2023.

RVC	2022	2023
Innerstad	29	18
Sydost	17	29
Sydväst	45	21
Väst	24	32
Totalt i staden	115	100

Källa: Egenrapporterad data från RVC.

Figur 5:3 visar hur många våldsutövande personer som har registrerats under 2023 på respektive RVC för råd- och stödsamtal i relation till totala antalet personer vid respektive RVC. Uppdelningen syftar till att visa att en förhållandevis hög andel endast har kontakt med RVC genom råd och stöd, så kallad friyta, och inte som biståndsbedömd insats från RVT.

Ärendeflödet skiljer sig åt mellan verksamheterna både avseende friyta för våldsutsatta som friyta för våldsutövare. Demografiska skillnader och befolkningsantal kan vara en förklaringsgrund.

Stödsamtal till barn vid RVC

Uppgifter från sociala system visar att det är 112 barn som har fått biståndsbeslut om samtalsstöd hos RVC, under 2023 vilket är en ökning med 15 barn från året innan.

Tabell 5:6 Antal barn som har fått biståndsbeslut om samtalsstöd hos RVC, per stadsdelsnämnd 2023.

Stadsdelsnämnd	2023
Järva	9
Hässelby-Vällingby	11
Bromma	12
Kungsholmen	4
Norra Innerstaden	7
Södermalm	19
Enskede-Årsta-Vantör	10
Skarpnäck	8
Farsta	0
Hägersten-Älvsjö	17
Skärholmen	15
Totalt i staden	112

Källa: Sociala system.

11

barn har fått biståndsbeslut om samtalsstöd på RVC år 2023.

Mikamottagningen och prostitution och människohandels-teamet (POM)³

Mikamottagningen erbjuder stödjande samtal och praktiskt stöd till personer som har erfarenhet av sex mot ersättning, sexuellt självskadebeteende och eller är utsatta för människohandel för sexuella ändamål inom Stockholms län. Under året har 157 personer haft kontakt med mottagningen. Av dessa var 142 kvinnor, nio män och sex personer som identifierat sig som transperson.

Av dessa 157 har 82 tillhörighet i Stockholms stad, 56 har tillhörighet i kranskommuner och 19 personer saknar kommundeltillhörighet. Flertalet av dessa 19 kan antas vara utsatta för någon form av koppleriverksamhet eller människohandel för sexuella ändamål. Bland aktuella ärenden under året hade 20 procent minderåriga barn.

Under 2023 identifierade POM-teamet totalt 240 personer i prostitution. Av dessa var 229 kvinnor, sju transpersoner och fyra män. Sex personer var minderåriga. Majoriteten av de personer som påträffats befinner sig tillfälligt i Sverige för att sälja sex. Dessa personer är i hög utsträckning organiserade i någon form av koppleriverksamhet eller människohandel.

Origo, Resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld

Origo drivs tillsammans med Polisen, Region Stockholm och övriga kommuner i länet. Till Origo kan ungdomar (13 till 26 år) som lever i en hederskontext vända sig för stöd och hjälp.

Under 2023 har 159 nya personer vänt sig till Origo. Av dessa är 62 personer hemmahörande i Stockholms stad. Flest personer bor i Järva, Enskede-Årsta-Vantör eller Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnder. Av de nytillkomna personerna har 18 procent inte uppgett i vilket geografiskt område de bor. Det kan därför vara fler personer boende i Stockholms stad som har vänt till Origo under året.

Av de 159 nya personer som varit i kontakt med Origo identifierade sig 24 personer som pojkar och män. Medelåldern för nya personer har ökat till 21 år från året innan, då medelåldern var 20 år.

³ POM-teamet är uppsökande handläggare vid Sektionen för prostitution och människohandel, en del av enheten för stöd och skydd vid socialförvaltningens avdelning för socialt stöd.

Totalt har Origo erbjudit 1 026 stöd- och rådgivningssamtal till personer i nya och pågående ärenden. Antalet samtal har ökat under året med 100 stycken jämfört med föregående år. Av stödsamtalen genomfördes 30 procent (309 stycken) på telefon.

Skyddat boende och jourlägenhet

Uppgifter som rör skyddat boende och jourlägenhet samlas in via en enkät till stadsdelsnämndernas RVT. I enkäten efterfrågas antal beslut om placeringar och antal unika personer som blivit beviljade skyddat boende och eller jourlägenhet.

Skyddat boende i stadens regi

De verksamheter som erbjuder skyddat boende i stadens regi är Kriscentrum-Kruton (KCK), Syrenen och Hvilan. Under 2023 gjordes en sammanslagning av Kriscentrum för kvinnor och barn och Kruton.

De tre verksamheterna har tillsammans 63 platser, utöver detta har KCK fyra skydds-lägenheter. Under 2023 var den totala beläggningen på KCK 51 procent, vilket är en minskning med 13 procentenheter. På Syrenen var den totala beläggningen 85 procent, en minskning med tre procentenheter. Åå Hvilan var den totala beläggningen 83 procent, vilket innebär en minskning med elva procentenheter från 2022.

Placeringar på skyddat boende

I tabell 5:7 redovisas antal beslut om placering i skyddat boende respektive antal personer. De två måtten skiljer sig åt då en person kan ha fått insats beviljad vid flera tillfällen under ett år. Antalet beslut om placering är därför fler än antalet personer. Av uppgifterna framgår inte om placering skett vid skyddat boende i stadens regi eller hos annan utförare.

Tabell 5:7 Antal beslut om placering och unika personer i skyddat boende, uppdelat på kön, 2022-2023 samt medföljande barn 2023.

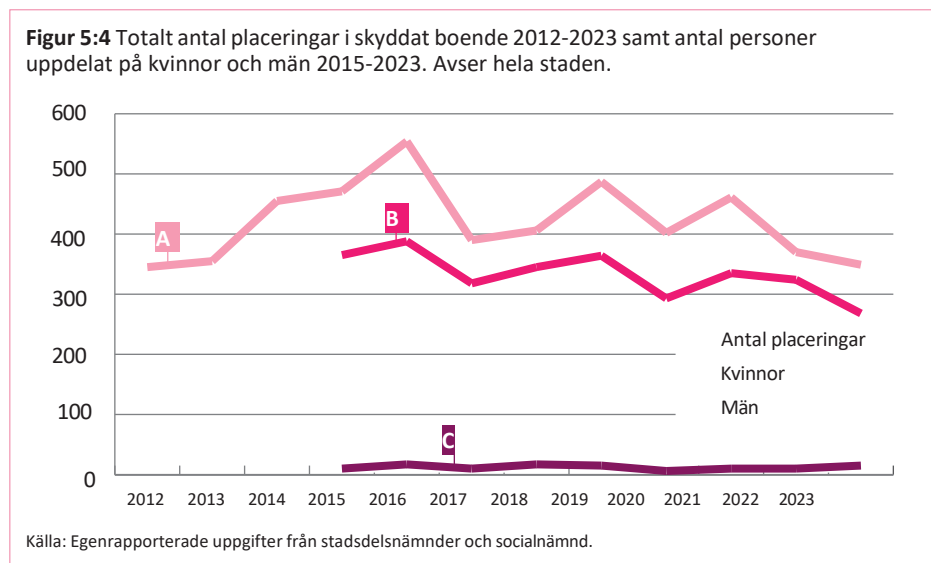
Stadsdelsnämnd	2022, kvinnor		2022, män		2023, kvinnor		2023, män		2023 medföljande barn
	Placeringar	Individer	Placeringar	Individer	Placeringar	Individer	Placeringar	Individer	
Järva	77	77	*	*	83	70	*	*	51
Hässelby-Vällingby	47	39	*	*	54	37	*	*	28
Bromma	26	19	0	0	21	18	0	0	20
Kungsholmen	13	11	0	0	10	10	*	*	4
Norra Innerstaden	11	10	0	0	12	10	0	0	9
Södermalm	27	23	*	*	29	25	*	*	7
Enskede-Årsta-Vantör	71	61	*	*	39	33	0	0	25
Skarpnäck	17	16	0	0	10	10	0	0	9
Farsta	18	17	0	0	12	11	0	0	13
Hägersten-Älvsjö	18	18	*	*	26	17	4	*	19
Skärholmen	24	22	*	*	26	20	8	5	22
Enheten för hemlösa	11	11	0	0	7	7	0	0	0
Totalt i staden	360	324	10	10	329	268	19	15	207

Källa: Egenrapporterade uppgifter från stadsdelsnämnder och socialnämnd.

* Antal under 4 redovisas ej.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2022 är därför sammanlagda. Normalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2022 är därför sammanlagda.

Figur 5:4 visar förändring i antalet beslut om placeringar och antal personer från 2012 och framåt. Antalet personer var inte uppdelat på kön innan 2015, varför endast siffror sedan 2015 tagits med avseende personer.

Det totala antalet beslut om placeringar under 2023 var 349 och är det lägsta antalet sedan 2012. Antalet personer som blivit beviljade skyddat boende under 2023 var 268 kvinnor och 15 män. Under 2022 placerades 324 kvinnor och tio män. Under året minskade antalet placerade kvinnor medan antalet placerade män ökade.

Jourlägenhet

Under 2023 har det skett en ökning av placeringar i jourlägenhet, se tabell 5:8. Alla stadsdelsnämnder tillhandahåller inte jourlägenheter till målgruppen. Det är även en variation av omfattningen av jourlägenheter, vilket kan förklara skillnaden mellan stadsdelsnämnderna. Könsuppdelade uppgifter per placerande stadsdelsnämnd redovisas inte då antalet män eller personer med annan könsidentitet är för få till antalet.

Tabell 5:8 Antal beslut om placering och unika personer i jourlägenhet, 2022-2023, samt antal medföljande barn 2023.

Stadsdelsnämnd	2022, totalt		2023, totalt		Medföljande barn 2023
	Placeringar	Personer	Placeringar	Personer	
Järva**	0	0	0	0	0
Hässelby-Vällingby	9	9	7	7	9
Bromma	*	*	13	8	8
Kungsholmen	8	5	*	*	0
Norra Innerstaden	*	*	*	*	0
Södermalm	7	7	6	6	0
Enskede-Årsta-Vantör	17	17	26	25	28
Skarpnäck**	0	0	0	0	0
Farsta**	0	0	0	0	0
Hägersten-Älvsjö**	0	0	0	0	0
Skärholmen**	0	0	0	0	0
Enheten för hemlösa	0	0	0	0	0
Totalt i staden	47	44	61	55	45

Källa: Egenrapporterade uppgifter från stadsdelsnämnder och socialnämnd.

* Antal under 4 redovisas ej.

** Tillhandahåller inte jourlägenheter till målgruppen.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023.

Siffror för 2022 är därför sammanlagda.

Normalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023.

Siffror för 2022 är därför sammanlagda.

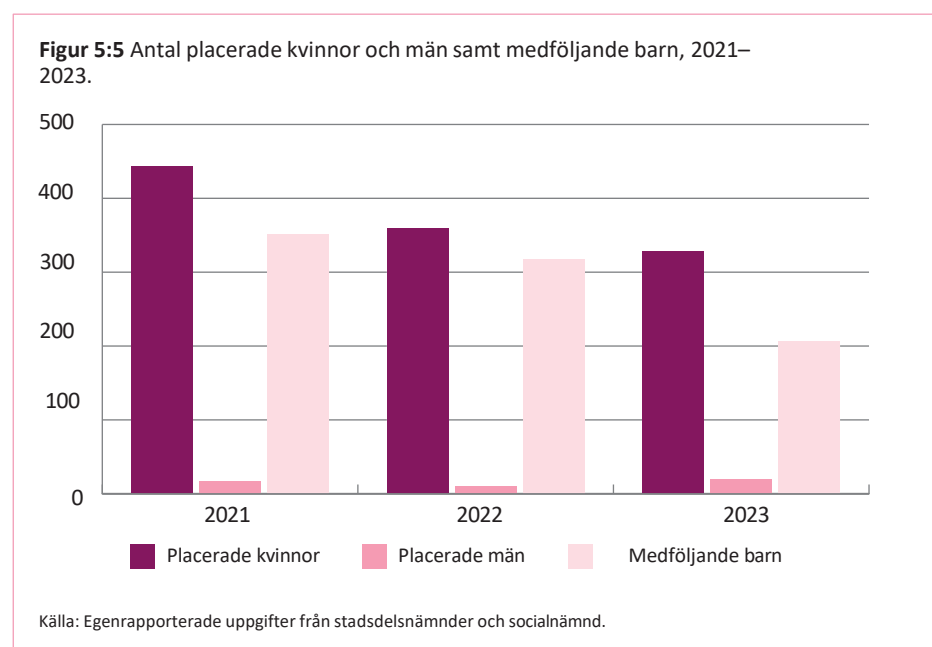
Medföljande barn på skyddat boende och i jourlägenhet

I enkäten om antal beslut om placering i skyddat boende och jourlägenhet, som nämnts tidigare i kapitlet, svarar också stadsdelsförvaltningarna på följande frågor: ”Hur många barn bodde på skyddat boende tillsammans med sin förälder/vårdnadshavare under 2022?” samt ”Hur många barn bodde i jourlägenhet tillsammans med sin förälder/vårdnadshavare under 2022?”

Antalet barn som följt med en förälder till skyddat boende har minskat från 318, år 2022, till 207, år 2023. Detta är en minskning med 35 procent. Antalet vuxna som placerades i skyddat boende minskade också mellan 2022 och 2023, även om antalet barn i förhållande till antalet vuxna minskade i större omfattning.

Under 2023 bodde 45 barn i jourlägenhet tillsammans med en förälder på grund av att föräldern blivit utsatt för våld i nära relation. Detta är en minskning med åtta barn från föregående år, samtidigt ökade antalet placerade kvinnor i jourlägenhet.

Figur 5:5 visar antalet placeringar av vuxna kvinnor, män och medföljande barn i skyddat boende under åren 2021–2023.

Skolgång och pedagogisk verksamhet för medföljande barn till skyddat boende

Under oktober och november månad 2023, registrerade stadsdelsnämnderna uppgifter om skolgång respektive pedagogisk verksamhet för medföljande barn i åldrarna noll till 17 år i skyddat boende. Om ett barn följde med en vårdnadshavare vid upprepade tillfällen under mätperioden registrerades barnet på nytt varje gång.

Totalt var det 52 barn som vistades på skyddat boende tillsammans med en vårdnadshavare under den aktuella perioden (se tabell 5:9). Av det totala antalet barn som vistats på skyddat boende var 48 procent av barnen under sex år och 52 procent var mellan sex till 15 år. Åldersgruppen sex till 15 år har stadigt ökat sedan 2021 då motsvarande siffra var 42 procent.

Tabell 5:9 Antal medföljande barn i skyddat boende under två månader hösten 2021 och 2022, uppdelat på stadsdelsnämnd.

Stadsdelsnämnd	Antal medföljande barn 2021	Antal medföljande barn 2022	Antal medföljande barn 2023
Järva	17	11	9
Hässelby-Vällingby	11	*	9
Bromma	6	4	5
Kungsholmen	0	*	4
Norra Innerstaden	*	*	*
Södermalm	*	7	*
Enskede-Årsta-Vantör	28	7	*
Skarpnäck	7	*	*
Farsta	*	*	*
Hägersten-Älvsjö	4	9	13
Skärholmen	8	*	*
Totalt i staden	91	51	52

Källa: Egenrapporterade uppgifter från stadsdelsnämnderna.
*Antal under 4 redovisas ej.

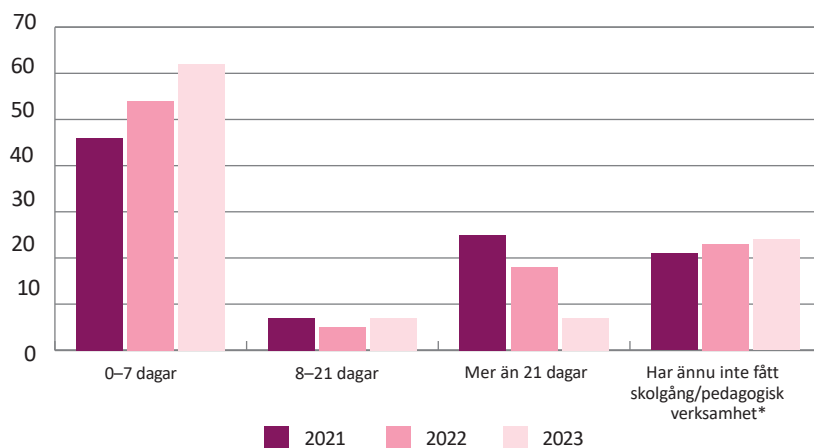
Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.
Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Figur 5:6 visar hur många dagar som gått från att barnet kom till skyddat boende tills det fått påbörja skolgång eller pedagogisk verksamhet. För tio barn under sex år hade

vårdnadshavaren tackat nej till pedagogisk verksamhet för barnet och de barnen finns därför inte med i figuren.

Av de barn som under mätperioden hade fått skolgång eller pedagogisk verksamhet, var det 62 procent som fått det inom sju dagar från ankomst till boendet. Det är en ökning med åtta procentenheter jämfört med året innan. Det var sju procent av barnen som hade fått vänta mer än 21 dagar från ankomst till boendet, vilket är en minskning med elva procentenheter jämfört med 2022.

Figur 5:6 Visar hur många dagar som gått från att barnet kom till skyddat boende tills det fått påbörja skolgång eller pedagogisk verksamhet, år 2021, 2022 och 2023. Andel, avser hela staden.

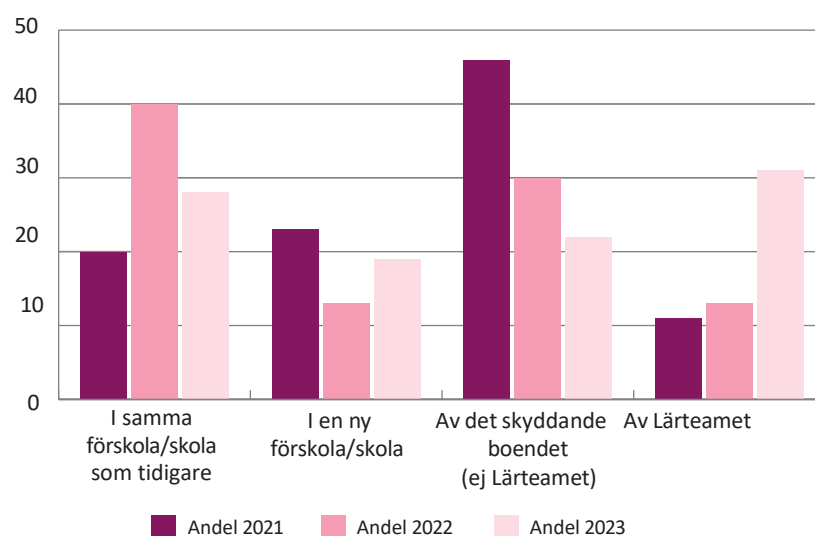
Källa: Egenrapporterade uppgifter från stadsdelsnämnderna.

*Dessa barn har vistats på boendet mindre än 21 dagar vid registrering och ännu inte fått skolgång eller pedagogisk verksamhet. Handläggaren vet därmed inte hur många dagar det kommer att ta innan det är ordnat.

Figur 5:7 visar hur barnet fick skolgång eller pedagogisk verksamhet under vistelsen. De barn som ännu inte fått någon skolgång eller pedagogisk verksamhet samt de barn där vårdnadshavaren hade tackat nej till pedagogisk verksamhet finns inte med i figuren.

Majoriteten av de 32 barnen har under vistelsen i det skyddade boendet haft sin skolgång eller pedagogiska verksamhet i en förskola eller skola. Andelen som fick sin skolgång eller pedagogiska verksamhet i samma förskola eller skola som innan vistelsen på skyddat boende har minskat med tolv procentenheter, jämfört med 2022. Däremot har andelen barn som haft sin skolgång eller pedagogiska verksamhet i en ny förskola eller skola ökat. Andelen barn som fick skolgång eller pedagogisk verksamhet i boendets regi minskade även 2023. Vart tredje barn fick undervisning av Lärteamet,⁴ vilket är en ökning med 18 procentenheter jämfört med 2022.

Figur 5:7 Visar hur barnet får sin skolgång eller pedagogisk verksamhet tillgodosedd under vistelsen på det skyddande boendet, år 2021, 2022 och 2023. Andel, avser hela staden.

Källa: Egenrapporterade uppgifter från stadsdelsnämnderna.

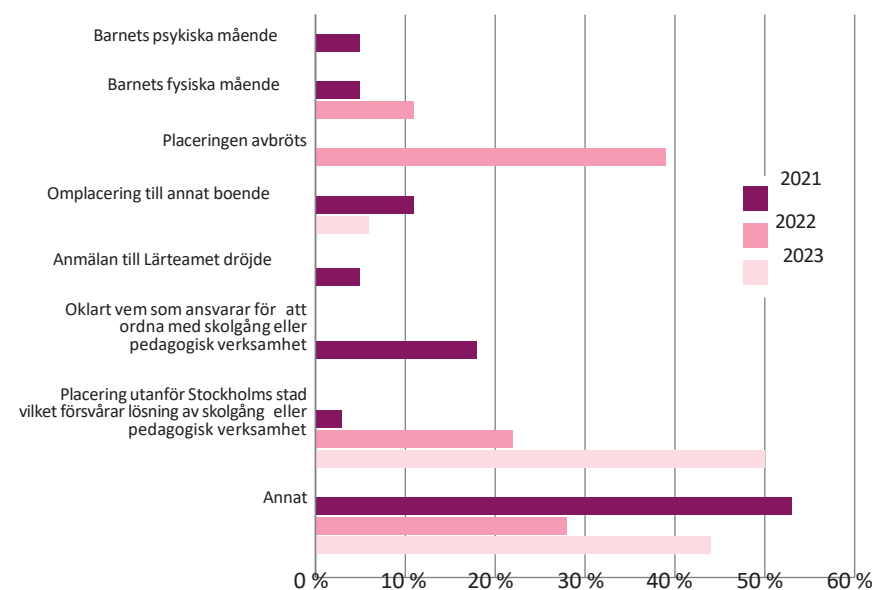
Störst andel barn fick skolgång från Lärteamet.

I figur 5:8 visas orsaker till att barnet inte fått skolgång eller pedagogisk verksamhet inom sju dagar från ankomst till boendet. Totalt handlar det om 16 barn. Barn som ännu inte fått skolgång eller pedagogisk verksamhet under mätperioden samt barn vars vårdnadshavare inte önskar pedagogisk verksamhet för barnet är inte med i diagrammet.

Den mest förekommande orsaken till att barnet inte fått skolgång eller pedagogisk verksamhet inom sju dagar var att placeringen skett utanför Stockholms stad. Andelen har ökat från 22 procent 2022 till 50 procent 2023. Anledningar till detta är okänt. Andelen som har angett att orsaken är ”Annat”, är den näst mest vanliga orsaken. Orsaker som angavs under ”Annat” var till exempel att barnet var för litet och inte hade behov av skolgång utan behövde sin vårdnadshavare eller barnet mått för dåligt.

⁴ En av Stockholms stads kommunala grundskolor har i uppdrag att ansvara för samordning och genomförande av undervisning för elever på skyddade boenden som är belägna inom Stockholm.

Figur 5:8 Visar orsak till att barnet inte fick skolgång eller pedagogisk verksamhet inom 7 dagar från ankomst till det skyddade boendet, 2021, 2022 och 2023. Andel i procent, avser hela staden.

Källa: Egenrapporterade uppgifter från stadsdelsnämnderna.

Andra boendeformer

SHIS Mellanbo

SHIS Bostäder tillhandahåller olika boendelösningar och är Stockholms stads bostads-sociala resurs. Den boendeform inom SHIS som riktar sig specifikt till våldsutsatta personer med eller utan barn, kallas Mellanbo och inkluderar boendestöd samt att personalen har kompetens om våld i nära relation.

Tabell 5:10 Antal vuxna och barn boende i SHIS Mellanbo på grund av våldsutsatthet, per stadsdelsnämnd och uppdelat per kön, 2021 till och med 2023**.

Stadsdelsnämnd	2021			2022			2023			Antal barn 2023
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	
Järva	17	0	17	17	*	17	35	*	35	44
Hässelby-Vällingby	0	0	0	0	0	0	*	0	*	*
Bromma	0	0	0	0	0	0	*	0	*	*
Kungsholmen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Norra Innerstaden	*	0	*	*	0	*	*	*	*	*
Södermalm	0	0	0	0	0	0	7	0	7	*
Enskede-Årsta-Vantör	*	0	*	*	0	*	*	0	*	0
Skarpnäck	*	0	*	*	0	*	*	0	*	*
Farsta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hägersten-Älvsjö	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skärholmen	*	0	*	0	0	0	0	0	0	0
Enheten för hemlösa	*	0	*	*	*	*	*	0	*	0
Totalt i staden	26	0	26	22	*	24	53	*	53	57

Källa: SHIS Bostäder

* Antal under 4 redovisas ej.

** Tabellen visar antalet boende i Mellanbo respektive år. En del personer som bodde där 2023 kan ha flyttat in 2021 eller tidigare, tabellen visar alltså inte antal unika personer.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda. Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

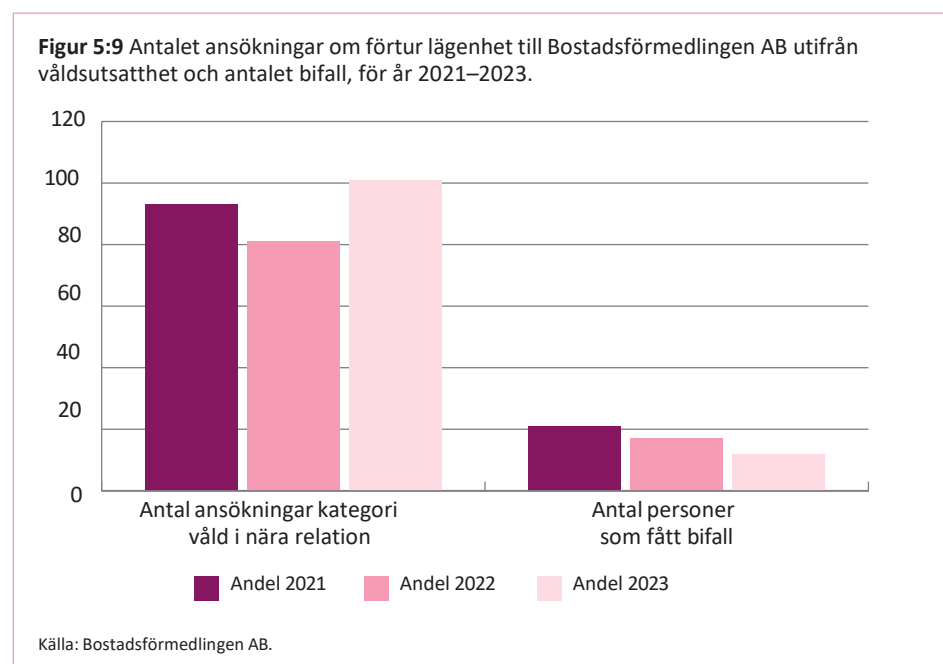
Antalet vuxna som var boende i SHIS Mellanbo har ökat från 24 till 53 stycken 2023 (se tabell 5:10). Under 2021 bodde enbart kvinnor i denna boendeform, men de senaste två åren har även ett antal män blivit beviljade boende med stöd på SHIS Mellanbo.

Totalt var det 57 medföljande barn på SHIS Mellanbo under 2023, vilket är en markant ökning jämfört med föregående år då det var 17 barn. Den genomsnittliga boendetiden var tolv månader vilket är en ökning med tre månader jämfört med föregående år.

Förtur i bostadskön

Utsatthet för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld och förtryck kan berättiga till förtur i Stockholms kommunala bostadskö, under förutsättning att övriga krav är uppfyllda.

Statistik i figur 5:9 är inhämtad från Bostadsförmedlingen AB. Antalet ansökningar för kategorin våld i nära relation har ökat med 20 ansökningar, däremot har antalet bifall minskat från 17 till 12 stycken.

Brukardelaktighet

Under 2023 infördes en ny indikator för verksamhetsområdet våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck.⁵ Indikatorn för våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck definieras som: *Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten.*

Under 2023 genomfördes mätningen utifrån ovan nämnda indikator. Mätningen genomfördes i form av en pappersenkät som delades ut till personer som under april och maj månad hade ett fysiskt möte med sin handläggare. Frågeställningen i enkäten var: *Om du tänker på det senaste året, hur har din situation förändrats av det stöd du har fått från socialtjänsten när det gäller våld i nära relation?* Möjliga svarsalternativ var: förbättrats mycket, förbättrats något, oförändrat, försämrats något, försämrats mycket, vet ej eller har ingen uppfattning. Indikatorn mäts genom summan av andelarna för ”förbättrats mycket” och ”förbättrats något”. Totalt inkom 86 enkätsvar från individer som var aktuella för insatser inom våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck. Resultaten bygger på dessa svar.

Indikatorn för våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck för hela staden gav resultatet 95. Det innebär att 95 procent av de svarande upplever att de fått en förbättrad situation av insatsen och eller insatserna de fått från socialtjänsten. Det finns inga jämförbara siffror från tidigare år då det var första gången mätningen genomfördes. I tabell 5:11 redovisas resultaten fördelat per stadsdelsnämnd. Underlaget består av ett lågt antal enkätsvar och tolkning av resultat bör därför göras med försiktighet.

95%

av de svarande upplever att de fått en förbättrad situation av insatsen och eller insatserna de fått från socialtjänsten.

Tabell 5:11 Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen eller insatserna de fått från socialtjänsten.

Stadsdelsnämnd	Våld i nära relation Indikator	Våld i nära relation Antal svar
Järva	*	*
Hässelby-Vällingby	*	*
Bromma	100	7
Kungsholmen	*	*
Norra Innerstaden	88	8
Södermalm	100	4
Enskede-Årsta-Vantör	100	8
Skarpnäck	91	22
Farsta	100	6
Hägersten-Älvsjö	100	15
Skärholmen	*	*
Enheten för hemlösa	100	4
Totalt i staden	95	86

Källa: Enkätundersökning till brukare inom våld i nära relation under april och maj månad av indikator ”Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten”, 2023.
* Antal under 4 personer redovisas ej.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023.
Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023.

5 En indikator är ett tal som följs över tid och som ska visa om utvecklingen går i rätt riktning och i rätt takt samt ge underlag för åtgärder och beslut.

6. MISSBRUK OCH BEROENDE

Missbruk och beroende

Sammanfattning

- Antalet personer aktuella för utredning eller insats kopplat till missbruk och beroende har ökat med 99 personer sedan föregående år.
- Inom den biståndsbedömda öppenvården har antal personer som beviljats insatsen minskat med 37 personer mot föregående år.
- Jämfört med föregående år har antalet personer som beviljats biståndsbedömda boendeinsatser ökat och det har även skett en ökning av antal boendedygn. En ökning har även skett avseende antal personer och vård dygn vid frivillig institutionsvård.
- Antalet LVM-anmälningar som registrerats i sociala system har ökat med 139 jämfört med föregående år. 41 personer har varit intagna för vård enligt LVM, vilket är en minskning med fyra personer sedan föregående år.
- Det var 87 procent som upplevde att de fick en förbättrad situation av insatsen/ insatserna de fått från socialtjänsten.

Om statistiken

Den statistik som redovisas i detta kapitel är hämtad från stadens verksamhetssystem sociala system, avdelningen för socialt stöd inom socialnämnden, Beroendecentrum Stockholm och Statens institutionsstyrelse (SiS). Den statistik som är hämtad från sociala system redovisar antal unika personer som varit aktuella för utredning eller insats inom stadens vuxen-/missbruksenheter under hela 2023. Statistik om personer med missbruk av spel om pengar ingår i övrig statistik. I likhet med föregående rapport inkluderas, utifrån önskemål från stadsdelsnämnderna, även personer som är 18-20 år i statistiken. Antal under fyra redovisas i regel inte.

Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd samt Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd. Båda sedan juli 2023. Siffror för tidigare år är därför sammanlagda.

Utredningar, insatser, biståndets omfattning och utformning

Merparten av stadens vuxen-/missbruksenheter handlägger ärenden för personer med en missbruks- och beroendeproblematik som är 20 år och uppåt, men det förekommer även att vissa stadsdelsnämnder handlägger ärenden från 18 år.

Antal, köns- och åldersfördelning

I tabell 6:1 framgår att det under 2023 var 3 257 personer aktuella för utredning eller insats inom stadsdelsnämnderna och Enheten för hemlösa kopplat till missbruk och beroende. Mellan 2019 och 2020 minskade antalet aktuella personer med 96 personer, mellan 2020 och 2021 minskade antalet aktuella personer med 113 personer och mellan 2021 och 2022 minskade antalet aktuella personer med 169 personer. Mellan 2022 och 2023 har det dock skett en ökning med 99 personer (tre procent). Vidare framgår det av tabell 6:1 att det på vissa stadsdelsnämnder skett en ökning av antalet aktuella personer medan det på andra stadsdelsnämnder skett en minskning av antalet aktuella personer.

Tabell 6:1 Antal unika personer aktuella för utredning eller insats registrerad med utredningstyp Vuxna missbruk, 2019–2023, fördelat per nämnd och totalt.

Nämnd	2019	2020	2021	2022	2023
Järva*	528	517	505	461	460
Hässelby-Vällingby	315	246	209	192	216
Bromma	181	174	156	132	153
Kungsholmen	117	121	130	122	121
Norra Innerstaden**	246	270	244	209	227
Södermalm	414	383	379	347	353
Enskede-Årsta-Vantör	366	349	337	345	352
Skarpnäck	192	182	175	165	163
Farsta	196	252	243	228	244
Hägersten-Ålvsjö***	379	344	330	311	315
Skärholmen	287	251	253	256	244
Enheten för hemlösa	340	376	391	415	409
Totalt i staden	3 561	3 465	3 352	3 183	3 257

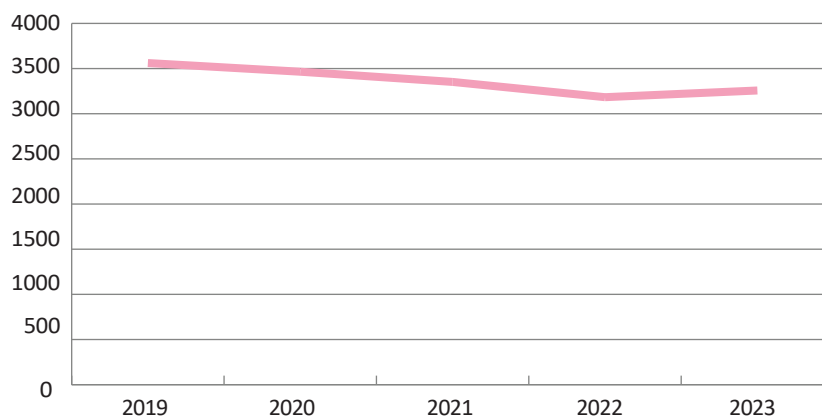
Källa: Sociala system.

* Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2019-2022 är därför sammanlagda.

** Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2019-2022 är därför sammanlagda.

*** Ålvsjö och Hägersten-Liljeholmen stadsdelsnämnder har bildat Hägersten-Ålvsjö stadsdelsnämnd sedan juli, 2020. Siffror för 2019 är därför sammanlagda.

Figur 6:1 Antal unika personer aktuella för utredning eller insats registrerad med utredningstyp Vuxna missbruk, 2019–2023.

Källa: Sociala system.

99

fler personer var aktuella för utredning eller insats kopplat till missbruk och beroende jämfört med 2022.

I figur 6:1 visas antalet personer som under åren 2019-2023 varit aktuella för utredning eller insats inom stadsdelsnämnderna och Enheten för hemlösa kopplat till missbruk och beroende.

Beroendecentrum Stockholm som är regionens beroendevård har sedan 2019 generellt haft en ökning av unika patienter, med undantag för en minskning under 2021. Minskningen skulle kunna tolkas som en effekt av covid-19-pandemin som generellt minskade benägenheten bland invånare att söka vård. Under 2023 hade Beroendecentrum Stockholm ett besökarantal på 25 917 unika patienter, fördelat på 8 842 kvinnor och 17 075 män.¹ Detta är en ökning med 485 personer mot föregående år.

Utöver Beroendecentrum Stockholm finns det mottagningar i privat regi, men i detta kapitel redovisas enbart siffror från Beroendecentrum Stockholm. Hur trenderna gällande antalet aktuella personer inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten hör ihop är dock svårt att uttala sig om. Socialtjänsten utgör samhällets yttersta skyddsnät. Det kan vara så att personer med missbruk och beroende väljer att vända sig till hälso- och sjukvården i första hand. Beroendecentrum Stockholm har ett avsevärt högre besökarantal än antalet aktuella personer med missbruk och beroende i staden. Det kan dock sättas i relation till att deras upptagningsområde sträcker sig över hela Stockholms län och inte enbart stadens nämnder. Socialtjänstrapporten visar att staden haft ett något minskat antal aktuella personer för utredning eller insats under en femårsperiod med undantag för en ökning under 2023 medan Beroendecentrum Stockholm generellt ökat sitt besökarantal sedan 2019.

Tabell 6:2 Antal unika personer aktuella för utredning eller insats registrerad med utredningstyp Vuxna missbruk 2019-2023, fördelat på kön.

Kön	2019		2020		2021		2022		2023	
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)
Kvinnor	887	25	857	25	834	25	804	25	834	26
Män	2 674	75	2 608	75	2 518	75	2 379	75	2 423	74
Totalt i staden	3 561	100	3 465	100	3 352	100	3 183	100	3 257	100

Källa: Sociala system.

Av de 3 257 personer som var aktuella för utredning eller insats inom stadsdelsnämnderna och Enheten för hemlösa kopplat till missbruk och beroende under 2023 var 834 kvinnor och 2 423 män. Andelen kvinnor utgjorde 26 procent och andelen män 74 procent, vilket framgår av tabell 6:2. Jämfört med 2022 har antalet kvinnor ökat med 30 personer (fyra procent) och antalet män med 44 personer (två procent). Män utgör en tydlig majoritet av målgruppen i staden och fördelningen mellan könen har varit stabil under de senaste åren. Könsskillnaden mellan kvinnor och män ligger i linje med nationell statistik.²

Andelen kvinnor aktuella för utredning eller insats utgjorde 26 procent och andelen män 74 procent 2023.

¹ Socialstyrelsen (2022) *Uppdämda vårdbehov, Analys och förslag till insatser - slutredovisning* Art.nr. 2022-3-7807

² Socialstyrelsen (2023). *Statistik om insatser till vuxna personer med missbruk och beroende 2022*. Art.nr: 2023-5-8539

Tabell 6:3 Åldersfördelning bland unika personer aktuella för utredning eller insats registrerad med utredningstyp Vuxna missbruk 2023, fördelat på kön.

Ålder	Kvinnor	Män	Totalt
18–20 år	11	19	30
21–29 år	172	437	609
30–64 år	581	1 769	2 350
65+ år	70	198	268
Totalt i staden	834	2 423	3 257

Källa: Sociala system.

I tabell 6:3 framgår att det totalt återfinns flest personer i åldersgruppen 30-64 år med 2 350 personer (72 procent). Antalet kvinnor inom denna åldersgrupp är 581 och antalet män 1 769. Även under 2022 återfanns flest personer inom denna åldersgrupp med ett antal på 2 295 personer (72 procent). Antalet kvinnor var då 588 personer och antalet män 1 707 personer.

I likhet med 2022 var de flesta personerna som var aktuella för utredning eller insats i åldrarna 30–64 år.

Fördelningen mellan de olika åldersgrupperna är relativt stabil över tid. Jämfört med 2022 har antalet kvinnor ökat med 30 personer. Det har skett en ökning i åldersgrupperna 21 till 29 år och 65 år och äldre, med 29 personer respektive 16 personer, medan det skett en minskning i åldersgrupperna 18 till 20 år och 30 till 64 år, med åtta respektive 16 personer.

Jämfört med 2022 har antalet män ökat med 44 personer. Det har skett en ökning i åldersgrupperna 30 till 64 år och 65 år och äldre, med 62 personer respektive 20 personer, medan det skett en minskning i åldersgrupperna 18 till 20 år och 21 till 29 år, med 19 personer i respektive åldersgrupp.

För båda könen har det skett en ökning av antalet personer i samtliga åldersgrupper förutom i åldersgruppen 18-20 år där det skett en minskning med 27 personer (47 procent). Den största ökningen för båda könen kan ses i åldersgruppen 30-64 år med 55 personer (två procent).

Stadsövergripande stöd

Under 2023 har Behandlingsenheten, avdelningen för socialt stöd inom socialnämnden, bistått 76 par och familjer med icke biståndsbedömt stöd kopplat till missbruk och beroende. För 55 av de 76 par och familjer som fått stöd via Behandlingsenheten har insatserna avslutats under 2023. Åtta personer var beviljade individuellt biståndsbedömt stöd för missbruk av spel om pengar. Antalet par och familjer med stöd kopplat till missbruk av spel om pengar är för få för att redovisa.³

Under 2022 bistod Behandlingsenheten 52 par och familjer icke biståndsbedömt stöd kopplat till missbruk och beroende och sju personer individuellt biståndsbedömt stöd för missbruk av spel om pengar. I jämförelse med 2022 har det skett en ökning med 24 par och familjer (46 procent) som har fått stöd kopplat till missbruk och beroende och med en person (14 procent) som fått stöd för missbruk av spel om pengar.

Individuellt behovsprövade öppna insatser

I statistiken nedan ingår individuellt behovsprövade öppna insatser i form av öppenvård, kontaktperson och boendestöd. Icke biståndsbedömd öppenvård, så kallad friyta, som erbjuds av en del stadsdelsnämnder återspeglas inte i statistiken.

³ Behandlingsenheten, Stockholms stad. Stockholm: 2024.

Tabell 6:4 Antal unika personer med beslut om individuell behovsprövade öppna insatser i egen eller extern regi, 2023.

Stadsdelsnämnd	Totalt
Järva	220
Hässelby-Vällingby	73
Bromma	10
Kungsholmen	57
Norra Innerstaden	67
Södermalm	177
Enskede-Årsta-Vantör	158
Skarpnäck	51
Farsta	66
Hägersten-Älvsjö	144
Skärholmen	100
Enheten för hemlösa	16
Totalt i staden	1 139

Källa: Sociala system.

Tabell 6:5 Antal unika personer med beslut om individuellt behovsprövade öppna insatser under 2023 i egen eller extern regi, fördelat på ålder och kön.

Ålder	Kvinnor	Män	Totalt
–65 år	26	61	87
64–50 år	78	269	347
49–35 år	99	290	389
34–25 år	69	176	245
24–21 år	*	*	64
20–18 år	*	*	7
Totalt i staden	301	838	1 139

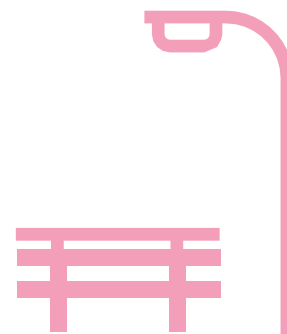
Källa: Sociala system.

*Antal under 4 redovisas ej.

Under 2023 beviljades 1 139 personer, 301 kvinnor och 838 män, biståndsbedömda insatser i öppenvård, vilket framgår i tabell 6:4 och 6:5. Andelen kvinnor var 26 procent och andelen män 74 procent. Jämfört med 2022 har det skett en minskning med 37 personer som beviljats biståndsbedömda insatser i öppenvård.

Under 2023 var de flesta av kvinnorna (99 personer) och männen (290 personer) medbeslut om individuellt behovsprövade biståndsinsatser 35 till 49 år gamla (födda 1974-1988), vilket framgår av tabell 6:5. I jämförelse med 2022 är åldersspannet för kvinnor oförändrat medan det för männen har skett en förskjutning till ett yngre åldersspann.

Sätts siffrorna i relation till tabell 6:2 som redovisade att 3 257 personer, 834 kvinnor och 2 423 män, var aktuella för utredning eller beviljad insats under 2023 framkommer det att det var något högre andel kvinnor (36 procent) än män (35 procent) som tog emot öppenvård.

37

färre personer beviljades biståndsbedömda insatser i öppenvård 2023 jämfört med 2022.

Biståndsbedömda boendeinsatser

I statistiken nedan ingår boendeformerna stöd- och omvårdnadsboende (ej HVB⁴), träningsboende, skyddat boende vuxna, akutboende, stöd- och omvårdnadsboende i familjehem, vandrarhemsboende, hotellboende, försöks- tränings- och jourlägenheter, Bostad Först och andra boendeformer.

Tabell 6:6 Antal personer med beslut om bistånd som avser boende någon gång under 2023, fördelat på födelseår och kön.

Ålder	Kvinnor	Män	Totalt
-65 år	27	77	104
64-50 år	77	326	403
49-35 år	128	405	533
34-25 år	90	223	313
24-21 år	18	64	82
20-18 år	17	17	34
Totalt i staden	357	1 112	1 469

Källa: Sociala system.

Tabell 6:7 Antal personer som beviljats boendedygn och antal beviljade boende- dygn 2017-2023.

År	Antal personer	Antal boendedygn
2017	1 264	193 075
2018	1 052	174 675
2019	1 192	198 805
2020	1 231	190 482
2021	1 280	201 650
2022	1 388	219 572
2023	1 469	230 856

Källa: Sociala system.

Av tabellerna 6:6 och 6:7 framgår att 1 469 personer, 357 kvinnor (24 procent) och 1 112 män (76 procent), beviljats 230 856 boendedygn under 2023. Det var betydligt fler män än kvinnor som beviljades biståndsbedömt boende under 2023. Flest kvinnor och män var 35 till 49 år gamla (födda 1974-1988).

Under 2022 beviljades 1 388 personer, 321 kvinnor (23 procent) och 1 067 män (77 procent) 219 572 boendedygn.

Antalet personer med beslut om boende har ökat med 81 personer (sex procent) mellan 2022 och 2023. Antalet kvinnor har ökat med 36 personer (elva procent) och antalet män har ökat med 45 personer (fyra procent). Antal beviljade boendedygn har ökat med 11 284 (fem procent) jämfört med 2022.

11

284

fler boendedygn
beviljades under 2023
jämfört med 2022.

---

4 Hem för vård eller boende.

Institutionsvård

I begreppet institutionsvård ingår såväl behandlingshem som stöd- och omvårdnadsboende med HVB-tillstånd och stöd- och omvårdnadsboende utan HVB-tillstånd. Stadens boenden i egen regi återfinns i kategorin stöd- och omvårdnadsboende utan HVB-tillstånd. De HVB-hem som är upphandlade av staden återfinns både inom Stockholms län och i landet i övrigt.

Tabell 6:8 Antal personer med beslut om frivillig institutionsvård på behandlings- hem respektive stöd- och omvårdnadsboende år 2023.

Nämnd	Behandlingshem	Stöd- och omvårdnadsboende på institution (HVB)	Stöd- och omvårdnadsboende (ej HVB)
Järva	15	8	122
Hässelby-Vällingby	13	4	69
Bromma	5	*	46
Kungsholmen	4	*	32
Norra Innerstaden	16	4	55
Södermalm	4	7	101
Enskede-Årsta-Vantör	7	6	114
Skarpnäck	*	*	41
Farsta	*	0	88
Hägersten-Älvsjö	19	4	81
Skärholmen	4	*	51
Enheten för hemlösa	8	*	146
Totalt i staden	102	42	946

Källa: Sociala system.

*Antal under 4 redovisas ej.

Under 2023 har totalt 1 090 personer, 273 kvinnor (25 procent) och 817 män (75 procent), beviljats frivillig institutionsvård, vilket framgår av tabell 6:8. Jämfört med 2022 rör det sig om en ökning med 143 personer (15 procent). Nedan följer jämförelser avseende personer som beviljats frivillig institutionsvård i form av behandlingshem, stöd- och omvårdnadsboende med HVB-tillstånd respektive stöd- och omvårdnadsboenden utan HVB-tillstånd.

Behandlingshem

I tabell 6:8 framgår att 102 personer, 40 kvinnor (39 procent) och 62 män (61 procent), har beviljats frivillig institutionsvård på behandlingshem under 2023. Totalt återfinns flest personer i åldersgruppen 34–49 år med 36 personer.

Under 2022 beviljades 102 personer, 37 kvinnor (36 procent) och 65 män (64 procent) placering på behandlingshem. Jämfört med 2022 är alltså det totala antalet personer som beviljats behandlingshem detsamma. Antalet kvinnor har ökat med tre personer (åtta procent) medan antalet män har minskat med tre personer (fem procent).

Stöd- och omvårdnadsboende med HVB-tillstånd

I tabell 6:8 framgår att 42 personer, elva kvinnor (26 procent) och 31 män (74 procent), har beviljats frivillig institutionsvård på stöd- och omvårdnadsboende med HVB-tillstånd under 2023. Flest personer återfinns i åldersgrupperna 35–49 år och 50–64 år med 14 personer i respektive åldersgrupp.

Under 2022 beviljades 160 personer, 39 kvinnor (24 procent) och 121 män (76 procent), placering på stöd och omvårdnadsboende med HVB-tillstånd. Antalet personer har således minskat med 118 personer (74 procent) mellan 2022 och 2023. Antalet kvinnor har minskat med 28 personer (72 procent) och antalet män med 90 personer (74 procent).

Jämfört med 2022 ökade antalet personer som under 2023 beviljades frivillig institutionsvård med 143 personer.

Stöd- och omvårdnadsboende utan HVB-tillstånd

I tabell 6:8 framgår att 946 personer, 222 kvinnor (23 procent) och 724 män (77 procent), har beviljats frivillig institutionsvård på stöd- och omvårdnadsboende utan HVB-tillstånd under 2023. Flest personer återfinns i åldersgruppen 35-49 år med 346 personer.

Under 2022 beviljades 685 personer, 143 kvinnor (21 procent) och 542 män (79 procent), placering på stöd och omvårdnadsboende utan HVB-tillstånd. Antalet personer har ökat med 261 personer (38 procent) mellan 2022 och 2023. Antalet kvinnor har ökat med 79 personer (55 procent) och antalet män ökat med 182 personer (34 procent).

Minskningen av antalet personer som beviljats placering på stöd- och omvårdnadsboende med HVB-tillstånd skulle kunna förklaras med att personerna istället beviljats placering på stöd- och omvårdnadsboende utan HVB-tillstånd, däribland stadens egna boenden ingår.

Jämfört med 2022 ökade antalet vård- dygn under 2023 med 32 790 dygn och det genomsnittliga antalet vård dygn per person ökade med 20 dygn.

I likhet med 2022 var det betydligt fler män än kvinnor som beviljades frivillig institutionsvård.

Antalet vård dygn

Det totala antalet vård dygn under 2023 avseende frivillig institutionsvård i form av behandlingshem, stöd- och omvårdnadsboende med HVB-tillstånd och stöd- och omvårdnadsboende utan HVB-tillstånd var 110 812 och det genomsnittliga antalet vård dygn per person var 102.

Det totala antalet vård dygn under 2022 avseende frivillig institutionsvård var 78 022 och det genomsnittliga antalet vård dygn per person 82. Jämfört med 2022 har antalet vård dygn under 2023 ökat med 32 790 dygn (42 procent) och det genomsnittliga antalet vård dygn per person ökat med 20 dygn (24 procent).

Anmälningar enligt LVM

Statistiken i tabell 6:9 redovisar att det under 2023 totalt registrerats 1 223 anmälningar enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) i sociala system. Av dessa gällde 356 kvinnor (29 procent) och 867 män (71 procent). Under 2023 har flest anmälningar kommit in på kvinnor och män som var mellan 45-64 år, vilket även var fallet 2022.

Tabell 6:9 Antal anmälningar enligt LVM som inkommit under 2023.

Stadsdelsnämnd	Totalt
Järva	100
Hässelby-Vällingby	61
Bromma	90
Kungsholmen	29
Norra Innerstaden	70
Södermalm	92
Enskede-Årsta-Vantör	200
Skarpnäck	53
Farsta	106
Hägersten-Älvsjö	137
Skärholmen	44
Enheten för hemlösa	241
Totalt i staden	1 223

Källa: Sociala system.

1 223

LVM-anmälningar registrerades i sociala system under 2023.

Under 2022 registrerades totalt 1 084 anmälningar enligt LVM i sociala system. Av dessa gällde 324 kvinnor (30 procent) och 760 män (70 procent). Jämfört mellan 2022 och 2023 har antalet registrerade inkomna LVM-anmälningar ökat med 139 stycken (13 procent). Antalet registrerade inkomna LVM-anmälningar rörande kvinnor har ökat med 32 stycken (tio procent) och antalet LVM-anmälningar rörande män ökat med 107 stycken (14 procent).

Antal inledda LVM-utredningar

Under 2023 har 199 utredningar inletts enligt 7 § LVM⁵ i sociala system, vilket framgår i tabell 6:10. Av dessa utredningar avsåg 74 kvinnor (37 procent) och 125 män (63 procent). Totalt rör det sig om 173 unika personer, 63 kvinnor och 110 män. Flest personer återfinns i åldersgruppen 30-64 år med 142 personer. Denna statistik är ny för årets rapport varpå det inte går att genomföra jämförelser med tidigare år.

Tabell 6:10 Antal inledda LVM-utredningar per stadsdelsnämnd under 2023.

Stadsdelsnämnd	Inledd utredning enligt 7 § LVM
Järva	23
Hässelby-Vällingby	14
Bromma	12
Kungsholmen	17
Norra Innerstaden	20
Södermalm	24
Enskede-Årsta-Vantör	10
Skarpnäck	10
Farsta	17
Hägersten-Älvsjö	27
Skärholmen	13
Enheten för hemlösa	12
Totalt i staden	199

Källa: Sociala system.

Statistiken kan sättas i relation till tabell 6:9 av vilken det framgår att det under 2023 inkommit 1 223 LVM-anmälningar. Stadens socialtjänstinspektörer genomförde under 2023 en kvalitetsgranskning av tillämpningen av LVM, där det framkom att de granskade stadsdelsnämnderna hade en restriktiv hållning till att inleda LVM-utredningar, vilket denna statistik bekräftar är genomgående i staden.⁶

⁵ Enligt 7 § LVM ska socialnämnden inleda utredning, när den genom anmälan enligt 6 § LVM eller på något annat sätt har fått kännedom om att det kan finnas skäl att bereda någon tvångsvård.

⁶ Socialförvaltningen (2023). *Tillämpningen av LVM. Socialtjänstinspektörernas kvalitetsgranskning av stadsdelsförvaltningarna Bromma, Enskede-Årsta-Vantör och Hägersten-Älvsjö*. Dnr SOF 2022/632, s. 26.

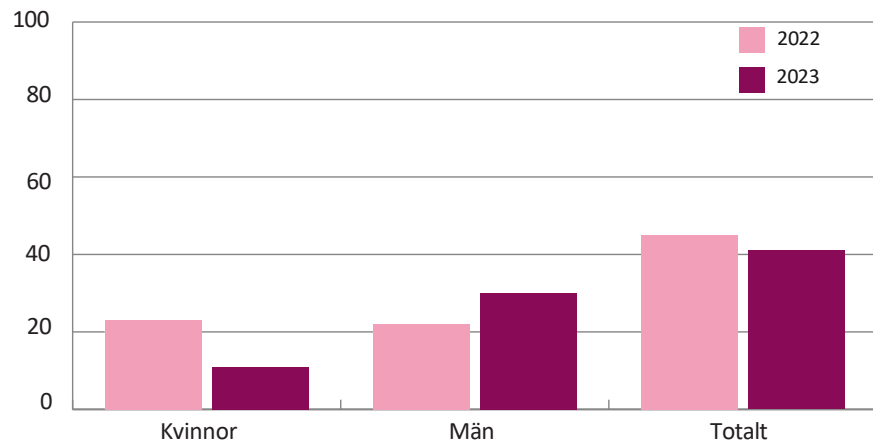

Totalt 41 personer, elva kvinnor och 30 män, var intagna för vård enligt LVM under 2023.

Vård enligt LVM

I figur 6:2 framgår att totalt 41 personer, elva kvinnor (27 procent) och 30 män (73 procent), var intagna för vård enligt LVM inom SiS-institutioner, så kallade LVM-hem, under 2023. Av de 41 intagningarna har 36 intagningar skett enligt 13 § LVM⁷ och fem enligt 4 § LVM⁸. Av de 36 intagningar som skedde enligt 13 § LVM har 17 blivit intagningar enligt 4 § LVM. Sammantaget har således 22 personer varit intagna för vård enligt 4 § LVM.

Figur 6:2 Antal intagningar i LVM-vård 2022 och 2023, redovisat per kön och totalt.

Källa: Statens institutionsstyrelse (SiS).

Under 2022 var det totalt 45 intagningar, under 2021 var det 18 intagningar, under 2020 var det 51 intagningar, under 2019 var det 55 intagningar, under 2018 var det 42 intagningar och under 2017 och 2016 var det 44 intagningar per år.

Jämfört med 2022 har antalet intagna personer under 2023 minskat med fyra personer. Antalet kvinnor har minskat med 12 personer och antalet män ökat med åtta personer. Jämfört med 2022 har antalet intagna personer enligt 13 § LVM minskat med fem personer och det sammantagna antalet personer som varit intagna enligt 4 § LVM minskat med sex personer.

7 Enligt 13 § LVM får socialnämnden besluta att en missbrukare omedelbart ska omhändertas, om det är sannolikt att missbrukaren kan beredas vård med stöd av denna lag, och rättsens beslut om vård inte kan avvaktas på grund av att missbrukaren kan antas få sitt hälsotillstånd allvarligt försämrat, om han eller hon inte får omedelbar vård, eller på grund av att det finns en överhängande risk för att missbrukaren till följd av sitt tillstånd kommer att allvarligt skada sig själv eller någon närstående.

8 Enligt 4 § LVM ska tvångsvård beslutas om någon till följd av ett förtgående missbruk av alkohol, narkotika eller flyktiga lösningsmedel är i behov av vård för att komma ifrån sitt missbruk, och vårdbehovet inte kan tillgodoses enligt socialtjänstlagen (2001:453) eller på något annat sätt, och han eller hon till följd av missbruket utsätter sin fysiska eller psykiska hälsa för allvarlig fara, löper en uppenbar risk att förstöra sitt liv, eller kan befaras komma att allvarligt skada sig själv eller någon närstående.

Biståndsbedömda insatser under 2023

Under 2023 har totalt 2 405 personer beviljats 4 525 biståndsbedömda insatser. Antalet kvinnor var 605 personer (25 procent) och antalet män 1 800 personer (75 procent), vilket framgår av tabell 6:11. Under 2022 var det totalt 2 365 personer som beviljades 4 586 biståndsbedömda insatser. Jämfört med 2022 har det under 2023 skett en ökning av antalet personer med 40 personer (två procent) medan antalet biståndsbedömda insatser minskat med 61 stycken (en procent).

Tabell 6:11 Antal beviljade biståndsbedömda insatser till personer 21 år och äldre under 2023, redovisat per kön och summerat i unika personer.

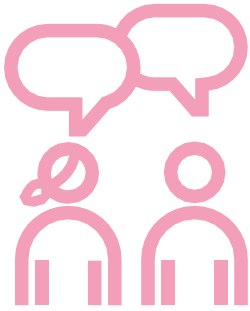
Insatser	Kvinnor	Män	Totalt
Placering vid behandlingshem HVB	40	74	114
Placering vid LVM-hem**	16	29	45
Placering vid stödboende/omvårdsboende på institution (HVB)	21	44	65
Träningsboende	*	*	26
Placering på akutboende (tidigare kallat härbärge)	116	394	510
Placering för stöd-/omvårdnadsboende i familjehem	*	*	10
Individuellt behovsprövad öppen vård inkl. provtagning	233	647	880
Boendestöd	85	264	349
Case Manager Missbruk	116	225	341
Försöks-, tränings- och jourlägenheter	99	356	455
Andra boendeformer (t.ex. kollektivboende)	111	387	498
Bostad Först	13	25	38
Övriga insatser***	262	932	1 194
Totalt i staden	1 119	3 406	4 525
Unika personer	605	1 800	2 405

Källa: Sociala system.

* Antal under 4 redovisas ej.

** Avser både omedelbart omhändertagande enligt 13 § LVM och intagning enligt 4 § LVM. Omedelbart omhändertagande behöver inte nödvändigtvis ha föranlett vård inom SiS LVH-hem. Siffrorna för intagningar inom SiS LVM-vård återfinns i figur 6.2.

***I övriga insatser ingår hotellboende, vandrarhemsboende, skyddat boende, övriga placeringar vid institution (ej HVB), placering för vård i familjehem och kontaktperson, avhoppbarverksamhet och SIG-lots.

I tabell 6:11 framgår vidare att de totalt två vanligaste insatserna under 2023 var övriga insatser och individuellt behovsprövad öppenvård, vilket även var fallet 2022 men i omvänd ordning. För kvinnor respektive män var de två vanligaste insatserna övriga insatser följt av individuellt behovsprövad öppenvård.

Siffrorna för både 2023 och 2022 visar att varje person i regel mottagit cirka två insatser. Att personer mottar fler än en insats kan förklaras med att det ofta krävs ett långtgående stöd och samtidiga insatser för att möta individens behov av stöd inom flera livsområden.

Brukardelaktighet

Indikator vuxen/missbruk

Under 2021 infördes en ny indikator för verksamhetsområdet vuxen/missbruk. En indikator är ett tal som följs över tid och som ska visa om utvecklingen går i rätt riktning och i rätt takt samt ge underlag för åtgärder och beslut.

Indikatorn för vuxen/missbruk definieras som: *Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten.*

Målgrupp och insamlingsmetod

Populationen är personer aktuella inom vuxen/missbruk som under april och maj 2023 hade ett fysiskt möte med sin handläggare. Uppgifterna om dessa samlades in via en pappersenkät som personen på egen hand fyllde i under mötet. Undersökningen genomfördes som en totalundersökning. Av tabell 6:12 framgår att avdelningen för strategi och utveckling totalt fick in enkätsvar från 279 respondenter. Av dessa var 81 kvinnor, 193 män och fem definierade som annat. Andelen kvinnor var 29 procent och andelen män 69 procent.

Frågeställningen i enkäten var enligt följande: *Om du tänker på det senaste året, hur har din situation förändrats av det stöd du har fått från socialtjänsten när det gäller missbruk? Möjliga svarsalternativ var: förbättrats mycket, förbättrats något, oförändrat, försämrats något, försämrats mycket, vet ej/har ingen uppfattning.* Indikatorn mäts genom summan av andelarna för ”förbättrats mycket” och ”förbättrats något”.

Tabell 6:12 Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten.

Stadsdelsnämnd	Vuxen/missbruk Indikator	Vuxen/missbruk Antal svar
Järva	87	30
Hässelby-Vällingby	76	33
Bromma	*	*
Kungsholmen	90	10
Norra Innerstaden	85	34
Södermalm	92	12
Enskede-Årsta-Vantör	90	80
Skarpnäck	75	8
Farsta	100	17
Hägersten-Älvsjö	84	32
Skärholmen	90	10
Enheten för hemlösa	91	11
Totalt i staden	87	279

Källa: Enkätundersökning till brukare inom vuxen/missbruk under april och maj månad av indikator "Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten", 2023.

*Antal under 4 redovisas ej.

Resultat indikator

Indikatorn för vuxen/missbruk för hela staden 2023 var 87 procent, vilket framgår av tabell 6:12. Motsvarande siffra 2022 var 82 procent. Det var således 87 procent av de svarande som upplevde att de fått en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten. När resultatet delas upp efter kön så kan det konstateras en viss skillnad. Resultatet för kvinnor var 84 procent och för män 89 procent. Resultaten per stadsdelsnämnd redovisas i ovan tabell. Antalet respondenter är i en del fall litet varför tolkning av dessa resultat bör göras med försiktighet.

87

procent av de svarande upplevde att de fått en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten.

7. HEMLÖSHET

Hemlöshet

Sammanfattning

- Totalt rapporterades 386 barnfamiljer som befinner sig i osäkra boendeförhållanden in i socialförvaltningens kartläggning 2023, vilket var en minskning med 46 barnfamiljer jämfört med föregående kartläggning 2021.
- Antal berörda barn i verkställda beslut om avhysning har minskat från 38 barn 2022 till 12 barn 2023.
- Totalt pågick 1 039 insatser i form av försöks-, tränings- och jourlägenheter per den sista december 2023, vilket var en minskning med 42 insatser jämfört med 2022.
- Antalet förfrågningar från stadsdelsnämnder och socialnämndens enhet för hemlösa till SHIS Bostäder har ökat något mellan 2021 och 2023.

Om statistiken

Hemlöshet är inte ett eget verksamhetsområde inom stadens socialtjänst vilket innebär begränsningar avseende statistik som går att hämta ut från sociala system. Av den anledningen har statistiken i detta kapitel inhämtats manuellt från verksamheter, från socialförvaltningens egna kartläggningar och i förekommande fall från andra myndigheter.

Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd samt Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd. Båda sedan juli 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Insatser, biståndets omfattning och utformning

Barnfamiljer med socialtjänstkontakt som lever under osäkra boendeförhållanden

Socialnämnden har sedan 2004 vartannat år genomfört kartläggningar av barnfamiljer som saknar stadigvarande bostad och som har kontakt med någon av stadens enheter inom socialtjänstens myndighetsutövande verksamheter. Den senaste kartläggningen genomfördes i mars 2023.¹

Definitionen av barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden skiljer sig från stadens definition av hemlöshet. Barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden definieras enligt följande:

Familjer eller ensamstående med hemmavarande barn² under 18 år som saknar egen eller förhyrd bostad och som inte bor i något stadigvarande andrahands- eller inneboendekontrakt och därför är hänvisade till tillfälliga boendeanternativ. Dessutom familjer eller ensamstående med barn som vistas på institutioner, i familjehem eller annan vårdinrättning och inte har någon ordnad bostad vid utskrivning.

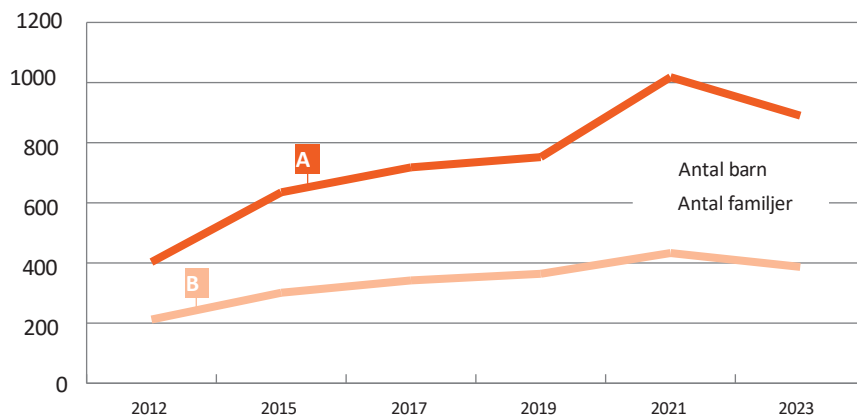
Definitionen av barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden skiljer sig från stadens definition av hemlöshet.

¹ Socialförvaltningen, dnr SOF 2023/128.

² Hemmavarande barn innebär att barnet/barnen bor hos föräldrarna/föräldern helt eller delvis.

Enligt stadens definition av hemlöshet räknas inte boende i försökslägenhet eller inom SHIS Bostäder som en hemlöshetssituation. I socialnämndens regelbundna kartläggningar av barnfamiljer som lever under osäkra boendeförhållanden omfattas dock barnfamiljer som bor i försökslägenhet eller inom SHIS. Anledningen till att en bredare definition används i de kartläggningarna är att de aktuella boendelösningarna inte är permanenta, samtidigt som de berör barn.

Figur 7:1 Antal barn och barnfamiljer som befinner sig i osäkra boendeförhållanden 2012–2023.

Källa: Socialförvaltningens kartläggning av barnfamiljer som befinner sig i osäkra boendeförhållanden.

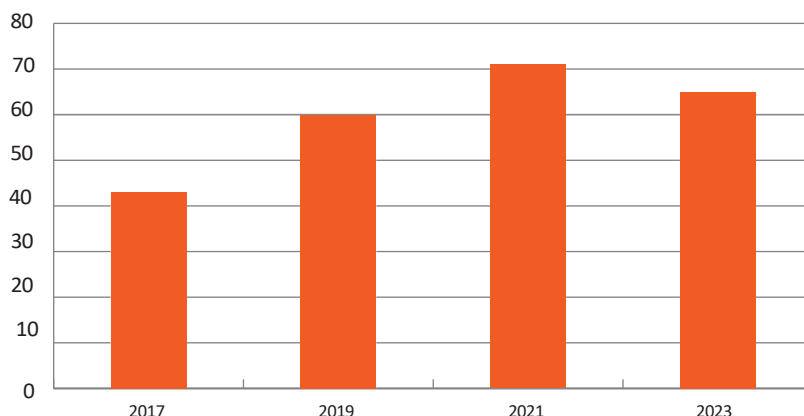
387

barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden rapporterades in 2023.

Figur 7:1 visar resultatet från kartläggningarna sedan 2012. Sedan 2021 års kartläggning av barnfamiljer med socialtjänstkontakt som lever under osäkra boendeförhållanden omfattas även nyanlända som anvisats till staden enligt Bosättningslagen (2016:38) av kartläggningen.

Totalt 387 barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden har rapporterats in 2023, vilket är en minskning med 46 barnfamiljer sedan 2021.

Figur 7:2 Kartlagda barnfamiljer i boendeformer av mer stadigvarande karaktär åren 2017–2023. Andel procent.

Källa: Socialförvaltningens kartläggning av barnfamiljer som befinner sig i osäkra boendeförhållanden.

Figur 7:2 visar att majoriteten (65 procent) av de inrapporterade barnfamiljerna till kartläggningen 2023 bodde i boendeformer av mer stadigvarande karaktär. Tabellen redogör för barnfamiljer som inte räknas som nyanlända i syfte att kunna jämföra med tidigare år när nyanlända barnfamiljer inte ingick i kartläggningen. När nyanlända barnfamiljer räknas in blir andelen 72 procent som bor i mer stadigvarande boendeform 2023.

Vräkningsförebyggande arbete

Kronofogden rapporterade in 474 registrerade ansökningar om vräkning för personer med tillhörighet i Stockholms stad år 2023, varav 237 (50 procent) verkställdes. Det var 40 fler verkställda vräkningar jämfört med 2022 (se Tabell 7:1).

Motsvarande siffror för hela landet var 6 923 registrerade ansökningar och 2 768 (40 procent) verkställda avhysningar. Det innebär att personer med tillhörighet i Stockholms stad stod för nio procent av Sveriges samtliga verkställda avhysningar under året, vilket är en ökning med en procentenhet jämfört med 2022.

Tabell 7:1 Antal verkställda avhysningar i Stockholms stad 2021-2023.

År	2021	2022	2023
Antal verkställda avhysningar	197	197	237

Källa: Kronofogden

Avhysningar där barn är berörda i Stockholms stad

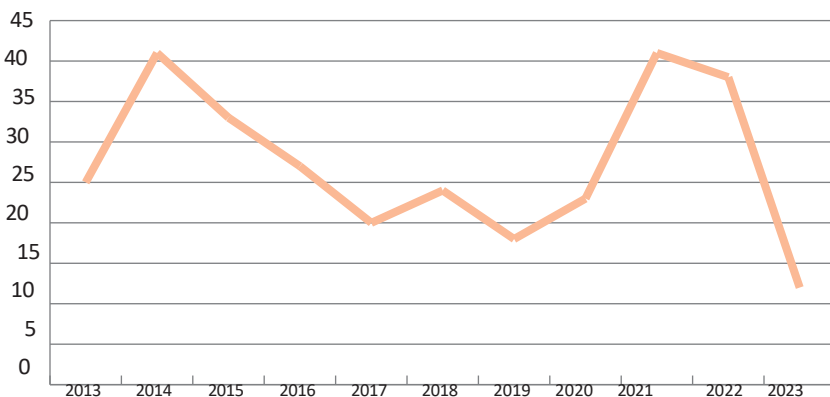
Sedan 2008 tar Kronofogden fram statistik över antalet verkställda avhysningar där barn berörs. Med berörd avses att barnet bor stadigvarande, bor växelvis eller har umgänge med en avhyst förälder eller avhysta föräldrar mer än 30 dagar per år. Också barn till föräldrar som är inneboende eller andrahandshyresgäster som blir avhysta räknas som berörda.

I hela landet påverkades totalt 674 barn (343 avhysningar) av en verkställd avhysning under 2023. I Stockholms stad påverkades 12 barn (sex avhysningar) av en verkställd avhysning, vilket motsvarar knappt två procent av alla barn som berörts av en verkställd avhysning i hela landet. Stadens andel av vräkningar som berörde barn är lägre än 2022 (sju procent) och också till antalet färre än 2022 då 38 barn berördes av en verkställd avhysning (se figur 7.3).

I Stockholms stad påverkades 12 barn av en verkställd avhysning.

Figur 7:3 Antal berörda barn i verkställda beslut om avhysning i Stockholms stad 2013–2023.

Källa: Kronofogden.

Tak över huvudet-garantin

Tak över huvudet-garantin (TÖG) har funnits i Stockholms stad sedan 1999 och innebär att kommuninvånare i Stockholms stad som lever i akut hemlöshet alltid ska kunna erbjudas tak över huvudet. Garantin hanteras under kvällar och helger av hemlöshetsjouren som är organiserad under stadens socialjour.

Tabell 7:2 Antal beslut om TÖG åren 2021 till 2023, fördelade per SDN/SON samt totalt.

SDN/SON	2021	2022	2023
Järva	390	531	506
Hässelby-Vällingby	160	185	147
Bromma	176	158	167
Kungsholmen	87	44	42
Norra innerstaden	110	105	91
Södermalm	238	229	205
Enskede-Årsta-Vantör	532	263	275
Skarpnäck	162	159	174
Farsta	185	179	215
Hägersten-Älvsjö	327	307	239
Skärholmen	114	115	77
Enheten för hemlösa	1 333	1 598	1 365
Totalt	3 814	3 873	3 503

Kinkeby-Kista och Spånga-i ensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023.

Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023.

Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Tabell 7:2 visar antalet beslut om TÖG fattade av hemlöshetsjouren åren 2021 till 2023 fördelade per stadsdelsnämnd respektive socialnämndens enhet för hemlösa. Flera beslut kan röra samma person, tabellen visar alltså inte antalet unika personer som beviljats logi enligt TÖG.

Under såväl 2021, 2022 som 2023 gällde att 17 procent av det totala antalet beslut fattades avseende kvinnor medan 83 procent av besluten fattades avseende män.

3 503

beslut om TÖG fattades av hemlöshetsjouren under 2023.

Enheten för hemlösa

Kommuninvånare som lever i hemlöshet och som inte har haft kontakt med en stadsdelsnämnd under de senaste två åren handläggs vid socialnämndens enhet för hemlösa. Personer som lever i hemlöshet och som har haft kontakt med en stadsdelsnämnd under de senaste två åren före tidpunkten då de aktualiseras för ansökan handläggs vid den stadsdelsnämnd med vilken de senast har haft kontakt.

Enheten för hemlösas uppdrag är att tillhandahålla olika former av insatser som syftar till ett varaktigt boende och att medverka i personens process ut ur hemlöshet.

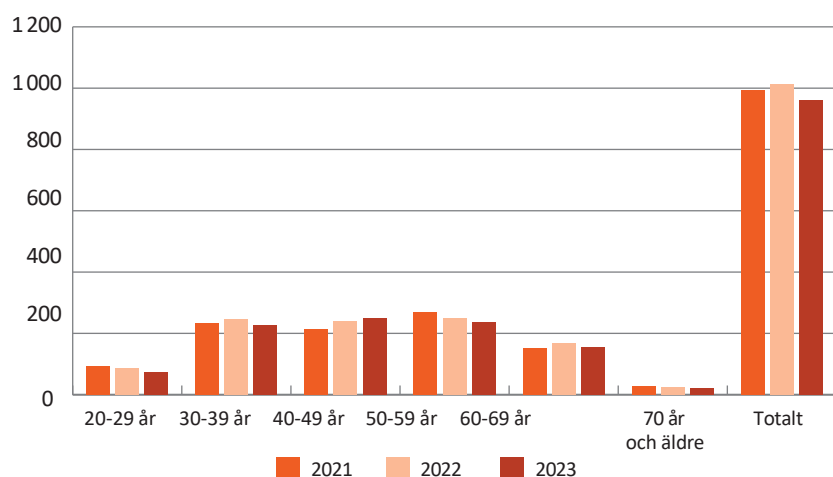
Tabell 7:3 Antal aktuella ärenden på Enheten för hemlösa 2021–2023, per kön samt totalt.

År	2021	2022	2023
Kvinnor	186	181	158
Män	808	831	804
Totalt	994	1 012	962

Källa: Egenrapporterade uppgifter.

Tabell 7:3 visar antalet aktuella ärenden på Enheten för hemlösa åren 2021 till 2023, fördelade per kön samt totalt. År 2021 stod kvinnor för 19 procent av det totala antalet ärenden medan de år 2023 stod för 16 procent av det totala antalet ärenden, vilket innebär att andelen ärenden som rör kvinnor minskat något mellan åren 2021 och 2023.

Figur 7:4 Antal aktuella ärenden på Enheten för hemlösa 2021–2023, per ålderskategori samt totalt.

Källa: Egenrapporterade uppgifter.

Figur 7:4 visar fördelningen av aktuella ärenden per ålderskategori samt totalt antal aktuella ärenden på Enheten för hemlösa åren 2021 till 2023. Fördelningen mellan ålderskategorier är relativt oförändrad i jämförelse mellan de aktuella åren. Den största förändringen mellan åren 2021 och 2023 ses i ålderskategorin 50 till 59 år, vilken ökade med 35 ärenden år 2023 jämfört med 2021. Motsvarande förändring, med en minskning av 33 ärenden, återfinns i ålderskategorin 40 till 49 år under samma period. Antalet ärenden i ålderskategorin 20 till 29 år minskade från 94 ärenden år 2021 till 75 ärenden år 2023, medan antalet ärenden i ålderskategorin 70 år och äldre minskade från 29 ärenden år 2021 till 22 ärenden år 2023.

Boendeenheten

Socialnämndens boendeenhet har som huvuduppdrag att medverka i personens process ur hemlöshet. Enhetens verksamheter vänder sig till kvinnor och män som till följd av hemlöshet, missbruk, psykisk ohälsa eller andra svårigheter behöver stöd från socialtjänsten.

Boendeenheten tillhandahåller 458 platser fördelade på följande boendeformer:

- Akutboenden
- Stödboenden med och utan drogtolerans
- Omvårdnadsboende

Utöver dessa boenden finns inom boendeenheten också en verksamhet som tillhandahåller försöks-, tränings- och Bostad Först-lägenheter, samt FamVux, som familjehemsplacerar vuxna med eller utan barn som har behov av kortare eller mer långvarigt boende i skyddad miljö.

I Tabell 7:4 till 7:8 redogörs för beläggningsgraden för de olika boendena inom Boendeenheten under 2023. Som går att utläsa i tabellerna har Boendeenhetens verksamheter generellt haft en hög beläggning under 2023.

Tabell 7:4 Beläggning på Boendeenhetens familjehem för vuxna 2023.

Familjevård	Andel procent
Familjehem för vuxna	70

Källa: Egenrapporterade uppgifter.

Tabell 7:5 Beläggning på Boendeenhetens stödboenden 2023.

Stödboenden	Andel procent
Krukis Dropin	83
Krukis/Örnsberg	98
Bandhagshemmet	96
Lönnen	98
Syrenen	85
Ljungbacken	103
Hamnvikshemmet	97
Edshemmet	96
Västberga boende	96

Källa: Egenrapporterade uppgifter.

Tabell 7:6 Beläggning på Boendeenhetens omvårdnadsboende 2023.

Familjevård	Andel procent
Gamlebo	99

Källa: Egenrapporterade uppgifter.

Tabell 7:7 Beläggning på Boendenehetens akutboenden 2023.

Akutboenden	Andel procent
Hvilan	81
Grimman	94
Aspuddens Akutboende	85

Källa: Egenrapporterade uppgifter.

Tabell 7:8 Beläggning på Boendeehetens träningsboenden 2023.

Träningsboenden	Andel procent
Rågö	94
Monumentet	96
Pelikan	88
Försöks- och träningslägenheter FoT	99
Bostad Först	100

Källa: Egenrapporterade uppgifter.

Försöks- och träningslägenheter

Insatsen försöks- och träningslägenhet är en resurs avsedd för personer som på grund av olika sociala problem behöver stöd från socialtjänsten för att kunna få, klara och behålla ett eget boende och som på egen hand inte blir godkända som förstahandshyresgäster. Insatsen Bostad Först innebär ett försökslägenhetskontrakt samt tillgång till en case manager som såväl samordnar som ger stödinsatser. Bostad Först riktar sig till personer med svår psykiatrisk problematik och missbruk som långvarigt levt i hemlöshet, och syftar till att ge denna målgrupp möjlighet till förbättrad livskvalitet genom ökad boendestabilitet.

Antalet försöks- och träningslägenheter som Bostadsförmedlingen i Stockholm ska förmedla beslutas i Stockholms stads budget varje år. Målen för perioden 2021 till 2023 var 600 lägenheter, varav 150 var avsedda som genomgångsbostäder via SHIS för målgruppen barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden och 50 lägenheter avsedda för Bostad Först.

Tabell 7:9 Antal av Bostadsförmedlingen förmedlade försöks- och träningslägenheter, Bostad Först-lägenheter samt genomgångsbostäder via SHIS 2021 till 2023.

Typ av lägenhet	2021	2022	2023
Försöks- och träningslägenhet	320	336	318
Bostad Först-lägenhet	49	40	45
Genomgångsbostad SHIS	11	47	44
Totalt	380	423	407

Källa: Bostadsförmedlingen Stockholm AB.

Tabell 7:9 visar antalet förmedlade lägenheter totalt samt fördelade per boendeformerna försöks- och träningslägenhet, Bostad Först-lägenhet respektive SHIS genomgångsbostad perioden 2021 till 2023. Under 2023 förmedlades totalt 407 lägenheter, vilket var en minskning med 16 lägenheter jämfört med 2022.

I förhållande till årsmålet om 600 lägenheter var måluppfyllelsen år 2021 63 procent, år 2022 70,5 procent och 68 procent år 2023. Under perioden som helhet uppfylldes målen i lägst utsträckning avseende SHIS genomgångsbostäder medan de i högst utsträckning uppfylldes avseende Bostad Först-lägenheter. Av försöks- och träningslägenheterna användes 70 procent år 2021, 84 procent år 2022 och 79,5 procent år 2023.

Under 2023 förmedlades totalt 407 försöks-, tränings-, Bostad Först- och genomgångslägenheter genom Bostadsförmedlingen.

Tabell 7:10 Antal försöks- tränings- samt jourlägenheter i kommunen per den sista december 2023, fördelade per stadsdelsnämnd/socialförvaltningen samt totalt.

SDN/SON	Träningslägenhet	Försökslägenhet	Jourlägenhet
Järva	78	41	0
Hässelby-Vällingby	56	32	4
Bromma	29	12	*
Kungsholmen	20	10	*
Norra innerstaden	12	23	4
Södermalm	45	17	5
Enskede-Årsta-Vantör	68	45	27
Skarpnäck	44	5	4
Farsta	8	18	0
Hägersten-Älvsjö	70	35	6
Skärholmen	67	28	0
Socialnämndens boendeenhet	49	173	0
Totalt i staden	546	439	54

Källa: Egenrapporterade uppgifter från stadsdelsnämnderna.

Tabell 7:10 visar antalet aktiva försöks-, tränings- och jourlägenheter per den sista december 2023, fördelade per stadsdelsnämnd samt socialnämndens boendeenhet. Bostad Först-lägenheter ingår i antalet försökslägenheter redovisade för socialnämnden. Totalt pågick 1 039 insatser i form av försöks-, tränings- och jourlägenheter per den sista december 2023. Det var en minskning med 42 insatser jämfört med 2022.

Andelen kvinnor i insatsen försökslägenhet var 30 procent, medan andelen män var 70 procent. Fördelningen i insatsen träningslägenhet var snarlik den i insatsen försökslägenhet, 36 procent av de som hade insatsen var kvinnor medan 64 procent var män. I insatsen jourlägenhet såg könsfördelningen annorlunda ut, där utgjorde kvinnor 89 procent av de personer som i december månad hade insatsen medan män utgjorde elva procent. Insatsen jourlägenhet används främst för målgrupperna våldsutsatta eller barnfamiljer i behov av ett kortvarigt boende för att lösa en akut situation.

Av de 173 försökslägenheter som socialnämndens boendeenhet rapporterade in avsåg 131 lägenheter insatsen Bostad Först. Andelen kvinnor med insatsen Bostad Först var per den sista december 2023 26 procent, medan andelen män var 74 procent.

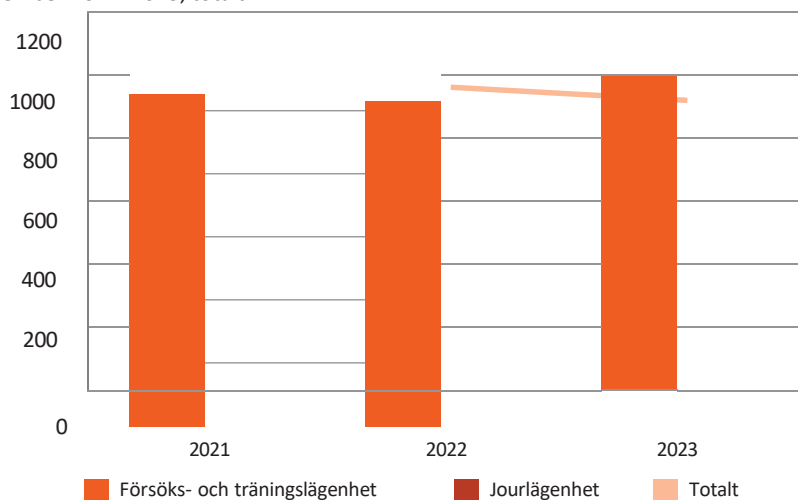
1 039

insatser i form av försöks-, tränings- och jourlägenheter pågick 31 december 2023.

13

Bostad Först-insatser pågick 31 december 2023.

Figur 7:5 Antal försöks- tränings samt jourlägenheter i kommunen per den sista december 2021–2023, totalt.

Källa: Egenrapporterade uppgifter.

Figur 7:5 visar antalet försöks-, tränings- och jourlägenheter i kommunen per den sista december åren 2021 till 2023. Antalet försöks- och träningslägenheter har minskat något från 1 055 lägenheter år 2021 till 1 036 lägenheter år 2023, medan antalet jourlägenheter har ökat marginellt med nio lägenheter under samma period.

Tabell 7:11 Antal försökslägenheter som övergått till eget kontrakt, per stadsdels- nämnd/socialnämnden samt totalt under år 2021, 2022 och 2023.

SDN/SON	2021	2022	2023
Järva	15	13	10
Hässelby-Vällingby	6	6	8
Bromma	6	*	6
Kungsholmen	4	*	*
Norra innerstaden	7	14	*
Södermalm	4	7	6
Enskede-Årsta-Vantör	27	17	12
Skarpnäck	10	8	6
Farsta	4	9	6
Hägersten-Älvsjö	18	17	19
Skärholmen	10	7	4
Socialnämndens boendeenhet	14	8	24
Totalt i staden	125	110	107

Källa: Egenrapporterade uppgifter från stadsdelsnämnderna.

*Antal under 4 redovisas ej.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Målsättningen med insatsen försökslägenhet är att personen efter en försöksperiod ska kunna bli godkänd som förstahandshyresgäst. Under 2023 övergick 107 lägenheter från försöks- till förstahandskontrakt (se tabell 7:11). Under 2022 övergick 110 lägenheter medan 125 lägenheter övergick till förstahandskontrakt under 2021.

107

lägenheter övergick från försöks- till förstahandskontrakt under 2023.

SHIS Bostäder

SHIS Bostäder är Stockholms stads bostadssociala resurs. SHIS tillhandahåller socialtjänsten i Stockholms stad olika boendelösningar med eller utan kompletterande biståndsbedömd stödinsats, vilket möjliggör för socialtjänsten att remittera hushåll som inte uppfyller kriterierna för rätt till bistånd enligt SoL till bostadsanskaffning.

För att få en bostad via SHIS krävs en remiss från en stadsdelsnämnd eller socialnämndens enhet för hemlösa. Grundkraven är att den sökande ska vara folkbokförd i Stockholms stad, vara aktuell inom stadens socialtjänst samt ha uppehållstillstånd.

De olika boendeformer som SHIS tillhandahåller är:

- Avtalat boende för ungdom, vuxen och familj
- Boende med stöd för unga vuxna och vuxna
- Boende för personer med erfarenhet av relationsvåld, kallat ”Mellanbo” (denna målgrupp redovisas närmare i kapitel fem).

Tabell 7:12 Antal förfrågningar till SHIS per stadsdelsnämnd och socialnämnden 2021–2023.

SDN/SOF	2021	2022	2023
Järva	97	101	117
Hässelby-Vällingby	60	58	67
Bromma	23	28	27
Kungsholmen	17	23	14
Norra innerstaden	37	52	33
Södermalm	53	52	60
Enskede-Årsta-Vantör	79	70	59
Skarpnäck	29	21	24
Farsta	68	53	72
Hägersten-Älvsjö	36	57	52
Skärholmen	60	53	29
Enheten för hemlösa	86	87	117
Totalt i staden	645	655	671

Källa: SHIS.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.
Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Tabell 7:12 visar antalet förfrågningar som har gjorts till SHIS per stadsdelsnämnd och socialnämndens enhet för hemlösa under åren 2021–2023. Av tabellen framgår att förfrågningarna har ökat något under de senaste två åren.

Tabell 7:13 Antal boende på SHIS Avtalat boende per den sista december 2021–2023.

Avtalat boende	2021	2022	2023
Familjer	404	396	307
Vuxna	165	187	217
Ungdomar	522	377	224
Totalt	1091	960	748

Antalet boende i SHIS boendeform avtalat boende har minskat de senaste åren.

Av tabell 7:13 framgår antalet boende på SHIS i boendeformen avtalat boende under åren 2021 till 2023. Antalet boende i denna boendeform har minskat de senaste åren för samtliga målgrupper.

Tabell 7:14 Antal boende på SHIS Boende med stöd per den sista december 2021–2023.

Avtalat boende	2021	2022	2023
Boende med stöd Vuxen	267	282	288
Boende med stöd Unga	33	45	47
Mellanbo	13	18	27

Källa: SHIS.

Tabell 7:14 visar antal boende i SHIS boende med stöd. Antalet boenden inom denna boendeform har ökat något de senaste två åren, inom alla tre kategorierna.

SHIS har stadens uppdrag att tillhandahålla genomgångsbostäder för nyanlända som anvisats till Stockholms stad. I SHIS uppdrag ingår att stödja nyanlända i bostads-sociala och praktiska frågor.

Tabell 7:15 Antal nyanlända hushåll boende på SHIS 2021–2023.

	2021	2022	2023
Antal nyanlända hushåll	379	419	295

Källa: SHIS.

Tabell 7:15 visar antal nyanlända hushåll boende på SHIS under 2021 till 2023. Under 2023 har antalet nyanlända minskat med 124 hushåll jämfört med 2022. Minskningen kan förklaras med att mottagandet av antalet nyanlända har minskat i staden och landet i stort. Under 2022 anvisades och mottogs 545 nyanlända till staden och under 2023 mottogs 295 nyanlända.

I boendeformen genomgångsboende har hyresgästen ett eget kontrakt med SHIS och inga kompletterande avtal finns längre med stadsdelsnämnderna eller socialnämnden om stöd eller betalningsförbindelse. I tabell 7:16 framgår att antalet boende i genomgångsboende har ökat de senaste två åren.

Tabell 7:16 Antal boende på SHIS Genomgångsboende per den sista december 2021–2023.

Genomgångsboende	2021	2022	2023
Familjer	48	83	123
Vuxna	182	253	318
Ungdomar	240	273	255
Totalt	470	609	696

Källa: SHIS.

EU-medborgare som lever i social eller ekonomisk utsatthet

Begreppet avser utländska EU-medborgare och tredjelandsmedborgare med permanent uppehållstillstånd i annat EU-land, som lever i fattigdom, hemlöshet och/eller arbetslöshet i Stockholm och inte uppfyller villkoren för uppehållsrätt. Då de inte uppfyller villkoren för uppehållsrätt är de endast berättigade akut bistånd som syftar till att avvärja nödsituationer. Målgruppen omfattas inte av stadens program för att motverka hemlöshet.

Sedan 1 maj 2017 ingår socialnämnden i ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) med fem frivilliga organisationer som tillhandahåller stöd för målgruppen i form av natthärbärgen och dagverksamheter.

Tabell 7:17 Antal besök i dagverksamheter inom IOP för utsatta EU-medborgare åren 2021 till 2023, fördelade på kön samt totalt.

Avtalat boende	2021	2022	2023
Antal besök kvinnor	13 066	18 611	24 349
Antal besök män	47 570	46 241	51 473
Totalt	60 636	64 852	75 822

Källa: Egenrapporterade uppgifter.

Tabell 7:17 visar antalet besök i dagverksamheter inom IOP åren 2021 till 2023, fördelade på kön samt totalt. Flera besök kan ha gjorts av samma person, tabellen visar alltså inte antalet unika personer som besökt verksamheterna.

Mellan 2021 och 2023 ökade antalet besök i dagverksamheter med 15 186 stycken. Det var en betydligt större ökning av kvinnors besök jämfört med mäns. Kvinnors besök ökade med 11 283, medan mäns besök ökade med 3 903.

Tabell 7:18 Antal övernattningar i nattverksamheter inom IOP för utsatta EU-medborgare åren 2021 till 2023, fördelade på kön samt totalt.

Avtalat boende	2021	2022	2023
Antal nätter kvinnor	8 869	9 446	9 471
Antal nätter män	15 913	16 564	18 218
Totalt	24 782	26 010	27 689

Källa: Egenrapporterade uppgifter.

Tabell 7:18 visar antalet övernattningar i nattverksamheter inom IOP åren 2021 till 2023, fördelade på kön samt totalt. Flera övernattningar kan ha gjorts av samma person, tabellen visar alltså inte antalet unika personer som övernattnat i verksamheterna.

Antalet övernattningar ökade med 2 907 stycken mellan 2021 och 2023. Under 2023 stod män för 66 procent av övernattningarna medan kvinnor stod för 34 procent. Det är också män som står för den största delen av det ökade antalet övernattningar mellan 2021 och 2023.

Mellan 2021 och 2023 ökade antalet besök i dagverksamheter för utsatta EU-medborgare med 15 186 stycken.

8. SOCIALPSYKIATRI

Socialpsykiatri

Sammanfattning

- Antalet personer aktuella för insatser inom socialpsykiatri har ökat sedan föregående år.
- I genomsnitt deltog personer med biståndsbedömd sysselsättning i sin sysselsättningsverksamhet 11,8 timmar per månad under 2023. Detta är en minskning mot föregående år då motsvarande genomsnittliga deltagande var 15,1 timmar per månad.
- Boendestöd är den vanligaste insatsen inom socialpsykiatri. Under 2023 var det 2 956 personer som hade boendestöd, vilket motsvarar 69 procent av målgruppen. Antal personer med boendestöd har ökat något från föregående år.
- Antal beslut om HVB och bostad med särskild service SoL har minskat, medan beslut om stödboende har ökat.
- I stadens brukarundersökningar inom socialpsykiatri 2023 uppgav de svarande att de var mest nöjda med möjligheterna att påverka sitt stöd inom insatserna boendestöd, sysselsättning och stödboende.

Om statistiken

Statistiken som avser insatserna sysselsättning, boendestöd samt de olika boendeformerna har inhämtats från stadens verksamhetssystem Sociala system. Statistiken som avser verksamheten för personligt ombud är inhämtad från stadsdelsnämndernas årsrapportering till Länsstyrelsen för 2023. Statistiken som avser särskilt individanpassad stödinsats för att underlätta arbete eller studier enligt 4 kap. 2 § Socialtjänstlagen (SoL) är inhämtad från arbetsmarknadsförvaltningen. Statistiken som redovisar indikatorn *andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten* är inhämtad från enkäter inskickade till socialförvaltningen av stadsdelsnämndernas socialpsykiatriska enheter. Statistiken som avser förmedling av socialpsykiatriska stödboenden och bostad med särskild service enligt SoL är inhämtad från förmedlingsgruppen på socialförvaltningen.

Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd samt Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd. Båda sedan juli 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Insatser, biståndets omfattning och utformning

Målgruppen för socialpsykiatri inom Stockholms stad består av personer som är i åldern 20 till 64 år och har en psykisk funktionsnedsättning. När personen fyller 65 år övergår ansvaret för handläggning av insatser till äldreomsorgen. Därför är redovisningen i kapitlet avgränsad till personer som är i åldern 20 till och med 64 år.

Tabell 8:1 Antal och andel personer mellan 20 till 64 år per nämnd som är aktuella inom socialpsykiatri, samt uppdelat på kvinnor och män, 2023**.

Stadsdelsnämnd	Totalt			
	Antal	Andel (%)	Andel (%) Kvinnor	Andel (%) Män
Järva	525	12,2	53,5	46,5
Hässelby-Vällingby	471	11,0	54,6	45,4
Bromma	297	6,9	59,3	40,7
Kungsholmen	184	4,3	52,2	47,8
Norra Innerstaden	366	8,5	56,8	43,2
Södermalm	358	8,3	48,6	51,4
Enskede-Årsta-Vantör	607	14,1	56,0	44,0
Skarpnäck	272	6,3	56,6	43,4
Farsta	362	8,4	56,6	43,4
Hägersten-Älvsjö	526	12,2	59,5	40,5
Skärholmen	255	5,9	55,3	44,7
Enheten för hemlösa*	133	3,1	21,1	78,9
Totalt i staden	4 296	100,0	54,4	45,6

Källa: Sociala system.

* De personer som har kontakt med Enheten för hemlösa är medräknade i den totala andelen personer.

**En person kan finnas med i fler än en stadsdel, men totalen visar antal unika personer.

Tabell 8:1 visar antal personer, uppdelat på kvinnor, män och stadsdelsnämnd som under 2023 hade en insats via socialpsykiatri, vilket totalt avsåg 4 296 personer. Det är en ökning med cirka 100 personer sedan föregående år, då motsvarande antal var 4 193 personer.

Tabell 8:2 Antal personer mellan 20 till 64 år med insats inom socialpsykiatri, uppdelat på åldersgrupp och kön, 2023.

Åldersgrupp	Kvinnor	Män	Totalt
20–24 år	109	84	193
25–34 år	436	344	780
35–44 år	503	437	940
45–54 år	574	461	1 035
55–64 år	713	635	1 348
Totalt i staden	2 335	1 961	4 296

Källa: Sociala system.

Av de personer som var aktuella inom socialpsykiatri 2023 var cirka 54 procent kvinnor och 46 procent män. Könsfördelningen är densamma som föregående år. Trenden de senaste åren har varit att fler kvinnor än män erhåller socialpsykiatriska insatser.

De personer som hade socialpsykiatriska insatser under 2023 befann sig främst i den övre delen av åldersspannet för målgruppen. Andelen personer mellan 20 och 24 år var cirka fem procent. Andelen mellan 25 och 44 år var 40 procent. Av personerna som hade en insats inom socialpsykiatri 2023 var 56 procent mellan 45 och 64 år gamla.

4 296

personer mellan 20 till 64 år hade en insats via socialpsykiatri under 2023.

Sysselsättning

Sysselsättning som insats kan ha flera olika syften för enskilda individer. Det övergripande syftet är att på ett eller annat sätt främja den enskilde i dennes individuella återhämtningsprocess. Sysselsättning kan beviljas i syfte att bryta isolering, tillgodose den enskildes behov av social samvaro och meningsfull vardag samt främja den enskildes delaktighet i samhället. Sysselsättning kan också ha ett tydligt arbetsförberedande syfte för personer som har en målsättning att närma sig och på sikt etablera sig på arbetsmarknaden.

Tabell 8:3 Antal personer mellan 20 till 64 år med biståndsbedömd sysselsättning inom valfrihetssystemet (LOV), uppdelat på kön och åldersgrupp, 2023.

Åldersgrupp	Kvinnor	Män	Totalt
20-24 år	14	13	27
25-34 år	63	76	139
35-44 år	104	123	227
45-54 år	146	112	258
55-64 år	191	137	328
Totalt i staden	518	461	979

Källa: Sociala system.

Totalt hade 979 personer biståndsbedömd sysselsättning inom socialpsykiatrins valfrihetssystem under 2023, vilket motsvarar nästan 23 procent av målgruppen. Det är en mindre ökning av antal personer sedan föregående år. Av dessa 979 personer var 53 procent kvinnor och 47 procent män. Majoriteten av personer med biståndsbedömd sysselsättning under 2023 var mellan 55 och 64 år.

Majoriteten av deltagarna på sysselsättning är 55 till 64 år, vilket kan bero på att denna åldersgrupp i större utsträckning har varaktig sjukersättning och är beviljad sysselsättning för att ges möjlighet att ingå i ett socialt sammanhang. Det finns anledning att tro att den yngre målgruppen i högre omfattning hellre har arbetsmarknadsinsatser via exempelvis Arbetsförmedlingen än beviljad sysselsättning inom socialpsykiatri och att man i bedömningen väger in om behovet kan tillgodoses på annat sätt och om andra möjligheter till sysselsättning är uttömda. Ett exempel är att personer som har försörjningsstöd i första hand hänvisas till stadens Jobbtorg, vilka är en del av stadens arbetsmarknadsverksamhet.

Tabell 8:4 Genomsnittligt antal beviljade sysselsättningstimmar per månad samt fördelning över tidsintervall per nämnd för personer 20 till 64 år med biståndsbedömd sysselsättning inom valfrihetssystemet (LOV), 2023**.

Stadsdelsnämnd	Totalt	Andel (%)		
		Tidsintervall 1–12 h/v	Tidsintervall 10–24 h/v	Tidsintervall 22–40 h/v
Järva	14,5	81,7	*	*
Hässelby-Vällingby	12,7	91,9	8,1	0,0
Bromma	8,9	96,1	3,9	0,0
Kungsholmen	8,9	95,9	*	*
Norra Innerstaden	10,7	95,8	4,2	0,0
Södermalm	13,5	92,8	7,2	0,0
Enskede-Årsta-Vantör	13,1	93,5	6,5	0,0
Skarpnäck	10,6	83,3	16,7	0,0
Farsta	16,1	90,1	*	*
Hägersten-Ålvsjö	10,6	92,0	8,0	0,0
Skärholmen	12,2	89,5	*	*
Enheten för hemlösa	11,3	91,7	*	*
Totalt i staden	11,8	91,5	8,1	0,4

Källa: Sociala system.

* Antal under 4 redovisas ej.

** Genomsnittligt antal sysselsättningstimmar per månad är närvarorapporterat av utföraren. En och samma person kan ha sysselsättning i mer än en stadsdelsnämnd under året.

I tabell 8:4 ingår enbart beslut där utföraren är ansluten till stadens valfrihetssystem. Valfrihetssystemet innebär att brukaren själv väljer någon av de utförare som finns inom valfrihetssystemet, upphandlade i privat regi eller i stadens egen regi. Ytterligare sysselsättningsbeslut finns där beställaren har tecknat individuella avtal med utföraren.

I genomsnitt deltog personer med biståndsbedömd sysselsättning i sin sysselsättningsverksamhet 11,8 timmar per månad under 2023. Detta är en minskning mot föregående år då motsvarande genomsnittliga deltagande var 15,1 timmar per månad. Män deltog i sysselsättning i något större omfattning per månad än kvinnor, 12,3 timmar/månad respektive 11,5 timmar per månad.

Ett fåtal individer befinner sig i tidsintervallet 22-40 timmar/vecka. Observera att siffran noll är avrundad, vilket kan innebära att det eventuellt finns en liten andel personer som har detta tidsintervall beviljat i stadsdelsnämnderna trots att det i tabellen är redovisat som noll.

Särskilt individanpassad stödinsats för att underlätta arbete eller studier enligt 4 kap. 2 § SoL

Den 1 juli 2023 fattade kommunfullmäktige beslut om att införa en ny insats inom socialpsykiatri, *särskilt individanpassad stödinsats för att underlätta arbete eller studier*. Detta beslut medförde att deltagande i arbetsmarknadsförvaltningens IPS-verksamhet¹ Alfa blev förenat med ett biståndsbeslut enligt 4 kap. 2 § SoL. Deltagandet i Alfa var tidigare inte en biståndsbedömd insats.

Från den 1 juli 2023 har totalt 22 personer blivit beviljade särskilt individanpassad stödinsats för att underlätta arbete eller studier inom socialpsykiatri. Av dessa var 40 procent män och 60 procent kvinnor. Snittåldern på deltagarna var 38,5 år.

11,8

timmar per månad avser det genomsnittliga deltagandet i sysselsättning inom socialpsykiatri.

1 IPS står för Individual placement and support och är en evidensbaserad metod för att hitta, få och behålla arbete.

Boendestöd

Boendestöd är den vanligaste insatsen inom socialpsykiatrin. Antal personer 20 till 64 år med boendestöd inom valfrihetssystemet (LOV), uppdelat på kön och åldersgrupp redovisas i tabell 8:5. Under 2023 var det 2 956 personer som hade boendestöd, vilket motsvarar 69 procent av målgruppen. Antal personer med boendestöd har ökat något från föregående år. Av personerna med boendestöd under 2023 var 60 procent kvinnor och 40 procent män, vilket motsvarar könsfördelningen från föregående år.

Tabell 8:5 Antal personer mellan 20 till 64 år med boendestöd inom valfrihetssystemet (LOV), uppdelat på kön och åldersgrupp, 2023.

Åldersgrupp	Kvinnor	Män	Totalt
20–24 år	79	50	129
25–34 år	359	218	577
35–44 år	397	271	668
45–54 år	440	294	734
55–64 år	490	358	848
Totalt i staden	1 765	1 191	2 956

Källa: Sociala system.

Boendestöd beviljas i antal timmar per månad och ersättning utgår till utförare per timme. Det finns tre olika tidsintervall som kan beviljas: 1–7 timmar, 8–18 timmar och 19 timmar och uppåt. Andel personer mellan 20–64 år med boendestöd inom valfrihetssystemet (LOV) per månad, fördelat på tidsintervallet redovisas i tabell 8:6.

Tabell 8:6 Andel personer 20 till 64 år med boendestöd inom valfrihetssystemet (LOV) per nämnd, fördelat på tidsintervallet, 2023.

Nämnd	Tidsintervall		
	1–7 timmar (%)	8–18 timmar (%)	>19 timmar (%)
Järva	64,6	33,8	1,5
Hässelby-Vällingby	78,1	*	*
Bromma	55,1	*	*
Kungsholmen	65,9	*	*
Norra Innerstaden	57,7	*	*
Södermalm	75,8	*	*
Enskede-Årsta-Vantör	62,6	36,4	1,1
Skarpnäck	51,2	*	*
Farsta	55,8	*	*
Hägersten-Älvsjö	56,0	*	*
Skärholmen	69,5	*	*
Enheten för hemlösa	*	*	0,0
Totalt i staden	62,8	36,3	0,9

Källa: Sociala system.

*Antal under 4 redovisas ej.

7,2

timmar. I snitt beviljas 7 timmar boendestöd per person och månad.

Majoriteten av de personer som beviljats boendestöd har en omfattning på 1–7 timmar boendestöd per månad. Antal boendestödstimmar inom valfrihetssystemet (LOV) per månad och nämnd i genomsnitt, totalt och uppdelat på kvinnor och män framgår i tabell 8:7.

Tabell 8:7 Antal boendestödstimmar inom valfrihetssystemet (LOV) per månad och nämnd i genomsnitt, totalt och uppdelat på kvinnor och män, 2023.

Stadsdelsnämnd	Boendestöd h/m (mv)		
	Kvinnor	Män	Total
Järva	6,7	6,7	6,7
Hässelby-Vällingby	6,2	6,2	6,2
Bromma	7,8	6,5	7,3
Kungsholmen	6,8	6,7	6,7
Norra Innerstaden	8,1	7,4	7,8
Södermalm	7,1	6,3	6,7
Enskede-Årsta-Vantör	7,4	7,0	7,2
Skarpnäck	8,3	6,7	7,7
Farsta	8,0	7,1	7,7
Hägersten-Älvsjö	7,6	8,1	7,8
Skärholmen	6,6	5,8	6,3
Enheten för hemlösa	8,0	6,5	7,0
Totalt i staden	7,5	6,9	7,2

Källa: Sociala system.

Det genomsnittliga antalet beviljade boendestödstimmar skiljer sig något åt mellan män och kvinnor. Män beviljas i snitt 6,9 timmar boendestöd i månaden medan kvinnor beviljas i snitt 7,5 timmar boendestöd i månaden. Det är också av vikt att poängtera att personer med boendestöd även kan ha andra samtidigt pågående insatser vilket kan påverka bedömningen av omfattning.

Boendeformer

I *socialtjänstlagen 5 kap. 7 §* framgår att socialnämnden ska medverka till att människor som av psykiska skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring får bo på ett sätt som är anpassat efter hans eller hennes behov av särskilt stöd. Dessutom ska kommunen inrätta bostäder med särskild service för dem som till följd av sådana svårigheter behöver ett sådant boende.

Inom socialpsykiatri i staden finns relativt många personer som är i behov av en boendeinsats till följd av de svårigheter som funktionsnedsättningen medför. Dessa boendeformer har olika karaktär och beskrivs i detta avsnitt.

Genomgående för boendeinsatser är att fler män än kvinnor beviljas insats i form av boende. Kvinnor beviljas istället insatser i hemmet, exempelvis boendestöd och sysselsättning. Antal personer i respektive boendeform redovisas i tabell 8:8.

Tabell 8:8 Antal personer 20–64 år boende i respektive boendeform inom social- psykiatri, 2021–2023.

Boendeformer	2021	2022	2023
HVB	178	180	146
Stödboende	412	391	403
Bostad med särskild service SoL och LSS	148	175	168
Försöks-/träninglägenheter	414	402	381

Källa: Sociala system.

Hem för vård och boende och hem för viss annan heldygnsvård

Hem för vård och boende (HVB) och hem för viss annan heldygnsvård (HVH) är tillfälliga boendeformer som ofta drivs i privat regi och som staden upphandlar via ramavtal. Syftet är att komplettera de boenden som erbjuds inom valfrihetssystemet då platstillgången är underdimensionerad. Under 2023 bodde 146 personer mellan 20 och 64 år på HVB eller HVH, vilket är en minskning med 34 personer från föregående år. Av de som bodde på HVB och HVH 2023 var 34 procent kvinnor och 66 procent män. Av de boende var 39 procent mellan 55 och 64 år.

Stödboende

Stödboende är en boendeform inom stadens valfrihetssystem (LOV). Det är ett mellanboende för personer som för närvarande inte klarar att bo i egen lägenhet. Stöd ges på dagtid men inte på natten. Det finns även många stödboenden som inte ingår i valfrihetssystemet och som erbjuder stöd av varierande omfattning.

Under 2023 hade 403 personer mellan 20 och 64 år insatsen stödboende. Det är en ökning med 12 personer från föregående år. Av de som bodde på ett stödboende under 2023 bodde 193 personer på ett boende inom valfrihetssystemet och 210 personer på ett boende som inte ingår i valfrihetssystemet. Ökningen har skett på boenden som inte ingår i valfrihetssystemet.

Av de som bodde på stödboende var 30 procent kvinnor och 70 procent män. I tabell 8:9 redovisas antal personer som bodde på stödboende, uppdelat på kön och åldersgrupp. Av de 403 personerna var 32 procent mellan 55 och 64 år. Åldersgruppen 20 till 24 år utgjorde nio procent.

Tabell 8:9 Antal personer mellan 20 till 64 år på stödboende inom socialpsykiatri, uppdelat på kön och åldersgrupp, 2023.

Åldersgrupp	Kvinnor	Män	Totalt
20–24 år	15	21	36
25–34 år	17	43	60
35–44 år	25	60	85
45–54 år	29	65	94
55–64 år	36	92	128
Totalt i staden	122	281	403

Källa: Sociala system.

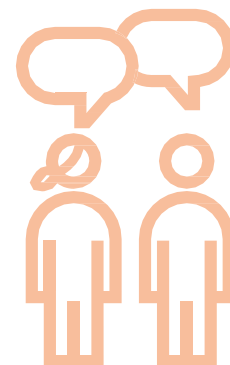
Bostad med särskild service

Bostad med särskild service är en permanent boendeform inom stadens valfrihetssystem där stöd erbjuds dygnet runt. Boendet ansvarar för hälso- och sjukvård upp till sjuksköterskenivå.

Under 2023 bodde 168 personer mellan 18-64 år i en bostad med särskild service (både enligt SoL och LSS) vilket är en minskning med sju personer. Av dessa var 42 procent kvinnor och 58 procent var män. Den övervägande delen, 52 procent, var i åldern 55 till 64 år.

Eftersom utbudet av bostad med särskild service inom valfrihetssystemet inte motsvarar stadens behov upprättar nämnderna individuella avtal. Under 2023 var det 53 personer som fick sitt beslut om bostad med särskild service verkställt utanför valfrihetssystemet. Det motsvarar 32 procent av placeringarna på bostad med särskild service för personer mellan 20 till 64 år.

Bostad med särskild service är en permanent boendeform, vilket innebär att personer bor kvar även efter 65-årsdagen. Hur många personer det rör sig om framgår inte i denna rapport då ärendehandläggningen övergår till äldreomsorgen när en person fyller 65 år.

Försöks- och träningslägenheter

Försöks- och träningslägenheter är en resurs för personer som behöver stöd från socialtjänsten för att få, klara och behålla ett eget boende. Svårigheterna kan till exempel vara en följd av psykisk funktionsnedsättning. Insatsen kombineras alltid med boendestöd. Under 2023 hade 381 personer insatsen försöks- eller träningslägenhet via socialpsykiatri, vilket är en minskning med 21 personer jämfört med föregående år. Könsfördelningen är relativt jämnt fördelad i förhållande till övriga boendeinsatser, främst jämfört med HVB och stödboende. Andelen kvinnor som bodde i försöks- eller träningslägenhet under 2023 utgjorde 44 procent och andelen män utgjorde 56 procent. Antal personer med insatsen försöks- och träningslägenhet uppdelat på kön redovisas i tabell 8:10. I de övriga boendeinsatserna ökar andelen individer med stigande ålder. När det gäller antalet beviljade försöks- och träningslägenheter är gruppen mellan 25 till 34 år störst i förhållande till andra åldersgrupper.

Tabell 8:10 Antal personer mellan 20 till 64 år med insatsen försöks- eller träningslägenhet inom socialpsykiatri, uppdelat på kön och åldersgrupp, 2023.

Åldersgrupp	Kvinnor	Män	Totalt i staden
20–24 år	14	12	26
25–34 år	53	55	108
35–44 år	34	54	88
45–54 år	22	45	67
55–64 år	43	49	92
Totalt i staden	166	215	381

Källa: Sociala system.

Förmedling av boenden

I slutet av 2023 fanns 18 stödboenden inom valfrihetssystemet. Två stödboenden ligger utanför stadens geografiska område och drivs i privat regi och två stödboenden drivs på entreprenad.

I slutet av året fanns elva valbara boenden med särskild service i Stockholms stad. Av de boenden med särskild service som finns inom valfrihetssystemet drivs samtliga i stadens regi, förutom ett som drivs på entreprenad.

Boenden inom valfrihetssystemet förmedlas centralt genom socialförvaltningen. I slutet av 2023 stod 58 personer i kö till bostad med särskild service. Det är en ökning med 15 personer jämfört med 2022. Under 2023 förmedlades 15 lägenheter i boenden med särskild service. Det är en minskning jämfört med 2022 då 42 lägenheter förmedlades. Detta beror på att ett nytt boende öppnades under 2022. Kön till bostad med särskild service har historiskt sett varit relativt konstant, exempelvis stod 55 personer i kö år 2017.

För stödboende stod 54 personer i kö under slutet av 2023, vilket är sju fler än samma tidpunkt år 2022. Under 2023 förmedlades 56 lägenheter i stödboenden, vilket är en ökning med 14 förmedlingar jämfört med 2022.

Brukardelaktighet

Indikator socialpsykiatri

Under 2021 infördes en ny indikator för socialpsykiatriens verksamhetsområde. En indikator är ett tal som följs över tid och som ska visa om utvecklingen går i rätt riktning och i rätt takt samt ge underlag för åtgärder och beslut.

Indikatorn för socialpsykiatri definieras som andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten.

Målgrupp och insamlingsmetod

Populationen är klienter inom socialpsykiatri som under april och maj 2023 hade ett uppföljningssamtal med sin handläggare. Uppgifterna om dessa samlades in via en pappersenkät som klienten på egen hand fyllde i under uppföljningssamtalet. Undersökningen genomfördes som en totalundersökning. Socialnämnden fick totalt in enkäter från 198 respondenter.

Frågeställningen i enkäten var enligt följande: Om du tänker på det senaste året, hur har din situation förändrats av det stöd du har fått från socialtjänsten när det gäller socialpsykiatri? Möjliga svarsalternativ var: *förbättrats mycket, förbättrats något, oförändrat, försämrats något, försämrats mycket, vet ej/har ingen uppfattning*. Indikatorn mäts genom summan av andelarna för ”förbättrats mycket” och ”förbättrats något”.

Resultat indikator

Indikatorn för socialpsykiatri för hela staden är 77. Det är således 77 procent som upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten. När resultatet delas upp efter kön så kan det konstateras väldigt små skillnader. Indikatorn för kvinnor är 77 och för män 75. Resultaten per stadsdelsnämnd redovisas i tabell 8:11. Antalet respondenter är i en del fall litet varför tolkning av dessa resultat bör göras med försiktighet.

Tabell 8:11 Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten 2023.

Stadsdelsnämnd	Socialpsykiatri Indikator	Socialpsykiatri Antal svar
Järva	57	23
Hässelby-Vällingby	82	50
Bromma	*	*
Kungsholmen	94	18
Norra Innerstaden	78	51
Södermalm	78	9
Enskede-Årsta-Vantör	79	77
Skarpnäck	100	12
Farsta	66	41
Hägersten-Älvsjö	81	26
Skärholmen	*	*
Enheten för hemlösa	63	16
Totalt i staden	77	327

Källa: Enkätundersökning till brukare inom socialpsykiatri under april och maj månad av indikator ”Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten”, 2023.

*Antal under 4 redovisas ej.

Brukarundersökningar

Stadsledningskontoret har genomfört brukarundersökningar för insatserna boendestöd, stödboende, bostad med särskild service enligt SoL, HVB och sysselsättning varje år sedan 2011.

Under 2023 beslutades att brukarundersökningen för insatsen HVB framöver ska genomföras vartannat år. Det innebär att brukarundersökning för denna insats inte genomfördes under 2023, och därmed redovisas inga resultat avseende HVB.

Frågorna i brukarundersökningen är utformade som påståenden, som exempelvis *Jag blir bemött med respekt av personalen*. Brukarna svarar på enkäten genom att instämma i eller ta avstånd från olika påståenden. För att öka svarsfrekvensen har stadsledningskontoret anlitat oberoende brukarstödjare på sysselsättningar, bostad med särskild service enligt SoL och stödboenden. Brukarstödjarna stöttar enskilda i att fylla i enkäten. Andel personer som svarat på den stadsövergripande brukarundersökningen redovisas i tabell 8:12.

Tabell 8:12 Andel svarande brukare på stadsövergripande brukarundersökningen inom socialpsykiatri, per insats, 2021–2023.

Insats	2021 (%)	2022 (%)	2023 (%)
Boendestöd	39	33	28
Sysselsättning	49	51	46
Bostad med särskild service	53	50	60
Stödboende	41	38	37

Källa: Brukarundersökningen 2023 inom socialpsykiatri i Stockholm stad.

I brukarundersökningen får den enskilde frågan om hur nöjd denne är med sin insats. Resultaten för denna fråga redovisas i tabell 8:13. Staden gick år 2021 över till att använda SKR:s (Sveriges kommuner och regioner) enkät avseende brukarundersökningar för sysselsättning. År 2021 fanns frågan om nöjdhet med i sysselsättning som ett tillägg, men denna togs bort inför 2022 och jämförelser över tid är därför inte möjlig att göra.

Tabell 8:13 Andel personer som är nöjda* med sin insats, 2021–2023.

Insats	2021 (%)	2022 (%)	2023 (%)
Boendestöd	91	91	89
Bostad med särskild service	83	80	82
Stödboende	85	82	85

Källa: Brukarundersökningen 2023 inom socialpsykiatri i Stockholm stad.

*Nöjd definieras som de brukare som svarat ”Stämmer mycket bra” eller ”Stämmer bra” på respektive insats.

Diskriminering

Frågan om diskriminering tillkom i enkäten år 2016. Frågan som ställs är om den enskilde upplever sig diskriminerad av sina boendestödjare, av någon på sin sysselsättning eller i sitt boende. I tabell 8:14 redovisas andel brukare som uppger att de har blivit diskriminerade, uppdelat per insats under åren 2021-2023.

Tabell 8:14 Andel brukare som uppger att de har blivit diskriminerade, per insats, 2021–2023.

Insats	2021 (%)	2022 (%)	2023 (%)
Boendestöd	3	3	4
Sysselsättning	3	2	4
Bostad med särskild service	14	22	14
Stödboende	7	12	6

Källa: Brukarundersökningen 2023 inom socialpsykiatri i Stockholm stad.

Inom insatserna stödboende, boendestöd och bostad med särskild service är den vanligaste upplevda diskrimineringsgrunden *för att jag har en funktionsnedsättning*.

Det är dock vanligt att man inte uppger på vilka grunder man blivit diskriminerad och använt svarsalternativet *vill ej svara*.

Delaktighet

Ett flertal påstående i enkäten tar sikte på om den enskilde känner sig delaktig. Detta redovisas uppdelat på kön och under perioden 2021-2023 i tabell 8:15.

De insatser där de svarande är mest nöjda med möjligheterna att påverka sitt stöd är inom insatserna boendestöd, sysselsättning och stödboende.

Tabell 8:15 Andel brukare som uppger att de är nöjda med möjligheterna att påverka sitt stöd, uppdelat på kvinnor och män, 2020–2022.

Insats	2021			2022			2023		
	Kvinnor (%)	Män (%)	Totalt (%)	Kvinnor (%)	Män (%)	Totalt (%)	Kvinnor (%)	Män (%)	Totalt (%)
Boendestöd	86	86	87	90	87	88	86	85	86
Sysselsättning	83	81	83	84	87	85	84	85	84
Bostad med särskild service	60	73	65	62	68	65	67	66	66
Stödboende	76	80	79	70	79	76	77	86	84

Källa: Brukarundersökningen 2023 inom socialpsykiatri i Stockholm stad.

Bemötande

I varje enkät finns ett påstående som lyder *biståndsbedömaren behandlar mig väl*. Svaren på frågan är en sammanvägning av samtliga insatser och resultatet är uppdelat på insats, stadsdelsnämnd och kön. Detta redovisas i tabell 8:16. Majoriteten av de svarande instämmer med påståendet och menar att det stämmer bra eller ganska bra.

Tabell 8:16 Andel brukare som uppger att de är nöjda med handläggarens bemötande, uppdelat på kvinnor och män, 2021–2023.

Insats	2021			2022			2023		
	Kvinnor (%)	Män (%)	Totalt (%)	Kvinnor (%)	Män (%)	Totalt (%)	Kvinnor (%)	Män (%)	Totalt (%)
Boendestöd	84	84	85	87	89	88	87	88	88
Sysselsättning	87	95	91	91	94	92	86	90	87
Bostad med särskild service	92	100	95	88	93	90	81	91	87
Stödboende	93	93	93	88	84	85	92	95	93

Källa: Brukarundersökningen 2023 inom socialpsykiatri i Stockholm stad.

9. FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Funktionsnedsättning

Sammanfattning

- Det totala antalet personer som fick insatser enligt LSS, eller LSS i kombination med SoL har ökat från föregående år medan antalet personer som fick insatser enligt SoL har minskat.
- Antalet personer som hade kvar insatsen daglig verksamhet efter uppnådd pensionsålder minskade för tredje året i rad.
- Kostnaderna för kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning (KBF) minskade med 1 645 075 kronor år 2023. Det är den största minskningen under de senaste tio åren.
- Totalt sett hade Stockholms stad en låg andel avslag inom insatserna ledsagning och ledsagarservice samt kontaktperson, endast åtta procent.
- Andelen individuella avtal inom insatsen bostad med särskild service enligt LSS för barn och ungdomar ökade under år 2023 med nio procentenheter. Totalt 68 procent av besluten verkställs med individuellt avtal.

Om statistiken

Insatser enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) ges inom verksamhetsområdena funktionsnedsättning, socialpsykiatri och äldreomsorg. I detta kapitel redovisas alla LSS-insatser som ges i Stockholms stad oavsett ålder eller verksamhetsområde.

Insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) som redovisas i detta kapitel avser endast insatser för personer med funktionsnedsättning i åldern 0 till 64 år. Personer med psykisk funktionsnedsättning betraktas i staden som en egen målgrupp och insatser enligt SoL för den målgruppen redovisas i denna rapport i kapitel 8 som avser socialpsykiatri.

Siffrorna i kapitlet har, med något undantag, mät datumet 1 oktober 2023 med anledning av att Socialstyrelsen gör sin insamling och sammanställning av nationell LSS-statistik då. Så långt det är möjligt återanvänds Stockholms stads underlag till Socialstyrelsens LSS-statistik i denna rapport då dessa siffror har granskats på individnivå av varje stadsdelsnämnd. Om ett annat datum än den 1 oktober har använts, eller om en annan källa använts än stadens verksamhetssystem *Sociala system*, anges detta för respektive tabell.

Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd samt Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd. Båda sedan juli 2023. Siffror för 2021 och 2022 är därför sammanlagda.

Insatser, biståndets omfattning och utformning

Antalet unika personer med insats enligt LSS var under 2023 totalt 4 874 personer, vilket innebär en ökning med 186 personer från året innan. Antalet personer med bistånd enligt SoL var 2 514 personer, vilket innebär en minskning med 101 personer jämfört med föregående år.

Antalet unika personer med insats enligt både LSS och SoL var totalt 744 personer under 2023, vilket innebär en ökning med 52 personer från året innan. En vanligt förekommande kombination av insatser enligt båda lagrummen är boendestöd enligt SoL och daglig verksamhet enligt LSS.

Antalet personer med beslut om assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken (SFB) från Försäkringskassan var totalt 1 053 personer i december 2023, vilket är en minskning med en person jämfört med föregående år. Kommunen är kostnadsansvarig för de 20 första timmarna per vecka för varje enskild person som har beslut om assistansersättning.

I tabell 9:1 redovisas fördelningen mellan män och kvinnor samt antal personer för respektive lagrum de senaste tre åren. Av de personer som var aktuella inom de olika lagrummen var fördelningen mellan könen i stort sett densamma som föregående år. Kvinnor erhöll insatser enligt LSS samt socialförsäkringsbalken (SFB) i mindre utsträckning än män. Vid insatser enligt SoL var skillnaden mellan könen mindre men något fler kvinnor än män erhöll insatser enligt SoL. Nytt för året var att fler män än kvinnor erhöll insatser enligt både LSS och SoL.

8 132

personer erhöll insatser under 2023, varav 4 874 enligt LSS, 2 514 enligt SoL och 744 enligt både LSS och SoL.

Tabell 9:1 Antal personer med insats enligt LSS, SoL respektive SFB per lagrum, samt fördelning mellan kvinnor och män, 2021–2023.

Lagrum	2021			2022			2023		
	Kvinnor (%)	Män (%)	Antal totalt	Kvinnor (%)	Män (%)	Antal totalt	Kvinnor (%)	Män (%)	Antal totalt
LSS*	38	62	4 647	38	62	4 688	39	61	4 874
SoL*	53	47	2 615	54	46	2 615	55	45	2 514
Både LSS och SoL*	52	48	688	53	47	692	48	52	744
SFB**	43	57	1 070	44	56	1 052	43	57	1 053

Källa: Sociala system.

* Avser nettovärdet, det vill säga individer med insats enligt endast LSS, endast SoL, eller både LSS och SoL.

** Källa Försäkringskassan, december 2023.

I Stockholms stad erhöll totalt 4 874 personer insatser enligt LSS och 2 514 personer insatser enligt SoL under 2023. Det var 744 personer som erhöll insats enligt både LSS och SoL. Antal personer med beviljad insats skiljer sig åt mellan nämnderna. Socialnämnden är den nämnd med minst antal personer med beviljad insats. Socialnämndens verksamheter utgörs i det här sammanhanget av endast två mindre enheter, gruppen för bedömning och förmedling samt Enheten för hemlösa. I följande tabell (9:2) redovisas fördelningen av dessa ärenden utifrån respektive lagstiftning fördelat på kön och nämnd för 2023.

Tabell 9:2 Antal personer med insats enligt LSS och SoL per nämnd, samt fördelning mellan kvinnor och män, 2023.

Nämnd	LSS**			SoL**			Både LSS & SoL**		
	Kvinnor (%)	Män (%)	Antal totalt	Kvinnor (%)	Män (%)	Antal totalt	Kvinnor (%)	Män (%)	Antal totalt
Järva	38	62	649	55	45	274	53	47	73
Hässelby-Vällingby	35	65	483	55	45	209	50	50	112
Bromma	37	63	308	62	38	145	59	41	75
Kungsholmen	39	61	203	61	39	147	65	35	26
Norra innerstaden	41	59	405	51	49	172	52	48	63
Södermalm	41	59	519	55	45	348	22	78	41
Enskede-Årsta-Vantör	40	60	571	51	49	260	51	49	108
Skarpnäck	39	61	296	52	48	182	43	57	60
Farsta	38	62	421	59	41	294	49	51	73
Hägersten-Älvsjö	41	59	656	55	45	307	43	57	65
Skärholmen	35	65	322	55	45	157	31	69	48
Socialnämnden	29	71	41	*	*	19	0	0	0
Totalt i staden	39	61	4 874	55	45	2 514	48	52	744

Källa: Sociala system.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023.

Siffror för 2022 är därför sammanlagda.

Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023.

Siffror för 2022 är därför sammanlagda.

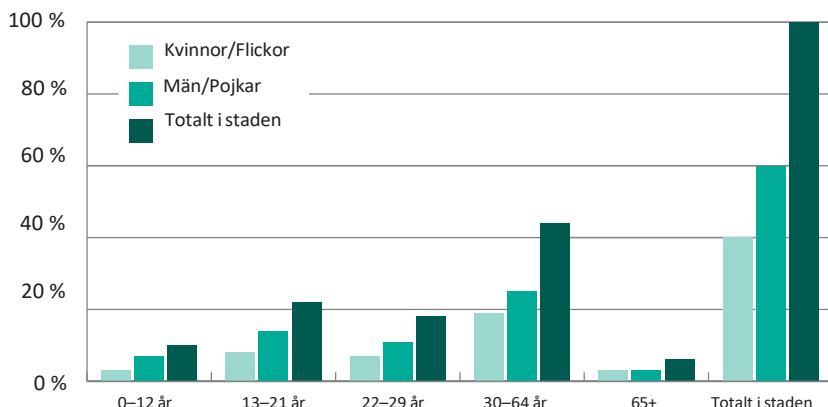
* Antal under 4 redovisas ej.

** Avser nettovärdet, det vill säga individer med insats enligt endast LSS, SoL, eller både LSS och SoL.

Den största andelen av de som erhöll insatser enligt LSS, 44 procent, befann sig i åldersspannet 30–64 år. Minst andel av de som erhöll insatser enligt LSS, sex procent, befann sig i åldersspannet 65 år och äldre.

Andelen pojkar och män som fick stöd enligt LSS var högre än andelen flickor och kvinnor i alla åldersgrupper, förutom i gruppen 65 år och äldre, vilket framgår av figur 9:1. I den åldersgruppen var andelen lika stor. En förklaring till könsskillnaderna kan vara skillnader i förekomst av olika diagnoser vilket Socialstyrelsen skriver om i lägesrapport 2023 avseende insatser och stöd till personer med funktionsnedsättning. Av lägesrapporten framgår att vissa diagnoser som är kopplade till personkrets 1 är vanligare bland män än kvinnor i totalbefolkningen, så som utvecklingsstörning och autism.¹

Figur 9:1 Andel personer med insats enligt LSS, fördelat på åldersgrupp och kön, 2023.

Källa: Sociala system.

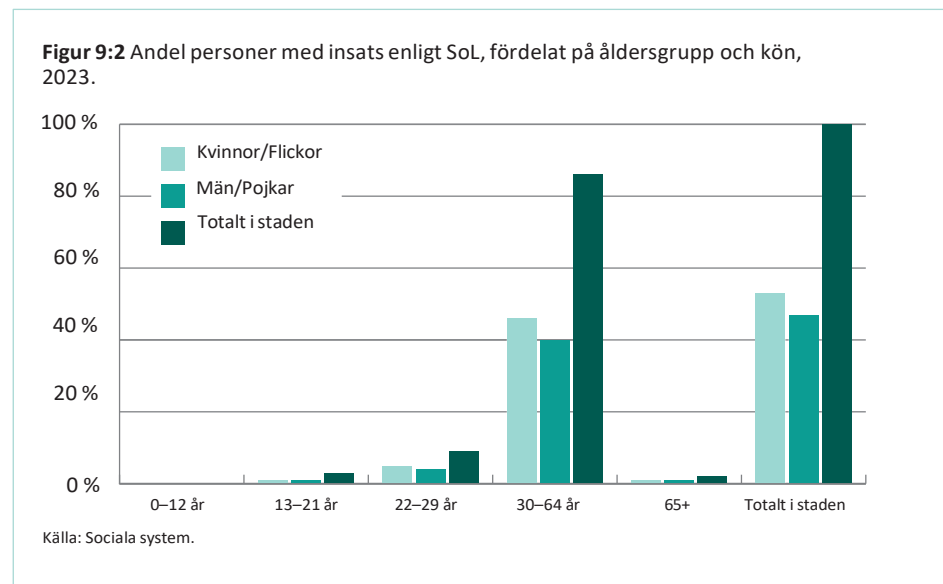
¹ Insatser och stöd till personer med funktionsnedsättning Lägesrapport 2023 – Socialstyrelsen.

När det gäller insatser enligt SoL är fördelningen, till skillnad från vid LSS, förhållandevis jämn mellan könen men en viss skillnad finns. Andelen kvinnor som fick stöd enligt SoL var högre i åldersgrupperna 22 till 29 år och 30 till 64 år. Skillnaden mellan könen var, i likhet med de senaste åren, störst i åldersgruppen 30 till 64 år.

Insatser enligt SoL ges främst till vuxna personer med funktionsnedsättning. En förklaring kan vara att barn med funktionsnedsättning, som har behov av insatser från socialtjänsten, i stor utsträckning tillhör någon av personkretsarna i LSS och därmed erhåller insatser enligt denna lag.

Av figur 9:2 framgår att de allra flesta som erhöll insatser enligt SoL befann sig inom åldersspannet 30 till 64 år (86 procent). Åldersspannet 65 år och äldre utgjorde endast två procent. Anledningen till att få återfinns i det högsta åldersspannet är att de flesta ärenden inom lagrummet överlämnas till äldreomsorgen i samband med att den enskilde fyller 65 år. De ärenden som fortsatt finns kvar inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning rör med stor sannolikhet personer som av olika anledningar ännu inte hunnit överlämnas till äldreomsorgen trots att de fyllt 65 år.

Insatser enligt LSS

I Stockholms stad handläggs ansökningar om insatser enligt LSS i de elva stadsdelsnämnderna samt inom socialnämnden. Med socialnämnden avses i det här sammanhanget gruppen för bedömning och förmedling.

LSS har tio definierade insatser, av vilka regionen ansvarar för den första insatsen (rådgivning och annat personligt stöd) och kommunen för de nio övriga insatserna.

Personkrets enligt LSS

Stöd enligt LSS ges till personer som omfattas av LSS personkrets 1, 2 eller 3 och som har behov av lagens insatser som inte är tillgodosedda på annat sätt. LSS är en rättighetslag som ska tillförsäkra den enskilde goda levnadsvillkor. SoL är en ramlag som ska tillförsäkra den enskilde skälig levnadsnivå. Om en insats kan ges enligt såväl LSS som SoL ska den enskilde få information om möjligheten att ansöka om insatsen enligt LSS. LSS begränsar inte rättigheter som en enskild person kan ha enligt annan lag såsom SoL och Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Verkställda beslut enligt LSS

Jämfört med förra året har antalet verkställda beslut enligt LSS ökat med 311 beslut (fyra procent). Antalet verkställda beslut har ökat inom alla insatser förutom personlig assistans och bostad med särskild service för barn och ungdomar. Flest verkställda beslut fanns inom insatserna daglig verksamhet (3 144 beslut) och bostad med särskild service för vuxna (1 754 beslut). Daglig verksamhet ökade med 134 beslut och bostad med särskild service för vuxna ökade med 37 beslut jämfört med föregående år.

Insatsen ledsagarservice, som minskade med 13 beslut 2022, har ökat med åtta beslut 2023. Avlösarservice minskade 2022 med 17 beslut, under 2023 har det skett en ökning med 26 beslut. Insatsen korttidsvistelse, som minskade med 20 beslut 2022, ökade 2023 med 30 beslut. Korttidsstillsyn ökade med 51 beslut under 2023.

Precis som förra året har antalet verkställda beslut om bostad med särskild service för barn och ungdomar minskat. Minskningen är något mindre 2023, tre beslut, jämfört med 2022 då minskningen var åtta beslut. Även insatsen personlig assistans minskade 2023, från 262 beslut 2022 till 258 beslut 2023.

Största minskningen, motsvarande 44 verkställda beslut, har jämfört med 2022 ökat med 32 beslut.

Fördelningen mellan könen är ojämn, sett till antal verkställda beslut. Pojkar och män hade fler verkställda beslut än flickor och kvinnor inom samtliga LSS-insatser. Skillnaderna var som minst inom insatserna kontaktperson och personlig assistans och som störst inom insatserna avlösarservice och bostad med särskild service för barn och ungdomar.

Tabellen som följer (9:3) visar antal verkställda beslut enligt LSS uppdelat på respektive insats och kön, oavsett ålder. En person kan ha beslut om flera insatser samtidigt.

Tabell 9:3 Antal verkställda beslut enligt LSS per insats totalt och uppdelat på kön, 2021–2023.

Insats	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Personlig assistans	122	155	277	122	140	262	121	137	258
Ledsagarservice	296	413	709	287	409	696	302	402	704
Kontaktperson	224	249	473	193	236	429	221	240	461
Avlösarservice	123	355	478	124	337	461	131	356	487
Korttidsvistelse	242	391	633	238	375	613	246	397	643
Korttidsstillsyn	147	291	438	139	303	442	162	331	493
Bostad med särskild service för barn/ungdomar*	27	62	89	27	54	81	23	55	78
Bostad med särskild service för vuxna	694	995	1 689	701	1 016	1 717	719	1 035	1 754
Daglig verksamhet	1 230	1 704	2 934	1 263	1 747	3 010	1 318	1 826	3 144
Totalt i staden	3 105	4 615	7 720	3 094	4 617	7 711	3 243	4 779	8 022

Källa: Sociala system.

*Barn och ungdomar definieras som personer upp till och med 23 år.

Pojkar och män hade fler verkställda beslut än flickor och kvinnor inom samtliga LSS-insatser år 2023.

Personlig assistans

Med personlig assistans enligt LSS avses ett personligt utformat stöd som ges i olika situationer av ett begränsat antal personer åt den som på grund av stora och varaktiga funktionshinder behöver hjälp med ett eller flera grundläggande behov, till exempel andning, personlig hygien och måltider.

Vuxna

Antalet vuxna personer med beslut om personlig assistans uppgick år 2023 till totalt 177. Detta var en ökning med tre personer jämfört med föregående år. Antalet vuxna personer med beslut om personlig assistans varierade mellan stadsdelsnämnderna, från sex personer upp till 43 personer.

När det gäller det totala antalet genomsnittligt beviljade timmar per månad erhöll kvinnor fler timmar än män. Av tabell 9:4 framgår att kvinnor år 2023 erhöll i genomsnitt 209 timmar per månad, männen fick i genomsnitt 195 timmar. Skillnaden i antal timmar mellan könen är något mindre 2023 än 2022 då kvinnorna beviljades i genomsnitt 162 timmar per månad och männen 143 timmar.

Tabell 9:4 Antal vuxna personer med beslut om personlig assistans enligt LSS, per nämnd samt genomsnittligt antal beviljade timmar per månad uppdelat på kön, 2022–2023.

Stadsdelsnämnd	2022			2023		
	Genomsnittligt antal beviljade timmar per månad		Antal personer	Genomsnittligt antal beviljade timmar per månad		Antal personer
	Kvinnor (Mv)	Män (Mv)	Totalt	Kvinnor (Mv)	Män (Mv)	Totalt
Järva	82	131	43	198	184	43
Hässelby-Vällingby	103	133	13	101	139	11
Bromma	240	103	10	199	62	7
Kungsholmen	273	2	7	258	200	6
Norra Innerstaden	214	220	13	186	212	13
Södermalm	264	272	15	312	252	15
Enskede-Årsta-Vantör	140	138	26	260	223	26
Skarpnäck	197	127	10	198	137	11
Farsta	80	59	8	157	84	10
Hägersten-Älvsjö	134	177	15	129	240	17
Skärholmen	126	127	14	139	262	18
Totalt i staden	162	143	174	209	195	177

Källa: Sociala system.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2022 är därför sammanlagda. Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2022 är därför sammanlagda.

Barn och ungdomar

Antal barn och ungdomar med beslut om personlig assistans uppgick 2023 till totalt 81 personer. Detta var en minskning med sju personer jämfört med föregående år. Antalet barn och ungdomar med beslut om personlig assistans varierar mellan stadsdelsnämnderna, från under fyra personer upp till 15 personer.

När det gäller det totala antalet genomsnittligt beviljade timmar per månad framgår det av tabellen som följer (9:5) att flickor erhölet fler timmar än pojkar. År 2023 fick flickor i genomsnitt 174 timmar per månad, pojkar fick i genomsnitt 167 timmar. Detta skiljer sig mot år 2022 då pojkar beviljades fler genomsnittligt antal timmar per månad än flickor, 129 timmar per månad jämfört med 127 timmar.

Tabell 9:5 Antal barn/ungdomar** med beslut om personlig assistans enligt LSS per nämnd samt genomsnittligt antal beviljade timmar per månad uppdelat på kön, 2022–2023.

Stadsdelsnämnd	2022			2023		
	Genomsnittligt antal beviljade timmar per månad		Antal personer	Genomsnittligt antal beviljade timmar per månad		Antal personer
	Flickor (Mv)	Pojkar (Mv)	Totalt	Flickor (Mv)	Pojkar (Mv)	Totalt
Järva	97	81	12	89	98	11
Hässelby-Vällingby	*	*	*	33	76	4
Bromma	145	45	6	185	87	6
Kungsholmen	*	*	*	*	*	*
Norra Innerstaden	160	129	8	255	186	9
Södermalm	238	115	7	167	165	5
Enskede-Årsta-Vantör	101	122	15	127	136	10
Skarpnäck	0	0	0	*	*	*
Farsta	172	186	10	172	154	7
Hägersten-Älvsjö	71	227	11	161	227	11
Skärholmen	101	108	14	287	239	15
Totalt i staden	127	129	88	174	167	81

Källa: Sociala system.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023.

Siffror för 2022 är därför sammanlagda.

Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023.

Siffror för 2022 är därför sammanlagda.

*Antal under 4 redovisas ej.

**Barn och ungdomar definieras som personer upp till och med 17 år.

Bostad med särskild service för vuxna

Bostad med särskild service för vuxna enligt LSS verkställs i gruppboende eller serviceboende. Boende i gruppboende är till för vuxna personer som har ett så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig. Antalet boende i en gruppboende bör vara litet. En serviceboende består av fullvärdiga lägenheter som är geografiskt samlade i samma bostadsområde. De boende som så önskar har tillgång till samvaro i gemensamhetslokal. Dygnet-runt-stöd med en fast personalgrupp finns och den enskilde ska erbjudas stöd i den egna lägenheten utifrån sitt behov.

Behovet av bostad med särskild service har inte kunnat tillgodoseas inom stadens befintliga verksamheter på flera år och anledningarna till detta är flera. Långa byggprocesser och svårighet att matcha behov med utbyggnadstakt är några förklaringar. För att tillgodose behovet av bostäder med särskild service behöver stadsdelsnämnderna upprätta individuella avtal med privata aktörer utanför stadens valfrihetssystem (LOV).

Stadsdelsnämnderna uttrycker att det finns behov av bostäder med särskild service för målgrupper med specifika behov. Det kan till exempel handla om personer med autism och/eller intellektuell funktionsnedsättning som har samsjuklighet, personer med förvärvad hjärnskada eller yngre personer med demenssjukdom. Stadsdelsnämnderna beskriver även att det är en allt äldre målgrupp som bor på bostad med särskild service. Det ställer delvis nya krav på verksamheterna inom geriatrisk omvårdnad anpassad för målgruppen samt ofta en ökad personaltäthet.

Tabell 9:6 beskriver fördelningen av antal verkställda beslut om bostad med särskild service enligt LSS uppdelat på typ av bostad samt fördelning mellan könen. En övervägande del av besluten verkställdes i gruppboende. Fler män hade verkställda beslut om bostad med särskild service än kvinnor, både vad gäller gruppboende och serviceboende.

Merparten av besluten om bostad med särskild service verkställs i gruppbostad.

Tabell 9:6 Antal personer som bor på bostad med särskild service för vuxna enligt LSS, uppdelat på typ av bostad, samt fördelning mellan kvinnor och män, 2023.

Typ av bostad	Andel kvinnor (%)	Andel män (%)	Totalt antal
Gruppbostad	40	60	1 208
Servicebostad	43	57	529
Uppgift saknas	29	71	17
Totalt i staden	41	59	1 754

Källa: Sociala system.

I Stockholms stad har personer med beslut om bostad med särskild service enligt LSS, som uppnått pensionsåldern, rätt att bo kvar i sitt boende och överförs därmed inte till äldreomsorgen. År 2023 fanns det, vilket framgår av tabellen som följer (9:7), i staden totalt 158 personer från 69 år med verkställt beslut om bostad med särskild service, 64 kvinnor och 94 män. Alla nämnder hade personer i den här målgruppen, spannet varierade från antal under fyra upp till 24 personer.

Tabell 9:7 Antal personer från 69 år med verkställt beslut om bostad med särskild service (LSS) uppdelat på nämnd och kön.

Nämnd	Kvinnor	Män	Totalt
Järva	13	11	24
Hässelby-Vällingby	4	10	14
Bromma	*	*	6
Kungsholmen	*	*	9
Norra innerstaden	*	*	8
Södermalm	8	13	21
Enskede-Årsta-Vantör	*	*	11
Skarpnäck	5	10	15
Farsta	*	*	6
Hägersten-Älvsjö	11	13	24
Skärholmen	*	*	6
Socialnämnden	6	8	14
Totalt i staden	64	94	158

Källa: Sociala system.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023.

Siffror för 2022 är därför sammanlagda.

Normalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023.

Siffror för 2022 är därför sammanlagda.

*Antal under 4 redovisas ej.

Daglig verksamhet

Den som omfattas av LSS personkrets 1 eller 2 och är i yrkesverksam ålder, saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig har rätt till daglig verksamhet. Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) har i en dom 2014² fastställt att yrkesverksam ålder i bestämmelsen om daglig verksamhet motsvarar förvärvsarbete fram till normal pensionsålder, vilket enligt HFD motsvarar tiden för rätt att kvarstå i anställning. Från 1 januari 2023 höjdes rätten att kvarstå i anställning till 69 år.

I stadens riktlinjer³ framgår att det inte finns något som hindrar att en person som på grund av ålder inte längre har rätt att kvarstå i anställning kan få behålla insatsen daglig verksamhet för att förebygga isolering och passivisering. Utifrån detta finns det därför en möjlighet för nämnderna att, efter individuell prövning, bevilja fortsatt insats när den enskilde på grund av ålder inte längre har rätt att kvarstå i anställning.

² HFD 2014 ref 41.

³ Handläggning av insatser enligt LSS och bistånd enligt SoL till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning.

Antalet personer som har kvar insatsen daglig verksamhet efter att de uppnått pensionsåldern minskade för tredje året i rad. År 2023 var det totalt fem personer som hade kvar insatsen daglig verksamhet när de fyllt 69 år. Det är en minskning med fyra personer sedan föregående år.

Antal verkställda beslut enligt LSS per stadsdelsnämnd

Daglig verksamhet är den insats som har högst antal verkställda beslut per 10 000 invånare i samtliga stadsdelsnämnder. Personlig assistans är den insats som totalt sett har lägst antal verkställda beslut per 10 000 invånare, tätt följd av insatserna kontaktperson och avlösarservice. Innerstadens stadsdelsnämnder uppvisar ett lägre antal verkställda beslut per 10 000 invånare för samtliga redovisade insatser jämfört med övriga stadsdelsnämnder.

Antalet personer som har kvar insatsen daglig verksamhet när de har fyllt 69 år minskar.

Tabell 9:8 visar hur antalet verkställda beslut för insatserna personlig assistans, daglig verksamhet, avlösarservice, bostad med särskild service för vuxna, kontaktperson och ledsagarservice är fördelade per 10 000 invånare och stadsdelsnämnd.

Tabell 9:8 Antal verkställda beslut enligt LSS per 10 000 invånare efter stadsdelsnämnd, 2023.

Stadsdelsnämnd	Personlig assistans	Daglig verksamhet	Avlösarservice	Bostad med särskild service	Kontaktperson	Ledsagarservice
Järva	6	42	8	21	3	11
Hässelby-Vällingby	2	48	5	18	8	8
Bromma	2	30	3	15	5	3
Kungsholmen	1	22	2	14	1	2
Norra innerstaden	1	17	2	12	3	3
Södermalm	2	23	5	16	3	6
Enskede-Årsta-Vantör	3	37	6	18	8	8
Skarpnäck	3	41	5	23	9	14
Farsta	3	43	8	22	5	13
Hägersten-Älvsjö	2	29	7	17	4	7
Skärholmen	9	53	9	29	10	16
Totalt i staden	3	32	5	18	5	7

Källa: Sociala system och Statistikmyndigheten SCB

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023.

Siffror för 2022 är därför sammanlagda.

Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023.

Siffror för 2022 är därför sammanlagda.

Insatser enligt SoL

I Stockholms stad handläggs ansökningar om insatser enligt SoL i de elva stadsdelsnämnderna samt inom socialnämnden. Med socialnämnden avses i det här sammanhanget gruppen för bedömning och förmedling samt Enheten för hemlösa.

Inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning beviljas bland annat insatserna avlösning, boendestöd, bostad med särskild service, dagverksamhet, hemtjänst, kontaktperson, korttidsvistelse för barn och unga, korttidsboende vuxna, ledsagning och trygghetslarm enligt SoL.

Kvinnor hade fler verkställda beslut än män inom samtliga insatser enligt SoL där könsuppdelning redovisades.

Verkställda beslut enligt SoL

Under det senaste året har antal verkställda beslut enligt SoL minskat med 13 beslut (från 4 132 beslut 2022 till 4 119 beslut år 2023).

Flest verkställda beslut fanns inom insatserna boendestöd (1 524 beslut) och hemtjänst (1 244 beslut). Minst verkställda beslut återfanns inom insatserna korttidsvistelse barn och unga (tio beslut) och dagverksamhet (13 beslut).

Av de tio insatserna ökade det totala antalet beslut för fyra av dem, boendestöd med 71 beslut, trygghetslarm med elva beslut, korttidsboende vuxna med sju beslut och korttidsvistelse barn och unga med fem beslut.

Den största ökningen av antal beslut återfinns, precis som förra året, inom insatsen boendestöd där antal verkställda beslut har ökat med 71 beslut sedan föregående år. Den största minskningen av antal beslut återfinns inom insatsen hemtjänst där antal verkställda beslut minskade med 54 beslut sedan föregående år.

Till skillnad från verkställda beslut enligt LSS, där män hade fler verkställda beslut än kvinnor inom alla insatser, hade kvinnor fler verkställda beslut än män inom samtliga insatser enligt SoL där könsuppdelning redovisades (nio av tio insatser).

I följande tabell (9:9) redovisas antal verkställda beslut enligt SoL per insats, totalt och uppdelat på kön. En person kan ha beslut om flera insatser samtidigt.

Tabell 9:9 Antal verkställda beslut enligt SoL per insats, totalt och uppdelat på kön, 2021–2023.

Insats	2021			2022			2023		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Avlösning	8	17	25	11	11	22	9	7	16
Boendestöd	705	699	1 404	747	706	1 453	769	755	1 524
Bostad med särskild service	31	46	77	33	42	75	35	29	64
Dagverksamhet	*	*	*	8	10	18	7	6	13
Hemtjänst	747	566	1 313	733	565	1 298	710	534	1 244
Kontaktperson	33	17	50	40	17	57	35	16	51
Korttidsvistelse barn/unga**	*	*	*	*	*	5	*	*	10
Korttidsboende vuxna	12	13	25	14	14	28	18	17	35
Ledsagning	213	170	383	206	147	353	182	146	328
Trygghetslarm	470	362	832	454	369	823	459	375	834
Totalt i staden	2 227	1 900	4 127	2 249	1 883	4 132	2 226	1 893	4 119

Källa: Sociala system.

* Antal under 4 redovisas ej.

** Barn och unga definieras som personer upp till och med 17 år.

Boendestöd

Boendestöd är en social och praktisk stödsinsats som syftar till att stärka den enskildes förmåga att hantera sitt vardagsliv både inom och utanför det egna hemmet. Boendestöd kan exempelvis beviljas till personer med psykisk, neuropsykiatrisk, intellektuell eller kognitiv funktionsnedsättning som har behov av stöd för att upprätthålla och/eller utveckla resurser och färdigheter.

Antalet verkställda beslut avseende boendestöd har de senaste åren ökat i staden. Detta går i linje med nationell statistik vilken presenteras i Socialstyrelsens lägesrapport 2023⁴.

4 Insatser och stöd till personer med funktionsnedsättning Lägesrapport 2023 – Socialstyrelsen.

Som framgår av tabell 9:10 finns det en viss differens mellan nämnderna vad gäller genomsnittligt antal boendestödstimmar per månad, spannet ligger mellan noll och tolv timmar. Fördelningen mellan män och kvinnor totalt i staden är helt jämn, båda grupperna beviljas i genomsnitt nio timmar per månad.

Tabell 9:10 Genomsnittligt antal boendestödstimmar per månad, uppdelat per nämnd samt på kön, 2023.

Nämnd	Boendestöd timmar/månad (medelvärde)		
	Kvinnor	Män	Totalt
Järva	7	7	7
Hässelby-Vällingby	7	7	7
Bromma	9	8	9
Kungsholmen	10	10	10
Norra innerstaden	10	9	10
Södermalm	9	8	8
Enskede-Årsta-Vantör	10	10	10
Skarpnäck	10	10	10
Farsta	12	11	12
Hägersten-Älvsjö	10	10	10
Skärholmen	11	10	10
Socialnämnden	0	0	0
Totalt i staden	9	9	9

Källa: Sociala system.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023.

Siffror för 2022 är därför sammanlagda.

Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023.

Siffror för 2022 är därför sammanlagda.

Antal verkställda beslut per stadsdelsnämnd

Tabellen nedan visar hur antalet verkställda beslut för insatserna boendestöd, hemtjänst, trygghetslarm, ledsagning samt bostad med särskild service är fördelade per 10 000 invånare och stadsdelsnämnd.

Boendestöd, tätt följt av hemtjänst, är den insats som totalt sett har högst antal verkställda beslut per 10 000 invånare. Lägst antal verkställda beslut återfinns i alla stadsdelsnämnder inom insatsen bostad med särskild service.

Kvinnor och män beviljas boendestöd i samma omfattning, i genomsnitt nio timmar per månad.

Tabell 9:11 Antal verkställda beslut enligt SoL per 10 000 invånare efter stadsdelsnämnd, 2023.

Stadsdelsnämnd	Boendestöd	Hemtjänst	Trygghetslarm	Ledsagning	Bostad med särskild service
Järva	15	19	11	4	0
Hässelby-Vällingby	22	14	10	3	1
Bromma	14	8	4	1	1
Kungsholmen	10	11	5	3	1
Norra innerstaden	7	6	4	1	0
Södermalm	11	12	9	6	1
Enskede-Årsta-Vantör	17	13	11	4	0
Skarpnäck	29	16	14	5	0
Farsta	31	19	11	9	2
Hägersten-Älvsjö	15	11	7	2	1
Skärholmen	20	23	17	5	1
Totalt i staden	15	13	8	3	1

Källa: Sociala system och Statistikmyndigheten SCB.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2022 är därför sammanlagda. Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2022 är därför sammanlagda.

Insatser som kan ges antingen enligt SoL eller LSS inom verksamhets- området funktionsnedsättning

Ledsagarservice och ledsagning

Ledsagning är en insats som syftar till att möjliggöra för personer med funktionsnedsättning att vara delaktiga i samhällslivet. Insatsen beviljas antingen enligt LSS (ledsagarservice) eller enligt SoL (ledsagning).

I Stockholms stads riktlinjer⁵ framgår vad insatsen kan omfatta med utgångspunkt i den enskildes behov och önskemål. Riktlinjerna omfattar även en modell som ger möjlighet till flexibelt användande av insatsen och möjlighet att utföra aktiviteter som medför omkostnader för ledsagaren samt möjligheten att ansöka om omkostnadsersättning för en mer kostsam aktivitet en till två gånger per år. Insatsen beviljas i ett visst antal timmar per månad och flexibiliteten innebär att beviljade timmar kan fördelas enligt den enskildes önskemål under perioder om tre månader. När en tremånadersperiod tar slut börjar en ny. Timmar kan inte föras över mellan tremånadersperioderna.

Av kommande tabell (9:12) framgår att fler personer beviljades insatsen enligt LSS (704 personer) än enligt SoL (328 personer) år 2023. Antal personer per nämnd som beviljades insatsen enligt LSS eller SoL varierar. Inom ledsagarservice LSS var spannet från noll till 103 personer och inom ledsagning SoL var spannet från noll till 77 personer.

Det genomsnittliga antalet beviljade timmar per månad har ökat för både kvinnor och män inom ledsagarservice enligt LSS, från elva till 14 timmar per månad för kvinnor och från tio till tolv timmar per månad för män. När det gäller ledsagning enligt SoL låg det genomsnittliga antalet beviljade timmar per månad oförändrat på tolv timmar för både män och kvinnor.

Antal ledsagartimmar enligt LSS har ökat för både kvinnor och män under år 2023.

⁵ Riktlinjer för ledsagning och ledsagarservice

Tabell 9:12 Antal personer med beslut om ledsagarservice enligt LSS och ledsagning enligt SoL per nämnd, samt genomsnittligt antal beviljade timmar per månad uppdelat på kön, 2023.

Nämnd	LSS			SoL		
	Antal timmar		Antal personer	Antal timmar		Antal personer
	Kvinnor (Mv)	Män (Mv)	Totalt	Kvinnor (Mv)	Män (Mv)	Totalt
Järva	10	11	103	9	9	35
Hässelby-Vällingby	12	10	60	8	9	21
Bromma	17	10	25	12	22	5
Kungsholmen	21	12	17	15	12	21
Norra innerstaden	17	18	48	21	14	12
Södermalm	13	12	77	11	12	77
Enskede-Årsta-Vantör	17	12	81	11	12	42
Skarpnäck	12	12	64	12	13	21
Farsta	13	13	78	15	15	57
Hägersten-Älvsjö	14	14	92	9	15	20
Skärholmen	11	10	59	9	10	17
Socialnämnden	0	0	0	0	0	0
Totalt i staden	14	12	704	12	12	328

Källa: Sociala system samt uppgifter till Socialstyrelsen (LSS).

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2022 är därför sammanlagda.
 Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2022 är därför sammanlagda.

Avlösarservice och avlösning

Avlösning innebär att en person tillfälligt övertar omvårdnaden om den enskilde från anhöriga eller andra närstående och beviljas antingen enligt LSS (avlösarservice) eller enligt SoL (avlösning). Insatsen ska utformas utifrån den enskildes behov och önskemål och med stor flexibilitet. Insatsen beviljas med ett antal timmar per månad. De timmar som inte nyttjas kan inte flyttas över till nästkommande månad.

Avlösning enligt SoL kan beviljas till barn och ungdomar som har ett stort omvårdnads- och tillsynsbehov men som inte tillhör någon av LSS personkretsar. Insatsen kan även beviljas till vuxna personer vars anhöriga vårdar och hjälper den enskilde i hemmet.

Fler personer beviljades insatsen enligt LSS (487 personer) än enligt SoL (16 personer) år 2023. Antal personer som beviljades insatsen enligt LSS ökade med 26 personer från 2022 till 2023. Antalet personer som beviljades insatsen enligt SoL minskade med sex personer under samma period.

Det genomsnittliga antalet beviljade timmar per månad enligt LSS ökade något under året. Kvinnor beviljades avlösarservice i genomsnitt elva timmar per månad år 2023, jämfört med tio timmar året innan. Män beviljas avlösarservice i genomsnitt tolv timmar per månad år 2023, jämfört med tio timmar året innan.

När det gäller avlösning enligt SoL minskade det genomsnittliga antalet beviljade timmar per månad för både kvinnor och män. Kvinnor erhöll insatsen i en omfattning av i genomsnitt 21 timmar per månad år 2023, jämfört med 23 timmar 2022. Män erhöll insatsen i en omfattning av i genomsnitt elva timmar år 2023, jämfört med 20 timmar 2022.

20

personer till fick avlösarservice eller avlösning år 2023 jämfört med 2022.

Antal personer per nämnd som beviljades insatsen enligt LSS respektive SoL varierar vilket framgår av tabell 9:13.

Tabell 9:13 Antal personer med beslut om avlösarservice enligt LSS och avlösning enligt SoL per nämnd, samt genomsnittligt antal beviljade timmar per månad uppdelat på kön, 2023.

Nämnd	LSS			SoL		
	Antal timmar per månad		Antal personer	Antal timmar per månad		Antal personer
	Kvinnor (Mv)	Män (Mv)	Totalt	Kvinnor (Mv)	Män (Mv)	Totalt
Järva	9	9	74	*	*	*
Hässelby-Vällingby	8	11	38	*	*	*
Bromma	10	9	22	0	0	0
Kungsholmen	9	17	13	0	0	0
Norra innerstaden	11	14	34	0	0	0
Södermalm	12	15	59	46	13	5
Enskede-Årsta-Vantör	11	11	58	*	*	*
Skarpnäck	11	10	23	0	0	0
Farsta	14	13	51	0	0	0
Hägersten-Älvsjö	13	12	83	7	8	4
Skärholmen	8	12	32	*	*	*
Socialnämnden	*	*	*	0	0	0
Totalt i staden	11	12	487	21	11	16

Källa: Sociala system samt uppgifter till Socialstyrelsen (LSS).

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2022 är därför sammanlagda. Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2022 är därför sammanlagda.
*Antal under 4 redovisas ej.

Beslut och domar avseende ledsagning och ledsagarservice samt kontakt- person Socialnämnden har under 2023, tillsammans med stadsdelsnämnderna, samlat och följt statistik över antal ansökningar, beslut och avslag avseende ledsagning/ledsagarservice och biträde av kontaktperson i syfte att säkerställa likställigheten.

Totalt sett hade Stockholms stad en låg andel avslag inom insatserna ledsagning och ledsagarservice samt kontaktperson, endast åtta procent.

Beslut och domar i enskilda ärenden

Totalt fick staden in 1 398 ansökningar, varav 963 avsåg ansökningar om ledsagning och ledsagarservice med ett specificerat antal timmar och 435 avsåg kontaktperson. 45 procent av ansökningarna gjordes av kvinnor och 55 procent av män.

Totalt sett hade Stockholms stad en låg andel avslag inom insatserna ledsagning och ledsagarservice samt kontaktperson, endast åtta procent. Ansökningar om kontaktperson mynnade i något högre utsträckning än ansökningar om ledsagning och ledsagarservice ut i ett avslagsbeslut.

Tabellen som följer (9:14) visar det totala antalet fattade beslut i Stockholms stad avseende ledsagning och ledsagarservice samt kontaktperson under år 2023. Av tabellen går att utläsa det totala antalet fattade beslut för respektive insats samt hur många av dessa beslut som var bifall, delavslag eller avslag. För insatsen kontaktperson omfattade datainsamlingen inte delavslag. Dels beroende på att delavslag på ansökningar om kontaktperson bedömdes utgöra undantag, dels på grund av att det var svårt att standardisera ansökans utformning.

Tabell 9:14 Beslut och domar i enskilda ärenden, per insats, 2023.

Beslut och domar 2023	Ledsagning/ ledsagarservice	Kontaktperson	Totalt
Beslut	963	435	1 398
- varav bifall	735	367	1 102
- varav delavslag	182		182
- varav avslag	46	68	114
Andel delavslag (%)	19 %		13 %
Andel (%) avslag	5 %	16 %	8 %
Antal domar som meddelats	16	6	22
Antal domar mot stadens beslut	*	*	4
Andel (%) domar mot staden beslut	13 %	33 %	18 %

Källa: Stadsdelsnämnderna.
*Antal under 4 redovisas ej.

Beslut och domar avseende ledsagning och ledsagarservice uppdelat per funktionsnedsättning

Ansökningar om ledsagning och ledsagarservice gjordes i hög grad av personer där den huvudsakliga funktionsnedsättningen bedömts som intellektuell funktionsnedsättning eller autism. Dessa två grupper stod för 29 respektive 30 procent av ansökningarna. Lägst andel ansökningar om ledsagning och ledsagarservice stod personer med dövblindhet för, endast två procent.

I vilken utsträckning en ansökan om ledsagning och ledsagarservice beviljades varierade mellan de olika funktionsnedsättningarna, vilket framgår av tabell 9:15. Andelen bifall ligger på mellan 63 och 82 procent. Högst andel bifall på sin ansökan om ledsagning och ledsagarservice fick personer med neurologiska sjukdomar, 82 procent. Personer med synskada var den grupp, bortsett från gruppen annan, som i lägst utsträckning fick bifall på sin ansökan om ledsagning och ledsagarservice, 69 procent. Samtidigt var personer med synskada, tillsammans med personer med dövblindhet, de som beviljades högst antal ledsagartimmar.

Tabell 9:15 Beslut och domar i enskilda ärenden avseende ledsagarservice/ ledsagning, per funktionsnedsättning, 2023.

Beslut och domar 2023	Intellektuell funktionsnedsättning	Autism	Fysiska funktionsnedsättningar	Neurologiska sjukdomar	Demens	Synskada	Dövblindhet	Annan
Antal beslut	279	292	153	67	16	103	15	38
- varav bifall	211	229	121	55	13	71	11	24
- varav delavslag	56	44	27	11	*	27	*	12
- varav avslag	12	19	5	*	*	5	*	*
Andel (%) delavslag	20%	15%	18%	16%	13%	26%	20%	32%
Andel (%) avslag	4%	7%	3%	1%	6%	5%	7%	5%

Källa: Stadsdelsnämnderna.
*Antal under 4 redovisas ej.

Beslut och domar avseende kontaktperson uppdelat per funktionsnedsättning

När det gäller ansökningar om kontaktperson var det personer med autism som var den grupp som ansökte om insatsen i högst omfattning. Personer med autism stod för 23 procent av ansökningarna. Inom grupperna demens och dövblindhet var det ingen person som ansökte om insatsen kontaktperson.

Av den kommande tabellen (9:16) framgår att i vilken utsträckning en ansökan om kontaktperson beviljades varierade mellan de olika funktionsnedsättningarna. Andelen bifall låg på mellan 70 och 95 procent. Högst andel bifall på ansökan om kontaktperson fick personer med fysiska funktionsnedsättningar, 95 procent. En annan grupp som i stor utsträckning fick bifall på sin ansökan var personer med intellektuell funktionsnedsättning, 87 procent. Personer med synskada var den grupp som i lägst utsträckning fick bifall på sin ansökan om kontaktperson, 70 procent.

Tabell 9:16 Beslut och domar i enskilda ärenden avseende kontaktperson, per funktionsnedsättning.

Beslut och domar 2023	Intellektuell funktionsnedsättning	Autism	Fysiska funktionsnedsättningar	Neurologiska sjukdomar	Demens	Synskada	Dövblindhet	Annan
Antal beslut	90	266	19	20	0	20	0	20
- varav bifall	78	222	18	17	0	14	0	18
- varav delavslag								
- varav avslag	12	44	*	*	0	6	0	*
Andel (%) delavslag								
Andel (%) avslag	13%	17%	5%	15%		3%		1%

Källa: Stadsdelsnämnderna.
*Antal under 4 redovisas ej.

Kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning

I Stockholms stad finns ett kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning (KBF). Bostadsbidraget är ett åtagande från stadens sida och ska utgöra ett komplement till de bostadsbidrag och bostadstillägg som söks hos Försäkringskassan. Syftet är att underlätta för personer med funktionsnedsättning att få en bostad som är ändamålsenlig med hänsyn till funktionsnedsättningen.

I tabellen som följer (9:17) framgår att KBF beviljades för sammanlagt 598 personer under 2023. Antalet personer som erhåller bidraget har minskat flera år i rad, det senaste året med 57 personer. Fördelningen mellan stadens nämnder varierade mellan som lägst noll personer och som högst 108 personer. Av de som erhöll bidraget under året var 46 procent kvinnor och 54 procent män.

598

personer beviljades KBF år 2023, en minskning med 57 personer jämfört med år 2022.

Tabell 9:17 Antal personer med kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättningar (KBF) per nämnd, totalt samt uppdelat på kön, 2023.

Nämnd	Kvinnor	Män	Totalt
Järva	16	30	46
Hässelby-Vällingby	18	15	33
Bromma	20	31	51
Kungsholmen	27	31	58
Norra innerstaden	57	51	108
Södermalm	46	46	92
Enskede-Årsta-Vantör	23	30	53
Skarpnäck	10	12	22
Farsta	10	17	27
Hägersten-Älvsjö	37	42	79
Skärholmen	11	18	29
Socialnämnden	0	0	0
Totalt i staden	275	323	598

Källa: Sociala System.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2022 är därför sammanlagda.
Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2022 är därför sammanlagda.

Av tabell 9:18 framgår att staden redovisade totalt 9 067 143 kronor i kostnader för KBF 2023. Stadens kostnader har minskat med 1 645 075 kronor sedan föregående år. Det är den största minskningen under de senaste 10 åren. År 2023 var den genomsnittliga årskostnaden för KBF 15 162 kronor per person och år, vilket motsvarar 1 264 kronor per månad. Både antal personer som beviljats bidraget samt kostnaderna har minskat sedan föregående år.

Nämnderna har möjlighet att söka ersättning från kommunfullmäktige för de kostnader de har för KBF. Möjlighet till ersättning omfattar samtliga boenden, både befintliga och nybyggnation.

Tabell 9:18 Antal kronor i kostnad för kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning (KBF) per nämnd, 2021–2022.

Nämnd	2021	2022	2023
Järva	530 193	481 432	320 161
Hässelby-Vällingby	441 898	329 705	227 287
Bromma	878 979	909 142	567 274
Kungsholmen	1 367 756	912 414	728 982
Norra innerstaden	2 786 506	2 656 076	2 705 218
Södermalm	2 075 599	1 984 864	1 723 466
Enskede-Årsta-Vantör	893 827	811 635	596 271
Skarpnäck	271 601	246 631	193 813
Farsta	445 149	465 777	424 495
Hägersten-Älvsjö	1 628 884	1 615 170	1 430 658
Skärholmen	376 499	299 372	149 518
Socialnämnden	0	0	0
Totalt i staden	11 696 891	10 712 218	9 067 143

Källa: Stadsledningskontoret.

Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta stadsdelsnämnder har bildat Järva stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2022 är därför sammanlagda.
Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har bildat Norra innerstadens stadsdelsnämnd sedan juli, 2023. Siffror för 2022 är därför sammanlagda.

Valfrihetsystem

Stockholms stad tillämpar valfrihet enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) vilket ger den enskilde möjlighet att välja vilken utförare som ska utföra vissa insatser enligt SoL och LSS. De verksamheter som ingår i valfrihetssystemet är utförare i stadens egen regi, upphandlade entreprenader samt de som ansökt om och slutit avtal med staden enligt LOV. Verksamheterna presenteras på stadens hemsida, under fliken stöd vid funktionsnedsättning. Här kan den enskilde få information om verksamheternas innehåll vilket sedan kan vara till hjälp vid valet av utförare.

Tabellen 9:19 visar antal verksamheter med LOV-avtal uppdelat per insats.

Tabell 9:19 Antal verksamheter med LOV-avtal per insats, 2021–2023.

Insats	2021	2022	2023
Ledsagar-/avlösarservice (SoL & LSS)	77	74	75
Korttidshem	36	35	36
Korttidstillsyn	9	9	9
Bostad med särskild service för barn och unga	9	8	6
Bostad med särskild service vuxna	4	5	6
Daglig verksamhet	144	155	168
Totalt i staden	279	286	300

Källa: Enheten för juridik, upphandling och föreningsstöd, socialförvaltningen.

Sedan flera år tillbaka är daglig verksamhet den insats där antalet verksamheter har ökat mest, 13 nya verksamheter har gått med i stadens LOV under 2023. För insatsen bostad med särskild service för vuxna så har ytterligare en utförare slutit avtal med staden under året vilket innebär att det nu finns sammantaget sex privata utförarverksamheter. Staden arbetar aktivt med att kartlägga behovet, samordna och planera för att möjliggöra fler platser i bostäder med särskild service samt att verka för att fler utförare ska sluta avtal med staden.

I tabell 9:20 redovisas antal verkställda beslut för vuxna fördelat per insats och regiform.

Individuella avtal förekommer i stor utsträckning inom insatsen bostad med särskild service enligt LSS för vuxna. Ett individuellt avtal innebär att stadsdelsnämnden behövt verkställa insatsen hos en verksamhet som inte är med i stadens LOV. Andelen beslut inom insatsen som verkställs med individuella avtal har ökat under året med en procent, och ligger nu på 27 procent. Sett till antal individuella avtal så handlar det om en ökning med 24 avtal.

Det förekommer flest individuella avtal för insatsen bostad med särskild service för barn och unga.

Individuella avtal förekommer i stor utsträckning inom insatsen bostad med särskild service enligt LSS för vuxna.

Tabell 9:20 Antal och andel verkställda beslut för vuxna per insats (LSS och SoL), uppdelat på regi samt kvinnor och män, 2023.

Regiform		Ledsagning (SoL)/ Ledsagarservice (LSS)		Avlösning (SoL)/ Avlösarservice (LSS)		Korttidsvistelse (LSS)		Bostad med särskild service (LSS)		Daglig verksamhet (LSS)**	
		Antal	Total (%)	Antal	Total (%)	Antal	Total (%)	Antal	Total (%)	Antal	Total (%)
Egen regi	Kvinnor	73	19	*	24	25	36	383	50	370	26
	Män	74		*		26		498		445	
Entreprenad	Kvinnor	0	0	0	0	11	24	167	20	76	5
	Män	0		0		23		192		82	
Privat regi (LOV)	Kvinnor	299	77	9	76	19	30	16	2	798	60
	Män	293		10		24		16		1 104	
Individuella avtal	Kvinnor	4	1	0	0	*	*	149	27	66	8
	Män	0		0		*		323		173	
Intraprenad	Kvinnor	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Män	0		0		0		0		0	
Uppgift saknas		23	3	0	0	*	*	10	1	30	1
Totalt i staden		766	100	25	100	143	100	1 754	100	3 144	100

Källa: Sociala system.

* Antal under 4 redovisas ej. Justerat totalt antal för korttidsvistelse. Andelen baseras på justerad totalen.

**Daglig verksamhet kan beviljas från 16 år.

I tabell 9:21 redovisas verkställda beslut för insatser som riktar sig till barn och unga. Här kan man se att det förekommer flest individuella avtal för insatsen bostad med särskild service för barn och unga där 68 procent av besluten verkställs med individuellt avtal vilket sett till antal innebär 53 beslut. Resterande 25 beslut verkställs i verksamheter som drivs i privat regi och som ingår i stadens LOV. Andelen individuella avtal inom insatsen bostad med särskild service enligt LSS för barn och ungdomar ökade under år 2023 med nio procentenheter.

Bostad med särskild service för barn och unga är den enda LSS-insatsen i LOV där staden inte driver någon verksamhet i egen regi.

Tabell 9:21 Antal och andel verkställda beslut för barn/ungdomar per insats (LSS & SoL), uppdelat på regi samt flickor och pojkar, 2023.

Regi		Avlösning (SoL)/Avlösarservice (LSS)		Korttidsvistelse (LSS)		Korttidstillsyn (LSS)**		Bostad med särskild service (LSS)***	
		Antal	Total (%)	Antal	Total (%)	Antal	Total (%)	Antal	Total (%)
Egen regi	Flickor	28	22	8	4	101	54	0	0
	Pojkar	78		11		164		0	
Entreprenad	Flickor	0	0	20	9	0	0	0	0
	Pojkar	0		23		0		0	
Privat regi (LOV)	Flickor	99	76	140	81	32	27	*	32
	Pojkar	262		266		101		*	
Individuella avtal	Flickor	0	0	7	3	29	18	20	68
	Pojkar	0		9		62		33	
Intraprenad	Flickor	0	0	0	0	0	0	0	0
	Pojkar	0		0		0		0	
Uppgift saknas		11	2	16	3	4	1	0	0
Totalt i staden		478	100	500	100	493	100	78	100

Källa: Sociala system.

* Antal under 4 redovisas ej. Justerat totalt antal för korttidsvistelse. Andelen baseras på justerad totalen.

** Korttidstillsyn kan beviljas för 12-23 år.

*** Bostad med särskild service kan beviljas upp till 23 år.

68

procent av besluten för insatsen bostad med särskild service för barn och unga verkställs med individuellt avtal.

Brukardelaktighet

Varje år genomför staden brukarundersökningar, det fullständiga resultatet finns att ta del av på stadens hemsida. Svaren i brukarenkäterna utgör mått på hur väl indikatorerna för verksamhetsområdet uppfylls. Indikatorer mäter i vilken mån nämnder, enheter och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. Indikatorerna påvisar utvecklingen av verksamheternas resultat och beskriver måluppfyllelsen.

Syftet med undersökningarna är att få kunskap om hur brukarna upplever kvaliteten i verksamheterna för att sedan, tillsammans med brukarna, kunna utveckla och förbättra verksamheterna.

Tabell 9:22 visar hur stor andel brukare som svarat att de är nöjda med stödet på boendet eller den dagliga verksamheten. För insats korttidshem ställs frågan om brukaren är nöjd med sitt korttidshem. Resultatet visar att flest brukare svarat att de är nöjda med stödet inom insats korttidshem med 91 procent.

Tabell 9:22 Andel brukare som är nöjd med stödet, gäller LSS-insatserna daglig verksamhet, gruppbostad och servicebostad samt insatsen korttidshem, 2023.

Insats	Andel (%)
Korttidshem	91
Daglig verksamhet	88
Gruppbostad	83
Servicebostad	75

Källa: Brukarundersökning 2023 inom funktionsnedsättning i Stockholms stad, SLK.

Tabell 9:23 visar hur stor andel brukare som har svarat att de är nöjda med möjligheten att få bestämma över saker som är viktiga hemma respektive på den dagliga verksamheten. Vad gäller brukarundersökningen för korttidshem så ställdes frågan om brukaren själv varit med och planerat stödet. Resultatet är förhållandevis jämt för insatserna gruppbostad, servicebostad och daglig verksamhet. Lägst resultat återfinns för insats korttidshem med 66 procent.

Tabell 9:23 Andel brukare som uppger att de är nöjda med möjligheten att få bestämma över saker som är viktiga hemma/på daglig verksamhet/på korttidshemmet, 2023.

Insats	Andel (%)
Korttidshem	66
Daglig verksamhet	82
Gruppbostad	81
Servicebostad	81

Källa: Brukarundersökning 2023 inom funktionsnedsättning i Stockholms stad, SLK.

I tabell 9:24 visas andel brukare som uppger att de är nöjda med personalens bemötande. Högst andel brukare som svarat att de är nöjda med personalens bemötande återfinns i insatserna korttidshem, 97 procent, och daglig verksamhet, 93 procent.

Tabell 9:24 Andel brukare som uppger att de är nöjda med personalens bemötande, 2023.

Insats	Andel (%)
Korttidshem	97
Daglig verksamhet	93
Gruppbofastad	84
Servicebofastad	82

Källa: Brukarundersökning 2023 inom funktionsnedsättning i Stockholms stad, SLK.

I tabell 9:25 visas andel brukare som uppger att de blivit diskriminerade. Den insats som har flest brukare som har uppgett att de har blivit diskriminerade är gruppbofastad med 10 procent.

Tabell 9:25 Andel brukare som uppger att de blivit diskriminerade, per insats, 2020–2022.

Insats	2020 (%)	2021 (%)	2022 (%)
Korttidshem	2	4	2
Daglig verksamhet	7	8	7
Gruppbofastad	14	11	10
Servicebofastad	6	6	6

Källa: Brukarundersökning 2023 inom funktionsnedsättning i Stockholms stad, SLK.

Järva

Hässelby-Vällingby

Bromma

Kungsholmen

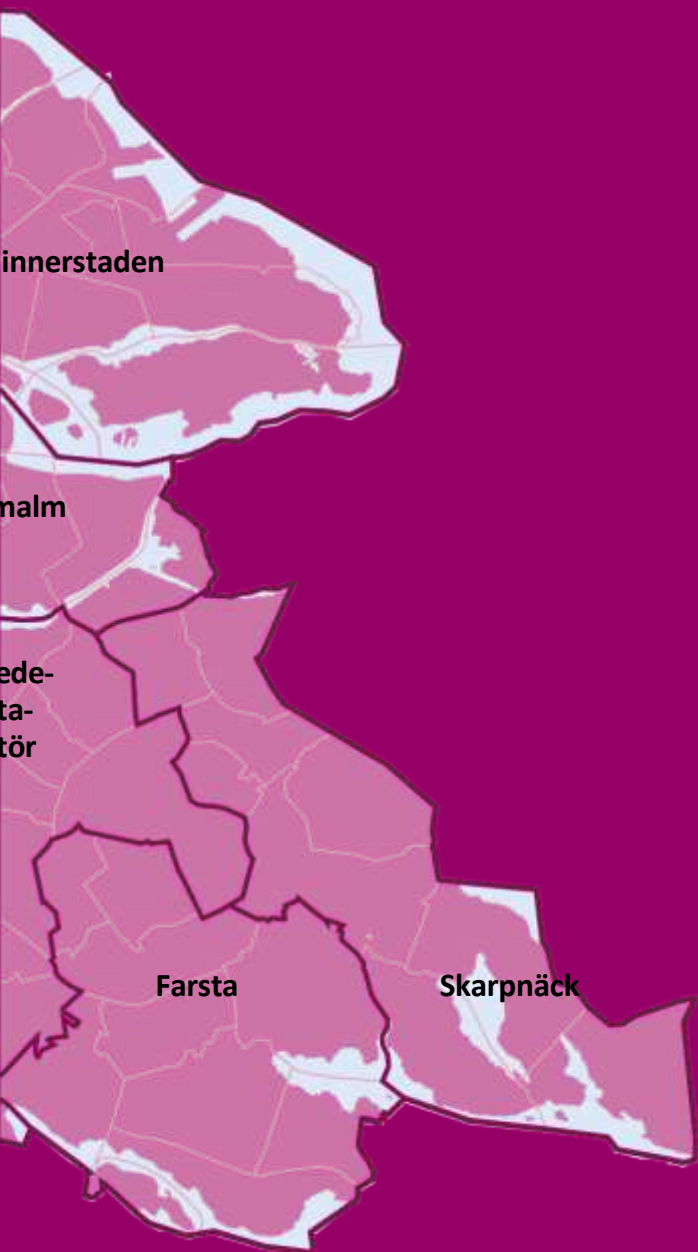
Norra

Söder

Ensk
Års
Van

Hägersten-
Älvsjö

Skärholmen

innerstaden

Södermalm

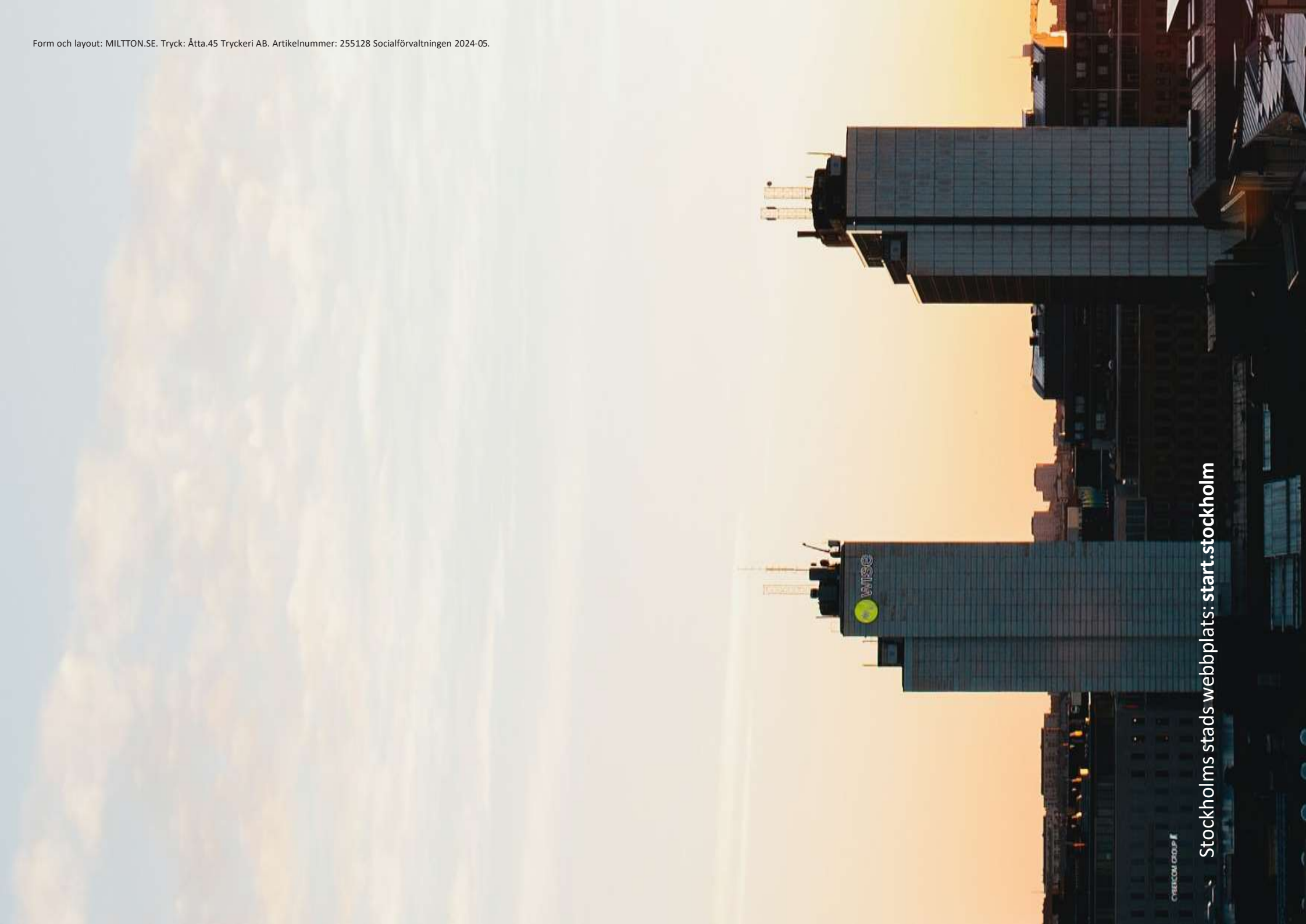
Söderstator

Farsta

Skarpnäck

Stockholms stads webbplats: [start.stockholm](https://www.stockholm.se)